

TARZAN EN HET LUIPAARDENVOLK

DOOR

EDGAR RICE
BURROUGHS

NEDERLANDSCHE
BEWERKING VAN
W. J. A. ROLDANUS Jr.

V. A. KRAMERS - RIJSWIJK (Z.-H.)

HOOFDSTUK I.

Storm.

Het jonge meisje woelde onrustig op haar bed heen en weer. Het zeildoek, dat in den opkomenden wind opbolde, sloeg hard tegen het dak van de tent. De touwen kraakten, toen zij tegen de palen gerukt werden. Toch werd, ondanks het toenemend lawaai, de slaapster niet heelemaal wakker. Het was een vermoeiende dag geweest. De lange eentonige marsch door den warmen jungle had haar uitgeput, zooals alle vermoeiende marschen, die er aan voorafgegaan waren in de vreeselijke dagen, sedert zij in het verleden, dat nu een eeuwigheid van lijden scheen, haar tocht begonnen was.

Misschien was zij fysiek minder uitgeput dan vroeger, daar zij geleidelijk gewend raakte aan de ontberingen; maar de zenuwspanning der laatste dagen had een grooten druk uitgeoefend op haar energie, aangezien zij gemerkt had, dat de negers, die alleen haar vlug gemonsterde en slecht georganiseerde safari vormden, teekenen van ongehoorzaamheid begonnen te geven.

Jong, tener, aan geen andere lichamelijke inspanning gewend dan een rondgang op de golfbanen, een paar sets tennis of een morgenrit op een mak paard, had zij deze krankzinnige onderneming aanvaard zonder het flauwste vermoeden van de ontberingen en gevaren, die er onvermijdelijk mee gepaard zouden gaan. Bijna vanaf den eersten dag overtuigd, dat haar uithoudingsvermogen niet opgewassen zou zijn tegen de eischen, die er aan gesteld werden, aangespoord door haar gezond verstand om, voor het te laat was, terug te gaan, was zij toch hardnekkig, ja, misschien koppig, al dieper en dieper doorgedrongen in den jungle, waaruit zij practisch reeds alle hoop opgegeven had ooit terug

te zullen keeren. Al mocht zij fysiek te zwak zijn voor een dergelijk avontuur, toch zou geen enkele paladijn van de Ronde Tafel op een sterker wilskracht kunnen bogen.

Hoe dringend moest de eisch zijn, die haar voortdreef! Welke noodzaak dreef haar van de paden van weelde en comfort in den primitieven jungle en dit leven van gevaar en vermoeyenis? Welke onbeheerschbare drang ontzegde haar het recht op zelfbehoud, nu zij overtuigd was, dat haar eenige kans op behoud lag in een terugkeer? Waarom was zij gekomen? Niet om te jagen; zij had slechts gedood, wanneer het noodzakelijk was voedsel te krijgen. Niet om het woeste leven van de Afrikaansche binnenlanden te fotografeeren; zij bezat geen camera. Niet voor de belangen van wetenschappelijk onderzoek; als zij ooit ergens wetenschappelijk belang in gesteld had, dan was dat hoofdzakelijk gericht op het gebied van schoonheidsmiddelen, maar zelfs dat was weggekijnd en bijna geheel verdwenen onder de schroeiende equatoriale zon en tegenover een publiek, dat alleen bestond uit West-Afrikaansche negers. Het raadsel blijft dan ook een raadsel, even onpeilbaar en ondoorgrondelijk als de strakke blik van haar dappere grijze oogen.

Het woud boog zich onder de zware hand van Usha, den wind. Donkere wolken verduisterden den hemel. De stemmen van den jungle werden tot zwijgen gebracht. Zelfs het grootste van de wilde dieren waagde het niet de aandacht van de machtige natuurkrachten op zijn aanwezigheid te vestigen. Alleen het plotseling opvlammen van de kampvuren verlichtte het kamp en vormde grotesk dansende schaduwen uit de prozaïsche bagage van de safari, die op den grond verspreid lag.

Een eenzame en slaperige Askari, die met zijn rug tegen den aanwakkerenden storm in stond, hield onverschillig de wacht. Het geheele kamp sliep, behalve hij en nog een ander: een groote neger, die tersluiks naar de tent van het slapende jongemeisje sloop.

Dan barstte de woede van den storm over het woud neer. Bliksemstralen flitsten. Donderslagen rommelden en rolden en dreun-

den in de verte weg. Regen viel. Eerst in groote droppels en dan in zware, door den wind voortgejaagde vlagen.

Zelfs de slaap van een totale uitputting kon het niet uithouden tegen deze natuurkracht. Het jongemeisje werd wakker. In de felle en bijna niet ophoudende bliksemstralen zag zij een man de tent binnenkomen. De groote gestalte van Golato, den hoofdman, kon zij niet makkelijk voor een ander aanzien. Het jongemeisje richtte zich op den elleboog op.

„Is er iets niet in orde, Golato?” vroeg zij. „Wat wil je?”

„Jou, Kali Bwana,” antwoordde de man heesch.

Dus was het eindelijk gekomen! Reeds twee dagen was zij er bang voor geweest, haar vrees was opgewekt door de veranderde houding van den man tegenover haar; een verandering, die ook haar uitdrukking vond in de maar half gemaskeerde minachting van de andere leden van de safari voor haar bevelen, in de steeds grooter wordende onbeschaamdheid van hun taal en van hun optreden. Zij had de verandering in de oogen van den man gezien.

Uit een holster naast haar bed trok zij een revolver: „Eruit,” zeide zij, „of ik schiet je neer.”

Als antwoord sprong de man naar haar toe. Dan schoot zij.

Van het Westen naar het Oosten woedend, had de storm door het bosch gejaagd. Overal lagen afgerukte en afgescheurde takken, hier en daar was een boom zelfs geheel ontworteld. Verder joeg de storm, het kamp van het jongemeisje ver achter zich latend.

In het donker zat een man in elkaar gedoken onder een grooten boom, tegen de woede van den wind beschermd door den grijzen stam. In de holte van een zijner armen vlijde iets zich dicht tegen zijn naakte huid, om warmte te zoeken. Nu en dan sprak hij ertegen en streekte het met zijn vrije hand. Zijn hartelijke bezorgdheid deed vermoeden, dat het een kind kon zijn, maar dat was het geval niet. Het was een klein, bang, zich diep ongelukkig voelend aapje. Geboren in een wereld, bevolkt door groote woeste dieren met een voorkeur voor zacht apenvleesch, had het reeds

vroeg een inferioriteitsgevoel gekregen — of misschien wel geërfd — dat zijn doen en laten beperkte tot een reeks angstige vluchten voor gevaren, die in werkelijkheid of alleen in zijn verbeelding bestonden.

Zijn lenigheid echter gaf hem dikwijls een zekeren schijn van brutaliteit tegenover vijanden, waaraan hij wist, dat hij makkelijk kon ontsnappen; maar tegenover Usha, den wind, Ara, den bliksem, en Pand, den donder, waaraan niemand ontsnappen kon, was hij doodsbenauwd. Zelfs de sterke arm van zijn meester, uit wiens veilige omhelzing hij dikwijls beleedigingen toegeslingerd had naar Numa, den leeuw, kon hem slechts een voorbijgaand gevoel van veiligheid geven.

Hij kromp ineen en jammerde bij iedere nieuwe windvlaag, bij iederen bliksemflits, bij iederen verdoovenden donderslag. Plotseling rees de woede van den storm tot het toppunt van zijn titanische kracht; een scheurend geluid weerklonk uit de vezels van den jungle-patriach, aan wiens voet het tweetal bescherming gezocht had. Als een kat sprong de man terzijde, juist op het oogenblik, dat de groote boom tegen den grond sloeg en een half dozijn kleinere boomen met zich meesleurde. Terwijl hij wegsprong, wierp hij het aapje van zich weg, zoodat het niet geraakt werd door de takken van den gevallen monarch. Hij zelf was minder gelukkig. Een groote tak had hem zwaar op het hoofd getroffen en sloeg hem, terwijl hij viel, tegen den grond.

Jammerend kromp het kleine aapje in wanhoop in elkaar, terwijl de storm, blijkbaar de ergste verwoesting aangebracht hebbend, in Oostelijke richting nieuwe veroveringen ging zoeken. Dan sloop het diertje angstig rond, om zijn meester te zoeken, nu en dan op klagelijken toon een naam roepend. Het was donker. Hij kon niet verder zien dan enkele voeten van het puntje van zijn gevoeligen neus. Zijn meester antwoordde niet en dat vervulde het kleine aapje met bange voorgevoelens; maar dan vond hij hem onder den gevallen boom, roerloos en schijnbaar levenloos.

Nyamwegi was de ziel van het feest in het kleine dorpje van

Kibbu geweest, waarheen hij uit zijn eigen dorp van Tumbai gegaan was, om een donkere schoone het hof te maken. Zijn ijdelheid was geveleid door het succes, dat hij bij de schoone gehad had, en door den indruk, die zijn geest en zijn persoonlijkheid gemaakt hadden op de jonge menschen, voor wie hij gedanst en gesprongen had; daardoor had hij niet gelet op het verstrijken van den tijd, totdat het plotselinge invallen van den aequatorialen nacht hem gewaarschuwd had, dat hij veel te lang gebleven was, om weer veilig naar zijn eigen dorp terug te kunnen keeren.

Verscheidene mijlen grimmige en angstaanjagende jungle scheidden de dorpen Kibbu en Tumbai. Het waren mijlen, waarop 's nachts vele gevaren dreigden — en voor Nyamwegi waren die het ergste, welke het meest onwerkelijk waren, onder meer de geesten van gedoode vijanden en de tallooze demonen, die het lot van stervelingen meestal met boosaardige bedoelingen besturen.

Hij zou liever den nacht in Kibbu gebleven zijn, zooals door zijn geliefde voorgesteld was; maar er was een zeer goede reden, waarom hij dat niet kon doen, een reden, die krachtiger was dan zelfs de vleitaal van een geliefde of de verschrikkingen van den jungle bij nacht. Het was een taboe, die wegens een kleine overtreding hem opgelegd was door den medicijnman van Tumbai, toen deze ontdekt had, dat Nyamwegi ongetwijfeld vóór alle andere dingen vele nachten in het dorp Kibbu zou willen doorbrengen. Voor een bepaald bedrag kon die taboe van hem worden afgenomen, een bedrag, dat zeker niet evenredig was aan de overtreding, waarvoor de straf was opgelegd; maar de kerk moet natuurlijk leven — even goed in Afrika als elders. Het tragische lag in het feit, dat Nyamwegi het bedrag niet had; en inderdaad bleek het voor den armen Nyamwegi een tragedie te zijn.

Geruischloos volgde de jonge krijger het bekende pad naar Tumbai. Luchtigjes droeg hij zijn speer en zijn schild, aan zijn heup slingerde een zwaar mes; maar wat doet men met dergelijke wapens tegen de demonen van den nacht? Veel krachtadiger was de amulet, die om zijn hals hing en waar hij dikwijls met

zijn vingers overheen streek, terwijl hij gebeden prevelde tot zijn *muzimo*, den beschermgeest van den voorvader, naar wien hij genoemd was.

Hij vroeg zich af, of het jongemeisje al dit gevaar wel waard was, en hij kwam tot de conclusie, dat dit niet het geval was.

Het dorp Kibbu lag een mijl achter hem, toen de storm Nyamwegi overviel. In den beginne drong zijn verlangen om in Tumbai te zijn en zijn angst voor den nacht hem aan verder te gaan ondanks de stormvlagen; maar ten slotte werd hij gedwongen een schuilplaats te zoeken onder een grooten boom, waar hij bleef tot de storm en de elementen wat tot kalmte gekomen waren, ofschoon de bliksemflitsen nog steeds het woud verlichtten, terwijl hij weer verder liep. Op deze wijze werd de storm zijn ongeluk, want terwijl hij anders misschien onopgemerkt in de donkerte gebleven zou zijn, onthulde het licht der bliksemstralen zijn aanwezigheid aan iederen vijand, die in den omtrek van het pad rondsloop.

Hij wenschte zichzelf al geluk, dat hij de helft van den tocht reeds achter zich had, toen hij zonder eenige voorafgaande waarschuwing van achteren beetgegrepen werd. Hij voelde scherpe klauwen in zijn vleesch wegzakken. Met een gil van pijn en angst keerde hij zich om, om zich los te rukken uit de klauwen van het ding, dat hem beetgegrepen had, het angstaanjagende, stille ding, dat geen enkel geluid maakte. Een oogenblik gelukte het hem den druk op zijn schouders af te schudden, maar toen hij zich omkeerde en naar zijn mes greep, flitste opnieuw een bliksemstraal door de lucht en zag hij voor zijn verschrikte oogen een afschuwelijk menschelijk gelaat, waar de kop van een luipaard bovenuit stak.

In de daaropvolgende donkerte sloeg Nyamwegi in den blinde met zijn mes om zich heen, maar tegelijkertijd werd hij van achteren weer aangegrepen door verscheurende klauwen, die in zijn borst en onderbuik doordrongen, terwijl het wezen hem met behaarde armen omvatte. Weer zette een felle bliksemstraal het tragische tooneel in het volle licht. Nyamwegi kon het wezen, dat

hem van achteren vasthield, niet zien, maar hij zag drie anderen, die hem van voren en aan beide kanten bedreigden, en hij liet alle hoop varen, toen hij in zijn aanvallers door hun luipaardhuiden en maskers leden van de gevreesde sekte der luipaardmannen herkende.

Op die wijze stierf Nyamwegi, de Utenga.

HOOFDSTUK II.

De jager.

Het ochtendlicht danste tusschen de boomtoppen boven de met graszoden bedekte hutten van het dorp Tumbai, toen de zoon van het opperhoofd, Orando, van zijn strooleger opstond en de dorpsstraat instapte, om een offer te brengen aan zijn *muzimo*, den geest van den reeds lang gestorven voorvader, naar wien hij genoemd was, alvorens dien dag op jacht te gaan. In zijn uitgestrekte hand hield hij een offerande van fijngemalen meel, terwijl hij, zijn gelaat opgeheven naar den hemel, als een ebbenhout standbeeld roerloos stond.

„Mijn naamgenoot, laten wij samen op jacht gaan.” Hij zeide het zooals men het zou zeggen tot een intiemen, maar hoogvereerden vriend. „Breng de dieren dicht bij mij en weer alle gevaar van mij af. Geef mij vleesch vandaag, o jager.”

Het pad, dat Orando volgde, toen hij alleen op jacht ging, was over een paar mijl hetzelfde, dat naar het dorp Kibbu leidde. Het was een oud, bekend pad, maar de storm van den voorafgaanden nacht had zulk een verwoesting aangericht, dat het op vele plaatsen even onherkenbaar als onbegaanbaar was. Verscheidene malen dwongen gevallen boomen hem omwegen te maken door het zware struikgewas, dat aan beide kanten het pad omzoomde. Bij een van die gelegenheden werd zijn aandacht getrokken door het zien van een menschelijk been, dat uit het gebladerte van een pas ontwortelden boom uitstak.

Orando bleef staan en ging dan een paar stappen terug. Er was een beweging in het gebladerte, waar de man lag. De krijger hief zijn lichte jachtspeer op, maar hield zich tegelijkertijd gereed, om onmiddellijk te vluchten. Hij had het bronskleurige

vleesch herkend als dat van een blanke en Orando, de zoon van Lobongo, het opperhoofd, wist, dat geen enkele blanke een vriend van hem was. Weer bewoog zich het gebladerte en het kopje van een heel klein aapje werd door de verwarde bladeren gestoken.

Toen zijn angstige oogen den zwarten man ontdekten, stiet het kleine diertje een gil van angst uit en verdween onder het gebladerte van den gevallen boom doch om een oogenblik later opnieuw te verschijnen aan den anderen kant, waar het in de takken van een junglereus klom, die de woede van den storm met succes doorstaan had. Hier, ver boven den grond, ging het kleine dier op een zwaaienden tak zitten en stortte de fiolen van zijn toorn op Orando uit.

Maar de jager schonk daar geen verdere aandacht aan. Dien dag joeg hij niet op kleine aapjes en voor het oogenblik was al zijn belangstelling geconcentreerd op de tragedie, waarop dat enkele, gebronsde been wees.

Voorzichtig vooruitsluitend, bukte Orando zich, om onder de groote massa takken en blaren te kijken, die de rest van het lichaam aan zijn blikken onttrokken, want hij moest zijn nieuwsgierigheid bevredigen.

Hij zag een reusachtigen blanke, naakt behalve een lendendoek van luipaardenhuid, die door een der takken van den gevallen boom tegen den grond gedrukt was. Uit het naar hem toe gekeerd gelaat keken twee grijze oogen hem aan; de man was niet dood.

Orando had slechts weinige blanken gezien; en degenen, die hij gezien had, hadden vreemde in het oog loopende kleeren gedragen. Zij hadden wapens bij zich gehad, die rook en vlammen en metaal spuwden. Deze was gekleed zooals iedere inboorlingkrijger gekleed had kunnen zijn, en Orando zag geen enkel van de wapenen, die hij zoo haatte en vreesde.

Toch was de vreemdeling een blanke en derhalve een vijand. Het was mogelijk, dat hij zich uit zijn critieken toestand zou kunnen bevrijden en in dat geval een bedreiging voor het dorp Tumbai

worden. Derhalve was er voor een krijger en zoon van een opperhoofd nu maar één ding te doen. Orlando legde zijn pijl op zijn boog. Het dooden van dezen man beteekende voor hem niet meer dan het dooden van het kleine aapje voor hem beteekend zou hebben.

„Kom naar den anderen kant,” zeide de vreemdeling, „vanaf die plaats kan je pijl mijn hart niet raken.”

Orlando liet zijn pijl zakken en keek den spreker aan met een verbazing, die niet zoozeer opgewekt werd door het karakter van zijn bevel als wel door het feit, dat hij gesproken had in het dialect van Orlando's eigen volk.

„Je hoeft niet bang voor mij te zijn,” ging de blanke voort, toen hij Orlando's aarzeling zag. „Ik word door dezen tak vastgehouden en kan je geen kwaad doen.”

Wat voor een man was dit? Had hij geen angst voor den dood? De meeste mannen zouden om hun leven gesmeekt hebben. Misschien zocht deze den dood.

„Ben je zwaar gewond?” vroeg Orlando.

„Dat geloof ik niet. Ik voel geen pijn.”

„Waarom wil je dan sterven?”

„Ik wil niet sterven.”

„Maar je hebt tegen mij gezegd, dat ik naar den anderen kant moet gaan en je in je hart schieten moest. Waarom heb je dat gezegd, als je niet wil sterven?”

„Ik weet, dat jij mij wilt dooden. Ik heb het gevraagd om zekerheid te hebben, dat je eerste pijl in mijn hart doordringt. Waarom zou ik noodeloos pijn lijden?”

„Je bent niet bang om te sterven?”

„Ik weet niet wat je bedoelt.”

„Weet je niet wat vrees is?”

„Het woord ken ik wel, maar wat heeft het met den dood te maken? Alle dingen sterven. Wanneer je mij zeggen zou, dat ik eeuwig moest blijven leven, dan zou ik misschien angst voelen.”

„Hoe komt het, dat je de taal van de Utengas spreekt?” vroeg Orlando.

De man schudde zijn hoofd. „Dat weet ik niet.”

„Wie ben je?” Bij Orando's verbijstering kwam geleidelijk eenig ontzag.

„Dat weet ik niet,” antwoordde de vreemdeling.

„Uit welk land kom je?”

Weer schudde de man zijn hoofd. „Ik weet het niet.”

„Wat zal je doen, als ik je bevrijd?”

„En mij niet doodt?” vroeg de blanke.

„Neen, en je niet dood.”

De man haalde zijn schouders op. „Wat zal ik moeten doen? Ik zal op jacht gaan, omdat ik honger heb. En daarna zal ik een plaatsje zoeken om uit te rusten en te slapen.”

„Zal je mij niet doden?”

„Waarom zou ik dat? Als jij niet probeert mij te doden, zal ik niet proberen jou te doden.”

De zwarte krijger baande zich door de verwarde takken van den gevallen boom een weg naar den blanke en zag dan, dat een enkele tak, die op het lichaam van den man rustte, den gevangene belette zijn zwaar gespierde armen in een houding te krijgen, waarin hij ze zou kunnen gebruiken om zich te bevrijden. Het bleek echter voor Orando betrekkelijk makkelijk om den tak de enkele centimeters op te lichten, welke noodig waren om den vreemdeling in staat te stellen zijn lichaam er onder weg te wringen, en een oogenblik later stonden de twee mannen tegenover elkaar naast den gevallen boom, terwijl een klein aapje vanuit de veiligheid van het gebladerte boven hen schreeuwde en leelijke gezichten trok.

Orando begon eraan te twijfelen of hij eigenlijk wel verstandig gedaan had. Hij kon niet voldoende uitleggen, wat hem er toe gedreven had een vreemdeling zoo menschelijk te behandelen; maar toch scheen, ondanks zijn twijfel, iets hem de zekerheid te geven, dat hij verstandig gehandeld had. Desniettemin hield hij zijn speer gereed en bleef hij den blanken reus voor hem met een voorzichtigen blik opnemen.

Van onder den boom, die hem gevangen gehouden had, haalde

de man zijn wapens te voorschijn: een boog en een speer. Over zijn eenen schouder hing een pijlkoker; over den ander was een lang touw van grashalmen geslagen. Een mes slingerde in een scheede van zijn heup. Toen hij zijn wapens weer in zijn bezit had, wendde hij zich tot Orlando.

„En nu gaan we op de jacht,” zeide deze laatste.

„Waar?”

„Ik weet een plek, waar de varkens 's ochtends komen eten en waar zij overdag, wanneer het te warm is, gaan rusten.”

Terwijl zij spraken, had Orlando den vreemdeling wat beter opgenomen. Hij zag de scherp gesneden trekken en het prachtige lichaam. De zware spieren, die onder de gebronsde huid zichtbaar waren, maakten op hem den indruk, dat de vreemdeling een lenig, vlug en bijzonder krachtig man moest zijn. Een lok zwart haar omlijstte gedeeltelijk een gelaat van manlijke schoonheid, waaruit twee grijze oogen de wereld onbevreesd opnamen. Over den linkerslaap liep een gat (de erfenis van den storm), waaruit bloed gevloeid was, dat daarna in het haar en op zijn wang was opgedroogd. In oogenblikken van stilte waren zijn wenkbrauwen dikwijls als in gepeins samengetrokken en was er een verbijsterde uitdrukking in zijn oogen. Dan maakte hij op Orlando den indruk van iemand, die trachtte zich iets te herinneren, dat hij vergeten had; maar wat het was, zeide de man niet.

Orlando ging hem voor op het pad, dat nog in de richting van het dorp Kibbu leidde. Achter hem liep zijn vreemde makker zoo zacht, dat de zwarte nu en dan omkeek, om zich te vergewissen, dat de blanke hem niet in den steek gelaten had. Vlak boven hem slingerde het kleine aapje zich door de boomen.

Dan hoorde Orlando onmiddellijk achter zich een andere stem, die klonk, alsof een tweede aap sprak op een zachteren toon dan het kleine diertje boven hen. Hij keerde zich om, om te zien waar die tweede aap kon zijn. Tot zijn verbazing zag hij, dat de geluiden uit den keel van den man achter hem kwamen. Orlando begon hardop te lachen. Nog nooit had hij een man gezien, die het kwetteren van apen zoo volmaakt na kon doen.

Maar Orando's vrolijkheid duurde niet lang. Zij verdween, toen hij zag, dat het kleine aapje van een overhangenden tak op den schouder van den blanke sprong, en hij die twee met elkaar hoorde kwetteren, alsof zij samen een gesprek voerden.

Wat voor een man was dit, die geen vrees kende, die de taal der apen spreken kon, die niet wist wie hij was en ook niet waar hij vandaan kwam. Deze vraag, die hij niet beantwoorden kon, deed een tweede, eveneens niet te beantwoorden vraag in hem opkomen — de vraag, welke Orando in zijn binnenste heel zenuwachtig maakte. *Was dit wezen wel een sterfelijk mensch?*

Deze wereld, waarin Orando geboren was, was bevolkt met vele wezens, waarvan niet de minst onbelangrijke en machtige diegenen waren, welke geen mensch ooit zag, maar die den grootsten invloed uitoefenden op wien men wel zien kon. Er waren zoo talrijke demonen, dat men ze niet alle tellen kon, en verder de geesten der dooden, die geleid werden door demonen, wier bedoelingen, die bijna altijd boosaardig waren, zij uitvoerden. Deze demonen en soms ook de geesten der dooden namen nu en dan bezit van het lichaam van een levend wezen, beheerschten zijn gedachten, zijn daden en zijn woorden. Ja, in de rivier, die langs het dorp Tumbai stroomde, huisde een demon, aan wien de dorpelingen reeds jarenlang offers van voedsel gebracht hadden. Hij had de gestalte aangenomen van een krokodil, maar hij had toch niemand op een dwaalspoor kunnen brengen, en zeker niet den ouden medicijnman, die hem onmiddellijk herkend had voor wat hij was, nadat het opperhoofd hem met den dood bedreigd had, toen zijn tooverformulieren hem niet hadden kunnen weggagen en zijn amuletten de dorpelingen niet hadden kunnen redden uit zijn vraatzuchtige kaken. Het was derhalve zeer begrijpelijk, dat Orando achterdocht begon te koesteren omtrent het wezen, dat zich zoo geruischloos achter hem bewoog.

Een angstig gevoel maakte zich van den zoon van het opperhoofd meester. Dit werd eenigszins verzacht door het bewustzijn, dat hij het wezen vriendschappelijk behandeld had. Hoe gelukkig, dat hij zijn eerste plan, om een pijl door zijn lichaam te jagen,

opgegeven had. Dat zou noodlottig geweest zijn; niet voor dat wezen, maar voor Orlando. Het was nu heel duidelijk, waarom de vreemdeling den dood niet gevreesd had; hij wist immers, dat hij, daar hij een demon was, niet sterven kon. Langzaam drong dit alles tot den zwarten jager door, maar hij wist niet of hij daarom blij of bang moest zijn. De makker van een demon zijn kon misschien een onderscheiding wezen, maar het had ook zijn gevaarlijken kant. Je wist nooit wat een demon van plan kon zijn, ofschoon het vrijwel vaststond, dat het niets goeds kon zijn.

Orlando's verdere overpeinzingen werden ruw gestoord door een schouwspel, dat zich bij een bocht van het pad aan zijn blik vertoonde. Vlak voor hem lag het doode en verminkte lichaam van een krijger. De jager behoefde niet een tweede maal te kijken, om in het naar boven gekeerde gelaat de trekken van zijn vriend en krijgsmakker Nyamwegi te herkennen. Hoe was hij aan zijn einde gekomen?

De vreemdeling kwam met het kleine aapje op zijn schouder naast Orlando staan. Hij bukte zich en bekeek het lijk van Nyamwegi; dan draaide hij het lichaam om, zoodat de wreede sporen van stalen klauwen zichtbaar werden.

„De luipaardmannen,” zeide hij kortaf en zonder eenige ontoeroering, alsof hij de een of andere gemeenplaats zeide.

Maar in Orlando woedden allerlei emoties. Zoodra hij het lijk van zijn vriend gezien had, had hij aan de luipaardmannen gedacht, ofschoon hij het nauwelijks gewaagd had zijn eigen gedachten te gelooven. Diep in zijn geest was de vrees geworteld voor deze geheime sekte, wier lugubere kannibalistische riten dubbel afschuwelijk schenen, omdat men ze alleen raden kon, daar niemand buiten de sekte er ooit getuige van geweest was, zonder dat hij er den dood bij gevonden had.

Hij zag de karakteristieke verminking van het lijk, waarvan gedeelten weggesneden waren voor de kannibalistische orgie, waarvan zij het *pièce de résistance* zouden zijn. Orlando zag het en huiverde; maar ofschoon hij huiverde, was er in zijn hart meer woede dan vrees. Nyamwegi was zijn vriend geweest. Samen

waren zij opgegroeid tot man, Orando's ziel schreeuwde naar wraak op deze duivels, die deze gemeene daad bedreven hadden, maar wat kon één man alleen tegen velen doen? Het groote aantal voetstappen in de zachte aarde om het lijk wees erop, dat Nyamwegi door een overmacht overvallen was.

De vreemdeling, die op zijn speer leunde, had zwijgend den zwarten krijger gadeslagen en de teekenen van smart en woede die op zijn bewegelijke trekken weerspiegeld werden, gezien.

„Heb je hem gekend?” vroeg hij.

„Het is mijn vriend geweest.”

De vreemdeling ging er niet verder op in, maar keerde zich om en volgde een pad, dat naar het Zuiden liep. Orando aarzelde. Misschien verliet de demon hem. Enfin, in zeker opzicht zou dat een verlichting zijn; maar per slot van rekening was hij toch geen kwade demon geweest en ongetwijfeld had hij iets over zich, dat vertrouwen en een gevoel van veiligheid inboezemde. Verder beteekende het toch ook wel iets in staat te zijn vriendschappelijk met een demon om te gaan en hem misschien in het dorp te kunnen laten zien. Orando volgde hem.

„Waar ga je naar toe?” riep hij den blanken reus na.

„Ik ga degenen straffen, die je vriend gedood hebben.”

„Maar ze zijn met velen,” protesteerde Orando. „Zij zullen ons dooden.”

„Zij zijn met hun vieren,” antwoordde de vreemdeling. „Ik dood.”

„Hoe weet je, dat er maar vier zijn?”

De blanke wees naar het spoor bij zijn voeten. „Een van hen is oud en hinkt,” zeide hij. „Een ander is groot en mager; de twee anderen zijn jonge krijgers. Zij loopen luchtigjes, ofschoon een van hen heel lang is.”

„Heb je ze dan gezien?”

„Ik heb hun voetsporen gezien; dat is voldoende.”

Orando kwam onder den indruk. Dit was inderdaad een speurhond van de eerste soort; maar misschien bezat hij iets, dat van hogere orde was dan menschelijke kunde. Die gedachte doortilde

Orando; maar ook al gaf deze gedachte hem eenigen angst, toch aarzelde hij niet langer. Hij had zijn besluit genomen en zou er nu niet weer op terug komen.

„Wij kunnen in ieder geval zien waar zij naar toe gaan,” zeide hij. „Wij kunnen hen naar hun dorp volgen en daarna kunnen wij terugkeeren naar Tumbai, waar mijn vader, het opperhoofd, woont. Hij zal boden door het land der Watenga sturen; en de oorlogstrommels zullen de Utenga-krijgers oproepen. Dan zullen wij op weg gaan en het dorp van de luipaardmannen overvallen, zoodat Nyamwegi met bloed gewroken kan worden.”

De vreemdeling bromde slechts en liep verder. Soms zag Orando, die door zijn makkers als een goede speurhond beschouwd werd, in het geheel geen spoor, maar de blanke demon bleef geen oogenblik stilstaan, aarzelde nooit. De neger verwonderde zich en zijn verbazing werd grooter evenals zijn ontzag. Hij had nu gelegenheid om na te denken en hoe meer hij dacht, des te meer werd hij overtuigd, dat geen sterveling hem door den jungle langs het spoor der luipaardmannen voerde. Indien hij inderdaad een demon was, dan was het een zeer merkwaardige demon, want door geen enkel woord of teeken liet hij een boosaardige bedoeling blijken. En door die redeneering kwam een nieuwe en schitterende gedachte in het brein van Orando op. Dit wezen, dat niets sterfelijks aan zich had, moest de beschermgeest zijn van den overleden voorvader, naar wien Orando genoemd was: de *muzimo*.

Onmiddellijk verdween alle vrees bij den zwarten krijger. Hier was een vriend en beschermer. Hier was de naamgenoot zelf, wiens hulp hij ingeroepen had, voor hij op jacht ging; de naamgenoot, dien hij met een handvol meel gunstig gestemd had. Plotseling kreeg Orando berouw, dat hij geen grooter offer gebracht had. Een handvol meel scheen geheel ontoereikend, om den honger van het krachtige wezen, dat onvermoed voor hem uit liep, te stillen, maar misschien hebben *muzimo's* minder voedsel noodig dan stervelingen. Dat leek heel redelijk, aangezien het slechts geesten waren. Toch herinnerde Orando zich duidelijk, dat het wezen, voor hij het bevrijd had, onder den boom gezegd had,

dat het op jacht wilde gaan, omdat het honger had. Nu ja, er waren misschien veel dingen omtrent *muzimo's*, die Orlando niet wist; waarom dus zijn hoofd martelen met bijzonderheden? Het was voldoende, dat dit zijn *muzimo* moest zijn. Hij vroeg zich af, of het kleine aapje, dat op den schouder van zijn *muzimo* zat, ook een geest was. Misschien was het de geest van Nyamwegi. Gingen die twee niet vriendschappelijk om, zoals hij en Nyamwegi hun geheele leven vrienden geweest waren? Deze gedachte had veel aantrekkelijks voor Orlando en van nu af aan beschouwde hij het kleine aapje als Nyamwegi. Dan kwam de gedachte bij hem op zijn vermoeden aangaande den witten reus aan een proef te onderwerpen.

„*Muzimo!*” riep hij.

De vreemdeling draaide zijn hoofd om en keek om zich heen.

„Waarom heb je *muzimo* geroepen?” vroeg hij.

„Ik riep jou, *muzimo*,” antwoordde Orlando.

„Noem je mij zoo?”

„Ja.”

„Wat wil je?”

Nu was Orlando overtuigd, dat hij zich niet vergist had. Wat een gelukkig man was hij. Wat zouden zijn vrienden hem benijden!

„Waarom heb je mij geroepen?” drong de ander aan.

„Geloof je, dat wij dicht bij de luipaardmannen zijn, *muzimo?*” vroeg Orlando, die niets beters te vragen wist.

„Wij winnen terrein op hen, maar de wind is in de verkeerde richting. Ik ga liever geen menschen na met den wind in mijn rug, want dan kan Usha vooruitsnellen en aan hen, die ik naga, zeggen, dat ik hen vervolg.”

„Wat kunnen wij daaraan doen? De wind zal voor mij niet draaien, maar misschien kan jij hem in een andere richting laten waaien.”

„Nee, dat kan ik niet. Maar ik kan Usha, den wind, voor den gek houden, dat doe ik dikwijls. Wanneer ik met den wind op jacht ga, kan ik veilig op den grond blijven, want dan kan Usha het alleen zeggen aan degenen, die achter mij zijn en mij koud

laten; maar wanneer ik met den wind mee jaag, dan trek ik door de boomen en voert Usha mijn luchtspoor boven mijn buit uit. Of ik loop opeens hard om een buit heen en dan dringt Usha in mijn neusgaten door en zegt mij, waar die is. Kom mee!" De vreemdeling slingerde zich luchtigjes op den laaghangenden tak van een grooten boom.

„Wacht,” riep Orando. „Ik kan mij niet door de boomen voortbewegen.”

„Blijf dan op den grond. Ik zal vooruitgaan door de boomen en de luipaardmannen vinden.”

Orando zou graag het verstandige van dit plan betwist hebben; maar de blanke verdween in het gebladerte, terwijl het kleine aapje zich stijf aan zijn schouder vasthield.

„Dat,” dacht Orando, „zal wel de laatste keer zijn, dat ik mijn *muzimo* zie. Wanneer ik dit in het dorp vertel, zullen zij mij niet gelooven, zij zullen zeggen, dat Orando een groote leugenaar is.”

Duidelijk was nu het spoor der luipaardmannen voor hem. Het zou makkelijk zijn het nu te volgen, maar wat kon één man uitrichten tegen vier? Dat kon alleen uitloopen op zijn eigen dood. Toch dacht de man er niet aan om terug te gaan. Misschien kon hij alleen geen wraak nemen op de moordenaars van Nyamwegi; maar hij kon hen tenminste nagaan tot hun dorp en later de krijgers van Lobongo, zijn vader, er naar toe brengen.

De zwarte krijger bewoog zich onvermoeid in een rhythmischen gang, terwijl hij de eentonigheid van den tocht wat verminderde door te denken aan wat hij dien ochtend had medegemaakt. Met uitsluiting van zoo goed als alle andere dingen hield zijn *muzimo* zijn gedachten bezig. Een dergelijk avontuur was een ervaring van Orando zonder precedent en hij vond het prettig iedere phase ervan tot in de kleinste bijzonderheden na te gaan. Het meeste indruk maakte op hem een niet verder te beschrijven iets in de staalgrijze oogen, een niet ophoudend verlangen, dat denken deed aan een voortdurende poging om zich iets te herinneren, dat telkens weer aan zijn geheugen ontsnapte.

Wat trachtte zijn *muzimo* zich te herinneren? Misschien waren

het bijzonderheden van zijn aardsch bestaan. Mogelijk trachtte hij zich voor den geest te roepen de reacties van het vleesch op wereldsche prikkelingen. Ongetwijfeld beviel het hem niet als geest en wilde hij opnieuw leven — leven en vechten en liefhebben.

Met dergelijke gedachten liep hij mijlen verder. Met dergelijke gedachten hield zijn brein zich bezig, zonder zich te bemoeien met dingen, die hem meer belang hadden moeten inboezemen. Zoo zag hij bijvoorbeeld niet, hoe versch het spoor van zijn buit geworden was. Op natte plekken was de modder nog niet geheel opgedroogd en waren de voetafdrukken heel duidelijk zichtbaar, toen Orlando er langs kwam; op andere plekken viel de aarde op de randen van de voetafdrukken daarin nog terug, maar deze dingen ontgingen Orlando, hoewel hij als een goed speurder beschouwd werd. Het is veel beter, dat een man zijn gedachten op één ding tegelijk geconcentreerd houdt, tenzij hij een elastischer geest heeft dan Orlando. Je mag in den woesten jungle niet te lang droomen.

Toen Orlando plotseling op een kleine open plek kwam, ontging hem een kleine beweging in het omringend gebladerte van den jungle. Had hij het gezien, dan zou hij voorzichtiger verder geloopt zijn; en ongetwijfeld zou zijn geslepenheid hem de waarheid hebben onthuld, ook al had hij de vier paar boosaardige oogen niet kunnen zien, die hem van achter het loof gadesloegen; maar toen hij in het midden van de open plek kwam, zag hij alles, wat hij te voren had kunnen raden, daar vier afschuwelijk uitgedoste krijgers met woeste kreten op de open plek naar hem toe sprongen.

Nooit te voren had Orlando, de zoon van Lobongo, een der gevreesde en gehate leden van de sekte der luipaardmannen gezien; maar toen zijn blik op deze vier viel, behoefde hij niet langer te twijfelen aan hun identiteit. En dan sprongen zij nog dichter naar hem toe.

HOOFDSTUK III.

Dooden, die spreken.

Toen het jonge meisje schoot, stiet Golato een kreet van pijn uit, keerde zich om en vloog de tent uit, terwijl zijn linkerhand zijn rechterarm boven den elleboog vastgreep. Dan stond Kali Bwana op, kleeedde zich aan en deed een patroongordel met holster en revolver om haar heup. Dien nacht behoefde zij niet meer aan slaap te denken, want ook al mocht Golato buiten gevecht gesteld zijn, toch waren er nog anderen, voor wie zij bijna even bang moest zijn als voor hem.

Zij stak een lantaarn aan, ging met haar geweer over haar knieën op een kampstoel zitten en maakte zich gereed om het verdere gedeelte van den nacht wakend door te brengen; maar als zij verdere molestaties gevreesd had, dan werd zij op een prettige manier teleurgesteld. De nacht sleepte zich langzaam en eindeloos voort, tot de natuur zich eindelijk liet gelden en het jongemeisje op haar stoel indommelde.

Toen zij wakker werd, was de nieuwe zon een uur oud. De storm had slechts modder en een doornat zeildoek in het kamp achtergelaten. Het jongemeisje liep naar den ingang van haar tent en riep haar boy, om haar bad en haar ontbijt klaar te maken. Zij zag de dragers, die de bagage gereed maakten. Zij zag Golato met zijn ruw verbonden arm in een draagdoek. Zij zag haar boy en riep hem weer, ditmaal op bevelenden toon; maar hij negeerde haar bevel en ging verder met het dichtbinden van een pak. Met van woede fonkelende oogen liep zij naar hem toe.

„Je hebt mij hooren roepen, Imba," zeide zij. „Waarom kom je mijn bad en mijn ontbijt niet klaarmaken?"

De man, iemand van middelbaren leeftijd en gemelijk van aard,

bromde iets en liet zijn hoofd zakken. Golato, die boos en dreigend keek, zeide geen woord. De andere leden van de safari waren met werken opgehouden en keken rond; bij geen van allen was een vriendschappelijke uitdrukking in de oogen te zien.

„Antwoord mij, Imba,” beval het jongemeisje. „Waarom weiger je te doen, wat ik zeg?”

„Golato is de hoofdman,” luidde het gemelijke antwoord. „Hij geeft bevelen. Imba gehoorzaamt Golato.”

„Imba gehoorzaamt mij,” snauwde Kali Bwana. „Golato is niet langer hoofdman.” Zij trok haar revolver uit den holster en liet den loop op Imba neerkomen. „Maak mijn bad klaar. Vannacht was het donker. Ik kon niet goed zien, daarom heb ik Golato alleen in zijn arm geraakt. Vanochtend kan ik beter zien. En schiet nu op!”

Imba wierp een smeekenden blik in de richting van Golato, maar deze gaf hem geen aanmoediging. Dit was een nieuwe Kali Bwana, die nieuwe toestanden met zich bracht, waaraan Golato's langzaam werkend brein zich nog niet aangepast had. Imba liep langzaam naar de tent van zijn meesteres. De andere zwarten mompelden fluisterend onderling.

Kali Bwana had zichzelf teruggevonden, maar het was te laat. Het zaad van ontevredenheid en opstand was te diep geworteld; het had reeds wortel geschoten. En ook al kon zij op dit oogenblik de overwinning behalen, het einde zou alleen de nederlaag kunnen brengen. Zij had echter de voldoening te zien, dat Imba haar bad en later haar ontbijt gereed maakte; maar terwijl zij at, zag zij, dat haar dragers hun lasten op hun schouders namen en zich gereed maakten voor het vertrek, hoewel haar eigen tent nog niet afgebroken was en zij nog geen bevelen gegeven had om verder te trekken.

„Wat beteekent dit?” vroeg zij, terwijl zij vlug naar de plek liep, waar de mannen bij elkaar stonden. Zij richtte het woord niet tot Golato, maar tot een ander, die zijn plaatsvervanger geweest was en dien zij in zijn plaats tot hoofdman had willen benoemen.

„Wij gaan terug,” antwoordde de man.

„Je kan niet teruggaan en mij alleen laten.”

„U kunt met ons meegaan,” zeide de neger. „Maar u zult voor uzelf moeten zorgen.”

„Je zal niets van dien aard doen,” riep het jongemeisje verbitterd. „Jullie hebben beloofd met mij mee te gaan waarheen ik ook ga. Leg de bagage neer en wacht tot ik bevel geef verder te trekken.”

Toen de mannen aarzelden, trok zij haar revolver. Op dat oogenblik kwam Golato tusschenbeide. Met de askari's, die hun geweren gereed hielden, kwam hij naar haar toe. „Zwijg, blanke vrouw,” snauwde hij, en ga naar je tent terug. Wij gaan naar ons eigen land terug. Als je goed geweest was voor Golato, zou dit niet gebeurd zijn; maar je bent het niet geweest en dit is nu je straf. Als je probeert ons tegen te houden, zullen deze mannen je dooden. Je kan met ons meegaan, maar bevelen kan je niet langer geven. Golato is nu de baas.”

„Ik zal niet met je meegaan. En als je mij hier alleen laat, dan weet je wat je straf zal zijn, wanneer ik de zaak aan den commissioner rapporteer.”

„Je zult nooit meer terugkomen,” antwoordde Golato gemelijk. Dan wendde hij zich tot de wachtende dragers en beval hun verder te gaan.

Radeloos zag het jongemeisje den troep uit het kamp gaan en in het woud verdwijnen. Zij had hen kunnen volgen, maar haar trots was te groot dan dat zij daartoe kon besluiten. Bovendien zeide haar gezond verstand haar, dat zij allesbehalve veilig zou zijn bij deze gemelijke, opstandige bende, aan het hoofd waarvan de grootste bedreiging voor haar persoonlijke veiligheid stond, die zij in Afrika vinden kon. Verder was er nog dat doorzettingsvermogen, dat haar voort had doen gaan op haar hopeloozen tocht, nadat zij reeds ten volle overtuigd geworden was, dat zij haar doel nooit bereiken zou. Misschien was het iets meer dan gewone koppigheid; maar wat het ook was, het deed haar vast-

houden aan wat zij als haar plicht beschouwde, ook al leidde die, zooals zij nu bijna zeker wist, tot den dood.

Moe liep zij naar haar tent terug en naar het eenige pak voedsel, dat zij voor haar hadden achtergelaten. Wat moest zij doen? Zij kon niet verder gaan en zij wilde niet terug. Er was slechts een enkel alternatief. Zij moest hier blijven, zoo goed als zij kon een blijvend kamp oprichten en dan wachten op een reddingsexpeditie, die misschien na lange, lange maanden komen zou.

Zij was overtuigd, dat haar safari niet zonder haar in de beschaafde wereld terug kon komen, zonder dat het achterdocht wekken en een onderzoek ingesteld worden zou; en wanneer dat onderzoek ingesteld werd, dan zou toch zeker een van die domme zwarte dragers de waarheid aan het licht brengen. Dan zou er een reddingsexpeditie georganiseerd worden, tenzij het Golato met zijn leugenachtige tong gelukken zou hen te overtuigen, dat zij reeds dood was. Er bleef echter een flauwe hoop over en daaraan wilde zij zich vastklemmen. Als zij zich gedurende het lange wachten ook aan het leven kon vastklemmen, dan zou zij misschien ten slotte gered worden.

Zij bekeek de levensmiddelen, die de mannen voor haar achtergelaten hadden, en zag, dat zij, mits zij zuinig was, voor een maand genoeg had. Als er wat veel wild in de buurt kwam en zij met haar jacht succes had, zou die tijd eindeloos verlengd kunnen worden. Sterven van honger was echter niet de eenige bedreiging, waar zij bang voor was. Er waren rondsluipende vleescheters, waartegen zij zich slechts met moeite zou kunnen verdedigen. Verder bestond de mogelijkheid, dat zij door vijandige negers ontdekt zou worden. Maar bovenal stond het gevaar (en dat vreesde zij het meest), dat zij een van die vreeselijke malaria-aanvallen zou krijgen.

Zij trachtte dergelijke gedachten van zich af te zetten, en om dat te doen begon zij haar kamp in orde te brengen, alles wat mogelijk was, in haar tent te slapen en ten slotte een ruwe *boma* te bouwen als een bescherming tegen de roofdieren van den nacht. Het werk was vermoeiend en noodzaakte haar voortdurend te

rusten. In die rusttijden schreef zij in haar dagboek, waaraan zij echter niets toevertrouwde van de angsten, die haar aangrepen, angsten, die zij niet eens aan zichzelf wilde bekennen. Zij bepaalde zich tot een verhaal van de gebeurtenissen der laatste dagen. Op die wijze bracht zij haar tijd door, terwijl het noodlot zijn troepen verzamelde, die haar straks in een situatie zouden brengen, nog vreeselijker, dan zij ooit had kunnen droomen.

Toen de vier in luipaardenhuiden gekleede mannen op Orando aanstormden, rees voor het brein van den zoon van het opperhoofd een visioen op van het verminkte lijk van zijn vermoorden vriend; en in dat geestelijke beeld zag hij een profetie van zijn eigen lot; maar hij vreesde niet. Hij was een krijger, die een plicht te vervullen had. Dit waren de moordenaars van zijn krijgsmakker, de vijanden van zijn volk. Hij zou sterven, daar was hij zeker van; maar eerst wilde hij Nyamwegi wreken.

De vier luipaardmannen waren bijna bij hem, toen hij zijn speer slingerde. Met een gil viel een der vijanden neer, doorboord door de scherpe punt van het wapen van den Utenga. Het was voor Orando gelukkig, dat de methode der luipaardmannen het gebruik van hun geïmproviseerde stalen klauwen als wapen voorschreef inplaats van speren en pijlen, waartoe zij alleen in gevallen van nood hun toevlucht namen of wanneer zij tegen een overmacht stonden. Het vleesch voor hun heilige ritën moest onder hun luipaardenklauwen sterven, anders kon het niet dienen voor religieuze doeleinden. Krankzinnig door hun fanatisme, riskeerden zij den dood, om de zoo vurig begeerde tropheeën in hun bezit te krijgen. Daaraan had Orando de kleine kans, die hij had om zijn tegenstanders te overwinnen, te danken. Maar na niet al te langen tijd zou de dood toch moeten volgen.

De overblijvende drie drongen dichter op hem aan en maakten zich gereed voor den noodlottigen aanval. Stille heerschte in den jungle, alsof de natuur met ingehouden adem wachtte op het verloop van deze woeste tragedie. Plotseling werd de stilte verstoord door den schreeuw van een aap in een boom, die over de

open plek hing. Het geluid kwam van achter Orando. Hij zag de twee tegenstanders, die tegenover hem stonden, verschrikte blikken over hem heen werpen. Hij hoorde een gil, die hem dwong even om te kijken, en wat hij zag bracht hem de plotselinge vreugde van een onverwachte verlossing uit den dood. In den greep van zijn *muzimo* worstelde de derde van de overlevende luipaardmannen machteloos tegen den dood.

Dan keerde Orando zich weer om, om zijn overblijvende vijanden het hoofd te bieden, terwijl achter hem woest gegrom weerklonk, dat zijn haar ten berge deed rijzen. Welke nieuwe macht was plotseling in het grimmige tooneel gekomen? Hij kon het niet raden, kon het zelfs niet wagen even achterom te kijken. Al zijn aandacht had hij noodig voor de afschuwelijke wezens, die naar hem toe slopen, hun gekromde stalen klauwen geopend om hem te grijpen.

Datgene, wat zooveel tijd vereischt om te vertellen, nam slechts enkele seconden in beslag. Een gil vermengde zich met het gegrom, dat Orando reeds gehoord had. De luipaardmannen sprongen vlug naar hem toe. Een gestalte flitste van achter langs hem heen en wierp zich met een woest gehuil op den voorsten luipaardman. Het was Orando's *muzimo*. Het hart van den zwarten krijger sloeg eenmaal over, toen hij besepte, dat deze beestachtige geluiden voortgekomen waren uit de keel van zijn naamgenoot. Maar als dat feit Orando verbijsterde, het demoraliseerde geheel den vierden tegenstander, die op hem af gesprongen was, met het resultaat, dat de man zich omkeerde, den jungle in sprong en den eenig overlevende van zijn makkers aan zijn lot overliet.

Orando was nu vrij om zijn *muzimo* te hulp te komen, die bezig was met den grootsten van de twee jongere luipaardmannen; maar hij besepte al heel gauw, dat zijn *muzimo* geen hulp noodig had. In een stalen greep hield hij de twee geklauwde handen vast, terwijl zijn vrije hand zich om de keel van zijn tegenstander sloot. Langzaam, maar even onverbiddelijk als het noodlot kneep hij het leven uit den worstelenden neger. Geleidelijk werd het verzet van zijn slachtoffer minder, tot plotseling het lichaam met een krampachtige huivering slap werd. Dan wierp de blanke het van

zich af, een oogenblik bleef hij ernaar staan kijken met een verbijsterde uitdrukking op zijn gelaat; dan liep hij er bijna werktuigelijk naar toe en zette er zijn eenen voet op. De reactie volgde onmiddellijk. Twijfel en aarzeling werden plotseling van de edele trekken van den reus weggevaagd, om plaats te maken voor een uitdrukking van woeste extase, terwijl hij zijn gelaat ophief naar den hemel en een kreet liet hooren, zoo angstaanjagend, dat Orando zijn knieën voelde knikken.

De Utenga had dien kreet reeds eerder ver in de diepte van het woud gehoord en wist, wat die beteekenen moest: de overwinningskreet van een mannetjesaap. Maar waarom stiet zijn *muzimo* den kreet van een beest uit? Hier was iets, dat Orando evenzeer verbijsterde als de materialisatie van zijn voorvaderlijken geest hem verbijsterd had. Geen oogenblik had hij ooit getwijfeld aan het bestaan van *muzimo*'s. Iedereen bezat een *muzimo*; maar er waren zekere eigenschappen, die alle menschen aan *muzimo*'s toekenden, en dat waren alle menschenlijke eigenschappen. Nog nooit in zijn leven had Orando er op hooren zinspelen, dat *muzimo*'s gromden als Simba, de leeuw, of schreeuwden als de mannetjesapen, wanneer zij een prooi gedood hebben. Hij begreep er niets van. Zou het mogelijk zijn, dat zijn *muzimo* ook de *muzimo* van een dooden leeuw of aap was? En als dat het geval was, zou het dan ook niet mogelijk zijn, dat hij, wanneer hij bezielde werd door den geest van den leeuw of den aap inplaats van door dien van Orando's voorvader, een bedreiging zou worden inplaats van een zegen?

Argwanend nam Orando nu zijn makker op en met een gevoel van verlichting zag hij, dat op diens gelaat weer de normale, waardige uitdrukking kwam. Hij zag het kleine aapje, dat tijdens den strijd naar de boomen gevlucht was, weer op den schouder van den *muzimo* springen, en dat stelde hem heelemaal gerust, zoodat hij onbevreesd wat dichterbij den blanken reus kwam staan.

„*Muzimo*,” begon hij schuchter, „je bent op tijd gekomen en hebt het leven van Orando gered. Het is van jou.”

De blanke bleef zwijgen. Hij scheen over deze verklaring na te

denken. De vreemde, halfverbijsterde uitdrukking kwam in zijn oogen terug.

„Nu herinner ik het mij,” zeide hij dan. „Je hebt mij het leven gered. Dat was lang geleden.”

„Dat was vanochtend, *muzimo*.”

De blanke schudde zijn hoofd en streek zijn hand over het voorhoofd.

„Vanochtend,” herhaalde hij peinzend. „Ja, en wij zouden op jacht gaan. Ik heb honger. Laten wij gaan jagen.”

„Zullen wij den kerel, die ontsnapt is, niet volgen?” vroeg Orlando. „Wij zouden de luipaardmannen naar hun dorp volgen, opdat mijn vader de Utengas er heen zou kunnen brengen.”

„Laten we eerst met de dooden spreken,” zeide Muzimo. „We zullen zien wat zij ons te zeggen hebben.”

„Kan je met de dooden spreken?” Orlando's stem trilde bij die gedachte.

„De dooden spreken niet met woorden,” legde Muzimo uit, „maar toch hebben zij ons dikwijls wat te vertellen. Wij zullen kijken. Deze,” ging hij voort, nadat hij het lijk van den man, dien hij het laatst gedood had, even had bekeken, „is de grootste van de twee jonge mannen. Daar ligt de groote magere man en ginds met jouw speer door zijn hart, ligt degene, die kreupel liep, een oude man met een verlamd been. Deze drie hebben ons dus verteld, dat degene, die ontsnapt is, de kleinste van de twee jonge mannen is.”

Nu bekeek hij de lijken ieder afzonderlijk wat nauwkeuriger, speciaal lettend op hun wapens en sieraden, terwijl hij den inhoud van hun zakken op den grond wierp. Deze onderzocht hij zorgvuldig, waarbij hij speciale aandacht schonk aan de amuletten van de dooden. In een groot pak, dat de kreupele oude man bij zich gehad had, vond hij gedeelten van een menschelijk lichaam.

„Er valt niet aan te twifelen of dit zijn de mannen, die Nyamwegi gedood hebben,” zeide Orlando, „want dit zijn dezelfde deelen, die uit zijn lijk weggesneden zijn.”

„Daar is geen oogenblik twijfel aan geweest,” verzekerde Muzi-

mo beslist. „De dooden behoefden mij dat niet te vertellen.”

„Wat hebben zij je gezegd, Muzimo?”

„Hun afgevijlde tanden hebben mij gezegd, dat zij menscheneters zijn; hun amuletten en de inhoud van hun zakken hebben mij gezegd, dat hun dorp op de oevers van een groote rivier ligt. Het zijn visschers en zij zijn voor niets zoo bang als voor Gimla, de krokodil. De haken in hun zakken zeggen mij het eerste en hun amuletten het tweede. Door hun sieraden en wapens en door de litteekens op hun voorhoofd en kin ken ik hun stam en het land, waarin zij wonen. Ik behoef den jongen krijger niet te volgen; zijn vrienden hebben mij gezegd, waar hij naar toe gaat. Nu kunnen wij op jacht gaan. Later kunnen wij optrekken tegen het dorp van de luipaardmannen.”

„Zooals ik vandaag, voor ik het dorp verliet, bad, heb je mij voor gevaar beschermd,” merkte Orlando op, „en als je nu de dieren bij mij brengt en mij vleesch geeft, zal mijn heele gebed verhoord zijn.”

„De dieren gaan waarheen zij willen,” antwoordde Muzimo. „Ik kan ze niet bij je brengen, maar ik kan jou bij hen brengen; en wanneer je in de buurt bent, kan ik ze misschien in jouw richting jagen. Kom mee.”

Hij liep het pad terug, waar langs zij de luipaardmannen gevolgd hadden; Orlando volgde hem, zijn blik gericht op de breede schouders van zijn *muzimo* en den geest van Nyamwégi, die op een daarvan zat. Op die wijze liepen zij zwijgend een half uur verder, toen *muzimo* stil bleef staan.

„Ga nu langzaam en voorzichtig voorwaarts,” beval hij. „Het luchtspoor van Wappi, de antilope, dringt sterk in mijn neus door. Ik ga verder door de boomen, om aan den anderen kant van hem te komen. Wanneer hij mijn lucht opvangt, zal hij van mij naar jou toe gaan. Houd je gereed.”

Nauwelijks had Muzimo dit gezegd, of hij verdween in het overhangend gebladerte van het woud en liet Orlando achter, vervuld met verbazing en bewondering, waaraan zich een groote trots spaarde over zijn bezit van een *muzimo* als waarop geen ander

sterveling bogen kon. Hij hoopte, dat er vlug een einde zou komen aan de jacht, zoodat hij zou kunnen terugkeeren naar het dorp Tumbai om zich daar te koesteren in de bewondering en afgunst van zijn makkers, wanneer hij zijn nieuw en wonderbaarlijk bezit aan hen kon vertoonen. Het was natuurlijk al iets bijzonders de zoon van een opperhoofd te zijn, zooals het iets bijzonders was een opperhoofd of een medicijnman te zijn; maar een *muzimo* te bezitten, dien je kon zien en met wien je praten en jagen kon — o, dat was een heerlijkheid, welke alle overtrof, die een sterveling ten deel konden vallen.

Plotseling werden Orando's gedachten gestoord door het zachte geluid van iets, dat naderde uit de richting, waarin hij verder liep. Het was maar een heel zwak geluid, maar voor de ooren van een junglejager was het voldoende. Gij of ik zouden het niet hebben kunnen hooren; en al hadden wij het gehoord, dan zouden wij er toch nog geen verklaring van hebben kunnen geven; maar voor Orando bracht het een boodschap, die voor zijn ooren even duidelijk was als de boodschap van een bedrukte pagina voor onze oogen is. Het zeide hem, dat een hoefdier in zijn richting kwam, vlug loopend, hoewel nog niet in volle vlucht. Een bocht in het pad vlak voor hem onttrok hem aan den blik van het naderende dier. Orando greep zijn speer steviger vast en ging achter den stam van een kleinen boom staan, die hem gedeeltelijk verborg voor ieder levend wezen, dat zijn richting uit kwam. Daar bleef hij roerloos als een bronzen standbeeld staan, heel goed wetend, dat beweging en lucht de twee machtigste prikkels zijn, die wij bij lagere diersoorten hebben te vreezen. De zwakke wind woei van het ongeziene dier naar den man en maakte het onmogelijk, dat zijn lucht doordrong in de neusgaten van het beest; en zoolang Orando zich niet bewoog, zou het dier — dat wist hij — onbevreesd naderbij komen, totdat het dicht genoeg bij was, om zijn lucht op te vangen, maar dan zou het tevens binnen het bereik van zijn speer zijn.

Een oogenblik later zag hij een van die weinig voorkomende Afrikaansche dieren, een okapi. Orando had er nog nooit een

aanschouwd, want zij hadden hun gebied veel verder naar het Westen. Hij zag de giraffe-achtige vlekken op de voor- en achterpooten, maar de korte hals misleidde hem en hij dacht nog steeds dat het een antilope was. Hij was nu een en al opwinding, want dit was vleesch in overvloed, daar het dier grooter was dan een gewone koe. Het bloed joeg door de aderen van den jager, maar uiterlijk was hij kalm. Er mocht nu geen sprake zijn van knoeiwerk; iedere beweging moest precies op tijd worden uitgevoerd: een stap op het pad en dan tegelijkertijd het werpen van de speer, de twee bewegingen zoo vlug in elkaar overgaande, alsof het er maar één was.

Op dat oogenblik keerde de okapi zich om om te vluchten. Orlando had zich niet bewogen, geen enkel storend geluid was in de ooren van den man doorgedrongen, maar toch had iets zijn prooi juist een fractie van een seconde te vroeg bang gemaakt. Orlando was woedend. Hij sprong op het pad om zijn speer te werpen in de flauwe hoop, dat die zijn prooi nog dooden zou; maar toen hij zijn arm ophief, was hij getuige van een tooneel, dat hem met de grootste verbazing vervulde.

Uit de boomen boven den okapi slingerde een wezen zich op den rug van het angstige dier. Het was Muzimo. Uit zijn keel rommelde een zacht gegrom. Orlando bleef als aan den grond genageld staan. Hij zag den okapi onder het gewicht van het wilde menshdier ineenzakken. Voor hij zich herstellen kon, schoot een hand uit en greep hem bij zijn keel. Dan wrongen stalen spieren den kop plotseling achterover, zoodat de halswervel brak. Een oogenblik later had een scherp mes den halsslagader doorgesneden, en terwijl het bloed uit het lijk sprong, hoorde Orlando weer den overwinningskreet van een mannetjesaap. Heel zwak klonk uit de verte het antwoordend gebrul van een leeuw.

„Laten wij nu eten,” zeide Muzimo, terwijl hij groote stukken uit het nog trillende karkas sneed.

„Ja, laten wij eten,” stemde Orlando toe.

Muzimo gromde, terwijl hij den neger een stuk van het vleesch toewierp. Dan ging hij op zijn hurken zitten en trok met zijn

sterke witte tanden aan zijn gedeelte. Kookvuren waren voor de verwijfden, niet voor dezen woesten junglegod, wiens *mores* door de eeuwen teruggingen naar de dagen, voor de menschen de kunst om vuur te maken geleerd hadden.

Orando aarzelde. Hij had liever zijn vleesch gekookt, maar hij was bang zijn prestige te verliezen in tegenwoordigheid van zijn *muzimo*. Hij dacht slechts een seconde na; dan ging hij naar Muzimo toe met de bedoeling naast hem te gaan zitten eten. De woudgod keek op, zijn tanden begraving in het vleesch, waaruit hij een stuk wegscheurde. Een woest licht flikkerde in zijn oogen. Een zacht gebrom gromde waarschuwend in zijn keel. Orando had wel eens leeuwen gezien, die bij hun prooi gestoord werden. De analogie was volkomen. De neger trok zich terug en ging op eenigen afstand verder zitten. Zoo beëindigden deze twee hun maaltijd in een stilte, welke slechts door het zachte gegrom van den blanke verbroken werd.

HOOFDSTUK IV.

Sobito, de medicijnman.

Twee blanken zaten voor een gelapte, versleten tent. Zij zaten op den grond, want zij hadden geen stoelen. Hun kleeding was zoo mogelijk nog meer gelapt en versleten dan hun tent. Op korten afstand van hen hurkten vijf negers om een kookvuur. Een zesde neger maakte op een klein vuur bij de tent eten voor de blanken klaar.

„Het hangt me de keel uit,” zeide de oudere man.

„Waarom knijp je dan niet uit?” vroeg de ander, een jonge man van een of twee en twintig jaar.

Zijn makker haalde zijn schouder op. „Waarheen? Wat zou ik in Amerika moeten doen? Hier heb ik tenminste nog bedienden, ook al weet ik heel goed, dat zij geen respect voor mij hebben. Het geeft mij een zeker gevoel van stand om bediend te worden. Daar ginds zou ik een ander moeten bedienen. Maar jij — ik kan me niet begrijpen waarom jij in dit luizige, door God verlaten land blijft rondhangen, om te vechten tegen ongedierte en koorts. Jij bent nog jong. Jij hebt je heele leven nog voor je en kan er van maken wat je zelf wilt.”

„Allemachtig, jij praat, alsof je al honderd was. Je bent nog geen dertig. Je hebt me, toen we botje bij botje gelegd hebben, gezegd hoe oud je was.”

„Dertig is oud. Lang voor zijn dertigste jaar moet iemand zijn leven beginnen. Ik heb mannen gekend, die, toen zij dertig waren, hun schaapjes al op het droge hadden. Neem mijn vader bijvoorbeeld —” Dan zweeg hij plotseling. De ander drong niet op verderen uitleg aan.

„Ik geloof, dat wij daarginds een paar vagebonden zouden zijn,” merkte hij lachend op.

„Jij zou overal een vagebond zijn, Kid (joggie),” zeide zijn makker. Hij barstte in een plotselingen lach uit.

„Waarom lach je?”

„Ik dacht aan den tijd, dat wij elkaar voor het eerst ontmoet hebben, dat is nu ongeveer een jaar geleden. Je hebt me trachten wijs te maken, dat je een kerel uit de achterbuurten was. Je was een vrij goed comediespeler — tenminste wanneer je er aan dacht.”

De Kid grinnikte. „Het heeft heel wat van mijn tooneelspelerstalenten geëischt,” gaf hij toe, „maar, Old Timer (oud-gediende), jijzelf hebt mij er ook niet in kunnen laten loopen. Wanneer ik jou hoorde praten, dan zou ik gedacht hebben, dat je in den jungle geboren en door apen groot gebracht was, maar ik heb het gauw genoeg gesnapt. Ik heb tegen mijzelf gezegd: ‚Kid, die komt of van Yale of van Princeton’.”

„Maar je hebt me niets gevraagd. Dat beviel mij juist zoo van je.”

„En jij evenmin. Misschien is dat de reden, waarom wij zoo goed hebben kunnen opschieten. Menschen, die vragen, moesten zacht, maar stevig, bij de hand genomen, tegen een muur gezet en neergeschoten worden. Dan zou het een betere wereld zijn om in te leven.”

„Volkomen waar, Kid, maar toch is het nog al vreemd, dat twee mannen een jaar als vrienden met elkaar omgaan en toch geen sikkepit van elkaar weten, alsof de een den ander niet vertrouwde.”

„Dat is bij mij niet het geval,” zeide de Kid, „maar er zijn sommige dingen, waarover je verder niet praten *kan* — met niemand.”

„Dat weet ik,” stemde Old Timer toe. „Datgene, waarover geen van beiden kunnen praten, verklaart waarschijnlijk, waarom wij hier zijn. Bij mij was het een vrouw, dat is de reden, waarom ik ze haat. Deze inboorlingen-sheba's bevredigen al mijn behoeften voor zoover het vrouwen betreft, maar zij zijn een steen des aan-

stoots voor mijn reukorganen, om het eens deftig te zeggen."

„Eenvoudige, gezonde meisjes met koeienmest en luizen in haar haar,” vulde de Kid aan. „Alleen door naar haar te kijken zou ik verliefd worden op de eerste blanke vrouw, die ik zag, om van ruiken nog maar niet eens te praten.”

„Nou, ik niet. Ik kan geen blanke vrouw zien; zoowaar als God leeft, ik hoop, dat ik er mijn heele leven geen meer ontmoeten zal.”

„Kom nou, ik zou er wat om wedden, dat je verliefd werd op de eerste rok, die je zag, als ik iets om te wedden had.

„Wij zullen, als wij niet heel gauw een beetje geluk hebben, niets meer hebben om te eten en niemand, om het voor ons te koken. Het begint er naar uit te zien, alsof alle olifanten in Afrika naar onbekende streken vertrokken zijn. De oude Bobolo heeft er een eed op gedaan, dat wij ze hier zouden vinden, maar ik geloof, dat de oude Bobolo een leugenaar is.”

„Dat heb ik al eenigen tijd vermoed,” stemde Old Timer toe.

De Kid rolde een sigaret. „Alles wat hij wilde, was van ons af te komen, of om het nauwkeuriger te zeggen, om van jou af te komen.”

„Waarom van mij?”

„Hij vond het niet prettig, dat zijn mooie dochter zoo verliefd naar jou keek. Je schijnt succes bij vrouwen te hebben, Old Timer.”

„Juist omdat ik het niet heb, ben ik hier.”

„Daar geloof ik geen woord van.”

„Kid, ik geloof, dat jij op iedere rok verliefd wordt. Jij komt telkens weer op dat onderwerp terug. Laten wij de vrouwen een oogenblik vergeten en aan onze zaken denken. Ik zeg je, dat wij iets moeten doen, en heel gauw ook. Als die trouwe volgelingen van ons niet heel gauw een klein beetje ivoor zien, dan zullen ze ons in den steek laten. Zij weten even goed als wij, dat zij zonder ivoor geen betaling krijgen.”

„Maar wat moeten wij daaraan doen? Soms olifanten gaan fokken?”

„Er op uit gaan en ze zoeken. In die heuvels daar zijn olifanten, maar ze komen niet naar ons kamp toe om neergeschoten te worden. De inboorlingen zullen ons niet helpen; dus zullen we zelf op jacht moeten gaan. Wij zullen ieder een paar mannen en levensmiddelen voor enkele dagen meenemen en er in verschillende richtingen op uit gaan; en als een van ons dan geen olifantensporen vindt, dan ben ik een zebra.”

„Hoe lang denk je, dat wij dit nog zullen kunnen volhouden, zonder gevangen genomen te worden?” vroeg de Kid.

„Ik ben er nu al twee jaar mee bezig en ik ben nog niet gesnapt. En geloof me, ik wil niet gepakt worden ook. Heb je ooit die luizige gevangenissen gezien?”

„Daar zouden ze toch geen blanke in zetten?”

„Daar ben ik nog niet zeker van. Ivoor stelen vinden ze erger dan omgaan met den duivel.”

„Dat kan ik ze niet kwalijk nemen. Het is een beroerd werk.”

„Net of ik dat niet weet. Maar een mensch moet nu eenmaal eten, niet? Als ik een betere manier wist om eten te krijgen, dan zou ik geen ivoordief zijn. Denk geen oogenblik, dat ik iets voor dat werk voel of er trotsch op ben. Ik probeer eenvoudig niet aan het ethische van zoiets te denken, net zooals ik probeer te vergeten, dat ik vroeger een fatsoenlijk man geweest ben. Ik ben een vagebond, dat zeg ik je, een vuile aan lager wal geraakte vagebond; maar zelfs vagebonden klampen zich aan het leven vast — al weet God alleen waarom. Ik heb nooit geprobeerd den dood te vermijden, maar op de een of andere wijze is het mij altijd gelukt mij er doorheen te slaan. Als ik voor iets goeds op de wereld geweest zou zijn of als iemand er iets om gegeven had, of ik uitkneep of niet, dan zou ik allang dood zijn. Het lijkt er veel op, alsof de duivel waakt over dingen zooals ik ben en ze beschermt, zoodat zij zoolang mogelijk kunnen lijden in dit leven, voor hij ze in het volgende in het eeuwige hellevuur stoot.”

„Schei maar uit met die mooie praatjes,” raadde de Kid aan.

„Ik ben een even groote vagebond als jij. En ook ik moet eten. Laten wij de ethica vergeten en aan het werk gaan.”

„Wij zullen morgen beginnen,” stemde Old Timer toe.

Muzimo stond met over elkaar geslagen armen zwijgend te midden van een kakelende troep inboorlingen in het dorp Tumbai. Op zijn schouder hurkte de geest van Nyamwegi. Hij snaterde ook. Het was misschien maar gelukkig, dat de bewoners van Tumbai niet konden verstaan wat de geest van Nyamwegi zeide. Hij slingerde de gemeenste jungle-slang scheldwoorden naar hen toe en op dat gebied was er niemand in den jungle, die het aapje overtrof. Ook daagde hij hen vanaf het veilig plekje op *Muzimo's* schouder uit om te vechten en zeide hij hun wat hij met hen zou doen, indien hij ze ooit te pakken kreeg. Hij daagde ze ieder afzonderlijk en en masse uit.

Al kwamen de dorpelingen niet onder den indruk van den geest van Nyamwegi, datzelfde geldt niet van de uitwerking, die de tegenwoordigheid van *Muzimo* op hen had, nadat zij het verhaal van Orando gehoord hadden. Toen het voor de zevende of achtste maal verteld was, was hun ontzag heel groot geworden, zoodat zij op veiligen afstand van het geheimzinnige wezen van een andere wereld bleven.

Er was echter een scepticus. Dat was de medicijnman van het dorp, die ongetwijfeld meende, dat het niet goed was te veel geloof te hechten aan een wonder, dat hijzelf niet gewrocht had. Maar wat hij ook voelen mocht — en het is heel goed mogelijk, dat hij evenveel ontzag had als de anderen — hij verborg dat onder een masker van onverschilligheid, want hij moest altijd op leeken den indruk maken, dat hij de voornaamste was.

De aandacht, welke aan dezen vreemdeling geschonken werd, hinderde hem; hij werd er geheel door op den achtergrond gedrongen. Dat prikkelde hem ten zeerste. Derhalve liep hij, om de aandacht op zichzelf te vestigen, brutaal naar *Muzimo* toe. Waarop de geest van Nyamwegi een paar schelle gillen liet hooren en zich terugtrok achter den rug van zijn beschermer. De aandacht van de dorpelingen werd nu op den medicijnman gericht, wat juist zijn bedoeling was. Het snateren hield op. Aller

blikken richtten zich op het tweetal. Dit was het oogenblik, waarop de medicijnman gewacht had. Hij richtte zich in zijn volle lengte op en zette zijn schouders uit. Hij ging voor den geest van Orlando's voorvader staan. Dan richtte hij op luiden toon het woord tot hem.

„Je zegt, dat je de *muzimo* van Orlando, den zoon van Lobongo, bent; maar hoe moeten wij weten, dat je woorden de waarheid zijn? Je zegt, dat het kleine aapje de geest van Nyamwegi is. En hoe moeten wij ook dat weten?”

„Wie ben je, oude man, dat je mij die vragen stelt?” vroeg Muzimo.

„Ik ben Sobito, de medicijnman.”

„Je zegt, dat je Sobito, de medicijnman, bent; maar hoe moet ik weten, dat jouw woorden de waarheid bevatten?”

„Iedereen weet, dat ik Sobito, de medicijnman, ben.” De oude man werd zenuwachtig. Merkte, dat hij plotseling in het defensief gedrongen werd, wat juist zijn bedoeling niet was. „Vraag het maar aan wie je wilt. Ze kennen mij allemaal.”

„Nu goed dan,” zeide Muzimo. „Vraag aan Orlando wie ik ben. Hij alleen kent mij. Ik heb niet gezegd, dat ik zijn *muzimo* ben. Ik heb niet gezegd, dat het aapje de geest van Nyamwegi is. Ik heb niet gezegd wie ik ben. Ik heb niets gezegd. Het maakt voor mij geen verschil uit wie je denkt, dat ik ben; maar als het voor jou wel een verschil uitmaakt, vraag het dan aan Orlando.” Waarop hij zich omkeerde en wegliep, bij Sobito het gevoel achterlatend, dat hij in zijn oogen van zijn dorpsgenooten belachelijk gemaakt was.

Fanatiek en onscrupuleus, was de oude medicijnman een macht in het dorp van Tumbai. Jaren lang had hij zijn invloed uitgeoefend op de dorpelingen, nu eens ten goede, dan weer ten kwade. Zelfs Lobongo, het opperhoofd, was niet zoo machtig als Sobito, die het bijgeloof en de vrees van zijn volgelingen exploiteerde, zoodat zij zijn geringsten wensch gehoorzaamden.

Traditie en liefde bonden hen aan Lobongo, hun opperhoofd; vrees hield hen in de macht van Sobito, dien zij haatten. Inwen-

dig waren zij blij, dat Orando's *muzimo* hem op de kaak gesteld had; maar toen de medicijnman bij hen kwam en hoonend over den *muzimo* sprak, luisterden zij in gemelijk zwijgen en waagden zij het niet hun geloof in hem uit te spreken.

Later verzamelden de krijgers zich voor de hut van Lobongo, om te luisteren naar het officieele vertellen van het verhaal van Orando. Het beteekende voor hen niets, dat zij het reeds verscheidene malen gehoord hadden. Het moest in volle bijzonderheden verteld worden in een raad van het opperhoofd en zijn krijgers; en dus vertelde Orando het verhaal opnieuw en door de herhaling verloor het niets. Al dapperder en dapperder werden de daden van Orando, al wonderbaarlijker en wonderbaarlijker die van Muzimo; en toen hij zijn verhaal ten einde had, drong hij er bij het opperhoofd en zijn krijgers op aan om uit al de dorpen van den stam de Utengas te verzamelen en er op uit te trekken om Nyamwegi te wreken. Muzimo, zoo zeide hij hun, zou hen bij het dorp van de luipaardmannen brengen.

Kreten van instemming klonken onder de jongeren op, maar de meerderheid der oudere mannen bleef zwijgen. Zoo gaat het altijd: de jongeren voor den oorlog, de ouderen voor den vrede. Lobongo was een oud man. Hij was er trotsch op, dat zijn zoon oorlogszuchtig was. Dat was de reactie van den vader, maar de reactie van den ouden man verklaarde zich tegen den oorlog. Derhalve bleef ook hij zwijgen. Maar niet Sobito. Bij zijn persoonlijke grieven tegen Muzimo kwamen andere beweegredenen, die hem tegen dezen krijgstoet stemden; en een der voornaamste daarvan was een geheim, dat hij niet ongestraft zou kunnen openbaren. Met een dreigenden blik sprong hij op:

„Wie praat zoo onzinnig over oorlog?” vroeg hij. „Jonge mannen, wat weten jonge mannen van een oorlog? Zij denken alleen aan de overwinning. Zij vergeten de nederlaag. Zij vergeten, dat, als zij den oorlog verklaard hebben aan een dorp, de krijgers van dat dorp later hierheen zullen komen, om oorlog te voeren tegen ons. Wat kunnen wij er mee winnen door oorlog te gaan voeren met de luipaardmannen? Wie weet waar hun dorp ligt?”

Het moet heel ver weg zijn. Waarom zouden onze krijgers ver van hun eigen land gaan, om de luipaardmannen te bestrijden? Omdat Nyamwegi vermoord is? Nyamwegi is reeds gewroken. Dat praten over oorlog is dwaasheid. Wie is er mee begonnen? Misschien is het een vreemdeling onder ons, die ons in moeilijkheden wil brengen.” Hij keek naar Muzimo. „Wie weet waarom? Misschien hebben de luipaardmannen een der hunnen uitgezonden, om ons er toe te verleiden hun den oorlog te verklaren. Dan zullen al onze krijgers in een hinderlaag gelokt en gedood worden. Dat zal gebeuren. Scheidt met dien onzin over oorlog uit.”

Toen Sobito met zijn toespraak klaar was en weer op zijn hurken ging zitten, stond Orando op. Hij was verstoord door wat de oude medicijnman gezegd had; en hij was boos ook, boos, omdat Sobito de integriteit van zijn *muzimo* in twijfel getrokken had. Maar zijn woede werd bedwongen door zijn vrees voor den machtigen ouden man; want wie durft zich openlijk verzetten tegen iemand, die een bondgenootschap heeft met de machten der duisternis, iemand, wiens vijandschap rampen en den dood brengen kan? Maar Orando was een dapper krijger en een trouw vriend, zooals het iemand past, in wiens aderen het bloed van opperhoofden vloeyde; en derhalve kon hij de insinuaties van Sobito niet geheel onbeantwoord laten.

„Sobito heeft tegen den oorlog gesproken. Oude mannen verzetten zich altijd tegen den oorlog, wat te begrijpen is, als je oud bent. Orando is een jonge man, maar ook hij zou zich tegen den oorlog verzetten, indien het alleen maar dwaas gepraat was van jonge mannen, die dapper willen schijnen in de oogen van vrouwen; doch nu is er een reden voor oorlog. Nyamwegi is vermoord. Hij was een dapper krijger. Hij was een goed vriend. Omdat wij drie van degenen, die Nyamwegi vermoord hebben, hebben gedood, kunnen wij nog niet zeggen, dat hij gewroken is. Wij moeten er op uit trekken en oorlog voeren tegen het opperhoofd, dat die moordenaars in het land der Watengas gezonden heeft, anders zal hij denken, dat de Utengas allemaal oude vrouwen zijn. Hij zal denken, dat zij, wanneer zijn onderdanen

menschenvleesch willen eten, slechts naar het land der Watengas behoeven te gaan, om het te krijgen.

„Sobito heeft gezegd, dat de luipaardmannen misschien een vreemdeling onder ons gestuurd hebben, om ons in een hinderlaag te lokken. Er is slechts één vreemdeling onder ons: Muzimo. Maar Muzimo kan geen vriend van de luipaardmannen zijn. Met zijn eigen oogen heeft Orando hem twee der luipaardmannen zien dooden; hij heeft den vierden zoo hard mogelijk zien wegloopen, toen hij merkte hoe sterk Muzimo was. Was Muzimo zijn vriend geweest, dan zou hij niet weggelooopen zijn.

„Ik ben Orando, de zoon van Lobongo. Eenmaal zal ik opperhoofd zijn. Ik zou de krijgers van Lobongo niet in een dwazen oorlog willen voeren. Ik ga naar het dorp der luipaardmannen, om hen te bestrijden, zoodat zij weten zullen, dat niet alle Utengakrijgers oude vrouwen zijn. Muzimo gaat met mij mee. Misschien zijn er enkele dappere mannen, die ons willen vergezellen. Ik heb gezegd.”

Verschillende jongere krijgers sprongen op en stampten met hun voeten ten teeken van instemming. Zij hieven den strijdkreet van hun stam aan en zwaaiden hun speren. Een hunner danste in een kring rond, sprong hoog op en stak naar alle kanten met zijn speer.

„Zoo zal ik de luipaardmannen dooden!” riep hij.

Een tweede sprong rond en zwaaide met zijn mes. „Ik snijd het hart uit het opperhoofd van de luipaardmannen!” Hij maakte een gebaar, alsof hij met zijn tanden aan iets rukte, dat hij stevig in zijn hand hield. „Ik eet het hart van het opperhoofd der luipaardmannen!”

„Oorlog! Oorlog!” riepen anderen, totdat een dozijn huilende wilden in het zonlicht dansten, hun gladde huid glanzend van het zweet, hun gelaat door afschuwelijk gegrijs vertrokken.

Dan stond Lobongo op. Zijn diepe stem dreunde boven het gehuil der dansers uit, toen hij hun het zwijgen oplegde. Een voor een hielden zij met schreeuwen op, maar zij verzamelden zich in een klein groepje achter Orando.

„Enkele jonge mannen hebben voor den oorlog gesproken,” begon hij, „maar wij maken niet luchthartig oorlog, omdat een paar jonge mannen willen vechten. Er zijn tijden voor oorlog en tijden voor vrede. Wij moeten te weten zien te komen of dit een tijd voor oorlog is; anders zullen wij slechts nederlaag en dood aan het eind van het oorlogspad vinden. Voor wij een oorlog beginnen, moeten wij de geesten van onze doode opperhoofden raadplegen.”

„Zij wachten er op om tot ons te spreken,” riep Sobito. „Laat er stilte heerschen, terwijl ik met de geesten der opperhoofden spreek.”

Terwijl hij sprak, begon er geleidelijk beweging te komen onder de mannen, die dan weldra een kring vormden, in het midden waarvan de medicijnman op zijn hurken zat. Uit zijn zak haalde hij een aantal voorwerpen, die hij voor zich op den grond legde. Dan vroeg hij om wat dorre twijgen en frissche bladeren; en toen deze gebracht waren, legde hij een klein vuurtje aan. Met de bladeren deed hij het gedeeltelijk smeulen, zoodat er dikke rookwolken uit opstegen. Zich bukkend liep de medicijnman om het vuur rond en beschreef een kleinen kring, zijn blikken voortdurend gericht op den rook, die in de stille lucht van den middag opsteeg. In zijn eene hand hield Sobito een kleinen zak, gemaakt van de huid van een knaagdier, in de andere den staart van een hyena, waarvan het onderste gedeelte met koperdraad omwonden was, zoodat het een handvat vormde.

Geleidelijk versnelde de oude man zijn pas, totdat hij ten slotte zich met wonderbaarlijke sprongen om het vuur heen bewoog, maar zijn oogen steeds strak gericht op den opkronkelenden rook. Terwijl hij danste, hief hij een luguber jargon uit, een combinatie van nietszeggende lettergrepen met nu en dan een schrillen gil, die angst in de oogen van de toeschouwers bracht.

Plotseling bleef hij staan, bukte zich diep en wierp wat poeder uit zijn zak op het vuur; dan teekende hij met den hyenastaart een ruwe geometrische figuur in het stof aan den voet van het vuur. Verstijvend sloot hij zijn oogen en scheen hij, zijn gelaat gedeeltelijk opgeheven, scherp te luisteren.

Diep onder den indruk bogen de krijgers zich voorover en wachtten. Het was een spannend oogenblik, dat Sobito zoo lang mogelijk rekte. Eindelijk sloeg hij zijn oogen open en liet zijn blik over den kring der gezichten gaan; maar nog wachtte hij voor hij sprak.

„Er zijn vele geesten om ons heen,” zeide hij eindelijk. „Zij verklaren zich allen tegen den oorlog. Degenen, die ten strijde zullen trekken tegen de luipaardmannen, zullen sterven. Niemand zal terugkeeren. De geesten zijn boos op Orlando. De ware *muzimo* van Orlando heeft met mij gesproken; hij is heel boos op Orlando. Laat Orlando oppassen. Dat is alles; de jongemannen zullen niet ten strijde trekken tegen de luipaardmannen.”

De krijgers, die zich achter Orlando verzameld hadden, keken twijfelend naar hem en naar Muzimo. Geleidelijk en bijna onmerkbaar verwijderden zij zich van Orlando. Dan keek de zoon van het opperhoofd Muzimo vragend aan. „Als Sobito de waarheid gesproken heeft,” zeide hij, „ben je mijn *muzimo* niet.” De woorden schenen een uitdaging.

„Wat weet Sobito daarvan?” vroeg Muzimo. „Ik zou ook een vuur kunnen aanleggen en met den staart van Dango zwaaien. Ik zou ook figuren in het stof kunnen maken en poeder op het vuur werpen. Dan zou ik je alles kunnen zeggen, wat ik je wilde zeggen, evenals Sobito je gezegd heeft wat hij wilde, dat je zou gelooven; maar dergelijke dingen beteekenen niets. De eenige manier, waarop je weten kan of een oorlog tegen de luipaardmannen succes zal hebben, is krijgers uit te zenden om ze te bestrijden. Sobito weet er niets van.”

De medicijnman trilde van woede. Nog nooit te voren had iemand het gewaagd twijfel uit te spreken over zijn macht en zijn kracht. Zoo sterk hadden de leden van zijn stam in zijn onfeilbaarheid geloofd, dat hij daar bijna zelf in was gaan gelooven. Hij schudde een uitgeteerden vinger tegen Muzimo.

„Je spreek met een leugenachtige tong,” riep hij uit. „Je hebt mijn fetish tot woede geprikkeld. Niets kan je redden. Je bent verloren. Je zal sterven.” Hij hield op, toen een nieuwe gedachte in

zijn geslepen brein opkwam. „Tenzij,” voegde hij er aan toe, „je weggaat en niet meer terugkomt.”

Daar Muzimo niet het flauwste vermoeden omtrent zijn ware identiteit had, had hij Orando's bewering, dat hij de voorvaderlijke geest van den zoon van het opperhoofd was, moeten aanvaarden; en daar hij zich tallooze malen als zoodanig had hooren beschrijven, was hij het ook als een feit gaan aannemen. Hij voelde geen vrees voor Sobito, den mensch, en toen Sobito, de medicijnman, hem dreigde, herinnerde hij zich, dat hij een *muzimo* was en als zoodanig onsterfelijk. Hoe kon derhalve, zoo redeneerde hij, de fetish van Sobito hem dooden? Niets kan een geest dooden.

„Ik zal niet weggaan,” zeide hij. „Ik ben niet bang voor Sobito.”

De dorpelingen waren verbijsterd. Nooit hadden zij een medicijnman zoo hooren bespotten en uitdagen als Muzimo Sobito bespot en uitgedaagd had. Zij verwachtten, dat het brutale wezen voor hun oogen gedood zou worden, maar er gebeurde niets. Zij keken naar Sobito en deze geslepen oude bedrieger, die inzag welk een gevaarlijken keer de dingen namen en bang was voor zijn prestige, overwon zijn angst voor den vreemden, blanken reus in de hoop, dat hij zijn gezag door een enkelen brutalen zet zou terugkrijgen.

Zwaaïend met zijn hyenastaart, sprong hij naar Muzimo toe. „Sterf!” schreeuwde hij. „Niets kan je nu redden. Voor de maan voor de derde maal opgaat, zal je dood zijn. Mijn fetish heeft gesproken!” Hij zwaaide den hyenastaart voor de oogen van Muzimo.

De blanke bleef met over elkaar geslagen armen en een hoonlach op zijn lippen staan. „Ik ben Muzimo,” zeide hij, „ik ben de geest van Orando's voorvader. Sobito is maar een mensch; zijn fetish is maar de staart van Dango.” Toen hij ophield met spreken, schoot zijn hand uit en rukte de fetish uit de hand van den medicijnman. „Zoo doet Muzimo met de fetish van Sobito!” riep hij, terwijl hij den staart tot schrik van de verbaasde dorpelingen in het vuur wierp.

Aangegrepen door de niet beredeneerende woede van het fanatisme wierp Sobito alle voorzichtigheid overboord en sprong met een mes in zijn opgeheven hand op Muzimo af. Het schuim van krankzinnigheid stond op zijn bleeke lippen. Zijn gele tanden flitsten in een afschuwelijken grauw. Hij was de belichaming van haat en krankzinnige woede. Maar hoe vlug en boosaardig zijn aanval ook was, Muzimo was er op voorbereid. Een gebronsde hand greep den zwarten pols van den medicijnman als in een schroef; de tweede rukte het mes los. Dan lichtte Muzimo hem op en hield hem hoog boven zijn hoofd, alsof Sobito een ding zonder substantie of gewicht was.

Angst stond geschreven op het gelaat van de verbaasde toeschouwers; een afgod was in de klauwen van een beeldstormer. De situatie ging hun eenvoudig begrip te boven en verbijsterde hen. Misschien was het wel goed voor Muzimo, dat Sobito een allesbehalve geliefde afgod was.

Muzimo keek Orando aan. „Zal ik hem dooden?” vroeg hij bijna onverschillig. Orando was even verschrikt en verbijsterd als zijn makkers. Een levenslang ongetwijfeld geloof in de bovennatuurlijke macht van een medicijnman kon niet in een oogenblik overwonnen worden. Maar er was nog een andere kracht, die op den zoon van het opperhoofd werkte. Hij was maar een mensch. Muzimo was zijn *muzimo*, en omdat hij een echt mensch was, voelde hij een zekeren gerechtvaardigden trots op de vermetelheid en dapperheid van dit raadsel, dat hij in zijn geestdrift als den geest van zijn dooden voorvader aangenomen had. Maar hoe dit zij, medicijnmannen waren medicijnmannen. Hun macht was aan een ieder bekend. Het was derhalve verstandig het noodlot niet te zeer te tarten.

Orando snelde toe. „Neen,” riep hij uit, „dood hem niet.”

Op den tak van een boom danste een klein aapje al twetterend en scheldend heen en weer. „Dood hem!” schreeuwde het. „Dood hem!” De geest van Nyamwegi was een heel bloeddorstig klein aapje. Muzimo wierp Sobito als een zandzak op den grond.

„Hij beteekent niets. Geen medicijnman beteekent iets. Zijn fetish beteekende niets. Als het iets beteekend had, zou het Sobito beschermd hebben. Sobito wist niet, waarover hij sprak. Als er dappere krijgers onder de Utengas zijn, zullen zij met Orando en Muzimo meegaan en met de luipaardmannen vechten.”

Een zachte kreet, die geleidelijk sterker werd, rees onder de jongere krijgers op; en in de tijdelijke verwarring richtte Sobito zich op en sloop weg naar zijn hut. Toen hij veilig buiten het bereik van Muzimo was, bleef hij staan en keek om zich heen. „Ik ga,” riep hij, „een krachtig medicijn maken. Vannacht zal de blanke, die zich Muzimo noemt, sterven.”

De blanke reus deed een paar stappen in de richting van Sobito en de medicijnman keerde zich om en sloeg op de vlucht. De jonge mannen, die het afnemen van Sobito's macht zagen, spraken nu hardop over den oorlog. De oudere mannen spraken niet langer over vrede. De een voor den ander vreesde en haatte Sobito. Het was een verlichting voor hen te zien, dat zijn macht gebroken was. Morgen zouden zij misschien weer bang zijn, maar vandaag waren zij vrij van de overheersching van een medicijnman — vandaag voor het eerst in hun leven.

Lobongo, het opperhoofd, wilde den oorlog niet goedkeuren, maar onder den invloed van de eischen van Orando en andere jonge mannen gaf hij ten slotte zijn toestemming voor de vorming van een kleine strafexpeditie. Onmiddellijk werden ijlboten naar andere dorpen gezonden, om krijgers te verzamelen, en werden voorbereidingen getroffen voor een dans, welke dien avond gehouden zou worden.

Tengevolge van Lobongo's weigering om den oorlog formeel aan de luipaardmannen te verklaren werd er niet op oorlogstrommels geslagen; maar het nieuws dringt in den jungle vlug door; en de avond was nauwelijks over het dorp Tumbai gevallen, of reeds begonnen uit dichtbij gelegen dorpen krijgers binnen te komen, om zich te voegen bij de twintig vrijwilligers uit het dorp van Lobongo, die trotsch heen en weer liepen voor de bewonderende oogen van de donkere schoonen, die het voedsel en

het bier gereed maakten, welke een belangrijk deel zouden vormen van de feestelijkheden van dien avond.

Uit Kibbu kwamen tien jonge krijgers, waaronder de broer van het jongemeisje, dat Nyamwegi het hof gemaakt had, en een zekere Lupingu, aan wien de vermoorde krijger haar ontstolen had. Dat juist Lupingu vrijwillig zijn leven wilde wagen om Nyamwegi te wreken trok heel weinig de aandacht, aangezien de gedachten aan wraak reeds plaats hadden gemaakt door zucht naar roem en de arme Nyamwegi feitelijk reeds door allen, behalve door Orando, vergeten was.

Er werd veel gesproken over oorlog en heldendaden, die bedreven zouden worden, maar de nederlaag van Sobito, die nog versch in hun geheugen lag, vormde ook een belangrijk deel van de gesprekken. De dorpsbewoners vonden het een heerlijk nieuwtje, om de krijgers uit de andere dorpen er op te tracteeren, met het resultaat, dat Muzimo een op den voorgrond tredende figuur werd, die het dorp Tumbai meer eer aandeed dan Sobito ooit gedaan had. De bezoekende krijgers keken met ontzag en eenigen angst naar hem. Zij waren gewend aan geesten, die niemand ooit zag; de lucht was er vol van. Er een in je midden zien staan was heel iets anders.

Speciaal Lupingu was verbijsterd. Kortgeleden had hij een liefdesamulet van Sobito gekocht. Hij vroeg zich af, of hij misschien den kleinen schat, dien hij ervoor betaald had, nutteloos weggeworpen had. Hij besloot den medicijnman op te zoeken en een onderzoek in te stellen; misschien was er niet zooveel waarheid in wat hij had gehoord. Er was nog een andere reden, waarom hij Sobito wilde raadplegen, een veel belangrijker reden dan een liefdesamulet.

Toen hij het ongemerkt doen kon, trok Lupingu zich terug uit de menigte, die de dorpsstraat vulde, en sloop naar Sobito toe. Hij vond den ouden medicijnman gehurkt op den grond en omgeven door amuletten en fetisken. Een klein vuurtje, dat onder een pot brandde, verlichtte zijn cynische trekken, die door zulk een gemeenen grijs vertrokken werden, dat Lupingu bijna om-

keerde en vluchtte, voor de oude man opkeek en hem herkende.

Heel langen tijd zat Lupingu in de hut van den medicijnman. Zij spraken fluisterend, hun hoofden dicht bij elkaar. Toen Lupingu wegging, had hij een amulet bij zich van een zoo wonderdadige kracht, dat geen vijandig wapen hem zou kunnen wonden, en had hij in zijn hoofd een plan, dat hem tegelijkertijd vreugde en angst gaf.

HOOFDSTUK V.

„Onuitsprekelijk lompe kerel.”

Na lange dagen van eenzaamheid lange nachten van angst, wanhoop en ijdel berouw, zoo fel, dat zij pijn deden als lichamelijke wonden. Slechts een dapper hart had verhinderd, dat het jonge meisje krankzinnig werd, nadat haar mannen haar verlaten hadden. Dat leek een eeuwigheid geleden; dagen waren eeuwen. Vandaag was zij op jacht geweest. Een klein everzwijn was onder haar geweer gevallen. Bij het geluid van het schot, dat zwak in zijn ooren doordrong, was een blanke man blijven staan. Zijn drie zwarte makkers snaterden opgewonden. Met moeite had het jonge meisje de ingewanden van het everzwijn verwijderd, waardoor het zoo in gewicht verminderd was, dat zij het naar haar kamp sleepen kon; maar het was een beproeving, die haar kracht en haar uithoudingsvermogen op de allerzwaarste proef had gesteld. Het vleesch was echter te kostbaar, om achter te laten, en zij had uren lang gezwoegd, dikwijls even ophoudend om uit te rusten, totdat zij eindelijk uitgeput naast haar prooi naast den ingang van haar tent in elkaar gezakt was.

Het was niet aanmoedigend te moeten denken aan het vele werk, dat zij nog voor den boeg had, voor het vleesch in dien toestand gebracht was, dat zij het nog dagen later zou kunnen gebruiken. Daar was in de eerste plaats het slachten. De gedachte alleen joeg haar reeds angst aan. Zij had nog nooit een dier zien slachten, voor zij dezen rampzaligen tocht begonnen was. In haar heele leven had zij nog nooit een rauw stuk vleesch zien snijden. Maar nood overwint vele hinderpalen. Zij wist, dat het vleesch van het zwijn in stukken gesneden moest worden en dat die stukken gerookt behoorden te worden. Maar zelfs dan zou het niet

lang duren, doch zij kende geen betere manier. Met haar beperkte kennis van practische dingen moest zij er maar van maken wat er van te maken viel. Zij was zwak en onervaren en bang; maar desniettemin klopte een dapper hart onder haar vroegere chique, maar thans vuil flanellen hemd. Zij was zonder hoop, maar toch wilde zij den strijd niet opgeven.

Moe was zij begonnen het zwijn te villen, toen een beweging aan den rand van de open plek, waarop haar kamp opgeslagen was, haar aandacht trok. Toen zij opkeek, zag zij vier mannen zijgend naar haar kijken. Een was een blanke. De drie anderen waren negers. Toen zij opsprong, rees de hoop zoo sterk in haar op, dat zij van duizeligheid bijna waggelde; maar onmiddellijk beheerschte zij zich en nam de vier mannen op, die nu naderbij kwamen, de blanke voorop. Maar toen zij ze beter bekijken kon, verdween de hoop weer geheel. Nog nooit in haar leven had zij zoo'n blanke gezien. Zijn vuile kleeding bestond hoofdzakelijk uit lompen, zijn gelaat was ongeschoren; zijn hoed was een wrak, dat alleen een hoed genoemd kon worden, omdat het op zijn hoofd stond; zijn gelaat was streng en angstaanjagend. Zijn oogen zochten achterdochtig haar kamp af; en toen hij, op een paar passen afstand van haar bleef staan, klonk er geen groet van zijn lippen.

„Wie ben je?” vroeg hij. „Wat doe je hier?”

Zijn toon en zijn woorden prikkelden haar. Nog nooit te voren had een blanke haar op een dergelijke manier toegesproken. Zij stak haar kin in de hoogte; zij nam hem koud op; een minachtende grijnslach speelde even om haar korte bovenlip; haar blik ging minachtend van zijn doorgeloopte schoenen tot het ding, dat op zijn verward haar stond. Was zijn optreden en zijn begroeting anders geweest, dan zou zij misschien bang voor hem geworden zijn, maar voor het oogenblik althans was zij te boos om bang te wezen.

„Ik zie niet in, dat dit je iets aangaat,” zeide zij en keerde hem haar rug toe.

De grijnslach op het gelaat van den man werd dieper en booze woorden sprongen naar zijn tong; maar hij bedwong zich en keek

haar zwijgend aan. Als hij niet reeds haar gelaat gezien had, zou hij toch uit de lijnen van haar kleinen rug opgemaakt hebben, dat zij jong was. Maar nu hij haar gelaat gezien had, wist hij, dat zij mooi was. Zij was vuil, warm, transpireerde, was met bloed bedekt; maar nog was zij mooi. Hoe mooi zij zijn moest, wanneer zij fatsoenlijk gekleed en gewasschen was, durfde hij zichzelf niet indenken. Hij had haar blauwgrijze oogen en lange wimpers opgemerkt; die alleen zouden ieder gelaat mooi gemaakt hebben. Nu keek hij naar haar haar, dat in een losse wrong achter in haar hals opgenomen was. Het had die eigenaardige blonde tint, welke men tegenwoordig platina noemt.

In geen twee jaar had Old Timer een blanke vrouw gezien. Misschien zou hij, als zij oud en tanig geweest was of geloerst had, haar beleefder hebben toegesproken. Maar zoodra zijn oogen haar aanschouwd hadden, had haar schoonheid hem weer herinnerd aan al de ellende, waarin een ander mooi jong meisje hem gebracht had, en in hem den haat gewekt tegen vrouwen, dien hij twee lange jaren gekoesterd had.

Hij bleef een oogenblik zwijgend staan; en hij was blij, dat hij dat gedaan had, want daardoor was hij in staat geweest de booze, bittere woorden, die hij anders misschien gesproken zou hebben, te onderdrukken. Het was niet, omdat hij nu meer voor vrouwen voelde, maar omdat hij den moed van haar antwoord bewonderde.

„Misschien gaat het mij niet aan,” zeide hij dan, „maar mogelijk zal het mij wel moeten aangaan. Het is vrij ongewoon in dit land een blanke vrouw alleen te zien. Je bent alleen?” Er klonk iets bezorgds in den toon van zijn vraag.

„Ik was heelemaal alleen,” bitste zij, „en ik zou het het liefst weer zijn.”

„Wil je daarmee zeggen, dat je zonder dragers of blanke vrienden bent?”

„Precies.”

Daar zij met haar rug naar hem toe stond zag ze de uitdrukking van verlichting niet, die bij haar antwoord op zijn gelaat kwam.

Had zij die wel gezien, dan zou zij misschien bang geworden zijn voor haar veiligheid, ofschoon zijn gevoel van verlichting heelemaal geen betrekking had op haar. Zijn angst, dat er blanken in de buurt zouden zijn, was eenvoudig de angst van een olifantenjager.

„En heb je geen transportmiddelen?” vroeg hij.

„Geen enkel.”

„Je bent toch zeker niet alleen zoo ver in het binnenland doorgedrongen? Wat is er met de andere leden van je troep gebeurd?”

„Die hebben mij in den steek gelaten.”

„Maar je blanke makkers?”

„Die heb ik niet gehad.” Zij had zich nu omgedraaid en keek hem aan, maar haar houding was nog heel onvriendschappelijk.

„Ben je zonder blanke mannen in het binnenland gekomen?” Er klonk twijfel in zijn stem.

„Ja”

„Wanneer hebben je mannen je verlaten?”

„Drie dagen geleden.”

„Wat ben je van plan te doen? Je kan hier niet alleen blijven en ik zie niet in, hoe je verwachten kan zonder dragers verder te komen.”

„Ik ben drie dagen hier alleen gebleven; ik kan dat blijven doen tot —”

„Tot wat?”

„Dat weet ik niet.”

„Luister eens, wat doe je hier eigenlijk?”

Plotseling scheen weer hoop in haar op te rijzen. „Ik zoek naar een man,” zeide zij. „Misschien heb je van hem gehoord; misschien weet je, waar hij is.”

„Hoe heet hij?” vroeg Old Timer.

„Jerry Jerome.” Zij keek vol hoop op naar zijn gelaat.

Hij schudde zijn hoofd. „Nooit van gehoord.”

De hoop in haar oogen stierf weg; tranen kwamen ervoor in de plaats. Old Timer zag ze en het maakte hem boos. Waarom moes-

ten vrouwen altijd huilen? Hij staalde zijn hart tegen de zwakheid, die medelijden was, en sprak bruuft. „Wat ben je van plan met dat vleesch te doen?” vroeg hij.

Haar oogen werden van verbazing grooter. Er waren nu geen tranen meer in, maar een glans van woede. „Je bent een onmogelijke kerel. Ik wou, dat je uit mijn kamp ging en mij met rust liet.”

„Daar denk ik niet over,” antwoordde hij. Dan sprak hij vlug in hun dialect met zijn drie volgelingen, waarop dezen naderbij kwamen en het karkas van het everzwijn in beslag namen.

Het jongemeisje keek er verbaasd en boos naar. Zij dacht terug aan de moeite, die het haar gekost had, om het karkas naar het kamp te sleepen. Nu werd het van haar afgenomen. Die gedachte maakte haar woest. Zij trok haar revolver. „Zeg hun, dat zij het laten liggen,” riep zij, „anders zal ik ze neerschieten. Het is van mij.”

„Zij zullen het alleen voor je slachten,” legde Old Timer uit. „Dat was toch je bedoeling, niet? Of wou je het in een lijstje zetten?”

Zijn sarcasme prikkelde haar, maar zij besefte, dat zij hun bedoeling verkeerd begrepen had. „Waarom heb je dat niet gezegd?” vroeg zij. „Ik was van plan het te rooken. Misschien zal ik niet altijd in staat zijn zoo makkelijk eten te krijgen.”

„Dat hoeft ook niet meer; hierna zullen wij ervoor zorgen.”

„Wat bedoel je daarmee?”

„Ik bedoel, dat je, zoodra ik hier met mijn bezigheden klaar ben, met mij naar mijn kamp teruggaat. Het is mijn schuld niet, dat je hier bent; en je bent een groote lastpost, evenals alle vrouwen; maar ik zou een witte muis hier niet alleen in den jungle laten, laat staan een blanke vrouw.”

„En als ik niet met je mee wil gaan?” vroeg zij uit de hoogte.

„Het laat me koud, hoe je daarover denkt,” snauwde hij, „je gaat met me mee. Als je ook maar een klein beetje hersens hadt, zou je dankbaar zijn. Het is te veel om te verwachten, dat je een hart hebt. Je bent precies als de rest: zelfzuchtig, egoïstisch, ondankbaar.”

„Nog iets verder?” vroeg zij.

„Ja. Koud, berekenend, hard.”

„Je hebt geen hoogen dunk van vrouwen, wel?”

„Je hebt een scherp onderscheidingsvermogen.”

„En wat ben je precies van plan met mij te doen, wanneer wij in je kamp zijn?” vroeg zij.

„Als wij een nieuwe safari voor je kunnen samenstellen, zal ik je zoo gauw als ik kan uit Afrika weg zien te krijgen.”

„Maar ik wil niet weg uit Afrika. Je hebt geen enkel recht mij dingen voor te schrijven. Ik ben hier met een bepaald doel gekomen, en ik zal niet weggaan voor dat doel bereikt is.”

„Als je hier gekomen bent om dien Jerome te vinden, dan is het mijn plicht tegenover een medemensch jou hier uit Afrika te krijgen voor je hem vinden kan.”

Haar strakke blik bleef eenige oogenblikken op hem rusten, voor zij hem antwoordde. Zij had nog nooit te voren zoo'n man ontmoet. Een dergelijke openhartigheid was onnatuurlijk. Zij kwam tot de conclusie, dat hij geestelijk uit zijn evenwicht was; en daar zij meermalen gehoord had, dat men krankzinnigen dikwijls hun zin moet geven, omdat zij anders gevaarlijk worden, besloot zij haar houding tegenover hem te veranderen.

„Misschien heb je gelijk,” gaf zij toe. „Ik zal met je meegaan.”

„Zoo hoor ik het liever. En nu dit afgesproken is, moeten wij al het andere regelen. Zoodra ik met mijn zaken hier klaar ben, ga ik naar mijn kamp terug. Dat kan morgen of overmorgen zijn. Jij gaat mee. Een van mijn jongens zal voor je zorgen: koken en al die andere dingen. Maar ik wil van vrouwen geen last hebben. Jij laat mij met rust en ik zal jou met rust laten. Ik wil zelfs niet met je praten.”

„Dat zal ook mij aangenaam zijn,” antwoordde zij niet zonder bitterheid.

„Nog een ding,” ging hij voort „Mijn kamp ligt in het land van het opperhoofd Bobolo. Als mij iets overkomt, laten mijn jongens je dan naar mijn kamp terugbrengen. Mijn vriend zal dan voor je zorgen. Zeg hem maar, dat ik beloofd heb je naar de kust

terug te brengen." Dan liet hij haar staan en hield zich bezig met de eenvoudige voorbereidende maatregelen voor zijn bescheiden kamp, terwijl hij een van zijn mannen van het slachten terug riep, om zijn tent op te slaan en zijn avondmaal klaar te maken, want het was nu reeds laat op den middag. Een andere jongen werd aangewezen om het jongemeisje te bedienen.

Uit haar tent kon zij hem dien avond voor het vuur zijn pijp zien rooken. Uit de verte keek zij minachtend naar hem, overtuigd, dat hij de onaangenaamste persoon was, dien zij ooit ontmoet had, maar toch gedwongen aan zichzelf te bekennen, dat zijn aanwezigheid haar een gevoel van veiligheid gaf, dat zij niet gekend had sedert zij in Afrika gekomen was. Zij kwam tot de conclusie, dat zelfs een krankzinnige blanke beter was dan geen blanke. Maar was hij krankzinnig? Behalve zijn onhebbelijke houding tegenover haar scheen hij in alle andere opzichten volkomen normaal. Misschien was hij alleen maar een onbeschaafde lomperd met vermeende grieven tegen vrouwen. Doch hoe dit alles ook wezen mocht, hij was een raadsel, en onopgeloste raadsels houden nu eenmaal altijd iemands gedachten bezig. En dus vulde hij, niettegenstaande haar minachting tegenover hem, haar overpeinzingen geheel, tot eindelijk de slaap beslag op haar legde.

Ongetwijfeld zou het voor haar een groote verrassing geweest zijn, indien zij geweten had, dat de geest van den man zich eveneens bezighield met gedachten aan haar, gedachten, die hem hardnekkig bleven vasthouden ondanks al zijn pogingen om die van zich af te zetten. In den rook van de pijp zag hij haar, onvergelykelyk mooi. Hij zag de lange wimpers, die de diepte van haar blauwgrijze oogen overschaduwden; haar mooi gewelfde lippen; den glans van haar golvend, blond haar; haar slanke jongemeisjesgestalte.

„Vervloekt!” prevelde Old Timer. „Waarom ter wereld moest ik juist haar ontmoeten?”

Den volgenden ochtend vroeg verliet hij met twee der mannen het kamp, terwijl hij den derden, gewapend met een oud geweer,

achterliet om het jongemeisje te beschermen en in haar behoeften te voorzien. Zij was reeds op, toen hij wegging, maar hij keek niet in haar richting, toen hij het kamp uit liep, ofschoon zij hem heimelijk nakeek en zij haar minachting nog grooter voelde worden bij het zien van zijn vodden en lompen.

„Onuitsprekelijke lomperd!” fluisterde zij, als moest zij uiting geven aan haar opgekropten haat voor den man.

Old Timer had een langen en moeilijken dag. Geen spoor van olifanten beloonde zijn zoeken en evenmin ontmoette hij een inboorling, van wien hij inlichtingen zou kunnen krijgen omtrent de plek, waar de groote kudde zich op moest houden.

Maar het was niet alleen een dag van lichamelijke inspanning, ook geestelijk bezorgde hij hem veel last. Het was een teleurstelling voor hem geweest, dat hij het ivoor, dat zij zoo hard noodig hadden, niet vinden kon, maar dat was niets vergeleken bij de gedachten aan het jongemeisje, die hem geen oogenblik loslieten. Den geheelen dag had hij getracht de herinnering aan het mooie gelaat en de lijnen van haar prachtig lichaam te onderdrukken, maar zij bleven hem achtervolgen. In den beginne hadden zij andere herinneringen opgewekt, pijnlijke herinneringen aan een ander jong meisje. Maar geleidelijk was het visioen van het andere meisje verdwenen, totdat tenslotte alleen de blauwgrijze oogen en het blonde haar van de jonge vrouw in het eenzame kamp in zijn gedachten overbleven.

Toen hij na zijn vruchteloos zoeken naar olifantensporen naar het kamp terugkeerde, vervulde een nieuw besluit hem met verontrustende gedachten. In geen twee jaar had hij een blanke vrouw gezien en nu had het noodlot dit prachtige wezen op zijn pad gezet. Wat hadden vrouwen ooit voor hem gedaan? „Een vagebond van mij gemaakt,” antwoordde hij zichzelf, „mijn leven ten gronde gericht. Zonder mij zou dit jongemeisje verloren geweest zijn. Zij is mij iets schuldig. Alle vrouwen zijn me iets schuldig voor wat één vrouw mij aangedaan heeft. Dit jongemeisje zal de schuld betalen.

„Lieve hemel, maar zij is mooi. En zij behoort mij toe. Ik heb

haar gevonden en ik zal haar houden, tot ik haar moe ben. Dan zal ik haar wegwerpen, zoals ik zelf weggeworpen ben. Ik ben benieuwd hoe de vrouw het vinden zal. Lieve hemel, wat een lippen! Vanavond zullen ze van mij zijn. Zij zal heelemaal van mij zijn en ik zal zorgen, dat zij dat graag wil. Dat is niet meer dan billijk. Op deze wereld komt mij ook iets toe. Ik heb recht op een beetje geluk; en bij God, ik zal het hebben."

De groote zon hing laag in het Westen, toen de man de open plek in het zicht kreeg. De tent van het jongemeisje was het eerste, wat zijn blik zag. Het vuile zeil deed hem denken aan een intimiteit, die iets uitdagends had; het had haar een schuilplaats en bescherming gegeven; het had de intiemste geheimen van haar bekoorlijke charme gedeeld. De tent scheen als het ware iets van de persoonlijkheid van het jongemeisje te weerspiegelen. Het zien ervan alleen ontroerde den man diep. Hij versnelde zijn stap, om het jongemeisje in zijn armen te kunnen drukken.

Dan zag hij iets vlak voor haar tent liggen, dat hem koud van angst maakte. Op zijn hielen gevolgd door de twee mannen, sprong hij er heen en bleef dan staan voor het griezelige ding, dat zijn aandacht getrokken en de warme golf van zijn hartstocht in kouden angst veranderd had. Het was het doode en afschuwelijk verminkte lichaam van den neger, dien hij achtergelaten had, om het jongemeisje te beschermen. Wreede klauwen hadden het vleesch verscheurd met diepe wonden, die toegebracht hadden kunnen zijn door een der groote vleescheters, maar de verdere verminking van het lijk was het werk van menschen geweest.

Zich over het lijk van hun makker bukkend, prevelden de twee negers woest in hun moedertaal; dan wendde een hunner zich tot Old Timer. „De luipaardmannen, Bwana,” zeide hij.

Angstig liep de blanke naar de tent van het jongemeisje, bang voor wat hij daar misschien zou vinden, nog banger misschien, dat hij niets zou vinden. Toen hij het zeildoek terzijde schoof en naar binnen keek, werd zijn grootste vrees bewaarheid: het jongemeisje was er niet. Zijn eerste impuls was haar hard te roepen, als kon zij ergens in de buurt in het bosch zijn; maar toen hij zich

omkeerde om dat te doen, besepte hij plotseling, dat hij haar naam niet wist, en in de korte stilte, die op dat besef volgde, drong de nutteloosheid van de daad ten volle tot hem door. Als zij nog leefde, dan was zij thans ver hier vandaan in de klauwen van de zwarte duivels, die haar beschermer vermoord hadden.

Woede maakte zich van den blanke meester, een bijna krankzinnige woede tegen haar ontvoerders. Hij vergat, dat hij zelf van plan was geweest haar te onteeren. Misschien dacht hij alleen aan zijn eigen teleurgestelde verwachtingen; maar hij geloofde, dat hij slechts dacht aan de hulpeloosheid van het jongemeisje, aan het afschuwelijke van haar toestand. Denkbeelden van redding en wraak vervulden zijn geheele wezen en verjoegen de vermoedheid van den langen, zwaren dag.

Het was reeds laat in den avond, maar hij besloot toch de achtervolging onmiddellijk te beginnen. Op zijn bevel begroeven de twee negers vlug hun dooden kameraad, maakten twee pakken met levensmiddelen en kampbenoodigdheden, die de roovers niet gestolen hadden, en volgden, hoewel de zon nog maar een uur zou schijnen, hun meester op het versche spoor van de luipaardmannen.

HOOFDSTUK VI.

De verrader.

De krijgers van Watenga hadden niet met groote geestdrift gehoor gegeven aan den oproep, die door den bode van Orando overgebracht was. Er waren oorlogen en oorlogen. En een oorlog tegen de gevreesde geheime sekte der luipaardmannen scheen niet bijzonder populair te zijn. En daarvoor bestonden uitstekende redenen. In de eerste plaats was de naam der luipaardmannen op zich zelf al voldoende, om angst in de borst van den dapperste te wekken. Verder was daar het algemeen bekende feit, dat, aangezien het een geheime sekte was, samengesteld uit stammen, die niets met elkaar te maken hadden, je eigen vrienden lid daarvan konden zijn, in welk geval een vijand van de sekte makkelijk aangewezen kon worden voor den dood. En wat voor een dood!

Het was dus niet te verwonderen, dat van de duizenden krijgers, die zich hadden kunnen melden, Orando er den ochtend na den oorlogsdans te Tumbai maar nauwelijks honderd vond. En zelfs onder die honderd waren er nog verscheidene, wier krijgshaftige geest in den loop van den nacht bijna geheel verdwenen was. Misschien was dit grootendeels het gevolg van de nawerking der groote hoeveelheden bier. Het is niet prettig met haarpijn op het oorlogspad te gaan.

Orando liep tusschen de krijgers door, die dicht bij de talrijke kookvuren gehurkt zaten. Er werd dien ochtend niet veel gepraat en nog minder gelachen; van het pochen en snoeven van den vorigen avond was niets overgebleven. Vandaag scheen oorlog een ernstige zaak; maar wanneer hun buiken eenmaal met warm voedsel gevuld waren, zouden zij straks met krijgsgeschreeuw, gelach en gezang op weg gaan.

Orando stelde een onderzoek in. „Waar is Muzimo?” vroeg hij, maar niemand had Muzimo gezien. Hij en de geest van Nyamwegi waren verdwenen. Dat scheen een slecht voorteken. Een offerde het denkbeeld, dat Sobito misschien gelijk gehad had; Muzimo zou misschien in contact staan met de luipaardmannen. Daardoor werd een onderzoek ingesteld waar Sobito was. Ook hem had niemand gezien, wat vreemd was, aangezien Sobito altijd vroeg opstond en zich nooit zoeken liet, wanneer de kookpotten op het vuur stonden. Een oude man ging naar zijn hut en ondervroeg een der vrouwen van den medicijnman. Sobito was weggegaan! Toen dit gemeld werd, werd er weer levendiger gesproken. Men herinnerde elkaar aan de vijandschap tusschen Muzimo en Sobito en aan de bedreiging van den laatste, dat Muzimo voor den ochtend sterven zou. Er waren er, die veronderstelden, dat misschien Sobito dood was, terwijl anderen van meening waren, dat er niets vreemds was in zijn verdwijning. Vroeger was hij ook dikwijls verdwenen. En inderdaad het was niets ongewoons, dat hij zich dagen lang achter elkaar op geheimzinnige wijze uit het dorp verwijderde. Bij zijn terugkeer had hij er dan altijd geheimzinnig op gezinspeeld, dat hij raad gehouden had met de geesten en demonen van een andere wereld, van wie hij zijn bovennatuurlijke krachten kreeg.

Lupingu uit Kibbu vond, dat zij met het oog op zulke slechte voortekenen niet op het oorlogspad moesten gaan. Hij liep kalm tusschen de krijgers rond en trachtte aanhangers te vinden voor zijn denkbeeld, om uit elkaar te gaan en naar de verschillende dorpen terug te keeren, maar Orando zeide, dat de oude mannen en de vrouwen hen zouden uitlachen om een dergelijke desertie. Zij hadden teveel over den oorlog gesproken; zij hadden teveel gepocht. Zij zouden voor altijd hun prestige verliezen, als zij nu geen voet bij stuk hielden.

„Maar wie zal ons naar het dorp van de luipaardmannen brengen, nu jouw Muzimo je in den steek gelaten heeft?” vroeg Lupingu.

„Ik geloof niet, dat hij mij in den steek gelaten heeft,” hield

Orando koppig vol. „Ongetwijfeld is hij ook de geesten gaan raadplegen. Hij zal dadelijk terugkeeren, om ons naar het dorp te brengen.”

En als een antwoord op deze bewering, die ook een gebed was, sprong een reusachtige gestalte uit de takken van een dichtbij staanden boom en liep naar hem toe. Het was Muzimo. Over een van zijn schouders hing het karkas van een ree. En boven op die ree zat de geest van Nyamwegi schel te gillen, om de aandacht op zijn heldendaad te vestigen. „Wij zijn machtige jagers,” riep hij. „Kijk eens, wat wij gedood hebben.” Niemand behalve Muzimo verstond hem, maar dat maakte geen verschil voor den geest van Nyamwegi, omdat hij niet wist, dat zij hem niet konden verstaan. Hij dacht, dat hij een diepen indruk maakte, en hij was heel trotsch op zichzelf.

„Waar ben je geweest, Muzimo?” vroeg Orando. „Sommigen zeggen, dat Sobito je gedood had.”

Muzimo haalde zijn schouders op. „Woorden dooden niet. Sobito is vol woorden.”

„Heb jij Sobito gedood?” vroeg een oude man.

„Ik heb Sobito, nadat Kudu, de zon, gisteravond naar zijn leger gegaan is, niet meer gezien,” antwoordde Muzimo.

„Hij is weg uit het dorp,” legde Orando uit. „Er waren er, die dachten, dat misschien —”

„Ik ben op de jacht geweest. Jullie eten is niet lekker; jullie bederven het met vuur.” Hij ging tegen den stam van een boom zitten en sneed een stuk vleesch uit zijn prooi, dat hij grommend opat. De negers keken er verschrikt naar en bleven uit zijn buurt.

Toen hij met zijn maaltijd klaar was, stond hij op en rekte zijn groote gestalte uit, zoodat hij hen deed denken aan Simba den leeuw. „Muzimo is gereed,” zeide hij, „als de Utengas klaar zijn, kunnen wij gaan.”

Orando verzamelde zijn krijgers. Hij koos zijn onderbevelhebbers en gaf de noodige bevelen voor de leiding van den marsch. Dit alles vereischte tijd, aangezien geen enkel punt beslist kon

worden zonder een algemeen debat, waaraan allen deel namen, of de zaak hun aanging of niet.

Muzimo bleef zwijgend terzijde staan. Hij begreep niet veel van deze menschen. Hij begreep niet veel van zichzelf. Physiek geleken hij en zij veel op elkaar; maar behalve het verschil in kleur, waren er nog andere verschillen; verschillen, die hij kon zien, en verschillen, die hij niet kon zien, maar voelde. De geest van Nyamwegi was als zij en als hijzelf, maar ook hier was weer een groot verschil. Muzimo trok peinzend zijn wenkbrauwen samen. Vaag herinnerde hij zich bijna iets, dat de sleutel voor het raadsel scheen, maar het ontsnapte hem weer. Hij voelde flauw, dat hij een verleden gehad had, maar hij kon het zich niet herinneren. Hij herinnerde zich alleen de dingen, die hij gezien had, en de ervaringen, die hij gehad had, nadat Orando hem bevrijd had van onder den grooten boom, die op hem gevallen was. Maar toch zag hij in, dat hij, wanneer hij iets schijnbaar nieuws gezien had, dit onmiddellijk herkende voor wat het in werkelijkheid was: een mensch, een okapi, een ree, ieder dier en iederen vogel, die hij gezien of geroken had. En evenmin was het hem moeilijk gevallen alle omstandigheden, die zich voordeden, in het juiste licht te beoordeelen.

Hij had veel over dit onderwerp gedacht (zooveel, dat op sommige oogenblikken het ingespannen denken hem moe gemaakt had) en hij was tot de conclusie gekomen, dat hij indertijd ergens vele dingen meegemaakt moest hebben. Hij had Orando omtrent het verleden van den jongen krijger ondervraagd en was te weten gekomen, dat hij zich gebeurtenissen zelfs uit zijn prilste jeugd heel goed herinneren kon. Muzimo kon zich slecht de feiten van enkele dagen terug herinneren. Ten slotte kwam hij tot de conclusie, dat zijn geestelijke gesteldheid de natuurlijke gesteldheid van geesten moest zijn, en omdat deze zoo heel anders was dan die van menschen, vond hij daarin een bijna onwederlegbaar bewijs, dat hij een geest was. Met een onverschillig gevoel keek hij naar het doen en laten der mannen. Met over elkaar geslagen armen bleef hij zwijgend terzijde staan, blijkbaar zich even weinig aan-

trekkend van het luidruchtige debatteeren der zwarten als van het twetteren van den geest van Nyamwegi, die op zijn schouder zat.

Maar eindelijk kwam er toch eenige orde in de ongeregelde bende; en gevolgd door lachende en gillende vrouwen en kinderen begonnen zij den tocht. Maar niet voordat de laatste terugkeerde, begonnen de mannen ernstig te marcheeren, hoewel Lupingu's voorspellingen van komende rampen hen geen oogenblik den ernst van de onderneming hadden doen vergeten.

Drie dagen lang marcheerden zij onder aanvoering van Orando en geleid door Muzimo. De krijgers waren vol goeden moed, toen zij hun doel naderden, Lupingu was reeds lang tot zwijgen gebracht. Alles scheen goed te zijn. Muzimo had hun gezegd, dat het dorp der luipaardmannen nu dichtbij was en dat hij den volgenden ochtend alleen op verkenning uit zou gaan. Bij het aanbreken van den vierden dag waren allen vol strijd lust, want Orando had hen steeds door geprikkeld tot woede tegen de moordenaars van Nyamwegi. Voortdurend had hij hen er op gewezen, dat de geest van Nyamwegi met hen was, om over hen te waken en hen te beschermen, dat zijn eigen *muzimo* er was om hun de overwinning te verzekeren.

Terwijl zij op hun hurken zaten te ontbijten, kwam een tot de ontdekking, dat Lupingu er niet meer was. Ook na een zorgvuldig doorzoeken van het kamp was hij nergens te vinden; en dadelijk werd algemeen aangenomen, dat hij, nu zij den vijand naderden, uit vrees gedeserteerd was.

Luid waren de veroordeelende woorden, bitter de minachting, welke deze laffe afval wekte. Het was nog het onderwerp van een heftige discussie, toen Muzimo en de geest van Nyamwegi stil door de boomen naar het dorp van de luipaardmannen slopen.

Met een touw om haar hals werd het jongemeisje half door den jungle geleid en half gesleept. Een sterke jonge neger, die voor haar uit liep, hield het andere einde van het touw vast; voor hem wees een oude man den weg, achter haar liep een tweede

jongeman. Alle drie waren zij vreemd uitgedost in luipaardhuiden. De koppen van luipaarden, handig gemonteerd, pasten precies op hun kroeskoppen. Stalen nagels waren om hun vingers gebonden. Hun tanden waren gevijld, hun gezichten afschuwelijk beschilderd. Van de drie was de oude man het verschrikkelijkst. Hij was de leider. De anderen gehoorzaamden slaafs, wanneer hij bevelen gaf.

Het jongemeisje verstond maar weinig van wat zij zeiden. Zij had geen flauw vermoeden van het lot, dat haar te wachten stond. Tot dusverre hadden zij haar geen kwaad gedaan, maar zij kon niets anders voorzien dan een vreeselijk einde. De jongeman, die haar vasthield, was nu en dan ruw, wanneer zij struikelde of moe werd, maar wreed was hij feitelijk nog niet geweest. Hun uiterlijk was echter voldoende om de somberste voorgevoelens in haar geest te wekken; en zij moest steeds terugdenken aan de vreeselijke slachting van den trouwen neger, die achtergelaten was om haar te bewaken.

Gedachten aan hem herinnerden haar aan den blanke, die hem achtergelaten had om haar te beschermen. Zij had hem gevreesd en gewantrouwd, zij had van hem af willen zijn. Nu wenschte zij, dat zij in zijn kamp terug was. Zij bewonderde hem volstrekt niet meer dan vroeger. Zij beschouwde hem alleen als het minste van twee kwaden. Zij dacht aan hem slechts als aan een ongelikten beer, als aan den onaangenaamsten persoon, dien zij ooit ontmoet had. Toch had hij iets over zich, dat haar nieuwsgierigheid opwekte. Zijn taal was beschaafd. Zijn kleeren en zijn houding tegenover haar deden haar echter denken aan iemand, die heel laag op de maatschappelijke ladder staat. Dikwijls vervulde hij al haar gedachten, maar hij was en bleef een onopgelost raadsel voor haar.

Twee dagen lang volgden haar bewakers donkere paden. Zij kwamen door geen enkel dorp, zagen geen andere menselijke wezens dan zichzelf. Tegen het einde van den tweeden dag kwamen zij plotseling bij een groot gepalissadeerd dorp langs een rivier. De zware poorten, die den toegang versperden, waren ge-

sloten, ofschoon de zon nog niet ondergegaan was; maar toen zij dicht genoeg bij gekomen waren om herkend te worden, werden zij na een kort onderhoud tusschen den ouden man en de poortwachters binnengelaten.

De vesting der luipaardmannen was het dorp van Gato Mgungu, opperhoofd van een vroeger machtigen stam, die in zielenaantal sterk verminderd was, tot hij nu alleen nog maar dit dorp bezat. Maar Gato Mgungu was ook opperhoofd van de luipaardmannen, een positie, welke een macht met zich bracht, die ver uitging boven die van vele opperhoofden, wier dorpen talrijker en wier stammen numeriek veel sterker waren. Dit was voornamelijk het gevolg van het feit, dat de geheime sekte, wier aangelegenheden hij bestuurde, gerecruteerd was uit allerlei niet verwante stammen en dorpen. En omdat Gato Mgungu in de eerste plaats trouw eischte van haar leden — een trouw, die grooter moest zijn dan de trouw aan eigen stam of familie.

Op die wijze had Gato Mgungu in bijna ieder dorp binnen een straal van honderd mijl volgelingen, die hem op de hoogte hielden van de plannen van andere opperhoofden, volgelingen, die zelfs hun eigen familie moesten vermoorden, indien het hoofd der luipaardmannen daartoe het bevel gaf.

In het dorp van Gato Mgungu alleen waren de inwoners leden van de geheime sekte. In andere dorpen waren zijn aanhangers onbekend of vermoedde men op zijn hoogst, dat zij lid waren van de gevreesde en gehate sekte. Beslist geïdentificeerd te worden als een luipaardman zou in de meeste dorpen gelijk gestaan hebben met een plotselingen en geheimzinnigen dood; want zoo verafschuwwd waren zij, dat een zoon zijn eigen vader zou dooden, als hij wist, dat deze lid der sekte was; en zoo gevreesd waren zij, dat niemand het waagde er een te dooden behalve in het geheim, bang als men was voor de wraak en den toom der sekte.

Op geheime plaatsen, diep verborgen in den ondoordringbaren jungle, vervulden de luipaardmannen van verafgelegen districten de afschuwelijke ritën der sekte, behalve bij die gelegenheden, wanneer zij zich verzamelden in het dorp van Gato Mgungu,

waarbij ook hun tempel gelegen was. Dat was de reden, dat maar betrekkelijk weinig vrouwen en kinderen door het jongemeisje gezien werden, toen zij door de poort in de hoofdstraat gesleept werd.

Maar de enkele vrouwen, afschuwelijke harpijen met vergeelde tanden, zouden op haar aangevallen zijn en haar in stukken gerukt hebben, indien niet haar bewakers haar met hun speren weggejaagd hadden, tot de oude man zich verstaanbaar maken kon. Hij sprak woest en op autoritair toon; en onmiddellijk trokken de vrouwen zich terug, hoewel zij nog woeste en venijnige blikken wierpen op de gevangene, die weinig goeds voor haar voorspelden voor het geval zij in haar handen vallen mocht.

Haar scherp bewakend, brachten de drie mannen haar door een troep krijgers heen naar een groote hut, waarvoor een oude, gerimpelde neger met een zwaren gerimpelden buik zat.

Dit was Gato Mgungu, het hoofd der luipaardmannen. Toen het viertal dichterbij kwam, keek hij op en bij het zien van het blanke meisje kwam er voor een oogenblik belangstelling in zijn met bloed doorloopen oogen, die gewoonlijk wezenloos tusschen roode en opgezwollen leden keken. Dan herkende hij den ouden man en richtte het woord tot hem.

„Heb je een geschenk voor mij meegebracht, Lulimi?” vroeg hij.

„Lulimi heeft een geschenk meegebracht,” antwoordde de oude man, „maar niet voor Gato Mgungu alleen.”

„Wat bedoel je?” Het opperhoofd keek nu dreigend.

„Ik heb een geschenk meegebracht voor de geheele sekte en voor den luipaardgod.”

„Gato Mgungu deelt zijn slaven niet met anderen.”

„Ik heb geen slaaf meegebracht,” snauwde Lulimi. Het was duidelijk, dat hij geen groote vrees koesterde voor Gato Mgungu. En waarom zou hij dat ook, hij, een der hoogepriesters van de luipaardsekte?

„Waarom heb je dan deze blanke vrouw naar mijn dorp gebracht?”

Inmiddels had zich een halve kring nieuwsgierigen gevormd,

die hun hals uitrekten, om de gevangene te zien, en scherp luisterden, om te kunnen hooren wat er tusschen deze twee groote mannen van hun kleine wereld besproken werd. Voor dit gehoor was Lulimi dankbaar, want hij voelde zich nooit zoo gelukkig als wanneer hij, omgeven door lichtgeloovige en domme luisteraars, in het midden van de belangstelling stond. Lulimi was een priester.

„Drie nachten geleden lagen wij ver van het dorp van Gato Mgungu en ver van den tempel van den luipaardgod in het woud.” Reeds kon hij zien, dat zijn toehoorders hun ooren spitsten. „Het was een donkere nacht. De leeuw was op jacht en de luipaard. Wij hielden een groot vuur brandend, om ze op een afstand te houden. Het was mijn beurt om de wacht te houden. De anderen sliepen. Plotseling zag ik twee groene oogen aan de andere zijde van het vuur. Zij gloeiden als kolen. Zij kwamen dichterbij en ik was bang; maar ik kon mij niet bewegen, ik kon niet roepen. Mijn tong kleefde aan mijn gehemelte, mijn kaken wilden niet opengaan. Dichter en dichter bij kwamen die vreeselijke oogen, tot ik vlak achter het vuur een grooten luipaard zag, den grootsten luipaard, dien ik ooit gezien heb. Ik dacht, dat het einde mijner dagen gekomen was en dat ik op het punt was te sterven.

„Ik verwachtte, dat hij op mij af zou springen, maar hij sprong niet, integendeel hij deed zijn muil open en sprak met mij.” Uitroepen van verbazing volgden op deze woorden, terwijl Lulimi even ophield om het effect te verhoogen.

„Wat heeft hij tegen je gezegd?” vroeg Gato Mgungu.

„Hij heeft gezegd: ‚Ik ben de broeder van den luipaardgod. Hij heeft mij uitgezonden om Lulimi te zoeken, omdat hij Lulimi vertrouwt. Lulimi is een groot man. Hij is heel dapper en wijs. Er is niemand, die zooveel weet als Lulimi.‘ ”

Gato Mgungu keek boos. „Heeft de luipaardgod zijn broer drie dagmarschen ver uitgezonden, om je dat te zeggen?”

„Hij heeft mij andere dingen verteld, veel dingen. Sommige daarvan mag ik herhalen, maar over andere mag ik nooit spreken.

Alleen de luipaardgod en zijn broer en Lulimi weten die dingen.”

„Wat heeft dit alles met de blanke vrouw te maken?” vroeg Gato Mgungu.

„Daar kom ik nu op,” antwoordde Lulimi gemelijk. Hij hield niet van dergelijke interrupties. „Nadat de broeder van den luipaardgod naar mijn gezondheid geïnformeerd had, zeide hij mij, dat ik den volgenden dag naar een bepaalde plaats moest gaan en dat ik daar een blanke vrouw zou vinden. Zij zou alleen in den jungle zijn met een neger. Hij heeft mij bevolen den neger te dooden en de vrouw naar zijn tempel te brengen, om hooge priesteres van de luipaardensekte te zijn. Dat zal Lulimi doen. Vanavond brengt Lulimi de blanke hooge priesteres naar den tempel. Ik heb gezegd.”

Een oogenblik heerschte er een eerbiedige stilte. Gato Mgungu scheen niet bijzonder ingenomen te zijn met het gebeurde, maar Lulimi was een machtig priester, tegen wien het gewone volk hoog opzag, en door dit verhaal had hij zijn prestige aanzienlijk verhoogd. Gato Mgungu bezat genoeg menschenkennis om dat te weten. Bovendien was hij een geslepen politicus, die verder zag dan zijn neus lang was. Hij wist, dat Imigeg, de hooge priester, een heel oud man was, die niet lang meer leven kon, en dat Lulimi, die al jaren lang zijn plannen gereed had, hem ongetwijfeld zou opvolgen.

Nu kon een hooge priester, die Gato Mgungu vriendschappelijk gezind was, veel doen om de macht en het prestige van het opperhoofd en ook zijn inkomsten te vergrooten. Terwijl een hooge priester, die hem vijandig was, zijn invloed kon bedreigen. Op die wijze het handschrift op den muur duidelijk lezend, greep Gato Mgungu deze gelegenheid aan om den grondslag van de toekomstige vriendschap tusschen hen te leggen, ofschoon hij wist, dat Lulimi een oude bedrieger en zijn verhaal ongetwijfeld een canard was.

Vele krijgers, die in de vroegere houding van het opperhoofd een zekere vijandschap tegen Lulimi gevoeld hadden, verwachtten

blijkbaar een aanwijzing van hun leider. Zoals Gato Mgungu zong zouden de meeste krijgers piepen, maar wanneer de dag kwam, dat er een opvolger van Imigeg gekozen moest worden, dan zouden de priesters de keuze doen, en Gato Mgungu wist, dat Lulimi een goed geheugen had.

Aller oogen waren op het opperhoofd gericht, toen hij zijn koninklijke keel schraapte. „Wij hebben het verhaal van Lulimi gehoord. Wij kennen allen Lulimi. In zijn eigen dorp is hij een groot medicijnman. In den tempel van den luipaardgod is er na Imigeg geen grootere priester dan hij. Het is heelemaal niet vreemd, dat de broeder van den luipaardgod met Lulimi spreekt. Gato Mgungu is maar een krijger. Hij spreekt niet met goden en demonen. Dat is geen zaak van krijgers. Dat is een zaak voor priesters. Alles, wat Lulimi gezegd heeft, gelooven wij, maar laten wij de blanke vrouw naar den tempel brengen. De luipaardgod en Imigeg zullen weten of de jungleluipaard de waarheid tegen Lulimi gesproken heeft of niet. Heeft mijn tong geen wijze woorden gesproken, Lulimi?”

„De tong van Gato Mgungu spreekt altijd wijze woorden,” antwoordde de priester, die innerlijk blij was, dat de houding van het opperhoofd niet vijandig was, zooals hij gevreesd had. En op die wijze werd het lot van het jongemeisje beslist door de hebzucht van corrupte politici, wereldlijke en geestelijke, aangenomen, dat de achterlijke negers van Centraal-Afrika in sommige opzichten even beschaafd zijn als wij.

Terwijl voorbereidende maatregelen getroffen werden om het jongemeisje naar den tempel te voeren, naderde een eenzame krijger, bezweet en ademloos, de poorten van het dorp. Hier werd hij tegengehouden, maar toen hij het geheime teeken der luipaardensekte gegeven had, werd hij binnengelaten. Op alle vragen antwoordde de man, dat hij Gato Mgungu onmiddellijk moest spreken over een zaak van urgent belang, waarom hij dan ook naar het opperhoofd gebracht werd.

Weer gaf hij het teeken der luipaardensekte, toen hij tegenover Gato Mgungu zat.

„Welke boodschap breng je?” vroeg het opperhoofd.

„Op enkele uren loopens van hier wachten een honderd Utengas onder aanvoering van Orando, den zoon van Lobongo, het opperhoofd, om uw dorp aan te vallen. Zij komen wraak nemen op Nyamwegi van Kibbu, die door leden van de sekte vermoord is. Indien u dadelijk krijgers uitzendt om zich schuil te houden naast het pad, kunnen zij de Utengas in een hinderlaag lokken en hen allen dooden.”

„Waar ligt het kamp?”

De bode beschreef de ligging nauwkeurig; en toen hij daarmee klaar was, beval Gato Mgungu een der onderbevelhebbers drie honderd krijgers te verzamelen en tegen de indringers op te trekken; dan wendde hij zich tot den bode. „Wij zullen vannacht een feestmaaltijd houden van onze vijanden,” bromde hij, „en jij zal naast mij zitten en de lekkerste hapjes krijgen.”

„Ik kan niet blijven,” antwoordde de bode. „Ik moet terugkeeren, opdat zij mij niet verdenken, dat ik u bericht gegeven heb.”

„Wie ben je?” vroeg Gato Mgungu.

„Ik ben Lupingu van Kibbu in het land der Watengas.”

HOOFDSTUK VII.

De gevangene.

Hoewel zij niets wist van de bedoeling van wat er om haar heen gebeurde, voelde het jongemeisje in de opwindende drukte, welke op de komst van den bode volgden, iets van de reden, die daaraan ten grondslag lag. Zij zag, dat krijgers zich vlug wapenden; zij zag ze uit het dorp vertrekken. In haar hart rees een hoop op, dat de vijand, dien zij tegemoet gingen, misschien een hulpexpeditie zou zijn, die haar zocht. Haar gezond verstand zeide het tegendeel; maar hoop redeneert niet en klemt zich vast aan stroohalmen.

Toen de krijgers vertrokken waren, concentreerde de aandacht zich weer op het jongemeisje. Lulimi deed heel gewichtig. Hij gaf links en rechts van zich bevelen. Twintig man, gewapend met speren en schilden en riemen dragend, vormden een escorte om haar. Voorafgegaan door Lulimi trokken zij door de poort van het dorp naar de rivier. Hier zetten zij haar in een groote kano, die zij in stilte — zij wisten, dat er vijanden in de buurt waren — te water lieten. Er klonk geen gezang of geroep, zooals dat onder gewone omstandigheden bij een dergelijke gelegenheid het geval geweest zou zijn. Stil staken zij de riemen in den snellen stroom; stil voeren zij de breede rivier af, dicht bij den oever blijvend, waarop zij bij het dorp van Mgungu de boot te water gelaten hadden.

Arme kleine Kali Bwana! Zij hadden het touw van haar hals genomen; zij behandelden haar nu met een zekeren eerbied, ja, met ontzag, want zou zij niet de hoogepriesteres worden van den luipaardgod? Maar daar wist zij niets van. Zij kon zich slechts verbazen, terwijl zij, versuft door wanhoop, het groen van den

rivieroever snel voorbij zag trekken. Waar brachten zij haar heen? Naar welk afschuwelijk lot? Het viel haar op, dat haar escorte alles zoo vlug en stil deed; zij herinnerde zich de opwinding, die gevolgd was op de komst van den bode en het haastig vertrek der krijgers.

Al deze feiten bij elkaar deden haar veronderstellen, dat men haar wegbracht, zoodat zij niet in handen zou vallen van een reddingsexpeditie. Maar wie zou een dergelijke expeditie hebben kunnen ondernemen? Wie kende haar precairen toestand? Alleen de bittere man in vodden en lompen. Maar wat kon hij doen om haar te redden, aangenomen, dat zij dat wilde? Het was haar duidelijk geworden, dat hij een arme en onbeteekenende vagebond was. Hij beschikte slechts over twee inboorlingen. Zijn kamp, zoo had hij haar verteld, lag verscheidene dagmarschen van de plek, waar hij haar gevonden had. Hij had onmogelijk versterkingen kunnen krijgen in den tijd, die na haar gevangenneming verlopen was, zelfs als die bestonden, wat zij betwijfelde. Zij kon zich niet voorstellen, dat zoo'n treurig exemplaar als hij over hulpbronnen beschikte. Derhalve was zij genoodzaakt hoop op hulp van dien kant op te geven; maar toch stierf de hoop niet. In den uitersten nood kan men altijd een wonder verwachten.

Een paar mijl spoedde de kano zich de rivier af; de riemen bewogen zich met de regelmaat van een klok; dan werd plotseling de vaart van het vaartuig verminderd en werd de neus van de boot naar den oever gekeerd. Voor zich zag het jongemeisje den mond van een klein zijriviertje, waarin de kano dan gestuurd werd.

Groote boomen welfden zich boven het smalle, kronkelende stroompje; dicht kreupelhout tusschen de stammen; verwarde slingerplanten klemden zich aan de bemoste takken vast of hingen roerloos in de stille lucht; groote bloemen brachten felle kleuren in het donkere groen. Het was een tooneel vol schoonheid, maar toch hing over alles iets van mysterie en dood, als een giftig miasma. Het deed het jongemeisje denken aan het gelaat van een mooie vrouw, achter wier masker van schoonheid een boos-

aardige ziel verborgen is. De stilte en de zware geur van rottende dingen benauwden haar.

Vlak voor haar gleed een groot, slijmerig lichaam van een rottend stuk hout in de langzaam stroomende rivier. Het was een krokodil. Toen de kano stil door de halve donkerte gleed, zag het jongemeisje, dat het water wemelde van deze afschuwelijke reptielen, wier aanwezigheid de neerslachtigheid, die reeds zoo zwaar op haar drukte, nog grooter maakte.

Zij trachtte haar stemming wat op te wekken, door zich de flauwe hoop op redding, waaraan zij zich, nadat zij zoo vlug uit het dorp gebracht was, vastgeklemd had, weer voor den geest te roepen. Gelukkig voor haar gemoedsrust wist zij haar bestemming niet en ook niet, dat de eenige weg tot redding langs deze door krokodillen verpeste rivier liep. Geen enkel ander pad leidde door den dichten jungle naar den handig verborgen tempel van den luipaardgod. Geen andere toegangsweg erheen dan deze rivier en dien wist geen enkel menscheijk wezen behalve een luipaardman.

De kano was den stroom een paar mijl opgeroeid, toen het jongemeisje op den rechteroever een groot, met gras bedekt gebouw zag. Daar zij de laatste maanden geen gebouwen gezien had, die grooter waren dan een gewone inboorlingenhut, vervulde de omvang van dit gebouw haar met verbazing. Het was twee honderd voet lang en vijftig breed en niet minder dan vijftig voet hoog. Het stond evenwijdig aan de rivier, terwijl de hoofdingang zich bevond in het gedeelte, dat zij naderden. Een breede veranda strekte zich over de voorzijde van het gebouw uit, dat tot een hoogte van ongeveer tien voet boven den grond op palen stond. Zij wist het niet, maar dit was de tempel van den luipaardgod, wiens hoogepriesteres zij worden moest.

Toen de kano dicht bij het gebouw kwam, kwamen er een aantal mannen uit te voorschijn. Lulimi stond op en riep enkele woorden tegen de mannen op de veranda van den tempel. Het waren de geheime wachtwoorden der sekte, waarop een der be-

wakers van den tempel antwoordde, waarna de kano naar den oever gestuurd werd.

Enkele nieuwsgierige priesters omringden Lulimi en het jongemeisje, toen de oude man haar de trap van den tempel opleidde naar den grooten ingang, geflankeerd door grotesk gebeeldhouwde beelden, en in het halve licht van het inwendige. Hier bevond zij zich in een reusachtig groot vertrek. Afschuwelijke maskers hingen met schilden, speren, messen en menschedels aan de pilaren, die het dak steunden. Ruw gesneden afgodsbeelden stonden op den grond. Vele daarvan stelden een menscheijk lichaam voor met den kop van een dier, hoewel het geheel zoo ruw gemaakt was, dat het jongemeisje niet met zekerheid kon zeggen, welk dier zij moesten voorstellen. Het kon een luipaard zijn, dacht zij.

Aan het andere einde van het vertrek zag zij een soort estrade. Het was in werkelijkheid een groot platform, geplaveid met klei. Daarop stond, een paar voet hooger, een kleinere estrade, ongeveer vijf voet breed en tweemaal zoo lang, die met dierenhuiden bedekt was. Een zware paal met een menschedel was in het midden van de lengte der kleinere estrade dicht bij den achtersten rand geplaatst. Deze bijzonderheden zag het jongemeisje op dat oogenblik zonder veel interesse. Maar later zou zij reden hebben, om zich die levendig te herinneren.

Toen Lulimi haar naar de estrade leidde, verscheen een heel oude man uit een opening in den muur aan de achterzijde en kwam naar hen toe. Hij had een bijzonder afstootend gelaat, waarvan de leelijkheid nog geaccentueerd werd door den boosaardigen grijns, waarmede hij naar haar keek.

Toen zijn oude oogen op Lulimi vielen, kwam er een zwakke straal van herkenning in. „Ben jij het?” mompelde hij. „Maar waarom breng je deze blanke vrouw? Wie is zij? Een offer?”

„Luister, Imigeg,” fluisterde Lulimi, „en denk goed na. Herinner je je profetie?”

„Welke profetie?” vroeg de hoogepriester brommerig. Hij was

heel oud en zijn geheugen speelde hem tusschenbeide parten, ofschoon hij dat niet graag erkende.

„Lang geleden heb je gezegd, dat eenmaal een blanke priesteres met jou en den luipaardgod hier op den grooten troon van den tempel zitten zou. Nu zal je voorspelling vervuld worden. Hier is de blanke priesteres, die, precies zooals je voorspeld hebt, door Lulimi gebracht wordt.”

Nu herinnerde Imigeg zich heelemaal niet, dat hij een dergelijke voorspelling gedaan had, en wel om de eenvoudige reden, dat hij die nooit uitgesproken had; maar Lulimi was een geslepen oude kerel, die Imigeg beter kende, dan Imigeg zichzelf kende. Hij wist, dat de oude hoogepriester een slecht geheugen had; en hij wist ook, dat hij op dat punt heel gevoelig was, zoo gevoelig, dat hij het niet zou wagen te ontkennen, dat hij een voorspelling gedaan had, zooals Lulimi hem die toeschreef.

Om zijn eigen speciale reden wilde Lulimi een blanke priesteres hebben. Hoe dat precies tot zijn voordeel kon zijn is niet heelemaal duidelijk, maar leeken kunnen de geestesprocessen van priesters niet altijd begrijpen. Doch hoe dit zij, de methode, die hij gebruikt had om zijn priesteres te doen aanvaarden, was een groot succes.

Imigeg slikte het aas met haak en lijn en dobber in. Hij zwelde op van gewicht.

„Imigeg spreekt met de demonen en de geesten,” zeide hij. „Zij vertellen hem alles. Wanneer wij menschenvlesch voor den luipaardgod en zijn priesters hebben, zal de blanke vrouw tot hoogepriesteres van de sekte gemaakt worden.”

„Dat zal dan heel gauw gebeuren,” kondigde Lulimi aan.

„Hoe weet je dat?” vroeg Imigeg.

„Mijn *muzimo* is mij komen vertellen, dat de krijgers in het dorp van Gato Mgungu vandaag uittrekken en met voedsel genoeg voor allen terugkomen zouden.”

„Prachtig,” riep Imigeg vlug uit, „het is precies zooals ik gisteren aan de priesters heb voorspeld.”

„Vannacht dus. En nu zal je wel willen, dat de blanke vrouw voor de plechtigheid gereed gemaakt wordt.”

Bij dit voorstel klapte Imigeg in zijn handen, waarop verscheidene priesters naderbij kwamen. „Breng de vrouw,” beval hij een hunner, „naar de vertrekken der priesteressen. Zij moet hoogepriesteres van de sekte worden. Zeg haar dit en ook, dat zij haar voor de plechtigheid gereed maken. En zeg bovendien, dat Imigeg haar verantwoordelijk stelt voor haar veiligheid.”

De priester leidde het jongemeisje door de opening aan de achterzijde van de estrade, waar zij zich in een gang bevond, die aan beide zijden door kamers geflankeerd was. De man geleidde haar naar de deur van een dier kamers en ging met haar naar binnen. Het was een groot vertrek, waarin zich een dozijn vrouwen bevonden, naakt op kleine lendendoeken na. Bijna allen waren zij nog jong, maar er was een tandeloze oude heks bij en tot haar richtte de man het woord.

De woeste beweging der vrouwen in de richting van het blanke meisje, zoodra zij het vertrek binnentrad, werd tot staan gebracht bij de eerste woorden van den man. „Dit is de nieuwe hoogepriesteres van den luipaardgod,” zeide hij. „Imigeg beveelt, dat je haar gereed moet maken voor de riten, die vannacht gehouden zullen worden. Als haar iets overkomt, word jij er aansprakelijk voor gesteld en jullie kent allen den toorn van Imigeg.”

„Laat haar maar aan mij over,” prevelde de oude vrouw. „Ik heb gedurende vele regens in den tempel gediend en heb den buik van den luipaardgod nog niet gevuld.”

„Jij bent te oud en te taai,” hoonde een der jongere vrouwen.

„Jij niet,” bitste de oude heks. „Reden te meer om te zorgen, dat je Imigeg niet boos maakt, en Mumga ook niet. Ga,” beval zij den priester. „De blanke vrouw is bij de oude Mumga veilig.”

Toen de man het vertrek verliet, verzamelden de vrouwen zich om het jongemeisje. Haat was op haar trekken te lezen. De jongere vrouwen trokken aan haar kleeren. Zij duwden en trokken haar rond, steeds door opgewonden kakelend; maar zij verwonden

haar niet, behalve enkele schrammen door klauwachtige nagels.

De reden, waarom zij hierheen gebracht werd, kende Kali Bwana niet; en ook de bedoelingen van de vrouwen waren een mysterie voor haar. Haar optreden voorspelde weinig goeds en zij geloofde, dat zij haar ten slotte zouden dooden. Haar ontaarde gezichten, haar scherp gevijlde gele tanden, haar booze stemmen en blikken maakten twijfel aan den ernst van haar toestand onmogelijk. Dat een macht, welke zij vreesden, haar in bedwang hield, wist zij niet, zij zag slechts het dreigende van haar houding tegenover haar.

Een voor een werden haar kleeen uitgetrokken, waarom de andere vrouwen dan begonnen te vechten. Daardoor kreeg zij gelegenheid haar omgeving op te nemen. Zij zag, dat de kamer het gewone slaap- en eetvertrek der vrouwen was. Stroomatten waren langs een van de kanten gehangen. Aan het eene einde was een leemen haard vlak onder een gat in het open dak, waardoor een gedeelte van den rook van een nog smeulend vuur in de open lucht wegkroop, ofschoon het grootste gedeelte tusschen de balken van de hooge zoldering bleef hangen. Een paar kookpotten stonden op of naast den haard. Aarden kannen en houten doozen, mandjes van vezels en zakken van dierenhuid lagen langs de muren over den grond verspreid. Aan haken in den muur hingen allerlei sieraden en kleeen: kralensnoeren, halssnoeren van tanden van menschen en luipaarden, armbanden van koper en ijzer en enkelbanden van dezelfde metalen. Veeren haartooi en borstplaten van metaal of huiden en tallooze kleeen, gemaakt uit de zwartgekleete gele huiden van luipaarden.

Toen de strijd over haar kleeen geëindigd was, wijdden de vrouwen haar aandacht aan het jongemeisje. De oude Mumga hield een lange toespraak tot haar, maar Kali Bwana schudde slechts haar hoofd, om te kennen te geven, dat zij niets van wat tegen haar gezegd werd begrijpen kon. Dan grepen zij haar op een bevel van de oude vrouw weer niet al te zacht beet. Zij werd op een van de vuile slaapmatjes geworpen, een aarden kruik werd er naast gesleept en twee jonge vrouwen begonnen haar te zalven

met een vuil stinkende olie, waarvan het hoofdbestanddeel ranzige boter moest zijn. Deze werd door ruwe handen ingewreven, tot haar huid bijna openging: dan werd een groenachtig vocht, dat naar laurierbladeren rook en als vuur stak, over haar uitgegoten; en dan werd zij weer ingewreven tot het vocht verdampt was.

Toen deze beproeving afgelopen was, werd zij aangekleed. Tijdens deze ceremonie werd er veel geredeneerd en meermalen werden vrouwen uitgezonden, om Imigeg te raadplegen en sieraden uit andere deelen van den tempel te halen. Ten slotte schenen zij tevreden over haar werk en Kali Bwana, die vroeger enkele van de meest belachelijke creaties der beroemdste *couturiers* van Parijs gedragen had, stond daar nu gekleed, zooals zij nog nooit gekleed was.

Eerst hadden zij om haar slank, mooi middel een doek bevestigd, gemaakt uit de huiden van luipaardfetishen; daarna was over een der schouders een licht gele huid gedrapeerd met glanzend zwarte vlekken. Deze huid hing in sierlijke plooiën aan een kant bijna tot aan haar knieën, maar was aan den anderen kant korter. Een gordel van luipaardstaarten hield die losjes om haar heupen vast. Om haar hals droeg zij een snoer van menschentanden; om haar polsen en armen waren zware banden, waarvan er minstens twee van goud waren. Op dergelijke wijze waren ook haar enkels versierd. Haar hoofdtooi bestond uit een diadeem van luipaardenhuid, waarop verschillende veeren bevestigd waren, die haar hoofd geheel omgaven. Maar de *finishing touch* joeg een rilling van afschuw over haar: lange, kromme klauwen werden aan haar vingers gehecht en deden haar denken aan den wreeden dood van den neger, die zoo dapper en vergeefs gestreden had om haar te beschermen.

Op die wijze werd Kali Bwana gereedgemaakt voor de afschuwelijke ritën der luipaardmannen, die haar tot hoogepriesteres van hun woesten god zouden maken.

HOOFDSTUK VIII.

Het verraad ontmaskerd.

Muzimo slenterde door het woud. Hij was blij alleen te zijn, weg van de drukke snoevende wezens, die menschen heetten. Zeker, de geest van Nyamwegi snoefde ook graag; maar Muzimo schonk nooit veel aandacht aan hem. Soms gaf hij hem een standje, omdat hij zich precies als menschen gedroeg; en zoolang als de geest van Nyamwegi daaraan denken kon, was hij stil; maar zijn geheugen was heel slecht. Alleen wanneer er een strenge uitdrukking in de oogen van Muzimo kwam en hij sprak met een zachte stem, die half een gegrom was, bleef de geest van Nyamwegi lang zijn mond houden; maar dat gebeurde alleen, wanneer stilte beslist noodig was.

Muzimo en de geest van Nyamwegi waren vroeg uit het kamp der Utengas vertrokken om het dorp der luipaardmannen te zoeken en te bespionneeren, maar tijd beteekende niets voor Muzimo. Wat hij zich voorgenomen had te doen zou hij doen, wanneer hij den tijd daarvoor gekomen achtte. En zoo gebeurde het, dat de ochtend bijna heelemaal verstreken was voor Muzimo het dorp zag.

De krijgers waren reeds vertrokken, om de vijanden uit Watenga te zoeken, en Muzimo had ze niet gezien, omdat hij een omweg genomen had van het kamp naar het dorp. Het jongemeisje was ook reeds naar den tempel gebracht, maar ook al zou zij daar geweest zijn, dan nog zou haar aanwezigheid niets beteekend hebben voor den voorvaderlijken geest van Orando, die zich niet meer bekommerde om het lot van blanken dan dat van zwarten.

Het dorp, waarop hij vanuit het gebladerte van een dichtbij staanden boom neerkeek, verschilde maar heel weinig van het stille

inboorlingendorp Tumbai, behalve, dat de palissade grooter en sterker was. Er waren enkele mannen en vrouwen in de eenige hoofdstraat; de mannen rondsletterend in de schaduw van boomen, de vrouwen druk bezig met het eindeloze werk van haar sekse, dat zij wat verlichtten door het over de geheele wereld ververspreide middel van kletspraatjes.

Muzimo interesseerde zich niet bijzonder voor wat hij zag, in den beginne ten minste niet. Veel krijgers waren niet te zien. Een honderd Utengas zouden, als zij het dorp verrassen konden, gemakkelijk wraak kunnen nemen. Het viel hem echter op, dat de poorten zwaar en hoog waren, dat zij gesloten waren en dat een wacht van krijgers er dichtbij in de schaduw van de palissade zat. Misschien, zoo dacht hij, zou het beter zijn het dorp 's nachts te overvallen, wanneer een paar lenige mannen ongemerkt over de palissade klimmen en de poorten voor hun makkers openen konden. Ten slotte besloot hij, dat hij dat zelf zonder hulp doen zou. Voor Muzimo zou het heel eenvoudig zijn, om ongemerkt in het dorp te komen.

Plotseling werd zijn aandacht getrokken door een groep voor een groote hut. Daar stond een groote man, in wien hij instinctief het opperhoofd vermoedde, en bij hem verschillende anderen, met wie hij een gesprek voerde; maar niet het opperhoofd trok zijn aandacht, het was een van de anderen. Onmiddellijk herkende Muzimo hem en hij kneep zijn grijze oogen half dicht. Wat deed Lupingu in het dorp der luipaardmannen? Het was duidelijk, dat hij geen gevangene was, want men kon makkelijk zien, dat het gesprek tusschen de mannen vriendschappelijk was.

Muzimo wachtte. Even later zag hij Lupingu zich van de hut van het opperhoofd verwijderen en naar de poort gaan. Hij zag de wachthoudende krijgers die open doen en hij zag Lupingu er door loopen en in het bosch verdwijnen in de richting van het kamp der Utengas. Muzimo was verbijsterd. Wat ging Lupingu doen? Wat had hij reeds gedaan? Misschien was hij er op uit getrokken, om de luipaardmannen te bespionneeren en ging hij nu met inlichtingen voor Orando terug.

Stil gleeed Muzimo uit den boom, waarin hij zich verborgen had, en slingerde door de boomen Lupingu na, die, niets wetend van de aanwezigheid der Nemesis boven hem, in een drafje terugliep in de richting van het kamp van zijn stamgenooten, die hij verraden had.

Dan hoorde Muzimo ver voor zich uit geluiden, geluiden, die de ooren van Lupingu niet konden opvangen. Zij vertelden hem, dat veel mannen door het bosch zijn richting uit kwamen. Later herkende hij ze als de geluiden, die gemaakt worden door krijgers, die vlug marcheeren. Zij waren bijna bij hem voor Lupingu ze hoorde. Toen hij dat deed, verwijderde hij zich van het pad en verborg zich in het struikgewas.

Muzimo wachtte tusschen het gebladerte van de boomen. Hij had de lucht van marcheerende mannen opgevangen, maar er was niets bij, dat hij kende. Het was de lucht van zwarte krijgers en daarmee vermengd was de lucht van versch bloed. Sommige hunner waren gewond. Zij waren in den strijd geweest.

Dan werden zij zichtbaar; en hij zag, dat het niet de Utengas waren, wat zijn neus hem trouwens reeds gezegd had. Hij vermoedde, dat zij uit het dorp der luipaardmannen waren en dat zij er nu naar terugkeerden. Dit verklaarde het kleine aantal krijgers, dat hij in het dorp gezien had.

Waar waren zij geweest? Hadden zij gevochten met de kleine troep van Orlando?

Hij telde ze, toen zij onder hem liepen. Er waren er bijna drie honderd en Orlando had maar honderd krijgers. Toch was hij er zeker van, dat Orlando geen zware nederlaag geleden had, want hij zag geen gevangenen en zij hadden ook geen doode krijgers bij zich, zelfs hun eigen dooden niet, wat toch zeker het geval geweest zou zijn, indien het luipaardmannen waren en zij de overwinning behaald hadden. Blijkbaar hadden degenen, die met hen gevochten hadden, hen teruggeslagen — en dat moest Orlando geweest zijn; maar hoe was het met de Utengas gegaan? Hun verliezen moesten in een strijd met den troep, die numeriek zooveel sterker was, groot geweest zijn. Doch dit alles was slechts gissing.

Zoo dadelijk zou hij de Utengas vinden en het ware te weten komen. Inmiddels moest hij het oog houden op Lupingu, die zich nog aan een kant van het pad verborgen hield.

Toen de luipaardmannen voorbij waren, kwam Lupingu uit zijn schuilplaats te voorschijn en liep in de vroegere richting verder, terwijl boven en iets achter hem Muzimo en de geest van Nyamwegi zich door de boomen slingerden.

Toen zij eindelijk bij de plek kwamen, waar de Utengas gekampeerd hadden, vonden zij daar slechts sporen van den recenten strijd; de Utengas waren er niet. Lupingu keek om zich heen met een glimlach van voldoening op zijn gemeen gelaat. Zijn werk was niet vergeefs geweest; de luipaardmannen hadden tenminste de Utengas op de vlucht geslagen, hoewel het voor hem even duidelijk was als het voor Muzimo geweest was, dat hun overwinning verre van beslissend was geweest.

Een oogenblik aarzelde hij, niet met zich zelf eens zijnde of hij zijn vroegere makers volgen zou dan wel of hij teruggaan zou naar het dorp, om deel te nemen aan de plechtigheden in den tempel bij de installatie van de blanke priesteres, maar ten slotte vond hij het veiliger naar de Utengas terug te gaan, aangezien een langer wegblijven hun achterdocht ten opzichte van zijn trouw zou kunnen wekken. Hij wist echter niet, dat hij de zaak niet meer in zijn eigen handen had en dat een macht, veel grooter dan de zijne, boven hem de wacht hield en als het ware zijn gedachten las; een macht, die iedere poging om naar het dorp van Gato Mgungu terug te keeren verijdeld en hem met geweld naar het nieuwe kamp van Orando gebracht zou hebben.

Lupingu had een paar mijl het spoor van de Utengas, die zich teruggetrokken hadden, gevolgd, toen hij aangehouden werd door een schildwacht, in wien hij onmiddellijk den broer herkende van het jongemeisje, wier liefde Nyamwegi hem ontstolen had. Toen de schildwacht zag, dat het Lupingu was, mocht de verrader verder gaan; en een oogenblik later kwam hij het kamp binnen, waar de zenuwachtige krijgers door den roep van den schildwacht onmiddellijk hun speren gegrepen hadden.

Gewonde mannen lagen op den grond te kreunen en tien gesneuvelde Utengas waren neergelegd aan een zijde van het kamp, waar hun makkers bezig waren een ondiepen greppel te graven, om ze daarin te begraven.

Lupingu werd met vragen bestormd, terwijl hij naar Orlando ging, en de booze en argwanende blikken, die op hem geworpen werden, waarschuwden hem, dat zijn verhaal al heel geloofwaardig moest zijn, als hij zich vrij wilde pleiten.

Orlando keek hem vragend en dreigend aan. „Waar ben je geweest, Lupingu, terwijl wij vochten?” vroeg hij.

„Ik heb ook gevochten,” antwoordde Lupingu zonder eenige aarzeling.

„Ik heb je niet gezien. Je was er niet. Je was vanochtend niet in het kamp. Waar was je? Zorg, dat je tong geen leugens spreekt.”

„Mijn tong spreekt alleen ware woorden. Gisteravond heb ik tot mijzelf gezegd: ‚Orlando houdt niet van Lupingu. Er zijn er veel, die niet van Lupingu houden. Omdat hij hun aangeraden heeft niet tegen de luipaardmannen te vechten, houden zij niet van hem. Nu moet hij iets doen om te bewijzen, dat hij een dapper krijger is. Hij moet iets doen, om hen van de luipaardmannen te redden.’

„Daarom ben ik, terwijl het nog donker was, het kamp uit gegaan, om het dorp der luipaardmannen te zoeken, zoodat ik ze zou kunnen bespionneeren en het aan Orando rapporteeren. Maar ik heb het dorp niet gevonden. Ik ben verdwaald, en terwijl ik zocht, heb ik veel krijgers ontmoet. Ik ben niet weggelopen. Ik heb met hen gevochten, tot ik er drie gedood had. Toen kwamen er enkele van achteren en hebben mij gevangen genomen. Ik hoorde, dat ik in de handen van de luipaardmannen gevallen was. Later hebben ze met jou gevochten. Ik heb den strijd niet kunnen zien, daar mijn bewakers mij ver achter de vechtende mannen hielden; maar na een poosje sloegen de luipaardmannen op de vlucht en wist ik, dat de Utengas de overwinning behaald hadden. In de verwarring ben ik ontsnapt en

heb mij schuil gehouden. Toen ze allemaal weg waren, ben ik dadelijk naar het kamp van Orando gegaan.”

De zoon van Lobongo was geen dwaas, hij geloofde het verhaal van Lupingu niet, maar evenmin vermoedde hij de waarheid. De desertie van Lupingu schreef hij toe aan lafheid, nu de strijd begon te dreigen; maar dat was iets, dat voldoende gestraft zou worden door de minachting van zijn medekrijgers en den spot der vrouwen van zijn dorp, wanneer hij naar Kibbu terugging.

Orando haalde zijn schouders op. Hij had andere belangrijke dingen om aan te denken. „Als je de eer van krijgers wil verdienen,” raadde hij aan, „blijf dan bij hen en vecht naast hen.” Dan wendde hij zich af.

Zoo onverwacht, dat de overspannen Utengas ervan schrokken, sprongen Muzimo en de geest van Nyamwegi uit de overhangende takken van een boom in het kamp. Opnieuw werden de speren gegrepen, de krijgers waren gereed om te vechten of te vluchten; maar toen zij zagen wie het was, kalmeerden zij en voelden zij misschien wat meer vertrouwen, want de aanwezigheid van twee vriendschappelijke geesten is een groote geruststelling van een troep halfverslagen krijgers, die bang zijn voor den terugkeer van den vijand.

„Je hebt gevochten,” zeide Muzimo tegen Orando. „Ik heb de luipaardmannen weg zien loopen, maar jouw mannen doen precies, alsof zij ook verslagen zijn. Dat begrijp ik niet.”

„Ze zijn naar ons kamp gekomen en hebben ons overvallen, terwijl wij niet voorbereid waren,” legde Orando uit. „Veel van onze mannen zijn bij hun eersten aanval gedood of gewond, maar de Utengas waren dapper. Zij verzamelden zich en hebben tegenstand geboden aan de luipaardmannen; zij hebben er vele gedood en gewond; daarna zijn de luipaardmannen op de vlucht geslagen, want wij vochten dapperder dan zij.

„Wij hebben hen niet achtervolgd, omdat zij numeriek veel sterker waren. Na den strijd waren mijn mannen bang, dat zij in nog grooter getale terug zouden komen. Ze wilden niet meer vechten. Ze zeiden, dat wij de overwinning behaald hadden en

dat Nyamwegi nu heelemaal gewroken is. Zij willen naar huis terug. Daarom zijn wij naar dit nieuwe kamp teruggetrokken. Hier begraven wij onze dooden. Morgen zullen wij doen wat de goden besluiten. Ik weet het niet.

„Maar wat ik wel graag zou willen weten is, hoe de luipaardmannen wisten, dat wij hier waren. Zij hebben tegen ons gezegd, dat de god der luipaardmannen hen naar ons kamp gezonden had om veel vleesch te krijgen voor een groot feest. Zij zeiden, dat zij ons allemaal vannacht zouden opeten. Die woorden hebben de Utengas bang gemaakt en den wensch in hen doen opkomen naar huis terug te gaan.”

„Zou je graag willen weten, wie aan de luipaardmannen verteld heeft waar jullie kamp was?” vroeg Muzimo.

In Lupingu's oogen kwam plotseling een uitdrukking van vrees. Hij verwijderde zich in de richting van den jungle.

„Let op Lupingu,” beval Muzimo, „opdat hij niet weer de luipaardmannen gaat bespionneeren.”

De woorden waren nauwelijks over zijn lippen, of Lupingu zette het op een loopen; maar een dozijn krijgers versperden hem den weg; en dan werd hij, zich verzettend en protesteerend, naar Orando teruggesleept.

„Niet een god heeft aan de luipaardmannen gezegd, dat de Utengas in de buurt waren,” ging Muzimo voort. „Ik heb in een boom boven het dorp gezeten en heb dengene gezien, die met hun opperhoofd gesproken heeft. Heel vriendschappelijk praatten zij, alsof beiden luipaardmannen waren. Ik heb hem gevolgd, toen hij het dorp verliet. Ik heb hem zich zien verbergen, toen de vluchtende krijgers den jungle ingingen. Ik heb hem gevolgd naar het kamp der Utengas. Ik heb zijn tong leugens hooren zeggen tegen Orando. Ik ben Muzimo. Ik heb gezegd.”

Onmiddellijk rezen heesche kreten van wraak op. Mannen vielen op Lupingu aan en sloegen hem neer. Hij zou op staanden voet gedood zijn, wanneer Muzimo niet tusschenbeide gekomen was. Hij greep den ongelukkigen man beet en beschermde hem met zijn groot lichaam, terwijl de geest van Nyamwegi in de

takken van een boom vluchtte en opgewonden twetterde, terwijl hij woedend op en neer danste, ofschoon hij heelemaal niet wist waarom het ging.

„Doodt hem niet,” beval Muzimo streng. „Laat hem aan mij over.”

„Een verrader moet sterven,” riep een krijger.

„Laat hem aan mij over,” herhaalde Muzimo.

„Laat hem aan Muzimo over,” beval Orando; en ten slotte gaven de krijgers brommend hun pogingen op, om zich op den ongelukkige te wreken.

„Brenge touwen,” beval Muzimo. „en bindt zijn polsen en zijn enkels.”

Toen vlugge handen het bevel van Muzimo hadden uitgevoerd, vormden de krijgers een halven kring voor hem en Lupingu, terwijl zij verwachtten getuige te zullen zijn van den dood van den gevangene, die, naar zij dachten, den vorm aan zou nemen van een bovennatuurlijke en afgrijselijke manifestatie.

Zij zagen, dat Muzimo den man op zijn eenen breeden schouder zette. Zij zagen hem een paar vlugge stappen doen, luchtigjes opspringen, alsof hij heelemaal geen last droeg, een laaghangenden tak grijpen, zich omhoog trekken en in het gebladerte daarboven verdwijnen.

HOOFDSTUK IX.

De luipaardgod.

De avond viel. De zon, half verborgen door de toppen der woudboomen, zonk weg naar het Westen. In haar laatste stralen geleek het modderachtige water van de breede rivier op gesmolten goud. Een blanke in lompen trad te voorschijn van een pad op den omtrek van een groot veld maniocco, aan de andere zijde waarvan een gepalissadeerd dorp lange schaduwen wierp in de richting van het bosch, waarbij hij met zijn twee zwarte makkers stond. Aan zijn rechterhand sloot het woud het veld in en liep verder, om ten slotte zich te welven over de palissade aan den achterkant van het dorp.

„Ga niet verder, Bwana,” drong een der zwarten aan. „Het is het dorp der luipaardmannen.”

„Het is het dorp van den ouden Gato Mgungu,” antwoordde Old Timer. „Ik heb vroeger handel met hem gedreven.”

„Toen kwam u met veel volgelingen en met geweren; toen was Gato Mgungu een koopman. Vandaag komt u alleen maar met twee *boys*; vandaag zult u zien, dat de oude Gato Mgungu een luipaardman is.”

„Onzin!” riep de blanke uit. „Hij zal een blanke geen kwaad durven doen.”

„U kent ze niet,” hield de neger vol. „Zij zouden voor vleesch hun eigen moeders dooden, indien er niemand bij was, die hen dat zag doen.”

„Alles wijst erop, dat het jongemeisje hierheen gebracht is,” zeide Old Timer. „Luipaardmannen of geen luipaardmannen, ik ga het dorp in.”

„Ik wil niet sterven,” antwoordde de neger.

„En ik evenmin,” stemde zijn makker in.

„Wacht dan op mij in het bosch. Wacht tot de schaduw van het woud in den ochtend de palissade verlaten heeft. Als ik dan niet terug ben, ga dan naar het kamp, waar de jonge Bwana wacht, en zeg hem, dat ik dood ben.”

De negers schudden hun hoofd. „Ga niet, Bwana. Die blanke was uw vrouw niet, en evenmin was zij uw moeder of uw zuster. Waarom zoudt u sterven voor een vrouw, die niets voor u is?”

Old Timer schudde zijn hoofd. „Dat zouden jullie niet kunnen begrijpen.” Hij vroeg zich af, of hij het zelf begreep.

„Misschien ben ik na een paar minuten weer terug,” zeide hij na eenige oogenblikken, „maar zoo niet, dan tot morgenochtend.” Hij drukte hun de hand.

„Veel succes, Bwana!”

„Moge de goede geest over u waken, Bwana!”

Vol vertrouwen liep hij over het pad, dat het manioccoveld omzoomde, naar de poort, die in de palissade was aangebracht. Woeste oogen zagen hem naderbij komen. Achter hem vulden de oogen van zijn trouwe volgers zich met tranen. Binnen de palissade liep een krijger vlug naar de hut van Gato Mgungu.

„Daar komt een blanke,” rapporteerde hij. „Hij is alleen.”

„Laat hem binnenkomen en breng hem bij mij,” beval het opperhoofd.

Toen Old Timer dicht bij de poorten was, werd een daarvan opengeworpen. Hij zag een paar krijgers, die hem min of meer onverschillig opnamen. Er was niets in hun optreden, dat aan vijandschap deed denken, maar evenmin was hun begroeting vriendschappelijk. Hij maakte het teeken des vredes, dat zij negeerden; maar dat hinderde hem niet. Hij maakte zich niet bezorgd over de houding van krijgers, alleen over die van Gato Mgungu, het opperhoofd. Zoals hij was, zouden de anderen zijn.

„Ik kom mijn vriend Gato Mgungu opzoeken,” zeide hij.

„Hij wacht op je,” antwoordde de krijger, die zijn komst aan het opperhoofd gemeld had. „Ga met mij mee.”

Old Timer viel het groot aantal krijgers in het dorp op. Daaronder zag hij gewonden en daarom wist hij, dat er gevochten was. Hij hoopte, dat zij de overwinning behaald hadden. In dat geval zou Gato Mgungu in een betere stemming zijn. De gemelijke, onvriendschappelijke blikken der dorpingen ontgingen hem niet, terwijl hij zijn gids naar de hut van het opperhoofd volgde. Over het geheel was de atmosfeer van het dorp verre van geruststellend; maar hij was nu te ver gegaan om terug te keeren, ook al had hij dat willen doen.

Gato Mgungu ontving hem met een gemelijk knikje. Hij zat op een tabouret voor zijn hut, omgeven door een aantal van zijn voornaamste volgelingen. Geen glimlachje, geen woord van welkom volgde op Old Timer's vriendschappelijken groet. De situatie scheen allesbehalve rooskleurig.

„Wat doe je hier?” vroeg Gato Mgungu.

De glimlach was van het gelaat van den blanke verdwenen. Hij wist, dat dit geen tijd was voor vriendelijke woorden. Eer hing gevaar in de lucht. Hij voelde dit zonder er de reden voor te weten; en hij wist, dat alleen brutaliteit hem uit dezen precairen toestand zou kunnen verlossen.

„Ik kom om het blanke meisje,” zeide hij.

Er kwam een vreemde uitdrukking in Mgungu's oogen. „Wat voor blank meisje?” vroeg hij.

„Lieg niet tegen mij met vragen,” bitste Old Timer. „Het blanke meisje is hier. Twee dagen lang volg ik nu al degenen, die haar uit mijn kamp gestolen hebben. Geef haar aan mij. Ik wil terug naar mijn menschen, die in het woud op mij wachten.”

„Er is geen blank meisje in mijn dorp,” bromde Gato Mgungu, „en ik neem ook geen bevelen van blanken aan. Ik ben Gato Mgungu, het opperhoofd. Ik geef bevelen.”

„Je zal bevelen van mij aannemen, oude schurk,” dreigde de andere, „anders zal ik een troepenmacht op je dorp afzenden, die het van de aarde zal doen verdwijnen.”

„Ik ken je, blanke man. Je bent met je tweeën en je safari

bestaat uit zes negers. Je hebt weinig geweren. Je bent arm. Je steelt ivoor. Je durft niet naar de plaats te gaan, waar blanke heerschers zijn. Zij zouden je in de gevangenis zetten. Je komt met groote woorden, maar groote woorden maken Gato Mgungu niet bang, en nu ben je mijn gevangene.”

„Zoo?” vroeg Old Timer. „En wat ben je van plan met mij te doen?”

„Je dooden,” antwoordde Gato Mgungu.

De blanke lachte. „Dat zal je niet; niet, indien je weet, wat het beste voor je is. Het gouvernement zou je dorp plat branden en jou ophangen, wanneer ze er achter komen.”

„Ze zullen er niet achter komen,” antwoordde het opperhoofd. „Brengt hem weg. Zorgt, dat hij niet ontsnapt.”

Old Timer keek vlug naar de boosaardige dreigende gezichten om hem heen. En op dat oogenblik herkende hij het opperhoofd Bobolo, met wien hij lang op goeden voet geweest was. Twee krijgers legden zwaar hun hand op hem om hem weg te slepen. „Wacht!” riep hij uit, terwijl hij ze terzijde duwde. „Laat mij met Bobolo spreken. Hij heeft zeker gezond verstand genoeg, om een eind te maken aan deze dwaasheid.”

„Brengt hem weg,” schreeuwde Gato Mgungu.

Weer grepen de krijgers hem beet en toen Bobolo niet van plan scheen voor hem tusschenbeide te komen, ging de blanke zonder verder protest met de mannen mede. Nadat zij hem ontwapend hadden, brachten zij hem naar een kleine, onbeschrijfelijk vuile hut, bonden hem stevig en lieten hem achter onder bewaking van een enkelen schildwacht, die voor den lagen ingang op den grond gehurkt zat; maar zij verzuimden zijn zakmes uit een zak in zijn broek te halen.

Old Timer voelde zich heel ongelukkig. De touwen deden zijn polsen en enkels pijn. De vuile vloer van de hut was ongelijk en hard. Het krioelde er van kruipende, bijtende diertjes. De geheele hut stonk. Bij deze lichamelijke ongemakken kwam nog het feit, dat de toekomst heel somber leek. Hij begon de wijsheid van zijn vermetele onderneming te betwijfelen en zich te

verwijten, dat hij niet naar den raad van zijn twee volgelingen geluisterd had. Maar dan overtuigden gedachten aan het jongemeisje en aan den verschrikkelijken toestand, waarin zij zich, als zij nog leefde, bevinden moest, hem, dat hij, ook al was hij niet geslaagd, niet anders had kunnen handelen dan hij gedaan had. Hij riep zich haar beeld voor den geest, zooals hij haar het laatst gezien had, hij zag nogmaals haar mooi gelaat en haar slanke gestalte, en hij wist, dat hij, als hem de kans gegeven werd uit het dorp van Gato Mgungu te vluchten, nog grootere gevaren zou tarten, om haar redding te bewerkstelligen.

Zijn geest was nog geheel met gedachten aan haar vervuld, toen hij iemand met zijn bewaker hoorde spreken. Een oogenblik later kwam een gestalte de hut binnen. Het was nu nacht; het eenige licht was dat, hetwelk weerkaatst werd door de kookvuren, die overal in het dorp brandden, en door enkele toortsen, die voor de hut van het opperhoofd in den grond gezet waren. Het binnenste van zijn gevangenis was totaal donker. De trekken van zijn bezoeker waren geheel onzichtbaar. Hij vroeg zich af, of het misschien de beul zou zijn, die gekomen was om het doodvonnis, dat het opperhoofd uitgesproken had, uit te voeren; maar bij de eerste woorden herkende hij de stem van Bobolo.

„Misschien kan ik je helpen,” zeide de pas binnengekomene. „Je zou hier zeker graag vandaan willen komen?”

„Natuurlijk. De oude Mgungu moet krankzinnig geworden zijn. Wat scheelt dien ouden gek toch?”

„Hij houdt niet van blanken. Ik ben hun vriend. Ik zal je helpen.”

„Dat is mooi van je, Bobolo. Daar zal je nooit spijt van hebben.”

„Het kan niet voor niets gebeuren.”

„Noem je bedrag maar.”

„Het is mijn bedrag niet,” antwoordde de neger vlug. „Het is wat ik aan anderen zal moeten betalen.”

„Nu, hoeveel?”

„Tien ivoren tanden.”

Old Timer floot. „Zou je er misschien ook nog een stoomjacht en een Rolls-Royce bij willen hebben?”

„Ja,” antwoordde Bobolo, die alles wilde aannemen, onverschillig of hij wist wat het was of niet.

„Nou, je krijgt ze niet; en bovendien tien tanden is te veel.”

Bobolo haalde zijn schouders op. „Je weet zelf het beste, blanke man, wat je leven waard is.” Hij stond op om weg te gaan.

„Wacht!” riep Old Timer uit. „Je weet, dat het in deze tijden heel moeilijk is ivoor te krijgen.”

„Ik moest je eigenlijk honderd tanden gevraagd hebben; maar je bent een vriend van me en dus vraag ik er maar tien.”

„Zorg, dat ik hier vandaan kom, en ik zal je de tanden brengen, wanneer ik ze heb. Het zal misschien een tijdje duren, maar ik zal ze brengen.”

Bobolo schudde zijn hoofd. „Ik moet eerst de tanden hebben. Zend een boodschap aan je blanken vriend om mij de tanden te sturen, dan zal je in vrijheid gesteld worden.”

„Hoe kan ik een boodschap sturen? Mijn mannen zijn niet hier. ”

„Ik zal een bode sturen.”

„Uitstekend, oude paardendief. Maak mijn polsen los en ik zal een briefje aan hem schrijven.”

„Dat zal niet gaan. Ik zou niet weten, wat er in dat briefje staat. Het zou dingen kunnen bevatten, die Bobolo in moeilijkheid brachten.”

„Daar heb je groot gelijk in,” zeide Old Timer in zichzelf. „Als ik het notitieboekje en het potlood uit mijn zak kon krijgen, zou de Kid een boodschap krijgen, die jou in de gevangenis en Gato Mgungu aan de galg brengen zou.” Maar hardop zeide hij: „Hoe zal hij weten, dat de boodschap van mij is?”

„Geef den bode iets mee, waarvan hij weet, dat het van jou is. Je hebt een ring. Ik heb dien vandaag gezien.”

„Hoe moet ik weten, dat je de goede boodschap sturen zal?” vroeg Old Timer. „Je zou er honderd van hem kunnen vragen.”

„Ik ben je vriend. Ik ben heel eerlijk. Er zit geen andere manier op. Zal ik den ring nemen?”

„Goed, neem hem maar.”

De neger ging achter Old Timer staan en schoof den ring van zijn vinger. „Wanneer het ivoor komt, zal je in vrijheid gesteld worden,” zeide hij, terwijl hij zich bukte en de hut uit liep.

„Ik stel absoluut geen vertrouwen in dien ouden bedrieger,” dacht de blanke, „maar een drenkeling klemt zich vast aan een stroohalm.”

Bobolo grinnikte, toen hij den ring bij het licht van een vuur bekeek. „Ik ben een kranige kerel,” prevelde hij tot zichzelf. „Ik zal zoowel den ring als het ivoor hebben.” Wat het bevrijden van Old Timer betreft, dat ging zijn macht te boven; trouwens hij was niet eens van plan het te probeeren. Hij was zeer ingenomen met zichzelf, toen hij zich bij de andere hoofden voegde, die met Gato Mgungu aan het beraadslagen waren.

Zij bespraken onder andere de methode om den blanken~~gevangene aan zijn eind te brengen. Sommigen wilden, dat hij in het dorp gedood en geslacht zou worden, zoodat zij het vleesch niet zouden behoeven te deden met de priesters en den luipaardgod in den tempel.

Anderen drongen er op aan, dat hij onmiddellijk naar den hoogepriester gebracht zou worden, opdat zijn vleesch gebruikt zou kunnen worden bij de plechtigheden, die met de inzegening van de nieuwe blanke hoogepriesteres gepaard gingen. Er werd heel wat gesproken, waarvan het grootste gedeelte niet ter zake dienende was; maar dat is altijd het geval, wanneer mannen conferenties houden. Zwart of blank; zij hooren altijd graag hun eigen stem.

Gato Mgungu was midden in de beschrijving van heldendaden, welke hij bedreven had in een strijd, die ongeveer twintig jaar geleden had plaats gehad, toen hij plotseling door iets angstaanjagends gestoord werd. Een geruisch van bladeren in den boom, die over zijn hut heen hing, een zwaar voorwerp, dat in

den kring, welke door de beraadslagende mannen gevormd werd, geslingerd werd — en als één man sprongen allen verbijsterd op. Uitdrukkingen van verbazing, angst of schrik waren op aller gelaat te lezen. Zij keken angstig naar den boom, maar tusschen de donkere schaduwen was niets te zien; dan keken zij naar het ding, dat aan hun voeten lag. Het was het lijk van een man, de polsen en enkels gebonden, de keel van oor tot oor doorsneden.

„Het is Lupingu, de Utenga,” fluisterde Gato Mgungu. „Hij is mij komen vertellen, dat de zoon van Lobongo en zijn krijgers ons dorp wilden aanvallen.”

„Het is een slecht voorteken,” fluisterde er een.

„Ze hebben den verrader gestraft,” zeide een tweede.

„Maar wie kan hem in den boom gedragen en op ons neergeworpen hebben?” vroeg Bobolo.

„Hij heeft vandaag gesproken over iemand, die beweerde de *muzimo* van Orando te zijn,” legde Gato Mgungu uit, „een blanke, wiens kracht grooter is dan die van Sobito, den medicijnman van Tumbai. En ook heeft hij nog over een ander gesproken, namelijk den geest van Nyamwegi van Kibbu, die door kinderen van den luipaardgod gedood is. Deze heeft de gestalte aangenomen van een klein aapje.”

„Misschien heeft de *muzimo* Lupingu hier gebracht,” opperde Bobolo. „Het is een waarschuwing. Laten wij den blanke naar den hoogepriester brengen, opdat die met hem doen kan, wat hem het beste toelijkt. Als hij hem doodt, rust de schuld niet op ons.”

„Dit zijn de woorden van een wijs man,” zeide er een, die een groote schuld aan Bobolo had.

„Het is donker,” waarschuwde een ander, „misschien kunnen wij beter wachten tot morgen.”

„Nu is het de tijd,” zeide Gato Mgungu. „Als de *muzimo* blank is en boos, omdat wij dezen blanke gevangen genomen hebben, zal hij om het dorp blijven rondhangen zoolang als wij den ander hier houden. Wij zullen hem naar den tempel brengen.

De hoogepriester en de luipaardgod zijn machtiger dan alle *muzimo's*."

Verscholen in het gebladerte van een boom, sloeg Muzimo de negers in het gepalissadeerde dorp gade. De geest van Nyamwegi, dien het zien van al die zwarte mannen verveelde en die een afkeer had van al dat zwerven 's nachts, was in zijn armen in slaap gevallen. Muzimo zag, dat de negers zich wapenden en zich in krijgsorde stelden. De blanke gevangene werd uit zijn hut gesleept, de touwen werden van zijn enkels verwijderd en onder bewaking werd hij naar de poort gebracht, waardoor de krijgers nu naar de rivier liepen. Hier lieten zij een vloot van ongeveer dertig kano's te water, die ieder ongeveer tien man bevatten konden, want er waren bijna drie honderd krijgers van den luipaardgod, daar er slechts enkele achtergelaten waren, om het dorp te bewaken. De groote oorlogskano's, die vijftig man bevatten konden, bleven omgekeerd op den oever liggen.

Toen de laatste kano de donkere rivier afgleed, sprong Muzimo met den geest van Nyamwegi uit den boom, die hem verborgen had, en volgde langs den oever. Een uitstekend pad liep evenwijdig met de rivier; en daarover liep Muzimo, zorgend, dat hij de kano's bleef hooren.

De geest van Nyamwegi, die uit zijn diepen slaap gewekt was, om veel meer gehate Gomangani te volgen dan hij tellen kon, was bang en zenuwachtig. „Laten we teruggaan,” smeekte hij. „Waarom moeten wij al deze Gomangani volgen, die ons zullen dooden, wanneer zij ons te pakken krijgen, terwijl wij veilig in een mooien grooten boom kunnen gaan slapen?”

„Het zijn de vijanden van Orando,” legde Muzimo uit. „We volgen hen om te zien waarheen zij gaan en wat zij willen doen.”

„Het kan me niet schelen, waar ze naar toe gaan of wat ze willen doen,” jammerde de geest van Nyamwegi. „Ik heb slaap. Als we verder gaan, zullen Sheeta of Sabor of Numa ons te pakken krijgen; en indien zij niet, dan de Gomangani. Laten we teruggaan.”

„Neen,” antwoordde de blanke reus. „Ik ben een *muzimo*.

Muzimo's moeten alles weten. Daarom moet ik zoowel 's nachts als overdag de vijanden van Orando gadeslaan. Als je niet mee wilt, klim dan in een boom en ga slapen.”

De geest van Nyamwegi was bang om met *Muzimo* verder te gaan, maar hij was nog banger om alleen in het vreemde woud te blijven; dus sprak hij er niet verder over, terwijl *Muzimo* op het donkere pad langs de geheimzinnige rivier verder liep.

Zij hadden ongeveer twee mijlen geloopt, toen *Muzimo* hoorde, dat de kano's stilhielden, en een oogenblik later kwam hij bij den oever van een zijrivier van den grooteren stroom. Daarin werden de kano's een voor een gestuurd. Hij bleef ze staan tellen, totdat de laatste in de donkerte van het overhangend loof verdwenen was; dan sprong hij, daar hij geen pad vond, in de boomen en volgde de kano's naar het geluid der plassende riemen onder hem.

Old Timer zat toevallig in een kano, die onder bevel van Bobolo stond, en hij nam die gelegenheid waar om dezen te vragen, waarheen zij hem brachten en waarom; maar Bobolo gaf hem een wenk om te zwijgen en fluisterde, dat op het oogenblik niemand iets te weten moest komen van zijn vriendschap voor den gevangene. „Waar je naar toe gaat, zal je veiliger zijn; je vijanden zullen je niet kunnen vinden,” was alles wat hij zeggen wilde.

„Maar mijn vrienden evenmin,” zeide Old Timer; maar daarop gaf Bobolo geen antwoord. De oppervlakte van het riviertje onder de boomen, die zelfs het flauwe licht van een maanlozen hemel beletten daartoe door te dringen, was in totale donkerte gehuld. Old Timer kon letterlijk geen hand voor zijn oogen zien. Hoe de roeiers hun kano's over deze smalle kronkelende rivier stuurden leek hem een wonder toe, maar toch gingen zij langzaam, maar zeker naar hun plaats van bestemming. Hij vroeg zich af, wat die bestemming zou kunnen zijn. Er scheen iets geheimzinnigs en lugubers in de heele zaak te zijn. De rivier zelf was geheimzinnig. De ongewone stilte der krijgers deed het sinistere van de situatie nog scherper uitkomen. Alles werkte

samen, om in zijn brein de gedachte te doen opkomen, dat een groep doode mannen een doodsrivier oproeiden, dat drie honderd zwarte Charons zijn doode ziel naar de hel escorteerden. Het was geen prettige gedachte; hij trachtte die van zich af te zetten, maar er was geen prettigere om voor in de plaats te stellen. Het kwam Old Timer voor, dat hij zich nog nooit in zoo'n kritieken toestand bevonden had.

„Maar ik heb tenminste de voldoening te weten,” zeide hij tot zichzelf, „dat de dingen niet erger kunnen worden.”

Een gedachte, die voortdurend weer bij hem opkwam, maakte hem het meest bezorgd. Het was de gedachte aan het jongemeisje en haar lot. Hoewel hij niet overtuigd was, dat zij niet in het dorp geweest was, terwijl hij daar gevangen gezeten had, voelde hij toch, dat het niet het geval geweest was. Hij begreep, dat zijn vermoeden meer op intuïtie dan op redeneering gebaseerd was, maar het voorgevoel was zoo sterk, dat het bijna zekerheid voor hem werd. Daar hij er niet aan kon twijfelen of zij maar kort voor zijn komst in het dorp gebracht was, trachtte hij een redelijke gissing te maken omtrent datgene, wat de wilden met haar gedaan hadden. Hij betwijfelde, of zij haar reeds gedood hadden. Daar hij wist, dat het kannibalen waren, was hij er zeker van, dat het jongemeisje, als zij werkelijk van plan waren haar te dooden, eerst gedood zou worden bij een voorname plechtigheid, die gevolgd zou worden door een dans en een orgie. En er was, nadat zij in het dorp gebracht was, geen tijd voor een dergelijke plechtigheid geweest; daarom leek het waarschijnlijk, dat zij vóór hem over deze geheimzinnige rivier weggevoerd was.

Hij hoopte, dat deze laatste veronderstelling juist zou blijken, niet alleen om de gelegenheid, die daardoor geboden zou worden om haar uit haar precairen toestand te redden (aangenomen, dat het in zijn macht lag), maar ook omdat dat hem nogmaals bij haar zou brengen op een plek, waar hij haar misschien zou kunnen zien, ja, aanraken. Het gescheiden zijn had slechts tengevolge gehad, dat zijn krankzinnige verliefdheid op haar nog meer geprikkeld

was. Alleen het denken aan haar bekoorlijkheden bracht zijn verlangen naar haar tot koortshitte, verdubbelde zijn woede tegen de wilden, die haar ontvoerd hadden.

Zijn geest werd op die wijze door deze gecompliceerde emoties bezig gehouden, toen zijn aandacht getrokken werd door een licht op den rechteroever van den stroom. Eerst zag hij alleen het licht maar, maar dan ook menselijke gestalten, die flauwtjes zichtbaar werden in de stralen daarvan, en daarachter de omtrekken van een groot gebouw. Het aantal gestalten nam vlug toe en meer lichten verschenen. Hij zag, dat de eerste de bemanningen der kano's waren, die de zijne voorafgingen, en de laatste toortsen, welke gedragen werden door mannen, die uit het gebouw kwamen.

Even later werd hij aan wal gezet. Hier waren tusschen de krijgers, die uit het dorp gekomen waren, andere wilden, uitgedost in de fantastische kleeding der luipaardmannen. Dezen waren met toortsen uit het gebouw gekomen. Enkelen hunner droegen afzichtelijke maskers. Het waren de priesters van den luipaardgod.

Langzaam drong tot het bewustzijn van den blanke het besef door, dat hij naar den geheimzinnigen tempel der luipaardmannen gebracht was, waarover hij bij meer dan een gelegenheid door negers angstig had hooren fluisteren en dien hij meer als een fabeltje dan als werkelijkheid was gaan beschouwen. De werkelijkheid daarvan drong echter met overweldigende zekerheid tot hem door, toen hij door de gangen van het gebouw naar het barbaarsche interieur gevoerd werd.

Verlicht door vele toortsen, werd het tooneel onuitwischbaar in zijn herinnering gegrift. Reeds was het groote vertrek bijna geheel gevuld met de zwarte krijgers uit het dorp van Gato Mgungu. Zij liepen heen om groote stapels luipaardhuiden, die hun door priesters werden uitgereikt. Geleidelijk veranderde het tooneel, toen de krijgers de kleeding van hun woeste sekte weer aantrokken, tot de blanke slechts de zwarte en gele huiden der vleescheters voor zich zag; de wreede, stalen kromme klauwen;

de donkere gezichten, afzichtelijk beschilderd en gedeeltelijk verborgen door de luipaardkoppen.

Het flikkerende toortslicht speelde op gebeeldhouwde en beschilderde afgodsbeelden. Het weerkaatste van menschedels, van bonte schilden en groteske maskers, welke aan de groote zuilen hingen, die het dak van het gebouw steunden. Het felst verlicht werd de estrade aan het andere einde van het vertrek, waarop de hoogepriester op een kleiner platform aan de achterzijde stond. Onder en om hem schaarden zich een aantal gewone priesters, terwijl aan een zwaren paal naast hem een groote luipaard vastgebonden was, die gromde tegen de opeengehoopte menschenmassa onder hem.

De blikken van den blanke zochten het vertrek af naar het jongemeisje, maar zij was nergens te zien. Hij huiverde bij de gedachte, dat zij misschien ergens in dit vreeselijke gebouw verborgen zou zijn, en zou, wanneer zijn bewakers hem daartoe ook maar eenigszins gelegenheid zouden geven, alles geriskeerd hebben om dat te weten te komen. Als zij hier was, dan was haar toestand hopeloos, even hopeloos als hij nu begreep, dat de zijne was; want nadat hij de overtuiging gekregen had, dat hij naar den tempel van de luipaardmannen gebracht was en men hem toegestaan had in het heilige der heiligen de allergeheimste riten te zien, had hij geweten, dat geen macht ter wereld hem zou kunnen redden en dat alle verzekeringen en beloften van Bobolo valsch geweest waren, want alleen een luipaardman kon deze dingen zien en daarna blijven leven.

Gato Mgungu, Bobolo en de andere leiders hadden hun plaatsen ingenomen aan den voet der estrade voor de gewone krijgers. Gato Mgungu had met den hoogepriester gesproken en nu sleepten op een bevel van dezen laatste zijn bewakers Old Timer naar voren en gingen met hem rechts van de estrade staan; drie honderd paar boosaardige oogen, gevuld met haat, keken dreigend naar hem — woeste oogen, hongerige oogen.

De hoogepriester wendde zich tot den grauwend, schuimbekkenden luipaard. „Luipaardgod,” riep hij met een hooge schelle

stem, „de kinderen van den luipaardgod hebben een vijand van zijn volk gevangen genomen. Zij hebben hem hier naar den grooten tempel gebracht. Wat is de wil van den luipaardgod?”

Er heerschte een oogenblik stilte, waarin aller blikken op den hooge priester en den luipaard gevestigd waren. Dan gebeurde er iets lugubers, dat het haar van den blanke ten berge deed rijzen. Uit den grauwend en muil van den luipaard klonk menschelijke taal. Het was ongeloofelijk, maar toch hoorde hij het met zijn eigen ooren.

„Laat hem sterven, zoodat de kinderen van den luipaardgod gevoed kunnen worden.” De stem was diep en heesch en vermengd met bestiaal gegrom. „Maar brengt eerst de nieuwe hooge priesteres in den tempel hier, opdat mijn kinderen haar mogen aanschouwen, die Lulimi op bevel van mijn broeder uit en ver land gehaald heeft.”

Lulimi, die als een der voornaamste priesters dicht bij den troon van den hooge priester stond, zwol zichtbaar op van trots. Dit was het groote oogenblik, waarop hij gewacht had. Aller blikken waren op hem gericht. Hij voerde een paar woeste danspassen uit, sprong hoog in de lucht en stiet een afschuwelijken kreet uit. De leekenbroeders kwamen diep onder den indruk; zij zouden Lulimi niet gauw vergeten. Maar onmiddellijk werd hun aandacht van Lulimi afgeleid naar de deur achter de estrade. Daarin stond een jongmeisje, naakt op een paar sieraden na. Zij stapte op de estrade, om onmiddellijk gevolgd te worden door elf op dezelfde wijze gekleede priesteressen. Dan volgde een stilte.

Old Timer vroeg zich af, welke van deze de nieuwe hooge priesteres was. Er was maar weinig verschil tusschen haar, niet veel meer verschil dan in leeftijd en in leelijkheid. Haar gele tanden waren tot scherpe punten gevijld; haar neustusschenschotten waren doorboord en door de gaten waren ivoren pennen gestoken; haar oorlellen werden door zware koperen, ijzeren en ivoren sieraden tot haar schouders uitgerekt; haar gezichten waren spookachtig blauw en wit beschilderd.

Nu sprak de luipaardgod weer. „Haal de hooge priesteres,” be-

val hij en met drie honderd anderen richtte Old Timer zijn blik weer op de opening aan de achterzijde van de estrade. Een flauw zichtbare gestalte trad uit de duisternis te voorschijn, tot zij op den drempel bleef staan, waar het licht der toortsen op haar speelde. De blanke onderdrukte een kreet van verbazing en afschuw. De gestalte was die van het jongemeisje, dat hij zocht.

HOOFDSTUK X.

Terwijl de Priesters sliepen.

Toen Kali Bwana door de oude heks, die haar bewaken moest, verder op de estrade geschoven werd, bleef zij staan, vol afschuw over het schouwspel, dat zich aan haar blik vertoonde. Vlak voor haar stond de hoogepriester, angstaanjagend in zijn lugubere kleeding en afgrijselijk masker, en naast hem een groote luipaard, die zenuwachtig aan zijn keten rukte. Achter deze was een zee van woeste, beschilderde gezichten en groteske maskers, vaag zichtbaar in het licht van toortsen tegen den achtergrond van luipaardhuiden.

De atmosfeer van het vertrek werd bezwangerd door de scherpe lucht van zwarte lichamen. Het jongemeisje waggelde en bracht haar eene hand voor haar oogen, om het angstaanjagend tooneel niet langer te zien.

De oude vrouw achter haar fluisterde boos en duwde haar naar voren. Een oogenblik later greep Imigeg haar hand en trok haar naar het midden van de kleine hoogere estraden naar den grommenden luipaard. Het beest gromde en sprong op haar af; maar Imigeg had dit voorzien en de luipaard werd plotseling tot staan gebracht door zijn keten, voor zijn klauwen het zachte vleesch van het ineenkrimpende meisje konden aanraken.

Old Timer huiverde, toen de verschrikking van haar toestand dieper tot zijn bewustzijn doordrong. Zijn woede tegen de negers deed hem beven. Zijn machteloosheid om haar te helpen maakte hem krankzinnig, terwijl het zien van haar de kracht van zijn liefde verdubbelde. Hij herinnerde zich de harde en bittere woorden, die hij tegen haar gezegd had, en hij kreeg een kleur van schaamte bij die herinnering. Dan ontmoette de blik van het jon-

gemeisje, dat nu de bijzonderheden van het tooneel voor zich opnam, den zijne. Een oogenblik keek zij hem wezenloos aan; dan herkende zij hem. Verbazing en ongeloovigheid waren op haar gelaat geschreven. In den beginne begreep zij niet, dat hij ook een gevangene was. Zijn aanwezigheid deed haar denken aan zijn lompe en onhebbelijk optreden tegenover haar bij hun eerste ontmoeting. Zij zag in hem slechts een nieuwen vijand, maar toch gaf het feit, dat hij een blanke was, haar nieuw vertrouwen. Het scheen niet mogelijk, dat zelfs hij passief zou toezien, dat een blanke vrouw door negers gevangen gehouden en mishandeld werd. Langzaam drong het dan tot haar door, dat hij even goed een gevangene was als zij; en hoewel een nieuwe hoop weer wegstierf, bleef er toch een grooter gevoel van vertrouwen dan zij tot dusver gekend had.

Zij vroeg zich af, welk vreemd noodlot hen op deze wijze weer samengebracht had. Zij kon niet weten en ook niet vermoeden, dat hij gevangen genomen was bij een poging om haar te helpen. Zij besepte slechts, dat hij een man was van haar eigen ras en dat zij zich, omdat hij er was, iets dapperder voelde.

Terwijl Old Timer de slanke gestalte en het mooie gelaat der nieuwe hoogepriesteres van den luipaardgod bleef aanstaren, namen andere oogen haar ook op. Daaronder waren de oogen van Bobolo — woeste, met bloed doorloopen oogen, hebzuchtige, wellustige oogen. Met zijn tong streek Bobolo over zijn dikke lippen. Het wilde opperhoofd had honger, maar niet naar voedsel.

De plechtige inwijding ging voort. Imigeg stond op het midden van de estrade. Hij wauwelde onophoudelijk. Nu eens richtte hij het woord tot een priester of een priesteres, dan weer tot den luipaardgod; en wanneer het dier antwoordde, klonk er steeds weer een uitroep van diep ontzag op uit de verzamelde krijgers, ofschoon het blanke meisje en Old Timer na hun eerste verbazing niet zoo diep meer onder den indruk daarvan waren.

Er luisterde ook nog een ander, die ook verbijsterd werd door den sprekenden luipaard, maar die, ofschoon hij nooit van een

buikspreker gehoord had, toch met zijn scherp waarnemingsvermogen het bedrog doorzag, terwijl hij, gezeten op een balk van het dak, die uit de voorzijde van het gebouw uitstak, door een opening keek naar het barbaarsche tooneel, dat onder hem opgevoerd werd.

Het was Muzimo; en naast hem zat, bevend bij het zien van zooveel luipaarden, in elkaar gedoken de geest van Nyamwegi. „Ik ben bang,” zeide hij. „Nkima is bang. Laten wij teruggaan naar het land, dat van Tarzan is. Tarzan is daar koning; hier kent niemand hem en is hij niet meer dan een Gomangani.”

„Je praat altijd over Nkima en Tarzan,” antwoordde Muzimo. „Ik heb nooit van hen gehoord. Jij bent de geest van Nyamwegi en ik ben Muzimo. Hoe dikwijls moet ik je dat nog zeggen?”

„Je bent Tarzan en ik ben Nkima,” hield het kleine aapje vol. „Je bent een Tarmangani.”

„Ik ben de geest van Orando's voorvader,” bleef Muzimo volhouden. „Heeft Orando dat niet gezegd?”

„Ik weet het niet,” zuchtte de geest van Nyamwegi moe, „ik versta de taal der Gomangani niet. Alles, wat ik weet, is, dat ik Nkima ben en dat Tarzan veranderd is. Hij is dezelfde niet meer, nadat de boom op hem gevallen is. Ik weet ook, dat ik bang ben. Ik wil hier vandaan.”

„Strakjes,” beloofde Muzimo. Hij keek naar het tooneel onder zich. Hij zag den blanken man en het blanke jongemeisje en hij vermoedde het lot, dat hen wachtte, maar het wekte geen medelijden in hem op en ook geen gevoel van bloedverwantschap. Hij was de voorvaderlijke geest van Orando, den zwarten zoon van een zwart opperhoofd; het lot van een paar vreemde Tarmangani beteekende niets voor hem. Dan ontdekten zijn scherpe oogen echter iets, dat al zijn belangstelling wekte. Onder een der afzichtelijke priestermaskers zag hij bekende trekken. Hij was niet verbaasd, want hij had speciaal dezen priester eenigen tijd nauwkeurig gadeslagen, daar zijn aandacht door iets bekends in zijn gang en houding getrokken was. Een zweem van een glimlachje speelde om de lippen van Muzimo. „Kom mee,” fluis-

terde hij tegen den geest van Nyamwegi, terwijl hij op het dak van den tempel klom.

Zoo zeker als een kat, liep hij, onmiddellijk gevolgd door het kleine aapje, langs den randbalk. Bij het midden van het gebouw sprong hij luchtigjes op het hellend dak en slingerde zich dan in het gebladerte van een dichtbij staanden boom; en terwijl de geest van Nyamwegi hem volgde, werden zij beiden opgenomen in de Stychische donkerte van het woud.

In den tempel hadden de priesteressen vele vuren op de groote leemen estrade aangestoken en zwaaiden kookpotten op ruwe drievoeten daarboven, terwijl uit het achtergedeelte van den tempel de priesters stukken vleesch, gewikkeld in pisangbladeren, gehaald hadden. Deze legden de priesteressen in de kookpotten, terwijl de priesters teruggingen om kruiken met inlandsch bier te halen, die onder de krijgers werden rondgedeeld.

Terwijl de mannen dronken, begonnen zij te dansen, eerst langzaam, dan wat sneller. In hun handen klemden zij hun speren en schilden, die zij onhandig vasthielden tengevolge van de groote stalen klauwen, die aan hun vingers gehecht waren. Door gebrek aan ruimte draaide iedere krijger als het ware op zijn eigen as rond, slechts ophoudend, om lange teugen uit de bierkruiken te nemen; een rhythmisch gezang begeleidde den dans, dat in kracht en tempo toenam, naarmate het tempo van den dans versnelde, tot de vloer van den tempel één massa huilende, springende wilden was.

Op de hoogste estrade rukte de luipaardgod, tot woede geprikkeld door het lawaai om zich heen en door den geur van het vleesch, dat in de potten kookte, brommend en grauwend aan zijn ketting. De hoogepriester, geprikkeld door den inhoud van een kruik bier, danste als krankzinnig voor den woesten vleescheter, terwijl hij bijna binnen het bereik van diens klauwen kwam, maar hij sprong telkens weer terug, wanneer het woedende dier naar hem sloeg.

Het blanke meisje deinsde naar het verste einde van de estrade terug, duizelig door het helsche lawaai om zich heen, half versuft

van angst en vrees. Zij had het vleesch naar de kookpotten zien brengen, maar had slechts vaag vermoed wat dit was, tot een menschenhand uit het omhulsel der pisangbladeren gevallen was.

De blanke man, die het tooneel om zich heen gadesloeg, keek het meest in haar richting. Eenmaal had hij getracht tegen haar te spreken; maar een van zijn bewakers had hem over den mond geslagen en hem het zwijgen opgelegd. En naarmate het drinken en dansen de wilden steeds woester maakte, nam zijn bezorgdheid voor de veiligheid van het jongemeisje toe. Hij zag, dat religieuze en alcoholische dronkenschap hen vlug beroofde van de weinige hersens en de weinige zelfbeheersching, die de natuur hun geschonken had, en hij beefde bij de gedachte aan de excessen, waartoe zij misschien zouden overgaan, wanneer hun leiders hen niet meer in bedwang zouden kunnen houden; en het feit, dat de leiders, de priesters en de priesteressen even dronken werden als hun volgelingen, maakte zijn vrees slechts des te grooter.

Bobolo keek ook naar het blanke jongemeisje. In zijn dronken brein vormden zich wilde plannen. Hij zag het gevaar, waarin zij verkeerde, en hij wilde haar voor zichzelf redden. Hoe hij het precies aanleggen moest om haar in zijn bezit te krijgen was voor zijn benevelde hersens niet duidelijk, maar toch bleef hij koppig aan die gedachte vasthouden. Dan viel zijn blik toevallig op Old Timer en vaag ontwikkelde hij een plan.

De blanke man wilde de blanke vrouw redden. Dat wist Bobolo en hij herinnerde het zich. Als hij haar wilde redden, wilde hij haar ook beschermen. De blanke wilde ook ontvluchten. Hij dacht, dat Bobolo zijn vriend was. Op die wijze vormden zich langzaam de plannen. Tot dusver was alles goed. De blanke zou hem helpen om de hoogepriesteres te ontvoeren, maar dat kon niet geschieden voor feitelijk allen te dronken waren om de uitvoering van zijn plan te verhinderen of zich later te herinneren wat er gebeurd was. Hij zou moeten wachten op het geschikte oogenblik, maar inmiddels moest hij het jongemeisje uit dit vertrek krijgen en haar in een der andere kamers van den tempel verbergen. Reeds vermengden de zwarte priesteressen zich bru-

taal onder de dronken krijgers; zoo dadelijk zou de orgie in vollen gang zijn. Daarna was het mogelijk, dat niemand haar zou kunnen redden; zelfs de hoogepriester niet, die nu even dronken was als een der anderen.

Bobolo ging naar Old Timer toe en sprak tegen zijn bewakers. „Gaan jullie maar naar de anderen. Ik zal den gevangene bewaken.”

De mannen, reeds half dronken, lieten het zich geen tweede maal zeggen. Het bevel van een opperhoofd was voldoende; het ontsloeg hen van iedere verantwoordelijkheid. Oogenblikkelijk waren zij weg. „Vlug!” drong Bobolo aan, terwijl hij Old Timer bij zijn arm greep. „Kom met mij mee.”

De blanke trok zich terug. „Waarheen?” vroeg hij.

„Ik zal je helpen om te ontluchten,” fluisterde Bobolo.

„Niet zonder de blanke vrouw.”

Dit antwoord paste zoo volkomen in Bobolo's plannen, dat hij er verrukt over was. „Dat zal ik ook in orde maken, maar ik moet jou hier vandaan naar een der achtervertrekken van den tempel brengen. Dan zal ik teruggaan om haar te halen. Ik kan jullie beiden niet tegelijkertijd meenemen. Het is heel gevaarlijk. Imigeg zou mij laten dooden, als hij het ontdekte. Je moet precies doen, wat ik zeg.”

„Waarom stel je zoo plotseling belang in ons?” vroeg de blanke argwanend.

„Omdat jullie beiden hier in gevaar verkeert. Iedereen is dronken, zelfs de hoogepriester. Heel gauw zou er hier niemand meer zijn, om jullie te beschermen, en jullie zouden verloren zijn. Ik ben je vriend. Het is gelukkig voor je, dat Bobolo je vriend en dat hij niet dronken is.”

„Niet heel erg,” dacht Old Timer, toen de neger naast hem naar een deur in den achtermuur van het vertrek waggelde.

Bobolo bracht hem naar een kamer aan het andere einde van den tempel. „Wacht hier. Ik zal nu het jongemeisje gaan halen.”

„Snijd die touwen om mijn polsen door,” zei de blanke. „Ze doen me pijn!”

Bobolo aarzelde, doch slechts een oogenblik. „Waarom niet?” vroeg hij. „Je behoeft niet te trachten te ontvluchten, omdat ik je zelf mee zal nemen; bovendien zou je niet alleen kunnen ontvluchten, de tempel staat op een eiland, dat omgeven is door de rivier en moerasland, dat wemelt van krokodillen. Alleen over de rivier kan je er af komen. Gewoonlijk zijn er hier geen kano's, zoodat de priesters en priesteressen niet kunnen ontvluchten. Zij zijn ook gevangenen. Je moet wachten, tot ik klaar ben je van hier mee te nemen.”

„Dat zal ik natuurlijk. En ga nu gauw de blanke vrouw halen.”

Bobolo ging naar het hoofdvertrek van den tempel terug, maar ditmaal door de deur, die toegang gaf tot de estrade aan de achterzijde. Hier bleef hij een oogenblik staan, om de situatie te verkennen. Het vleesch uit de kookpotten was reeds onder de krijgers verdeeld, maar de kruiken bier gingen nog steeds rond. De hoogepriester lag bedwelmd aan de andere zijde van de estrade. De luipaardgod lag grommend met zijn pooten over het dijbeen van een man. De hoogepriesteres leunde dicht bij de deur, waarin Bobolo stond, tegen den muur. Het zwarte opperhoofd tikte haar op haar arm. Met een verschrikten blik keek zij hem aan.

„Kom!” fluisterde hij en hij gaf haar een wenk hem te volgen.

Het jongemeisje begreep alleen het gebaar, maar zij had gezien, dat deze zelfde man haar medegevangene een oogenblik te voren uit het vertrek had medegenomen; en onmiddellijk begreep zij, dat door het een of andere vreemde toeval deze zwarte man hun misschien vriendschappelijk gezind kon zijn. Er was zeker niets dreigends of vijandigs in zijn gelaatsuitdrukking geweest, toen hij met den blanke gesproken had. Aldus redeneerend, volgde zij Bobolo naar de sombere kamers aan de achterzijde van den tempel. Zij was bang en alleen Bobolo wist, hoeveel reden zij daartoe in werkelijkheid had. Opgewonden door den drank dacht hij er plotseling aan haar in een der donkere kamers te slapen, welke uitkwamen in de gang, waarlangs hij haar wegvoerde; maar toen hij zich omkeerde om haar te grijpen, sprak een stem naast

hem: „Je hebt haar gemakkelijker gekregen dan ik mogelijk geacht had.” Bobolo draaide zich verschrikt om. „Ik heb je gevolgd,” ging Old Timer voort, „daar ik dacht, dat je misschien mijn hulp nodig zou hebben.”

Het zwarte opperhoofd bromde boos, maar de schrik had hem eenigszins ontnuchterd. Een gil of het lawaai van een handgemeen zou een bewaker van den tempel misschien aanleiding geven, om een onderzoek in te stellen, wat voor Bobolo den dood beteekend zou hebben. Hij antwoordde niet, maar bracht hen terug naar de kamer, waarin hij Old Timer achtergelaten had.

„Wacht hier op mij,” waarschuwde hij hen. „Als je ontdekt wordt, zegt dan niet, dat ik jullie hier gebracht heb. Als je dat doet, zal ik je niet kunnen redden. Zegt, dat je bang was en hier in gegaan bent om je te verbergen.” Hij keerde zich om om weg te gaan.

„Wacht even,” zeide Old Timer. „Stel, dat wij dit jongemeisje niet hier vandaan weg kunnen krijgen; wat zal er dan van haar worden?”

Bobolo haalde zijn schouders op. „We hebben nog nooit een blanke priesteres gehad. Misschien is zij voor den luipaardgod, misschien voor den hoogepriester. Wie zal het zeggen?” Dan liet hij hen alleen.

„Misschien voor den luipaardgod, misschien voor den hoogepriester,” herhaalde Kali Bwana, toen de man de woorden vertaald had. „O, hoe afgrijselijk!”

Het jongemeisje stond heel dicht bij den blanken man. Hij kon de warmte van haar lichaam bijna voelen. Hij beefde en toen hij trachtte te spreken, was zijn stem schor van emotie. Hij wilde haar grijpen en haar tegen zich aandrukken. Hij wilde haar zachte lippen met kussen overdekken. Wat hem tegenhield, wist hij niet. Zij waren alleen aan het uiterste einde van den tempel. De geluiden van de woeste orgie in het hoofdvertrek van het gebouw zouden iederen gil, dien zij mocht uitstooten, overstemmen; zij was geheel aan zijn genade overgeleverd, maar toch raakte hij haar niet aan.

„Misschien zullen wij dadelijk kunnen vluchten,” zeide hij. „Bobolo heeft beloofd ons van hier te zullen brengen.”

„Ken je hem en kan je hem vertrouwen?”

„Ik ken hem een paar jaar, maar ik vertrouw hem niet. Ik vertrouw geen van deze menschen. Bobolo doet dit voor een losprijs. Hij is een hebzuchtige oude schurk.”

„Wat is het losgeld?”

„Ivoor.”

„Maar dat heb ik niet.”

„Ik ook niet, maar ik zal het zien te krijgen.”

„Ik wil je mijn deel betalen,” bood zij aan. „Ik heb geld bij een agent aan de kust.”

Hij lachte. „Laten wij daarover praten, als het zoover komt.”

„Dat klinkt niet erg geruststellend.”

„Wij zitten er leelijk tusschen,” legde hij uit. „Wij moeten onze verwachtingen niet te hoog stellen. Op dit oogenblik schijnt onze eenige hoop in Bobolo te liggen. Hij is een luipaardman en een schurk, en behalve dat is hij dronken.”

Bobolo, die eenigszins ontnuchterd naar de orgie terugging, begon plotseling bang te worden voor wat hij gedaan had. Om zijn moed wat op te schroeven, greep hij een groote kruik bier en dronk die leeg. De inhoud oefende een magischen invloed op Bobolo uit, want toen even later zijn blik viel op een dronken priesteres, die in een hoek heen en weer waggelde, veranderde zij plotseling voor hem in een begeerlijke houri. Een uur later lag Bobolo in een diepen slaap midden op den grond.

De roes, welken het bier veroorzaakte, duurde niet zoo heel lang met het gevolg, dat na enkele uren de krijgers zich weer begonnen te bewegen. Zij waren misselijk en hadden haarpijn. Zij wilden meer bier hebben; maar toen zij het vroegen, hoorden zij, dat er niet meer was en evenmin voedsel.

Gato Mgungu had nooit een der voordeelen der beschaving gehad; maar hij wist, wat hij onder de gegeven omstandigheden doen moest, want de psychologie van feestvierders is ongetwijfeld in Afrika precies eender als elders. Wanneer er niets meer te eten

of te drinken valt, moet het tijd zijn om naar huis te gaan. Gato Mgungu verzamelde de andere leiders om zich heen en deelde hun deze filosofische overweging mede. Zij waren het met hem eens, Bobolo inclusief. Zijn brein was licht beneveld. Hij had reeds verschillende gebeurtenissen van den vorigen avond vergeten. Hij wist echter, dat er iets belangrijks gebeurd was, maar hij kon het zich niet precies herinneren; derhalve bracht hij zijn mannen, evenals de andere leiders dat deden, naar hun kano's.

Even later dreef hij de rivier af. In den tempel lagen nog enkele krijgers, die te dronken geweest waren om te staan. Voor dezen hadden zij een kano achtergelaten. Deze mannen lagen verstrooid op den vloer van den tempel te slapen. Onder hen waren alle lagere priesters en de priesteressen. Imigeg lag in een hoek van de estrade in een diepen slaap. De luipaardgod, wiens buik gevuld was, sliep ook.

Kali Bwana en Old Timer, die in de donkere kamer achter in den tempel ongeduldig op den terugkeer van Bobolo wachtten, hadden opgemerkt, dat het aan de voorzijde van den tempel hoe langer hoe stiller werd; daarna hadden zij de voorbereidselen voor het vertrek gehoord, toen op enkelen na allen zich gereed maakten om weg te gaan. Zij hoorden het geschuifel van voeten, toen de krijgers uit het gebouw gingen; zij hoorden geschreeuw en de bevelen op den oever der rivier, welke aan den blanken man zeiden, dat de inboorlingen hun kano's in het water lieten. Daarna was het stil geworden.

„Bobolo moet nu gauw komen,” merkte de man op.

„Misschien is hij weggegaan en heeft hij ons in den steek gelaten,” opperde Kali Bwana.

Zij wachtten nog even langer. Uit geen enkel gedeelte van den tempel en ook niet van het terrein er omheen drong een geluid tot hen door. De stilte des doods heerschte over het heilige der heiligen van den luipaardgod. Old Timer bewoog zich zenuwachtig. „Ik ga even kijken,” zeide hij. „Misschien is Bobolo er, en als dat zoo is, moeten wij het weten.” Hij liep naar de deur. „Ik zal niet lang wegblijven,” fluisterde hij. „Wees niet bang.”

Terwijl het jongemeisje in de donkerte wachtte, hielden haar gedachten zich bezig met den man, die haar zooeven verlaten had. Hij scheen na hun eerste ontmoeting veranderd te zijn. Hij was blijkbaar meer bezorgd over haar welzijn en minder bruusk en norsch. Toch kon zij de ruwe dingen, welke hij haar bij die eerste gelegenheid gezegd had, niet vergeten. Zij kon hem die nooit vergeven en in haar hart was zij nog half bang voor hem en wantrouwde hem. Het hinderde haar te moeten denken, dat zij in geval van een ontvluchting verplichtingen tegenover hem zou hebben. En terwijl deze gedachten haar geest bezighielden, sloop Old Timer zacht door de donkere gang naar de kleine deur, die op de estrade uitkwam.

Slechts een flauw licht viel er door om zijn stappen te leiden, en toen hij er bij kwam, keek hij in een bijna verlaten vertrek; de sintels der kookvuren lagen onder witte asch; en er was maar één toorts, die nog niet uitgebrand was. De walmende vlam brandde in de stille lucht en in het flauwe licht zag hij de slapenden op den grond liggen. Hij kon de trekken niet onderscheiden; en dus kon hij ook niet weten of Bobolo er bij was. Een langen onderzoekenden blik wierp hij in het vertrek, een blik, die hem de zekerheid gaf, dat er geen enkele persoon, die bij zijn bewustzijn was, in den tempel was; dan keerde hij zich om en haastte zich naar het jongemeisje terug.

„Heb je hem gevonden?” vroeg zij.

„Neen. Ik betwijfel, of hij nog hier is. Allen zijn weggegaan, behalve enkelen, die te dronken waren om te staan. Ik geloof, dat wij nu een kans hebben.”

„Wat bedoel je?”

„Er is niemand, die onze vlucht beletten kan. Misschien is er geen kano. Bobolo heeft mij gezegd, dat hier nooit een kano achtergelaten wordt, omdat men bang is, dat de priesters of priesteressen zullen ontvluchten. Mogelijk heeft hij gelogen, maar dat kunnen wij in het midden laten: we moeten nu onze kans wagen. Met hier te blijven komen we niet verder. Zelfs de krokodillen zouden vriendschappelijker voor je zijn dan deze duivels.”

„Ik zal alles doen, wat je zegt,” antwoordde zij, „maar als ik een last voor je word, als ik een beletsel voor je ben om te vluchten, denk dan niet aan mij, ga dan zonder mij verder. Je hebt geen enkele verplichting tegenover mij en —” Zij aarzelde en bleef zwijgen.

„En?” vroeg hij.

„En ik wil geen verplichtingen tegenover jou hebben. Ik heb nog niet vergeten wat je, toen je in mijn kamp kwam, tegen mij gezegd hebt.”

Hij aarzelde een oogenblik voor hij antwoordde; dan ging hij niet in op wat zij gezegd had. „Kom meel!” beval hij bruusk. „We hebben geen tijd te verliezen.”

Hij liep naar een raam in den achtermuur van de kamer en keek naar buiten. Het was heel donker. Hij kon niets zien. Hij wist, dat het gebouw op palen stond en dat een sprong naar den grond gevaarlijk zou kunnen zijn; maar hij wist ook, dat langs een kant van den tempel een veranda liep. Of die tot den achterkant van het gebouw, waar deze kamer lag, doorliep, kon hij niet weten. Door het hoofdvertrek tusschen al die wilden naar buiten te gaan was te gevaarlijk. Een alternatief was een weg te vinden naar een der kamers, die uitzagen op de veranda, die, zooals hij wist, aan de rivierzijde van het gebouw lag.

„Ik geloof, dat wij het in een andere kamer moeten probeeren,” fluisterde hij. „Geef mij je hand, zoodat wij niet van elkaar kunnen raken.”

Zij liet haar hand in de zijne glijden. Stil slopen zij op hun teenen de donkere gang in, terwijl de man met zijn vrije hand tastte, tot hij een deur vond. Voorzichtig liepen zij de kamer door, om een raam te zoeken.

Wat zou er gebeuren, als dit het vertrek van een tempelbewoner was, die de orgie verlaten had om hier te gaan slapen! Die gedachte deed het koude zweet op het voorhoofd van den man uitbreken en hij deed voor zichzelf een eed, dat hij ieder schepsel, dat hem beletten zou het jongemeisje te redden, neer zou slaan; maar gelukkig bevond zich niemand in het vertrek en ongedeerd

kwamen zij beiden bij het raam. De man sloeg een been over het kozijn en stond een oogenblik later op de veranda; dan stak hij zijn hand uit en hielp het jongemeisje om naar buiten te komen.

Zij waren dicht bij de achterzijde van het gebouw. Hij durfde het risico om ontdekt te worden, niet loopen door naar de trap te gaan, die van den hoofdingang van den tempel naar beneden leidde. „Wij zullen langs een van de palen, die het gebouw steunen, naar beneden moeten klimmen,” legde hij uit. „Het is mogelijk, dat er bij den hoofdingang iemand op wacht staat. Denk je, dat je dat zal kunnen?”

„Zeker,” antwoordde zij.

„Ik zal eerst gaan. Als je uitglijdt, zal ik trachten je vast te houden.”

„Ik zal niet uitglijden, ga maar vooruit.”

De veranda had geen hek. Hij ging op zijn buik liggen en voelde onder den rand tot hij den bovenkant van een paal vond. „Hier,” fluisterde hij, terwijl hij zich over den rand liet zakken.

Het jongemeisje volgde hem. Hij liet zich wat lager zakken en hield haar beenen vast, tot zij een steunpunt op den paal gevonden hadden. Zonder moeite kwamen zij op den grond en weer nam hij haar hand en bracht haar naar den oever van de rivier. Toen zij evenwijdig met den tempel langs den stroom liepen, zocht hij een kano; en toen zij tegenover de voorzijde van het gebouw gekomen waren, kon hij met moeite een uitroep van verlichting en blijdschap onderdrukken bij het zien van een vaartuig, dat gedeeltelijk uit het water op den oever getrokken was.

Stil spanden zij al hun krachten in, om de zware boot in de rivier te duwen. In den beginne scheen het, dat hun pogingen geen succes zouden hebben, maar ten slotte begon de kano zacht naar beneden te glijden, en toen zij eenmaal uit de kleverige modder weg was, kostte het niet veel moeite meer de boot in het water te krijgen. Hij hielp haar instappen, schoof de kano in het water en sprong haar na; dan dreven zij met een stil dankgebed zwijgend naar de hoofdriever.

HOOFDSTUK XI.

Strijd.

Een uur na middernacht lieten Muzimo en de geest van Nyamwegi zich in het kamp der slapende Utengas vallen. Geen enkele schildwacht had hen voorbij zien komen, iets, wat hen heelemaal niet verbaasde, daar zij wisten, dat geesten, als zij dat willen, op alle uren van den dag en den nacht door het woud trekken.

Orando, die een goed soldaat was, had juist de wachtposten gecontroleerd en was nog wakker, toen Muzimo bij hem kwam. „Welk nieuws breng je me, Muzimo?” vroeg de zoon van Lobongo. „Wat weet je van den vijand?”

„Wij zijn bij zijn dorp geweest, de geest van Nyamwegi, Lupingu en ik.”

„En waar is Lupingu?”

„Hij is daar gebleven, nadat hij een boodschap overgebracht had aan Gato Mgungu.”

„Heb je den verrader zijn vrijheid teruggegeven!” riep Orando uit.

„Daar zal hij weinig plezier van hebben. Hij was dood, toen hij in het dorp van Gato Mgungu kwam.”

„Hoe heeft hij dan een boodschap aan het opperhoofd kunnen overbrengen?”

„Hij heeft een boodschap vol verschrikking overgebracht, die de luipaardmannen begrepen hebben. Hij heeft hun gezegd, dat verraders niet ongestraft blijven. Hij heeft hun gezegd, dat de macht van Orando groot is.”

„En wat hebben de luipaardmannen gedaan?”

„Ze zijn naar hun tempel gevlucht, om den hoogepriester en

den luipaardgod te raadplegen. Wij hebben hen daarheen gevolgd; maar zij zijn niet veel te weten gekomen van den hoogepriester of den luipaardgod, want zij werden allen door het bier erg dronken — allemaal, behalve de luipaardgod, en hij kan niet praten, wanneer de hoogepriester niet praten kan. Ik kom je nu zeggen, dat het dorp op de vrouwen, de kinderen en enkele krijgers na, bijna verlaten is. Dit zou een goed oogenblik zijn om het aan te vallen, of in hinderlaag te gaan liggen, om den terugkeer van de krijgers uit den tempel af te wachten. Ze zullen katterig zijn, en mannen vechten niet zoo goed, wanneer zij dat zijn.”

„Dat is nu zeker een goed oogenblik,” stemde Orando toe, terwijl hij in zijn handen klapte, om de slapende mannen naast hem wakker te maken.

„Ik heb in den tempel van den luipaardgod iemand gezien, dien je heel goed kent,” vertelde Muzimo, terwijl de slaperige leiders hun mannen wekten. „Hij is een priester van den luipaardgod.”

„Ik ken geen luipaardmannen.”

„Je hebt Lupingu gekend, ofschoon je niet wist, dat hij een luipaardman was,” herinnerde Muzimo hem. „En je kent Sobito. Hem heb ik achter het masker van een priester gezien. Hij is een luipaardman.”

Orando bleef een oogenblik zwijgen. „Weet je het zeker?” vroeg hij dan.

„Ja”

„Toen hij verdwenen is, om de geesten en de demonen te raadplegen, en vele dagen uit het dorp weggebleven is, was hij bij de luipaardmannen,” zeide Orando. „Sobito is een verrader. Hij zal sterven.”

„Ja,” stemde Muzimo toe, „Sobito zal sterven. Hij had al lang gedood moeten zijn.”

Langs het kronkelend woudpad leidde Muzimo de krijgers van Orando naar het dorp van Gato Mgungu. Zij liepen zoo snel als de duisternis en het smalle pad het toelieten, en ten slotte deed hij hen stilstaan bij den rand van het manioccoveld, dat tus-

schen het woud en het dorp ligt. Vervolgens slopen zij, nadat Muzimo zich vergewist had, dat de luipaardmannen niet uit den tempel teruggekeerd waren, stil naar de rivier. Hier wachtten zij, terwijl zij zich verborgen in de struiken, die aan beide zijden van de landingsplaats groeiden, terwijl Muzimo wegging om de rivier te verkennen.

Hij was nog maar kort weg, toen hij weer terugkwam met het bericht, dat hij negen en twintig kano's had geteld, die stroomopwaarts naar het dorp roeiden. „Hoewel dertig kano's de rivier af naar den tempel gegaan zijn,” zeide hij tegen Orlando, „moeten dit toch de luipaardmannen zijn, die terugkomen.”

Orlando sloop stil tusschen de krijgers door, gaf bevelen en spoorde hen tot dapperheid aan. De kano's naderden. De Utengas wachtten, in spanning, strijdlustig. De eerste kano raakte den oever aan en de krijgers sprongen er uit. Voor zij hun zware boot op den oever getrokken hadden, kwam de tweede kano aan land. Nog wachtten de Utengas op het sein van hun leider. Nu volgden de kano's elkaar snel op. Een rij krijgers liep naar de poort van het dorp. Twintig kano's waren op den oever getrokken, toen Orlando het sein gaf, een woesten strijdkreet, die door negentig krijgers overgenomen werd, terwijl speren en pijlen in de gelederen der luipaardmannen vlogen.

De chargeerende Utengas braken door de rijen van den vijand heen. De luipaardmannen, onverhoeds overvallen, dachten alleen aan de vlucht. Degenen, die bij de rivier afgesneden waren, trachtten hun kano's weer in het water te krijgen en te ontvluchten; zij, die nog niet aan land gegaan waren, roeiden hun booten weer stroomafwaarts. De rest vluchtte naar het dorp, van dichtbij vervolgd door de Utengas. Bij de gesloten poorten, die de verdedigers niet durfden openen, was het gevecht heviger; bij de rivier was het niet veel minder dan een slachting, daar de krijgers van Orlando de angstige luipaardmannen, die trachtten hun kano's in het water te krijgen, bijna allen neersloegen.

Toen het te laat was, openden de krijgers, die achtergelaten waren om het dorp te bewaken, de poorten met de bedoeling een

uitval tegen de Utengas te doen. Reeds waren de laatste van hun makkers gedood of waren op de vlucht geslagen, en toen de poorten geopend werden, stormde een schreeuwende bende Utengas er door.

De overwinning was volkomen. Geen levende ziel was meer in het dorp van Gato Mgungu over, toen de met bloed bespatte krijgers van Orando de met riet bedekte hutten met toortsen in brand staken.

Vanaf de rivier zagen de vluchtende luipaardmannen het licht der vlammen, die boven de boomen langs den oever opklaarden, en daardoor wisten zij, dat de nederlaag, die hen getroffen had, niet grooter had kunnen zijn. Gato Mgungu, die in elkaar gedoken onder in zijn kano zat, zag de vlammen van zijn brandend dorp, zag daarin misschien het verdwijnen van zijn woeste macht. Bobolo zag ze en wist, dat hij nu niet langer bang voor Gato Mgungu behoefde te zijn. Van die geheele bende vluchtende krijgers was Bobolo het minst terneergeslagen.

In het licht van het brandende dorp ging Orando zijn verliezen na, monsterde zijn mannen en telde de dooden en gewonden. Uit een boom aan gene zijde van het manioccoveld schreeuwde en twitterde een klein aapje. Het was de geest van Nyamwegi, die Muzimo riep, maar Muzimo antwoordde niet. Tusschen de dooden en gewonden vond Orando hem languit op zijn rug liggen, gewond door een slag op zijn hoofd.

De zoon van het opperhoofd was verbaasd en bedroefd; zijn volgelingen schrokken. Zij waren er zeker van geweest, dat Muzimo tot de geestenwereld behoorde en daarom niet dood kon gaan. Plotseling begrepen zij, dat zij den strijd zonder zijn hulp gewonnen hadden. Hij was een bedrieger. Bloeddorstig zouden zij hun woede geuit hebben door speren in zijn lichaam te steken, maar Orando hield hen tegen.

„Geesten blijven niet altijd in dezelfde gestalte,” herinnerde hij hen. „Misschien is hij in een ander lichaam gevaren of kijkt hij, ongezien, van boven op ons neer. Als dat zoo is, dan zal hij zich

wreken over alles, wat jullie doet aan zijn lichaam, dat hij verlaten heeft."

Dit leek den Utengas heel goed mogelijk; dus zagen zij van de voorgenomen verminking af en keken met hernieuwd ontzag naar het lichaam. „En bovendien,” ging Orlando voort, „man of geest, hij is mij trouw geweest; en wie van jullie hem hebben zien vechten, weten, dat hij dapper gevochten heeft.”

„Dat is zoo,” stemde een krijger toe.

„Tarzan! Tarzan!” riep de geest van Nyamwegi uit den boom bij het manioccoveld. „Tarzan van de apen, Nkima is bang!”

De blanke man roeide de gestolen kano naar de groote rivier, erop vertrouwend, dat de sterke stroom daarin hem en het jongemeisje in veiligheid zouden brengen. Kali Bwana zat zwijgend onder in de boot. Zij had den barbaarschen haartooi van haar hoofd en het afschuwelijke halssnoer van menschentanden van haar hals getrokken, maar de arm- en enkelbanden hield zij aan, ofschoon het haar moeilijk gevallen zou zijn te zeggen waarom. Misschien was het, omdat zij, ondanks alles wat zij medegemaakt had, nog een vrouw was — een mooie vrouw. Dat is iets, wat je niet makkelijk vergeet.

Old Timer voelde zich bijna zeker van het succes. De luipaardmannen, die hem voorgegaan waren, moesten naar hun dorp teruggekeerd zijn; er was geen enkele reden om te vermoeden, dat zij onmiddellijk weer terug zouden komen. Er was geen kano bij den tempel; derhalve kon men hem niet vervolgen, want Bobolo had hem verzekerd, dat geen woudpaden naar den tempel van den luipaardgod leidden. Hij stiet bijna een juichkreet uit, toen de kano langzaam de hoofdriever in dreef en hij den donkeren stroom voor zich zag.

Dan hoorde hij het plassen van riemen en zijn hart scheen naar zijn keel te springen. Met al zijn kracht wendde hij den voorstevan van de kano naar den rechteroever in de hoop in de donkere schaduwen onontdekt te blijven, tot de andere boot voorbij was.

Het was heel donker, zoo donker, dat hij reden had om te gelooven, dat zijn plan zou slagen.

Plotseling dook de aankomende kano uit de donkerte op. Old Timer hield zijn adem in. Het jongemeisje dook achter een dolboord, bang als zij was, dat haar blond haar en haar blanke huid zelfs in de donkerte, die alle andere voorwerpen omhulde, voor de inzittenden van de andere boot zichtbaar zouden zijn. De kano gleed op den stroom voorbij. De breede rivier lag nu vlak voor hen; daar, daar zou minder gevaar voor ontdekking zijn. Old Timer stak zijn riem in het water en zette den onderbroken tocht voort. Zij waren nu op de rivier. Een donker voorwerp doemde voor hem op. Het scheen vlak voor hun boot uit het water op te rijzen. Old Timer deed een poging, om de richting van zijn kano te veranderen, maar het was te laat. Een plof, toen hij tegen het voorwerp aansloeg, dat de man reeds herkend had als een met krijgers gevulde kano.

Bijna tegelijkertijd hield een tweede kano naast hem stil. Een babel van booze vragen en bevelen. Old Timer herkende de stem van Bobolo. Krijgers sprongen in de kano en grepen hem, vuisten sloegen op hem, sterke vingers trokken hem neer. Hij werd overweldigd en gebonden.

Weer hoorde hij de stem van Bobolo. „Vlug! Wij worden vervolgd. De Utengas komen!”

Gespierde handen grepen de riemen. Old Timer voelde de kano vooruitschieten en een oogenblik later werd deze de kleinere rivier op naar den tempel geroeid. De blanke man werd koud van angst. Hij had bijna succes gehad met zijn poging om het jongemeisje te redden. Een dergelijke gelegenheid zou nooit terugkomen. Nu was zij tot den dood gedoemd. Hij dacht niet aan zijn eigen lot. Hij dacht alleen aan het jongemeisje. Met zijn oogen zocht hij door de duisternis, maar hij kon haar niet vinden; dan sprak hij tot haar. Hij wilde haar troosten. Een nieuwe emotie had zich plotseling van hem meester gemaakt. Hij dacht alleen aan haar veiligheid. Hij dacht in het geheel niet aan zichzelf.

Hij riep weer, maar zij antwoordde niet. „Stil!" bromde een krijger naast hem.

„Waar is het jongemeisje?" vroeg de blanke.

„Stil!" zeide de krijger weer. „Er is hier geen jongmeisje!"

Terwijl de kano, waarin Bobolo zat, langs die, waarin het jongemeisje en de blanke man gepoogd hadden te ontvluchten, gleed, had hij het opperhoofd zoo dicht bij den laatste gebracht, dat hij zelfs in de donkerte van den nacht haar blanke huid en haar blond haar gezien had. Onmiddellijk had hij begrepen, dat het oogenblik nu voor hem gekomen was. Hij had zijn hand over de dolboorden van de twee kano's gestoken en haar in de zijne getrokken; daarna had hij het valsche alarm aangeheven, waarop, zooals hij wist, de andere kano's in paniek op de vlucht zouden slaan.

De krijgers, die hij bij zich had, waren allen zijn eigen mannen. Zijn dorp lag verder benedenwaarts op den benedenoever der rivier. Een zacht bevel deed de kano weer naar de hoofdriever teruggaan, waar bereidwillige handen de boot door het water deden schieten.

Het jongemeisje, dat zooveel had doorgemaakt en dat de redding zoo dichtbij gezien had, werd versuft door den plotseligen keer, dien de gebeurtenissen namen en waardoor zij beroofd werd van het eenige wezen, waarvan zij hulp verwachten kon.

Voor Old Timer, gebonden en machteloos, was de terugreis naar den tempel een groote radeloosheid. Het liet hem vrijwel onverschillig, wat zij met hem deden. Hij wist, dat zij hem zouden dooden. Hij hoopte, dat het einde spoedig komen zou, maar hij wist genoeg omtrent de methoden der kannibalen, om er bijna zeker van te zijn, dat het een langzame en afgrijselijke dood zou wezen.

Toen ze hem in den tempel sleepten, zag hij den vloer bezaaid met de lichamen van de dronken priesters en priesteressen. Het lawaai van hun binnenkomen maakte Imigeg, den hoogepriester, wakker. Hij wreef slaperig zijn oogen uit en richtte zich dan onvast op.

„Wat is er gebeurd?" vroeg hij.

Gato Mgungu kwam op dit oogenblik het vertrek binnen, zijn kano was onmiddellijk gevolgd op die, waarin Old Timer teruggebracht was.

„Er is genoeg gebeurd,” bitste hij. „Terwijl jullie allemaal dronken waren, is deze blanke man ontsnapt. De Utengas hebben mijn krijgers gedood en mijn dorp verbrand. Wat mankeert er aan jouw medicijn, Imigeg? Het helpt heelemaal niet.”

De hoogepriester keek om zich heen met een versufte uitdrukking in zijn waterige oogen. „Waar is de blanke priesteres?” riep hij. „Is zij ontsnapt?”

„Ik heb alleen den blanken man gezien,” antwoordde Gato Mgungu.

„De blanke priesteres was er ook,” vertelde een krijger. „Bobolo heeft haar in zijn kano genomen.”

„Dan moet zij nu gauw hier zijn,” meende Gato Mgungu. „De kano van Bobolo kan niet ver achter de mijne geweest zijn.”

„Zij zal niet weer ontsnappen,” zeide Imigeg, „en de man evenmin. Bindt hem stevig en brengt hem naar de kleine kamer aan den achterkant van den tempel.”

„Doodt hem,” riep Gato Mgungu. „Dan kan hij niet meer vluchten.”

„Wij zullen hem later dooden,” antwoordde Imigeg, die zich geërgerd had aan Gato Mgungu's oneerbiedigen toon en scherpe critiek en zijn autoriteit wilde terugkrijgen.

„Dood hem nu,” drong het opperhoofd aan, „anders zal hij je weer ontsnappen; en als hij dat doet, zullen de blanken met hun soldaten komen en jou dooden en den tempel verbranden.”

„Ik ben hoogepriester,” antwoordde Imigeg uit de hoogte. „Ik neem van niemand bevelen aan dan van den luipaardgod. Ik zal het hem vragen. Wat hij zegt zal ik doen.” Hij wendde zich tot den slapenden luipaard en prikte hem met een scherp gepunten stok. Het groote katdier sprong op met een gemeenen grijns om zijn snuit. „De blanke is ontsnapt,” legde Imigeg het dier uit. „Hij is weer gevangen genomen. Moet hij vannacht sterven?”

„Neeen,” antwoordde de luipaard. „Bind hem stevig en breng hem in de kleine kamer aan de achterzijde van den tempel. Ik heb geen honger.”

„Gato Mgungu zegt, dat wij hem nu moeten dooden,” ging Imigeg voort.

„Zeg aan Gato Mgungu, dat ik alleen door den mond van Imigeg, den hoogepriester, spreek. Ik spreek niet door den mond van Gato Mgungu. Omdat Gato Mgungu iets kwaads in den zin had, heb ik zijn krijgers laten dooden en zijn dorp verbranden. Als hij weer kwaad in den zin krijgt, zal hij gedood worden, zoodat de kinderen van den luipaardgod kunnen eten. Ik heb gezegd.”

„De luipaardgod heeft gesproken,” zeide Imigeg.

Gato Mgungu kwam diep onder den indruk van dit alles en was doodsbang. „Zal ik den gevangene naar de achterzijde van den tempel brengen en zorgen, dat hij stevig gebonden wordt?” vroeg hij.

„Ja,” antwoordde Imigeg, „breng hem daarheen en zorg, dat hij zoo stevig gebonden wordt, dat hij niet kan ontsnappen.”

HOOFDSTUK XII.

Het offer.

„Tarzan! Tarzan!” schreeuwde de geest van Nyamwegi uit den boom aan den rand van het manioccoveld. „Tarzan van de Apen, Nkima is bang!”

De blanke reus, die op den grond lag, sloeg zijn oogen open en keek om zich heen. Hij zag Orando en vele krijgers om zich verzameld. Een verbijsterde uitdrukking kwam op zijn gelaat. Plotseling sprong hij op.

„Nkima!” riep hij in de taal der groote apen. „Waar ben je, Nkima? Tarzan is hier!”

Het kleine aapje sprong uit den boom en rende over het manioccoveld. Met een blijden kreet sprong hij op den schouder van den blanke, sloeg zijn armen om den gebronsden nek en drukte zijn wang tegen die van zijn meester; dan twetterde hij van blijdschap.

„Je ziet het,” zeide Orando tot zijn mannen, „Muzimo is niet dood.”

De blanke wendde zich tot Orando. „Ik ben Muzimo niet. Ik ben Tarzan van de Apen.” Hij raakte het aapje aan. „Dit is niet de geest van Nyamwegi; het is Nkima. Nu herinner ik mij alles. Een tijdlang heb ik getracht mij alles te herinneren, maar ik heb het niet gekund — niet, nadat de boom op mij gevallen was.”

Er was niemand onder hen, die niet van Tarzan van de Apen gehoord had. Hij was een legende van het woud en den jungle, die tot hun verafgelegen land doorgedrongen was. Evenmin als de geesten en demonen, die zij nooit zagen, hadden zij verwacht hem ooit te zullen zien. Misschien voelde Orando zich wat teleur-

gesteld, maar over het geheel was het voor hen allen een verlichting te weten, dat deze man een mensch van vleesch en bloed was, die aangedreven werd door dezelfde krachten, welke hen aandreven, die onderworpen was aan dezelfde natuurwetten, welke hen beheerschten. Het was altijd eenigszins ontstellend geweest nooit zeker te weten, in welke vreemde gestalte de voorvaderlijke geest van Orando zou willen verschijnen, dat hij niet plotseling van een vriendschappelijke in een boosaardige kracht veranderen zou; en derhalve aanvaardden zij hem in zijn nieuwe rol, maar met dit verschil: waar hij vroeger het creatuur van Orando geschenen had, dat zijn bevelen opvolgde, zooals een slaaf de bevelen van zijn meester opvolgt, scheen hij nu plotseling bekleed te zijn met macht en gezag. De verandering ging zoo subtiel in haar werk, dat zij nauwelijks merkbaar was, en was ongetwijfeld het gevolg van de psychologische uitwerking van de herleeftde mentaliteit van den blanke op die van zijn zwarte makkers.

Zij sloegen naast de rivier een kamp op bij de ruïne van Gato Mgungu's dorp, want daar waren velden van maniocco en pisangs, die met de buitgemaakte geiten en kippen van de luipaardmannen voldoende voedsel gaven na den mageren kost van de voorafgaande dagen.

Gedurende den langen dag werd Tarzan's geest met vele gedachten beziggehouden. Hij had zich nu herinnerd, waarom hij naar dit land gekomen was en hij verbaasde zich over den samenloop van latere gebeurtenissen, die zijn voetstappen geleid hadden langs de paden zelf, die hij van plan was geweest te gaan, voor het ongeluk hem van zijn geheugen beroofd had. Hij wist nu, dat plundertochten door luipaardmannen uit een ver land voor hem een reden geweest waren, alleen op verkenning uit te gaan met de bedoeling hun fabelachtige vesting en tempel te zoeken. Dat hij het succes gehad had deze beide te vinden en er een van te vernietigen was een groote bevrediging voor hem en hij voelde zich nu dankbaar, dat het ongeluk dergelijke resultaten gehad had.

Enkele bijzonderheden stonden hem nog niet geheel duidelijk voor den geest; maar deze kwamen geleidelijk in zijn herinnering terug, en toen de avond viel en het avondeten gereed gemaakt werd, herinnerde hij zich plotseling den blanken man en het blanke jongemeisje, die hij in den tempel van den luipaardgod gezien had. Hij sprak met Orlando over hen, maar deze wist niets van hen.

„Als zij in den tempel waren, zullen zij nu waarschijnlijk wel gedood zijn,” meende Orlando.

Tarzan bleef een tijdlang in gepeins verzonken. Hij kende deze menschen niet, maar toch voelde hij een zekere verplichting tegenover hen, omdat zij van zijn ras waren. Eindelijk stond hij op en riep Nkima, die aan een pisang knauwde, welke een krijger met hem deelde.

„Waar ga je naar toe?” vroeg Orlando.

„Naar den tempel van den luipaardgod,” antwoordde Tarzan.

Old Timer had den geheelen dag stevig gebonden zonder eten of drinken gelegen. Nu en dan hadden een priester of een priesteres naar binnen gekeken, om te zien, dat hij niet ontvlucht was of zijn boeien los gemaakt had, maar verder was hij met rust gelaten. De bewoners van den tempel hadden zich dien dag maar weinig verroerd; de meesten sliepen hun roes van den vorigen nacht uit; maar met het aanbreken van den avond hoorde de gevangene meer lawaai en drukte, uit de tempelkamer kwam gezang, maar boven alle andere geluiden uit klonken de schelle stem van den hoogepriester en het gegrom van den luipaard. Zijn gedachten hielden zich al die lange uren dikwijls met het jongemeisje bezig. Hij had den krijger tegen Imigeg hooren zeggen, dat Bobolo haar gevangen genomen had, en veronderstelde, dat zij weer gedwongen zou worden haar rol op de estrade met den luipaardgod te spelen. Hij zou haar dan tenminste kunnen terugzien (dat was in ieder geval iets), maar de hoop, dat hij haar zou kunnen redden, was zoo zwak geworden, dat het eigenlijk geen hoop meer genoemd kon worden.

Hij trachtte tegen zijn beter oordeel in te beredeneeren, dat zij, nu zij eenmaal uit den tempel ontsnapt waren, het weer zouden kunnen, toen een priester met een toorts het kamertje binnenkwam. Het was een gemeen uitzierende oude kerel, wiens beschilderd gelaat de woestheid van zijn trekken nog scherper deed uitkomen. Het was Sobito, de medicijnman van Tumbai. Hij bukte zich en begon de touwen, die de enkels van den blanke bonden, los te maken.

„Wat gaan ze met mij doen?” vroeg Old Timer.

Een boosaardige grijnslach ontblootte Sobito's gele tanden. „Wat denk je, blanke?”

Old Timer haalde zijn schouders op. „Mij dooden, vermoed ik.”

„Niet te gauw,” antwoordde Sobito. „Het vleesch van hen, die langzaam en met pijn sterven, is malsch.”

„Oude duivel,” riep de gevangene uit.

Sobito likte zijn lippen af. Het was een verrukking voor hem iemand lichamelijk of geestelijk te martelen. Dit was een gelegenheid, die hij niet voorbij kon laten gaan. „Eerst zullen je armen en beenen gebroken worden,” legde hij uit. „Daarna zal je rechtop in een gat in het moeras gezet en zoo vastgebonden worden, dat je je mond en je neus niet onder de oppervlakte kan krijgen, om je te verdrinken. Daar zal je drie dagen gelaten worden, waarna je vleesch malsch zal zijn.” Hij hield op.

„En dan?” vroeg de blanke. Zijn stem klonk vast. Hij had zich voorgenomen hun niet bovendien de voldoening te geven zijn geestelijken angst te zien; en hij bad, dat hij, wanneer de tijd kwam, dat hij lichamelijk moest lijden, de kracht zou hebben, die beproeving te doorstaan op een wijze, die zijn ras eer aan zou doen. Drie dagen! Welk een lot stond hem te wachten!

„En dan?” herhaalde Sobito. „Dan zal je naar den tempel gebracht worden en zullen de kinderen van den luipaardgod je met hun stalen klauwen in stukken rukken. Kijk.” Hij liet de lange kromme wapens zien, die aan de randen van de losse luipaardmouwen van zijn kleed bengelden.

„En daarna zullen jullie me opeten, niet?”

„Ja"

„Ik hoop, dat jullie er in stikken zullen."

Sobito had eindelijk de touwen, die de enkels van den blanke bonden, losgemaakt. Hij gaf hem een trap en beval hem op te staan.

„Zullen jullie het blanke meisje ook dooden en opeten?" vroeg Old Timer.

„Zij is niet hier. Bobolo heeft haar gestolen. Omdat jij geholpen hebt om haar te doen vluchten, zal je lijden des te grooter zijn. Ik heb Imigeg al lang voorgesteld, dat hij, nadat je armen en beenen gebroken zijn, je oogballen zal uitsteken. Ik heb nog vergeten je te zeggen, dat wij ze alle op drie of vier plaatsen breken zullen."

„Je geheugen laat je in den steek," zeide Old Timer, „maar ik hoop, dat je niets anders vergeten hebt."

Sobito bromde. „Ga met mij mee," beval hij en leidde den blanke door de donkere gang naar het groote vertrek, waar de luipaardmannen verzameld waren.

Bij het zien van den gevangene rees een woeste kreet uit honderdvijftig kelen op; de luipaard gromde, de hoogepriester danste op de estrade, de afzichtelijke priesteressen gilden en sprongen naar voren, alsof zij den blanken man in stukken wilden rukken. Sobito duwde den gevangene naar de lagere estrade en sleepte hem voor den hoogepriester. „Hier is het offer!" gilde hij.

„Hier is het offer," riep Imigeg, zich tot den luipaardgod wendend. „Wat zijn uw bevelen, vader van de luipaardkinderen?"

De behaarde snuit van het groote dier vertrok tot een gemeenen grijns, toen Imigeg hem met zijn scherpen stok prikte, en uit den grommenden keel scheen het antwoord te komen: „Laat hij gebroken worden en laat er drie nachten later hier een feest zijn."

„En wat moet er met Bobolo en de blanke priesteres gebeuren?" vroeg Imigeg.

„Stuur krijgers uit, om ze naar den tempel te brengen, zoodat Bobolo voor een ander feest gebroken kan worden. Het blanke

meisje geef ik aan Imigeg, den hoogepriester. Wanneer hij genoeg van haar heeft, zullen wij weer feestvieren."

„Het is het woord van den luipaardgod," riep Imigeg. „Zooals hij het beveelt, zal het gebeuren."

„Laat de blanke gebroken worden," bromde de luipaard, „en laten over drie nachten mijn kinderen terugkomen, opdat ieder hunner wijs gemaakt kan worden door het eten van het vleesch van een blanke. Wanneer je daarvan gegeten hebt, kunnen de wapenen van de blanken je niet langer kwaad doen. Laat de blanke gebroken worden!"

„Laat de blanke gebroken worden!" gilte Imigeg.

Onmiddellijk sprong een half dozijn priesters naar voren; zij grepen den gevangene, wierpen hem zwaar neer op den leemen grond van de estrade, bonden hem daarop vast en spreidden zijn armen en beenen ver uit, terwijl vier priesteressen, gewapend met zware stokken, naar voren snelden. Ergens in den tempel begon een trommel te dreunen, sinister, op het rythme waarvan de priesteressen om het liggende lichaam van hun slachtoffer dansten.

Nu snelde er een naar voren en zwaaide haar knots boven den gevangene; maar een priester deed alsof hij hem beschermde en de vrouw trok zich weer terug om met de anderen in het krankzinnige rythme van den dans op te gaan. Telkens en telkens werd dit herhaald, maar iedere maal schenen de priesters grooter moeite te hebben om de halfdolle vrouwen terug te drijven.

Dat dit alles slechts comediespel was, een deel van een woeste ceremonie, begreep de blanke bijna van den beginne, maar wat het eigenlijk beteekenen moest, kon hij zich niet voorstellen. Als zij gehoopt hadden een teeken van angst bij hem te zien, dan werden zij teleurgesteld. Terwijl hij op zijn rug lag, keek hij met niet meer belangstelling naar hen dan dat hij naar een gewonen dans gekeken zou hebben.

Misschien om deze schijnbare onverschilligheid rekten zij den dans, brulden zij des te harder, tartte de woestheid van hun gebaren en gillen iedere beschrijving; maar de dood, dat wist hij, was niet te vermijden. Het lot, dat Sobito hem geschilderd had,

was geen ijdele bedreiging geweest. Old Timer had reeds lang geleden gehoord, dat onder sommige kannibalen-stammen deze methode om menschenvleesch voor het gebruik gereed te maken, meer een regel dan een uitzondering was. Hij trachtte echter er niet verder aan te denken, bang als hij was, dat hij anders krankzinnig worden zou.

De krijgers, door den dans en de trommels tot krankzinnigheid geprikkeld, hitsten de priesteressen aan, ongeduldig zagen zij uit naar den climax van het wreede schouwspel. De hoogepriester, een onovertrefbare spulleman, voelde het temperament van zijn publiek. Hij gaf een teeken en het slaan op de trommels hield op. Het dansen hield op. Het publiek werd plotseling stil. Een stilte, zelfs nog angstwekkender dan het lawaai, dat eraan voorafgegaan was, vervulde het vertrek. Dan slopen de priesteressen met opgeheven knotsen langzaam naar hun machteloos offer.

HOOFDSTUK XIII.

De rivier af.

Kali Bwana zat ineengedoken onder in de kano; zij hoorde het rhythmische plassen van de riemen, terwijl krachtige armen de boot vlug stroomafwaarts voerden. Zij wist, dat zij op de hoofdrivier waren, dat zij niet terugkeerden naar den tempel noch stroomopwaarts naar het dorp van Gato Mgungu. Waarheen voerde het lot haar en naar welke nieuwe beproevingen?

Bobolo boog zich naar haar toe en fluisterde: „Wees niet bang. Ik breng je weg van de luipaardmannen.”

Zij verstond genoeg van het dialect, dat hij sprak, om de bedoeling van zijn woorden te begrijpen. „Wie ben je?” vroeg zij.

„Ik ben Bobolo, het opperhoofd.”

Onmiddellijk herinnerde zij zich, dat de blanke man hulp gehoopt had van dezen zwarte, waarvoor hij hem met ivoor betalen moest. Haar hoop werd sterker. Nu kon zij voor hen beiden veiligheid kopen. „Is de blanke man in de kano?” vroeg zij.

„Neen,” antwoordde Bobolo.

„Je hebt beloofd hem te redden,” herinnerde zij hem.

„Ik kon er maar één redden,” antwoordde Bobolo.

„Waar breng je mij naar toe?”

„Naar mijn dorp, daar zal je veilig zijn. Geen kwaad kan je overkomen.”

„Zal je me dan daarna de rivier af naar mijn eigen volk brengen?”

„Misschien na een tijdje. Er is geen haast bij. Je blijft bij Bobolo. Hij zal goed voor je zijn, want Bobolo is een heel groot opperhoofd met veel hutten en veel krijgers. Je zal veel voedsel krijgen; een groot aantal slavinnen; geen werk.”

Het jongemeisje huiverde, want zij kende de bedoeling van zijn woorden. „Neen!” riep zij. „O, laat mij gaan. De blanke man heeft gezegd, dat je zijn vriend was. Hij zal je betalen; ik zal je betalen.”

„Hij zal nooit betalen,” antwoordde Bobolo. „Als hij niet reeds dood is, zal hij het over een paar dagen zijn.”

„Maar ik kan betalen. Wat je ook vraagt, zal ik betalen, indien je mij veilig terugbrengt bij mijn volk.”

„Ik wil geen betaling,” bromde Bobolo. „Ik wil jou.”

Zij zag, dat haar toestand hopeloos was. In dit heele afschuwelijken land was de eenige persoon, die haar gevaar kende en haar had kunnen helpen, of dood of zou weldra sterven, en zij zelf kon zich niet helpen. Maar er was een uitweg! De gedachte flitste plotseling door haar brein. *De rivier!*

Zij moest niet te lang aan dat denkbeeld denken, aan het koude donkere water, aan de krokodillen, opdat haar kracht haar niet begeven zou. Zij moest onmiddellijk handelen. Zij sprong op, maar Bobolo was te dicht bij haar. Dadelijk raadde hij haar bedoeling, pakte haar beet en wierp haar ruw onder in de kano. Hij was heel boos en gaf haar een harden klap op haar gelaat; dan bond hij haar polsen en enkels stevig vast.

„Dat moet je niet meer probeeren,” gromde hij tegen haar.

„Dan zal ik wel een ander middel vinden,” antwoordde ze uitdagend. „Je zal mij niet hebben. Het zal beter voor je zijn mijn aanbod aan te nemen, daar je anders noch mij noch de belooning hebben zult.”

„Zwijg, vrouw,” beval de neger. „Ik heb al genoeg gehoord.” En weer sloeg hij haar.

Vier uur lang schoot de kano vlug door het water; de zwarte roeiers, die een volmaakt rythme volhielden, schenen onvermoeibaar. De zon was opgegaan, maar van uit haar liggende houding onder in de boot zag het jongemeisje niets anders dan de zwarte lichamen der roeiers, het ontaalde gelaat van Bobolo en den blauwen hemel boven zich.

Eindelijk hoorde zij het geluid van stemmen, die van den oever

riepen. De bemanning van de kano riep terug en een oogenblik later voelde zij, dat de voorstevan den oever raakte. Dan nam Bobolo de touwen van haar polsen en enkels en hielp haar opstaan. Voor haar, op den rivieroever, stonden honderden wilden; mannen, vrouwen en kinderen. Achter hen lag een dorp van met gras bedekte hutten, omgeven door een palissade van palen, die door slingerplanten werden samengehouden.

Toen de blikken der dorpingen de blanke gevangene zagen, volgde een salvo van kreten en vragen; en toen zij aan wal stapte, werd zij omringd door een twintigtal nieuwsgierige wilden, van wie de vrouwen het vijandigst optraden. Zij werd door dezen geslagen en bespuwd; en nog erger zou zij er aan toe geweest zijn, wanneer Bobolo zich niet tusschen hen gevoegd en rechts en links met zijn speer geslagen had.

Gevolgd door het halve dorp, werd zij naar de hut van het opperhoofd gebracht, een veel grooter gebouw dan een der andere en geflankeerd door verscheidene hutten van twee kamers, die alle door een lage palissade omsloten waren. Hier woonde het opperhoofd en zijn harem met de slavinnen. Bij den ingang van het erf van het opperhoofd bleef het gepeupel staan en gingen Kali Bwana en Bobolo alleen naar binnen. Onmiddellijk werd het jongemeisje weer omringd door woeste vrouwen, de echtgenooten van Bobolo. Er waren er een dozijn en zij varieerden in leeftijd van een kind van veertien tot een tandelooze oude heks, die ondanks haar ouderdomsgebreken de anderen scheen te beheerschen.

Weer moest Bobolo van zijn speer gebruik maken, om zijn gevangene voor ernstige verwondingen te behoeden. Hij bewerkte daarmee de brutaalsten ongenadig, totdat zij ten slotte terugdeinsden; dan wendde hij zich tot de oude vrouw.

„Ubooga, dit is mijn nieuwe vrouw. Ik draag ze aan jouw zorgen over. Zorg, dat haar niets overkomt. Geef haar twee slavinnen. Ik zal slaven sturen, om dicht bij de mijne een hut voor haar te bouwen.”

„Je bent een idioot,” riep Ubooga. „Zij is blank. De vrouwen zullen haar niet in vrede laten leven, als zij haar nog laten leven,

en ook jou zullen ze niet in vrede laten leven, voor zij dood is of jij haar wegstuurt. Je bent een idioot geweest, om haar hier te brengen; trouwens je bent altijd een idioot geweest.”

„Houd je mond, oude vrouw!” riep Bobolo. „Ik ben het opperhoofd. Als de vrouwen haar lastig vallen, zal ik ze dooden — en jou ook,” voegde hij eraan toe.

„Misschien zal je de anderen dooden,” gilde de oude heks, „maar mij zal je niet dooden. Ik zal je oogen uitkrabbelen en je hart opeten. Je bent de zoon van een zwijn. Je moeder was een jakhals. Jij, een opperhoofd! Zonder mij zou je de slaaf van een slaaf geweest zijn. Wie ben jij? Je eigen moeder heeft niet geweten, wie je vader was. Jij —” Maar Bobolo was op de vlucht geslagen.

Met haar handen op haar heupen wendde de oude feeks zich tot Kali Bwana en nam haar van het hoofd tot de voeten op. Zij zag de mooie luipaardhuid en de prachtige arm- en enkelbanden.

„Kom mee,” schreeuwde zij en greep het meisje bij haar haar.

Dit was de druppel, die den emmer deed overloopen. Veel beter nu dadelijk te sterven, dan door brutale mishandelingen en bittere beleedigen den strijd te rekken. Kali Bwana gaf Ubooga een klap op haar slaap, die haar deed waggelen. De andere vrouwen barstten in een luid gelach uit. Het jongemeisje verwachtte, dat de oude vrouw haar aanvallen en dooden zou, maar zij deed niets van dien aard. Integendeel, zij bleef haar met van verbazing groote oogen staan aankijken. Dat duurde een oogenblik en dan scheen zij pas het hoongelach der andere vrouwen op te merken. Met een krankzinnigen gil greep zij een stok en viel op haar aan, ze verstrooiden zich als bange konijnen, die hun holen opzoeken, maar niet voor de stok zwaar op een paar neergekomen was, terwijl Ubooga, al vloekend, haar met de woede van Bobolo dreigde.

Toen zij bij het blanke jongemeisje terugkwam, knikte zij slechts in de richting van een der hutten en zeide weer: „Kom mee,” maar ditmaal op een minder bevelenden toon; ook in andere opzichten scheen haar houding veranderd en veel minder

onvriendschappelijk; of misschien zou het beter zijn te zeggen minder dreigend. Dat de vreeselijke oude vrouw iemand vriendschappelijk gezind kon zijn, scheen tot de onmogelijkheden te behoren. Nadat Ubooga het jongemeisje onder de bescherming van twee slavinnen in haar eigen hut gebracht had, strompelde zij naar den hoofdingang van het erf van het opperhoofd, mogelijk in de hoop Bobolo te zullen zien, omtrent wien zij nog een aantal dingen niet gezegd had; maar Bobolo was nergens te zien. Een krijger, die met het opperhoofd teruggekomen was, zat echter gehurkt voor een dichtbij staande hut, terwijl zijn vrouw eten voor hem klaar maakte.

Ubooga, die een bevoorrechte positie had en daarom het erf van den harem mocht verlaten, stapte naar de hut en ging naast den krijger zitten.

„Wie is het blanke meisje?” vroeg de oude vrouw.

De krijger was een domme kerel en het feit, dat hij pas dronken geweest was en in geen twee nachten geslapen had, maakte hem niet scherpzinniger. Bovendien was hij vreeselijk bang voor Ubooga, trouwens wie was dat niet? Wezenloos keek hij op met zijn roodgerande, met bloed doorloopen oogen.

„Zij is de nieuwe blanke priesteres van den luipaardgod,” antwoordde hij.

„Waar heeft Bobolo haar gekregen?”

„Wij waren teruggekomen van het gevecht bij het dorp van Gato Mgungu, waar wij verslagen zijn, en waren met Gato Mgungu weer op weg naar den tempel.” Hij hield plotseling op. „Ik weet niet, waar Bobolo haar gekregen heeft,” eindigde hij gemelijk.

Een boosaardige grijns kwam op Ubooga's leelijk gelaat. „Dat dacht ik wel,” gichelde zij raadselachtig, stond dan op en strompelde terug naar het erf van het opperhoofd.

De vrouw van den krijger keek met diepen afkeer naar hem.

„Jij bent dus een luipaardman,” fluisterde zij verwijtend.

„Dat is een leugen,” riep hij. „Ik heb niets van dien aard gezegd.”

„Dat heb je wel gedaan en je hebt aan Ubooga gezegd, dat Bobolo een luipaardman is. Dat zal Bobolo en jou geen goed doen.”

„Van vrouwen, die te veel praten, wordt soms de tong uitgesneden,” herinnerde hij haar.

„Jij hebt te veel gepraat,” antwoordde zij. „Ik heb niets gezegd. Ik zal niets zeggen. Denk je, dat ik wil, dat het dorp weet, dat mijn man een luipaardman is?” Er klonk diepe afkeer in haar toon.

De sekte der luipaardmannen is een geheime sekte. Er zijn maar weinig dorpen en geen geheele stammen, welke geheel uit luipaardmannen bestaan, op wie allen, die geen leden van de gevreesde sekte zijn, met afkeer en verschrikking neerzien. Zelfs de meest ontaarde stammen voelen een diepe minachting voor hun riten en praktijken; en wanneer het bewijs geleverd is, dat men een luipaardman is, staat dat feitelijk in iedere gemeenschap gelijk met het uitspreken van een doodvonnis.

Ubooga koesterde wat zij te weten gekomen was, om zoo te zeggen, aan haar hart. Neerhurkend voor haar hut, begon zij in zichzelf te prevelen; en de andere vrouwen van den harem, die haar zagen, werden bang, want zij zagen, dat Ubooga glimlachte, en zij wisten, dat, wanneer Ubooga glimlachte, iemand iets heel onaangenaams overkomen zou. Zij konden slechts hopen, dat het lot haar niet treffen zou. Toen Bobolo het erf betrad, zagen zij, dat zij nog meer grijnslachte, en zij voelde zich verlicht, daar zij nu wisten, dat Bobolo en niet zij het slachtoffer zou worden.

„Waar is het blanke meisje?” vroeg Bobolo, terwijl hij voor Ubooga bleef staan. „Is haar iets overkomen?”

„Je priesteres is volkomen veilig, luipaardman,” siste Ubooga, maar zoo zacht, dat alleen Bobolo haar hooren kon.

„Wat bedoel je, oude duivelin?” Bobolo's gelaat werd blauw van woede.

„Ik heb het al lang vermoed,” kakelde Ubooga. „Nu weet ik het.”

Bobolo nam zijn mes, pakte de vrouw bij haar haar en trok haar over zijn eene knie. „Je hebt gezegd, dat ik je niet durfde dooden,” bromde hij.

„Dat durf je ook niet. Luister. Ik heb het aan een ander gezegd, die niets vertellen zal, tenzij ik het beveel of tenzij ik sterf. Als ik sterf, zal het heele dorp het weten en zal jij in stukken gerukt worden. Dood me nu, als je durft.”

Bobolo liet haar op den grond vallen. Hij wist niet, dat Ubooga hem voorgelogen, dat zij het aan niemand verteld had. Misschien had hij het vermoed, maar dat risico durfde hij niet loopen, want hij wist, dat Ubooga gelijk had. Zijn volk zou hem in stukken scheuren, wanneer zij ontdekten, dat hij een luipaardman was, en de andere schuldigen in den stam zouden het niet wagen hem te hulp te komen. Om de achterdocht van zichzelf af te wenden, zouden zij zich bij de beulen voegen. Bobolo maakte zich ernstig bezorgd.

„Wie heeft het je verteld?” vroeg hij. „Het is een leugen, wie het je ook gezegd heeft.”

„Het jongemeisje is hoogepriesteres van den luipaardgod,” hoorde Ubooga. „Nadat je na het gevecht, waarin jullie verslagen zijn, het dorp van Gato Mgungu verlaten hebt, ben je naar den tempel teruggegaan met Gato Mgungu, die, zooals iedereen weet, het hoofd van de luipaardmannen is. Daar heb je het meisje gekregen.”

„Het is een leugen. Ik heb haar van de luipaardmannen gestolen. Ik ben geen luipaardman.”

„Breng haar dan naar de luipaardmannen terug en ik zal niets over de heele geschiedenis zeggen. Ik zal aan niemand vertellen, dat je zoo'n goede vriend van Gato Mgungu bent, dat je met hem tegen zijn vijanden strijdt, want dan zal iedereen weten, dat je een luipaardman moet zijn.”

„Het is een leugen,” herhaalde Bobolo, die niets anders bedenken kon om te zeggen.

„Leugen of geen leugen, wil je haar wegsturen?”

„Goed, over een paar dagen.”

„Vandaag. Vandaag, of ik zal haar vannacht dooden.”

„Vandaag,” stemde Bobolo toe. Hij wendde zich af.

„Waar ga je naar toe?”

„Iemand halen, om haar terug te brengen naar een plek, waar de luipaardmannen haar kunnen vinden.”

„Waarom dood je haar niet?”

„De luipaardmannen zouden mij dooden, als ik dat deed. Zij zouden velen van mijn volk dooden. In de eerste plaats zouden zij mijn vrouwen dooden, als ik de hunne doodde.”

„Ga dan maar iemand halen om haar weg te brengen, maar denk erom, geen gemeene trucs, jij zoon van een wrattenzwijn, jij varken, jij —”

Bobolo hoorde het niet meer. Hij was in het dorp gevlucht. Hij was heel boos, maar hij was nog meer bang. Hij wist, dat wat Ubooga gezegd had, waar was; maar aan den anderen kant was zijn hartstocht voor het blanke meisje nog heelemaal niet bekoeld. Hij moest trachten een middel te vinden, om haar voor zich te behouden; maar als hem dat niet lukte, dan kon zij voor andere dingen gebruikt worden. Dat waren de gedachten, die zijn geest bezighielden, terwijl hij door de dorpsstraat naar de hut van zijn ouden vriend Kapopa, den medicijnman, liep, die hem meer dan eens belangrijke diensten bewezen had.

Hij vond den ouden man bezig met een klant, die een amulet wilde hebben, welke de moeder van een van zijn vrouwen zou dooden, waarvoor Kapopa drie geiten eischte bij vooruitbetaling. Er werd veel afgedongen: de klant hield vol, dat zijn schoonmoeder levend niet één geit waard was, wat, zoo redeneerde hij, haar waarde, wanneer zij dood was, tot niet meer dan een enkel kuiken reduceeren zou; maar Kapopa hield voet bij stuk en ten slotte vertrok de man, om nog eens over de zaak na te denken.

Bobolo begon onmiddellijk over de zaak, waarvoor hij naar den medicijnmeester gegaan was. „Kapopa weet, dat ik, toen ik van de rivier terugkwam, een blanke vrouw meegebracht heb.”

Kapopa knikte. „Wie in het dorp weet dat niet?”

„Zij heeft mij reeds veel last veroorzaakt,” ging Bobolo voort.

„En nu wil je van haar af zien te komen.”

„Ik niet, maar Ubooga wil, dat zij hier vandaan gaat.”

„Wil je een amulet om Ubooga te doden?”

„Ik heb reeds drie van dergelijke amuletten van je gekocht en Ubooga leeft nog. Ik wil geen andere hebben. Jouw middelen zijn niet zoo sterk als Ubooga.”

„Wat wil je dan?”

„Dat zal ik je zeggen. Omdat het blanke meisje een priesteres van den luipaardgod is, zegt Ubooga, dat ik een luipaardman moet zijn, maar dat is een leugen. Ik heb haar van de luipaardmannen gestolen. Iedereen weet, dat ik geen luipaardman ben.”

„Natuurlijk,” stemde Kapopa toe.

„Maar Ubooga zegt, dat, als ik het meisje niet dood of haar wegstuur, zij aan iedereen vertellen zal, dat ik een luipaardman ben. Wat kan ik doen?”

Kapopa bleef een tijdlang zwijgend zitten, dan zocht hij in een zak, die naast hem lag. Bobolo werd zenuwachtig. Hij wist, dat, wanneer Kapopa in dien zak zocht, het altijd duur was. Ten slotte haalde de medicijnman een klein pakje te voorschijn, in vuil laken gewikkeld. Voorzichtig maakte hij de touwtjes los en spreidde het laken op den grond, waardoor de inhoud zichtbaar werd: een paar korte twijgjes en een uit been gesneden figuurtje. Kapopa zette het figuurtje rechtop voor zich, schudde de twijgjes tusschen zijn twee handpalmen en wierp ze voor het afgodsbeeldje. Hij bekeek de ligging der twijgjes zorgvuldig, krabbelde een oogenblik op zijn hoofd, raapte ze dan op en wierp ze weer neer. Opnieuw bestudeerde hij zwijgend de ligging. Dan keek hij op.

„Ik heb nu een plan,” zeide hij.

„Hoeveel zal het kosten?” vroeg Bobolo. „Zeg me dat eerst”

„Je hebt een dochter.”

„Ik heb er een heeleboel.”

„Ik wil ze niet allemaal hebben.”

„Je kan een keuze doen, als je me wilt zeggen, hoe ik het blanke meisje behouden kan, zonder dat Ubooga het weet.”

„Dat kan gebeuren. In het dorp der kleine mannen is geen medicijnman. Al een tijd lang komen zij naar Kapopa voor hun toovermiddelen. Zij zullen alles doen wat Kapopa vraagt.”

„Dat begrijp ik niet,” zeide Bobolo.

„Het dorp der kleine mannen is niet ver van het dorp van Bobolo. Wij zullen het blanke meisje daarheen brengen. Voor een kleine vergoeding van meel en nu en dan wat visch zullen zij haar daar voor Bobolo bewaren, tot Ubooga sterft. Eenmaal moet zij toch sterven. Reeds heeft zij veel te lang geleefd. Inmiddels kan Bobolo zijn vrouw in het dorp der kleine mannen opzoeken.”

„Kan je dat met de kleine mannen regelen?”

„Ja. Ik zal met jou en het blanke meisje meegaan en alles regelen.”

„Goed. Wij zullen nu dadelijk op weg gaan, en wanneer wij terugkomen, kan je in den harem van Bobolo een van zijn dochters uitzoeken.”

Kapopa stak de twijgjes en het afgodsbeeldje weer in zijn zak; dan nam hij zijn speer en zijn schild. „Ga het blanke meisje halen,” zeide hij.

HOOFDSTUK XIV.

De terugkeer van Sobito.

De walmende en flikkerende toortsen verlichtten het binnenvertrek van den tempel van den luipaardgod en tevens het barbaarsche, woeste drama, dat daarin opgevoerd werd. Maar buiten was het heel donker, zoo donker, dat de gestalte van een man, die zich vlug langs den rivieroever bewoog, op een afstand van vijftig voet nauwelijks te zien was. Hij liep snel en stil tusschen de kano's van de luipaardmannen en duwde die alle in de rivier, op een na. Hij volgde de rivier, tot hij tegenover de achterzijde van den tempel was. Hij liep naar het gebouw, klom in een der palen naar de veranda en bleef een oogenblik later op de dwarsbint vlak onder het dak aan de voorzijde van den tempel zitten, waar hij door een opening neer kon kijken op het tragische tooneel daarin.

Hij was er reeds enkele oogenblikken te voren geweest, juist lang genoeg om te beseffen in welk een kritieken toestand de blanke gevangene zich bevond. Onmiddellijk had hij een plan gemaakt en was vlug op den rivieroever gesprongen om dat gedeeltelijk uit te voeren. Nu hij terug was, begreep hij, dat hij enkele seconden later te laat geweest zou zijn. Een plotselinge stilte was in het vertrek beneden gevallen. De zwarte priesteressen van den luipaardgod slopen stil naar haar op den grond liggend slachtoffer. Niet langer deden de priesters, alsof zij hem beschermden. Het einde was gekomen.

Door de opening sprong Tarzan van de Apen in het binnenvertrek van den tempel. Hij zag, dat de priesteressen nu bijna bij den blanken gevangene waren, dat, hoe vlug hij ook was, hij mis-

schien niet in staat zou zijn op tijd bij den man te komen. Het was een vermetel plan, dat zich in het brein van den aapmensch gevormd had; een plan, waarvan het succes grootendeels afhing van de vermetelheid daarvan. Nu scheen het, dat het, zelfs voor het tot uitvoering gebracht kon worden, tot mislukking gedoemd was.

De plotselinge stilte, die op het lawaai der trommels en gillen volgde, deed den vastgebonden gevangene schrikken. Hij keek naar alle kanten en zag de priesteressen naar hem toe sluipen. Iets zeide hem, dat de laatste, afschuwelijke verschrikking nabij was. Hij vermande zich zoo goed mogelijk, opdat zijn beulen niet de voldoening zouden hebben de zichtbare gevolgen van zijn lijden te zien. Iets aangeborens kwam in verzet tegen de gedachte, om angst te toonen voor deze wezens van een minderwaardig ras.

De priesteressen waren bijna bij hem, toen een stem hoog boven haar de doodsche stilte verbrak.

„Sobito! Sobito!” dreunde het hol vanuit de balken van den tempel. „Ik ben de muzimo van Orando, den vriend van Nyamwegi. Ik kom je halen. Met den geest van Nyamwegi kom ik je halen.”

Tegelijkertijd liet een reusachtige blanke man, naakt op een lendendoek na, zich langs een der pilaren van den tempel glijden en sprong op de lagere estrade. Deze verrassende stoornis verlamde tijdelijk de negers, gedeeltelijk door verbazing en gedeeltelijk door vrees. Sobito was sprakeloos. Zijn knieën trilden onder hem; dan beheerschte hij zich echter zoo goed mogelijk en vluchtte schreeuwend te midden van de krijgers in den tempel.

Old Timer, niet minder verwonderd dan de negers, keek met verbazing naar het tooneel. Hij verwachtte te zullen zien, dat de vreemde blanke Sobito zou vervolgen, maar hij deed niets van dien aard. Integendeel, hij wendde zich direct tot den gevangene.

„Houd je gereed mij te volgen,” beval de vreemde. „Ik zal door den achterkant van den tempel naar buiten gaan.” Hij zeide het fluisterend in het Engelsch; dan sprak hij weer in het dialect

van die streek. „Grijpt Sobito en brengt hem bij mij,” riep hij tegen de krijgers onder de estrade. „Tot je hem weer bij mij brengt, zal ik dezen blanke als gijzelaar houden.”

Voor zij konden antwoorden of zich verzetten, sprong hij naast Old Timer, slingerde de beangste priesteressen van hem af, greep hem bij de hand en trok hem op. Hij zeide verder geen woord, maar keerde zich om en liep vlug over de laagste estrade en sprong op de hoogere, waar Imigeg ter zijde week, en verdween door de deur aan den achterkant uit het gezicht der luipaardmannen. Daar bleef hij een oogenblik staan en hield ook Old Timer tegen.

„Waar is het blanke meisje?” vroeg hij. „Wij moeten haar meenemen.”

„Zij is niet hier,” antwoordde Old Timer. „Een opperhoofd heeft haar gestolen en, naar ik geloof, haar naar zijn dorp gebracht.”

„Dan dezen kant uit,” beval Tarzan, terwijl hij een deur aan hun linkerzijde binnenging.

Een oogenblik later waren zij op de veranda, vanwaar zij langs een der palen, die het gebouw steunden, op den beganen grond kwamen; dan liep de aapmensch vlug naar de rivier, op de hielen gevolgd door Old Timer. Op den oever der rivier bleef Tarzan naast de kano staan. „Stap hier in,” beval hij. „Het is de eenige, die hier nog is. Zij kunnen je niet volgen. Wanneer je bij de hoofdriever komt, zal je zoo'n grooten voorsprong hebben, dat ze je niet kunnen inhalen.”

„Ga je niet met mij mee?”

„Neen,” antwoordde hij, terwijl hij de boot in de rivier begon te duwen. „Ken je den naam van het opperhoofd, dat het jongemeisje gestolen heeft?”

„Het was Bobolo.”

Tarzan stiet de kano van den oever weg.

„Ik kan je niet bedanken, kerel,” zeide Old Timer, „daar zijn in de Engelsche taal geen goede woorden voor.”

De stille gestalte op den oever antwoordde niet en een oogen-

blik later werd zij, toen de kano wegdreef, door de duisternis verzwolgen. Dan greep Old Timer een riem, om zoo vlug mogelijk uit deze donkere rivier vol mysterie en dood weg te komen.

De kano was nauwelijks in de duisternis verdwenen, toen Tarzan van de Apen weer naar den tempel terugging. Opnieuw klom hij langs een paal naar de veranda en ging de achterzijde van het gebouw binnen. In het voorgedeelte van den tempel hoorde hij geschreeuw en gegil; een grimmige glimlach kwam op zijn lippen, toen hij den oorsprong van die geluiden herkende. Vlug liep hij naar de deur, die op de bovenste estrade uitkwam, en zag daar verscheidene krijgers, die den trappenden en schreeuwenden Sobito naar hem toe sleepten; dan ging hij op de estrade naast den luipaardgod staan. Onmiddellijk richtten aller blikken zich op hem en vrees was in aller oogen te lezen. Zijn vermetel binnendringen in hun heilige der heiligen, zijn brutaal optreden, het gemak, waarmede hij hun gevangene van hen afgenomen had, hadden indruk op hen gemaakt, terwijl het feit, dat Sobito, een medicijnman, angstig voor hem gevluucht was, hun zekerheid gegeven had omtrent zijn bovennatuurlijke afkomst.

„Bindt zijn handen en voeten.” beval Tarzan, „en levert hem aan mij over. De geest van Nyamwegi waakt en wacht wien hij zal dooden; talmt dus niet.”

Zoo vlug mogelijk bonden de krijgers, die Sobito voortsleepten, zijn polsen en enkels; dan wierpen zij hem op hun schouders en droegen hem door de deur terzijde van de estrade naar de achtervertrekken van den tempel. Hier kwam Tarzan hun tegemoet.

„Laat Sobito bij mij,” beval hij.

„Waar is de blanke gevangene, dien gij als gijzelaar meegenomen hebt?” vroeg er een, die dapperder was dan zijn makkers.

„Zoekt hem in de laatste kamer aan het andere einde van den tempel,” zeide de aapmensch, maar hij zeide niet, dat ze hem daar vinden zouden. Dan legde hij Sobito over zijn schouder en stapte in de kamer, waardoor hij Old Timer in vrijheid gesteld had; en toen de krijgers zich door de donkerte een weg tastten,

om hun slachtoffer te vinden, droeg de aapmensch den van angst gillenden Sobito het woud in.

Een tijd lang hoorden de stille, angstige luisteraars in den tempel van den luipaardgod de lugubere kreten van den medicijnman van Tumbai al zwakker en zwakker worden; dan kwamen de krijgers van hun doorzoeking van den tempel terug, om te melden, dat de gevangene er niet was.

„Wij zijn bedrogen,” riep Imigeg. „De muzimo van Orando heeft onzen gevangene gestolen.”

„Misschien is hij ontvlucht, terwijl de *muzimo* Sobito kwam halen,” opperde Gato Mgungu.

„Doorzoekt het eiland,” raadde een andere leider aan.

„De kano's!” riep een derde uit.

Onmiddellijk snelden zij naar de rivier en dan beseften de luipaardmannen den grooten omvang van de ramp, die hen getroffen had, want van al de kano's, die hen naar den tempel gebracht hadden, was er geen een meer te zien. Hun toestand was erger dan het op den eersten blik zou lijken. Hun dorp was verbrand en diegene van hun makkers, die niet met hen naar den tempel gegaan waren, waren of dood of verstrooid; er was geen pad door de dichtbegroeide doolhoven van den jungle; maar nog erger was het feit, dat hun bijgeloof hun belette het donkere woud te betreden, dat zich van het eiland uitstrekke naar het dichtstbijzijnde pad, dat zij konden gebruiken. De moerassen om hen heen en de rivier beneden hen wemelden van krokodillen. De voorraad voedsel in den tempel was hoogstens voor twee dagen voldoende. Het waren kannibalen en de zwaksten onder hen zouden het eerst te weten komen, wat dat beteekende.

De krijgers van Orando zaten in hun kamp naast het manioccoveld van Gato Mgungu om hun vuren gehurkt. Hun buik was vol en zij voelden zich gelukkig. Morgen zouden zij den terugtocht naar hun eigen land weer aanvaarden. Reeds zagen zij met verlangen uit naar de ontvangst, die overwinnende krijgers wachtte. Telkens en telkens weer vertelde ieder, wanneer hij een gehoor

kon vinden, opnieuw zijn eigen heldendaden. Een statisticus, die hen gehoord had, zou berekend hebben, dat het aantal gevallen vijanden minstens twee duizend moest zijn.

Hun herinneringen werden gestoord door de verschijning van een reusachtige gestalte. Zij scheen zich uit de lucht gematerialiseerd te hebben. Het was degene, dien zij als Muzimo gekend hadden; het was Tarzan van de Apen. Op zijn schouder droeg hij de gebonden gestalte van een man.

„Tarzan van de Apen!” riepen sommigen.

„Muzimo!” riepen anderen.

„Wat breng je ons?” vroeg Orando.

Tarzan wierp de gebonden gestalte op den grond. „Ik heb je medicijnman teruggebracht,” antwoordde hij. „Ik heb Sobito teruggebracht, die ook een priester van den luipaardgod is.”

„Het is een leugen!” gilde Sobito.

„Kijk maar naar zijn luipaardhuid,” riep een krijger uit.

„En de gekromde klauwen van de luipaardmannen,” zeide een tweede.

„Neen, Sobito is geen luipaardman!” hoonde een derde.

„Ik heb hem in den tempel van de luipaardmannen gevonden,” legde Tarzan uit. „Ik dacht, dat jullie graag je medicijnman terug zouden hebben, om sterke middelen te maken, die je tegen de luipaardmannen beschermen.”

„Doodt hem!” riep een krijger.

„Doodt Sobito! Doodt Sobito!” klonk het uit wel tachtig kelen.

Woeste mannen sprongen op den medicijnman af.

„Wacht!” beval Orando. „Het zal beter zijn Sobito mee terug te nemen naar Tumbai, want daar zijn er velen, die hem graag willen zien sterven. Het zal hem tijd geven om na te denken over de slechte dingen, die hij gedaan heeft. Het zal hem langer doen lijden, zooals hij anderen heeft doen lijden; en ik weet zeker, dat de ouders van Nyamwegi Sobito dolgraag willen zien sterven.”

„Doodt mij nu,” smeekte Sobito. „Ik wil niet naar Tumbai terug.”

„Tarzan van de Apen heeft hem gevangen genomen,” zeide een

der krijgers. „Laat hij zeggen, wat wij met hem moeten doen.”

„Doe met hem wat je wilt, hij is mijn medicijnman niet. Ik heb andere dingen te doen. Ik ga nu. Denkt steeds aan Tarzan van de Apen, als je hem niet meer terugziet, en behandelt terwille van hem de blanke menschen vriendschappelijk, want Tarzan is jullie vriend en jullie zijn zijn vrienden.”

Even stil als hij gekomen was, verdween hij weer; en met hem ging de kleine Nkima, dien de krijgers der Watengas kenden als den geest van Nyamwegi.

HOOFDSTUK XV.

De kleine mannen.

Bobolo en Kapopa sleepten Kali Bwana langs smalle boschpaden weg van de groote rivier, die de hoofdverkeersader van het district was, in de dichte diepte van den jungle, waar wilde dieren op roof uit waren en de kleine mannen woonden. Hier waren geen open plekken en open velden; zij trokken door geen dorpen.

De paden waren smal en weinig gebruikt en op sommige plekken heel laag, want de kleine mannen behoefden hun paden niet op dezelfde hoogte te brengen als anderen dat moesten.

Kapopa liep voorop, want hij kende de kleine mannen beter dan Bobolo ze kende; ofschoon zij beiden hun methoden kenden en wisten hoe zij zich in het kreupelhout verborgen hielden en niets vermoedende voorbijgangers doorstaken of uit de boomen met vergiftigde pijlen neerschoten. Zij zouden Kapopa herkennen en hem geen kwaad doen. Achter Kapopa kwam Kali Bwana. Zij had een touw van grasvezels om haar mooien hals. Achter haar liep Bobolo, die het einde van het touw vasthield. Het jongemeisje wist absoluut niets van hun plaats van bestemming en ook niet welk lot haar daar wachten zou. Zij had heelemaal geen hoop meer en haar grootste spijt was, dat zij ook geen middel had, om een eind aan haar tragisch lijden te maken. Zij zag het mes, dat tegen de heup van Kapopa slingerde, en had het heel graag willen hebben. Zij dacht aan de donkere rivier en de krokodillen en betreurde het, dat zij niet in de nabijheid daarvan was. In alle opzichten scheen haar toestand haar erger toe dan hij ooit vroeger geweest was. Misschien was het de deprimeerende invloed van het sombere woud of het mysterie van het onbekende, waarheen

zij gebracht werd als een stom beest, dat naar de slachtbank geleid wordt. De slachtbank! Het woord fascineerde haar. Zij wist, dat Bobolo een kannibaal was. Misschien brachten zij haar in de diepte van het grimmige woud, om haar te slachten en op te eten. Het verbaasde haar, dat die gedachte geen weerzin in haar wekte, maar dan begreep zij de waarheid: dat eischte den dood. De dood! Boven al het andere verlangde zij naar den dood.

Hoe lang zij over dit schijnbaar eindelooze pad voortzwoegde, wist zij niet, maar na een eeuwigheid van doffe ellende riep een stem hen aan. Kapopa bleef staan.

„Wat wil je in het land van Rebega?” vroeg de stem.

„Ik ben Kapopa, de medicijnman,” antwoordde Kapopa. „Bij mij zijn Bobolo, het opperhoofd, en zijn vrouw. Wij komen Rebega een bezoek brengen.”

„Ik ken je, Kapopa,” antwoordde de stem, en een seconde later stapte vóór hem een miniatuurkrijger uit het struikgewas op het woudpad. Hij was ongeveer vier voet groot en naakt, behalve een halssnoer en enkele enkel- en armbanden van koper en ijzer.

Zijn oogen waren klein en stonden dicht bij elkaar, wat zijn onaangenaam gelaat een geslepen uitdrukking gaf. Zijn gezicht verried verbazing en nieuwsgierigheid, toen hij het blanke meisje zag, maar hij vroeg niets. Hun een wenk gevend hem te volgen, liep hij verder het kronkelende pad af. Bijna onmiddellijk daarna sprongen twee andere krijgers achter hen; en op die wijze werden zij geëscorteerd naar het dorp van Rebega, het opperhoofd.

Het was een vuil dorp van lage hutten, in tweeën gedeelde ovalen, met een deur van twee of drie voet hoogte aan iederen kant. De hutten waren aan den omtrek van een ellips neergezet, in het midden waarvan de hut van het opperhoofd stond. Om het dorp heen was een ruwe boma van spitse stokken en gevelde boomen met een opening aan beide einden, om erin en eruit te komen.

Rebega was een oud gerimpeld man. Hij zat vlak voor een der ingangen van zijn hut op zijn hurken, omgeven door zijn vrouwen en kinderen. Toen de bezoekers dichterbij kwamen, gaf hij geen

teeken van herkenning; zijn kleine kraaloojes keken hen achterdochtig en boosaardig aan. Hij had een zeer afstootelijk gezicht.

Kapopa en Bobolo groetten hem, maar hij knikte slechts en bromde. Zijn geheele houding scheen het jongemeisje vijandig toe, en toen zij zag, dat de kleine krijgers zich om hen verzamelden, dacht zij, dat Kapopa en Bobolo zichzelf in een valstrik geplaatst hadden, waaruit zij slechts met moeite zouden kunnen ontvluchten. Die gedachte stemde haar prettig. Wat het resultaat voor haar zou zijn, was van geen belang; niets kon erger zijn dan het lot, waar Bobolo haar voor bestemd had. Zij had nog nooit Pygmeeën gezien; en niettegenstaande den kritieken toestand, waarin ze zich bevond, wekten zij toch haar bijzondere belangstelling op. De vrouwen waren kleiner dan de mannen, slechts enkelen waren langer dan drie voet, terwijl de kinderen ongelooflijk klein schenen. Onder hen allen zag zij echter geen enkel innemend gelaat en zij waren blijkbaar vuil en ontaard.

Er heerschte een oogenblik stilte, toen zij voor Rebege bleven staan, en dan sprak Kapopa hem aan.

„Je kent ons, Rebege: Kapopa, den medicijnman, en Bobolo, het opperhoofd.”

Rebege knikte. „Wat wil je hier?” vroeg hij.

„Wij zijn vrienden van Rebege,” ging Kapopa voort.

„Je handen zijn leeg,” merkte de Pygmee op. „Ik zie geen geschenken voor Rebege.”

„Je zal geschenken krijgen, als je doet wat wij vragen,” beloofde Bobolo.

„Wat wil je, dat Rebege doet?”

„Bobolo heeft zijn blanke vrouw bij je gebracht,” legde Kapopa uit. „Houd haar hier veilig voor hem in je dorp; laat niemand haar zien; laat niemand weten, dat zij hier is.”

„Wat zijn de geschenken?”

„Meel, pisangs, visch; iedere maan genoeg voor een feest voor allen in het dorp,” antwoordde Bobolo.

„Dat is niet genoeg,” bromde Rebege. „Wij willen geen blanke

vrouw in ons dorp hebben. Onze eigen vrouwen bezorgen ons al last genoeg."

Kapopa stapte naar het opperhoofd toe en fluisterde hem vlug iets in het oor. De gemelijke uitdrukking van Rebega's gelaat werd nog dieper, maar hij scheen plotseling zenuwachtig en bang. Misschien had Kapopa hem gedreigd met bezoeken van boosaardige geesten en demonen, als hij niet aan hun verzoek voldeed. Ten slotte kapituleerde hij.

„Stuur het voedsel dadelijk,” zeide hij. „We hebben op het oogenblik niet genoeg voor ons zelf en deze vrouw zal evenveel voedsel noodig hebben als twee van ons.”

„Het zal morgen gezonden worden,” beloofde Bobolo. „Ik zal het zelf brengen en dan 's nachts hier blijven. Nu moet ik naar mijn dorp terug. Het wordt laat en het is niet goed nog buiten te zijn, nadat de avond gevallen is. De luipaardmannen zijn overal.”

„Ja,” stemde Rebega toe, „de luipaardmannen zijn overal. Ik zal je blanke vrouw hier houden, als je voedsel brengt. Als je het niet doet, zal ik haar terug sturen naar je dorp.”

„Doe dat niet,” riep Bobolo uit. „Het voedsel zal je gezonden worden.”

Met een gevoel van verlichting zag Kali Bwana Bobolo en Kapopa weggaan. Tijdens het onderhoud met Rebega had niemand iets tegen haar gezegd, precies zooals niemand iets gezegd zou hebben tegen een koe, die op stal gebracht moet worden.

Toen Bobolo en Kapopa in het woud verdwenen waren, riep Rebega een vrouw, die tijdens het korte onderhoud tusschen hem en zijn bezoekers nieuwsgierig had staan toekijken. „Neem de blanke vrouw mee naar je hut,” beval hij. „Zorg, dat haar niets overkomt. Laat geen vreemdelingen haar zien. Ik heb gezegd.”

„Wat moet ik haar te eten geven?” vroeg de vrouw. „Mijn man is op de jacht door een buffel gedood en ik heb niet genoeg eten voor mijzelf.”

„Laat haar dan maar honger lijden, tot Bobolo het beloofde voedsel brengt. Breng haar nu weg.”

De vrouw greep Kali Bwana bij den pols en bracht haar naar een armzalige hut aan het andere einde van het dorp. Het leek het jongemeisje de smerigste hut van het onooglijke dorp toe. Vuil en afval waren opgestapeld om de deur, waardoor zij nu in de sombere, raamlooze hut gebracht werd. Een aantal andere vrouwen had haar bewaakster gevolgd en verzamelde zich nu in de hut. Zij kakelden opgewonden en sloegen haar handen aan haar bij haar pogingen om haar kleeven en sieraden te bekijken en aan te raken. Zij kon iets van de taal verstaan, want zij had nu lang genoeg onder de inboorlingen geleefd, om vele woorden te hebben opgevangen, en de Pygmeeën van deze streek spraken een dialect, dat vrijwel overeenkwam met dat, hetwelk in de dorpen van Gato Mgungu en Bobolo gesproken werd. Een harer, die haar lichaam betastte, merkte op, dat zij slank was en dat haar vleesch lekker zou zijn om te eten, waarop zij allen lachten en haar scherp gevijlde gele tanden lieten zien.

„Als Bobolo geen voedsel voor haar brengt, zal zij te mager zijn,” merkte Wlala, de vrouw, die haar bewaken moest, op.

„Als hij geen voedsel brengt, moeten wij haar opeten, voor zij te mager wordt,” raadde een ander aan. „Onze mannen gaan op jacht, doch zij brengen maar weinig vleesch mee. Zij zeggen, dat het wild weggetrokken is. Wij moeten vleesch hebben.”

Zij bleven in de kleine, stinkende hut, tot het tijd was om het avondmaal voor haar mannen klaar te maken. Het jongemeisje, lichamenlijk en geestelijk uitgeput, en misselijk door de benauwde lucht en den stank in de hut, was op den grond gaan liggen in de hoop in den slaap vergetelheid te zullen vinden; maar zij hadden haar met stokken geprikt en enkelen hadden haar uit louter wreedheid geslagen. Toen zij weg waren, ging zij weer liggen, maar onmiddellijk gaf Wlala haar een harden klap.

„Je kan niet slapen, terwijl ik werk, blanke vrouw,” riep zij. „Aan het werk!” Zij drukte een steenen stamper in de handen van het jongemeisje en wees op een grooten steen aan een zijde der hut. In een hol, dat in dien steen gemaakt was, lag wat koren. Kali Bwana kon niet alles begrijpen, wat de vrouw zeide,

maar toch genoeg om te weten, dat zij het koren fijn stampen moest. Moe begon zij te werken, terwijl Wlala vlak voor de hut haar kookvuur aanstak en haar avondmaaltijd gereedmaakte. Toen dat klaar was, slokte de vrouw het hongerig naar binnen, maar gaf niets aan het jongemeisje. Dan kwam zij in de hut terug.

„Ik heb honger,” zeide Kali Bwana. „Wil je me niet wat eten geven?”

Wlala was woedend. „Je eten geven?” riep zij uit. „Ik heb niet genoeg eten voor mijzelf. Je bent de vrouw van Bobolo; laat hij je voedsel brengen.”

„Ik ben zijn vrouw niet. Ik ben zijn gevangene. Wanneer mijn vrienden er achter komen, hoe je mij behandeld hebt, zullen jullie allemaal gestraft worden.”

Wlala lachte. „Je vrienden zullen er nooit achter komen,” hoonde zij. „Niemand komt naar het land van de Betetes. In mijn heele leven heb ik maar twee andere blanken gezien; en die twee hebben wij opgegeten. En er is niemand gekomen om ons te straffen. Niemand zal ons straffen, nadat wij jou opgegeten hebben. Waarom heeft Bobolo je niet in zijn eigen dorp gehouden? Waren zijn vrouwen boos? Hebben zij je weggejaagd?”

„Dat vermoed ik,” antwoordde het jongemeisje.

„Dan zal hij je nooit terugnemen. Het is een lange weg van het dorp van Bobolo naar het dorp van Rebega. Het zal Bobolo gauw gaan vervelen zoo ver te komen, om jou te zien, terwijl hij in zijn eigen dorp vrouwen genoeg heeft; dan zal hij je aan ons geven.” Wlala streek haar tong over haar dikke lippen.

Het jongemeisje ging terneergeslagen voor het steenen mortier zitten. Zij was heel moe.

„Aan het werk, lui varken!” riep Wlala en sloeg haar op het hoofd met een stok, dien zij steeds bij de hand had. Uitgeput ging Kali Bwana weer verder malen. „En zorg, dat je het goed fijn maakt,” voegde Wlala er aan toe, die daarop naar buiten ging om met de andere vrouwen van het dorp te praten.

Zoodra zij weg was, hield het jongemeisje met werken op. Zij was zoo moe, dat zij den steenen stamper nauwelijks op kon

lichten, en had vreeselijken honger. Angstig door de deur van de hut kijkend, zag zij, dat niemand dicht genoeg bij was om haar te zien, en dan nam zij vlug een handvol van het ruwe meel en at dat op. Zij durfde niet te veel te eten, bang als zij was, dat Wlala den diefstal zou ontdekken; maar zelfs dat kleine beetje was beter dan niets. Dan voegde zij nog wat koren bij het meel in den vijzel en stampte dat tot dezelfde hoeveelheid als daarvoor.

Toen Wlala in de hut terugkeerde, lag het jongemeisje in een diepen slaap naast den vijzel. De vrouw trapte haar wakker; maar daar het nu te donker was om te werken en de vrouw zelf slapen wilde, kon Kali Bwana nu ook verder van een ongestoorden slaap genieten.

Bobolo kwam den volgenden dag niet terug en ook de twee volgende dagen niet; en evenmin zond hij voedsel. De Pygmeeën waren heel boos. Zij hadden op een feestmaaltijd gerekend. Misschien was Wlala het meest boos, want zij had den meesten honger; bovendien was zij gaan vermoeden, dat er van haar meel gestolen was. Hoewel zij er niet zeker van was, had zij Kali Bwana ongenadig geslagen, terwijl zij haar van diefstal beschuldigde. Maar dan gebeurde er iets heel onverwachts. Het jongemeisje was opgesprongen, had de Pygmee beetgepakt, den stok uit haar hand gerukt en haar daarmee geslagen, voor Wlala uit de hut kon vluchten. Daarna had Wlala Kali Bwana niet meer geslagen. Integendeel, zij behandelde haar nu met iets, dat op eerbied geleek, maar in het dorp gaf zij luide uiting aan haar haat tegen de vreemdelinge en tegen Bobolo.

Voor Rebega's hut verzamelden zich mannen en krijgers. Zij waren allen boos en hadden allen honger. „Bobolo heeft het voedsel niet gebracht,” riep er een, voor de honderdste maal herhalend wat reeds door allen gezegd was.

„Waarvoor hebben wij meel of pisangs of visch noodig, terwijl wij vleesch hebben voor allen?” vroeg er een, terwijl hij veelbetekenend in de richting van Wlala's hut wees.

„Bobolo zou krijgers hierheen brengen en ons dooden, als wij zijn blanke vrouw kwaad doen,” waarschuwde een ander.

„Kapopa zou ons betooveren en velen onzer zouden sterven.”

„Hij heeft gezegd, dat hij den volgenden dag met voedsel terug zou komen.”

„Dat is nu al drie dagen geleden en hij is niet teruggekomen.”

„Het vleesch van het blanke meisje is nu lekker,” merkte Wlala op. „Zij heeft mijn meel opgegeten, maar daar heb ik een eind aan gemaakt. Ik heb het meel uit de hut genomen en het verstopt. Als zij niet gauw eten krijgt, zal haar vleesch niet zoo lekker zijn als nu. Laten wij haar opeten.”

„Ik ben bang voor Kapopa en Bobolo,” erkende Rebega.

„We behoeven niet te zeggen, dat wij haar opgegeten hebben,” drong Wlala aan.

„Zij zullen het vermoeden,” hield Rebega vol.

„Wij kunnen hun zeggen, dat de luipaardmannen gekomen zijn en haar meegenomen hebben,” opperde een kleine krijger met een ratten-gezicht, „en als zij ons niet gelooven, kunnen wij weggaan. De jacht levert hier toch niets op. Wij zouden elders kunnen gaan jagen.”

Een tijd lang was Rebega's angst sterker dan zijn natuurlijke begeerte naar menschevleesch, maar ten slotte zeide hij hun, dat, als het voedsel, dat Bobolo beloofd had, niet voor het donker kwam, zij dien avond een dans en een feestmaal zouden hebben.

In de hut van Wlala hoorde Kali Bwana de luide kreten van instemming, die op Rebega's woorden volgden, en zij dacht, dat het door Bobolo beloofde voedsel gekomen was. Zij hoopte, dat zij er haar iets van zouden geven, want zij was uitgeput door honger. Toen Wlala kwam, vroeg ze haar of het voedsel gekomen was.

„Bobolo heeft geen voedsel gestuurd, maar wij zullen vanavond eten,” antwoordde de vrouw met een grijnslach. „Wij zullen eten wat wij willen, maar het zal geen meel, geen pisang, geen visch zijn.” Zij kwam naar het jongemeisje toe, betastte haar lichaam en kneep het vleesch tusschen haar vingers. „Ja, wij zullen eten,” zeide zij ten slotte.

De zinspeling was voor Kali Bwana duidelijk genoeg, maar al de

emoties, die zij doorstaan had, hadden haar gelukkig beroofd van de kracht om nog afkeer te voelen voor de gedachte, die nog een paar weken geleden een heftig verzet in haar gewekt zou hebben. Zij dacht niet aan al de martelingen, die haar te wachten stonden; zij dacht alleen aan den dood en begroette dien.

Het voedsel van Bobolo kwam niet en dien avond verzamelden de Betetes zich op het erf voor Rebege's hut. De vrouwen sleepten er kookpotten heen en legden vele vuren aan. De mannen dansten een beetje, maar slechts kort, want zij waren te lang op rantsoen gesteld, zoodat hun krachten gauw uitgeput waren.

Eindelijk gingen eenigen hunner naar de hut van Wlala en sleepten Kali Bwana naar het tooneel der feestelijkheden. Er volgde eenig debat omtrent de vraag wie haar dooden zou. Rebege was heel bang voor de wraak van Kapopa, hoewel hij zich niet erg bezorgd maakte over Bobolo. Bobolo kon hen alleen achtervolgen met krijgers, die zij konden zien en dooden. Maar Kapopa kon in zijn dorp blijven en hun demonen en geesten achterna zenden. Ten slotte werd besloten, dat de vrouwen haar zouden dooden; en Wlala, die zich nog altijd de slagen herinnerde, die het blanke meisje haar gegeven had, bood aan zelf dat werk te doen.

„Bindt haar handen en voeten,” zeide zij, „en ik zal haar dooden.” Zij durfde geen herhaling van het tooneel in haar hut riskeeren op het oogenblik, dat zij getracht had het jongemeisje te slaan.

Kali Bwana begreep alles en toen de krijgers haar wilden binden, vouwde zij haar handen over elkaar, om het werk makkelijker voor hen te maken. Zij wierpen haar op den grond en bonden haar voeten. Dan sloot zij haar oogen en fluisterde een gebed. Het was een gebed voor hen, die zij in dat verafgelegen land achtergelaten had, en voor „Jerry”.

HOOFDSTUK XVI.

Een spoor.

Den nacht, dat Tarzan Sobito naar het kamp der Utengas gebracht had, hadden dezen de overwinning gevierd met het drinken van bier, dat zij uit het dorp van Mgungu gestolen hadden, voor zij het in brand hadden gestoken. Zij hadden tot laat in den nacht gedronken en waren daar pas mee opgehouden, toen het bier heelemaal op was; daarna hadden zij zwaar geslapen. Zelfs de schildwachten waren op hun posten ingedommeld.

En terwijl de Utengas sliepen, was Sobito niet werkeloos gebleven. Hij trok en rukte aan de touwen, die zijn polsen bonden; hij behoefde niet bang te zijn, dat zijn vrij luidruchtige pogingen de aandacht zouden trekken. Ten slotte voelde hij, dat de touwen zich langzamerhand uitrekten. Zweet stroomde van zijn taaie oude huid; droppels stonden op zijn gerimpeld voorhoofd. Hij hijgde door de zware krachtsinspanning. Langzaam trok hij zijn eene hand al verder en verder door de lus; telkens niet meer dan een haarbreedte, maar ten slotte gleed die lus toch van zijn hand af — vrij!

Een oogenblik bleef de oude medicijnman stil liggen, om weer wat op krachten te komen. Langzaam dwaalden zijn blikken door het kamp. Niemand bewoog zich. Alleen de zware ademhaling van de halfdronken krijgers verstoorde de stilte van den nacht. Sobito trok zijn voeten op, tot zij binnen het bereik van zijn handen waren, en maakte de knoopen los van de touwen, die zijn enkels bonden; dan stond hij stil en langzaam op en sloop gebukt naar de rivier. In een oogenblik had de duisternis hem verzwolgen en het slapende kamp sliep verder.

Op den oever vond hij de kano's, die de Utengas op Gato

Mgungu veroverd hadden; met groote moeite duwde hij, nadat hij zich vergewist had, dat er tenminste een riem in was, een der kleinste in de rivier. Toen hij erin sprong en die in den stroom voelde wegglijden, voelde hij zich als iemand, die door een onverwacht wonder uit de kaken van den dood gerukt is.

Zijn plannen waren reeds gemaakt. Hij had, terwijl hij met zijn touwen lag te worstelen, tijd genoeg gehad om die te overwegen. Hij zou niet naar den tempel van den luipaardgod kunnen terugkeeren, dat wist hij heel goed; maar verder de rivier af lag het dorp van zijn ouden vriend Bobolo, die door den diefstal van de blanke priesteres in de oogen van de luipaardmannen even goed vervloekt was als hij. Derhalve zou hij naar het dorp van Bobolo gaan. Wat hij daarna zou doen, lag in den schoot der goden.

Een tweede eenzame roeier gleeed de breede rivier naar het dorp van Bobolo af. Het was Old Timer. Ook hij had besloten een bezoek te brengen aan de citadel van zijn ouden vriend; maar het zou geen vriendschappelijk bezoek zijn. Integendeel; als de plannen van Old Timer slaagden, zou Bobolo niet merken, dat hem een bezoek gebracht was, bang als Old Timer was, dat zijn gastvrijheid zoo groot zou worden, dat zijn gast nooit meer zou mogen vertrekken. Het was het blanke jongemeisje, niet Bobolo, die Old Timer tot dit vermetele avontuur verlokke. Iets in hem, dat machtiger was dan rede, zeide hem, dat hij haar moest redden, en hij wist, dat, als hulp nog baten zou, die dadelijk gebracht moest worden. Hoe hij het doen moest, daarvan had hij geen flauw denkbeeld; alles zou moeten afhangen van wat hij straks zien zou.

Terwijl hij de rivier afdreef, was zijn geest vervuld met visioenen van het jongemeisje. Hij zag haar, zooals hij haar de eerste maal in haar kamp gezien had: haar met bloed besmeurde kleeren, het vuil en het zweet, maar in de allereerste plaats haarstralend mooi gelaat en haar blond haar, dat verward en in golvende krullen over haar voorhoofd en haar ooren viel. Hij zag haar, zooals hij haar in den tempel van den luipaardgod gezien had, gekleed in

barbaarsche schittering en mooier dan ooit. Met een diepe ontroering doorleefde hij weer de oogenblikken, waarin hij met haar gesproken en haar aangeraakt had.

Vergeten werd het jongemeisje, wier harde zelfzuchtigheid hem tot een zwerver en paria gemaakt had. Haar beeld, dat hij voortdurend gedurende twee lange jaren voor oogen gehad had, was verdwenen. Wanneer hij nu aan haar dacht, lachte hij; en in plaats van haar te vervloeken, zooals hij zoo dikwijls gedaan had, zegende hij haar, omdat zij hem hierheen gejaagd had, om dit verrukkelijke wezen, dat nu zijn droomen vervulde, te leeren kennen.

Old Timer kende dit gedeelte van de rivier. Hij kende de ligging van Bobolo's dorp en hij wist, dat de dag zou aanbreken voor hij het in het zicht kreeg. Er vermetel naar toe gaan zou gelijk staan met een zelfmoord; thans, nu Bobolo wist, dat de blanke op de hoogte was van zijn verhouding tot de luipaardmannen, zou zijn leven niet veilig zijn, indien hij in de handen van den geslepen ouden dief viel.

Na zonsopgang roeide hij nog een korten tijd de rivier af, zorgend dicht bij den linkeroever te blijven; en even voor hij bij het dorp kwam, wendde hij den voorstevan naar den oever. Hij wist niet of hij zijn kano weer noodig zou hebben, maar voor alle zekerheid bond hij die aan den tak van een boom vast en klom in het gebladerte van den woudreus.

Hij was van plan door het woud naar het dorp te gaan, in de hoop een plekje te zullen vinden, vanwaar hij het zou kunnen bespionneeren; maar hij begreep heel goed, dat hij zou moeten wachten tot de duisternis gevallen was, voor hij zich in de nabijheid kon wagen, wanneer het zijn plan was over de palissade te klimmen en, terwijl de dorpelingen sliepen, in het dorp naar het blanke meisje te zoeken. Een krankzinnig plan — maar mannen hebben nog wel krankzinniger plannen probeeren uit te voeren, wanneer zij aangevuurd worden door verliefdheid op een vrouw.

Toen Old Timer op het punt stond den boom te verlaten, om naar het dorp van Bobolo te gaan, werd zijn aandacht getrokken

door een kano, die iets hooger de rivier op juist om een bocht in het zicht gekomen was. Bang, dat een beweging van hem de aandacht trekken zou van den eenzamen roeier, die er in zat, en daar hij in de allereerste plaats ongezien naar het dorp wilde gaan, verroerde hij zich niet. Al dichterbij kwam de kano, maar eerst toen deze vlak tegenover hem was, herkende de blanke in den roeier den priester van den luipaardgod, dien zijn redder geëischt had, dat hem uitgeleverd zou worden.

Ja, het was Sobito; maar hoe was Sobito hier gekomen? Wat betekende dat? Old Timer wist vrij zeker, dat de blanke reus, die hem gered had, Sobito niet opgeëischt had met de bedoeling hem in vrijheid te stellen. Hierin school een mysterie, dat hij niet bij machte was op te lossen, maar hij begreep toch wel, dat het hem in geen enkel opzicht betrof, en dus dacht hij, nadat Sobito om de volgende bocht uit het gezicht verdwenen was, niet verder aan de zaak. Zich voorzichtig door den jungle bewegend, kwam de blanke man eindelijk dicht bij het dorp van Bobolo. Hier klom hij in een boom, die eenigszins van het pad verwijderd stond, en waarin hij, zonder zelf opgemerkt te worden, het dorp overzien kon. Het verbaasde hem niet, dat hij het jongemeisje niet zag, dat, naar hij voor zichzelf overtuigd was, daar was, aangezien hij wist, dat zij ongetwijfeld een gevangene was in een der hutten op het erf van het opperhoofd. Alles, wat hij doen kon, was wachten tot de duisternis ingevallen was — wachten en hopen.

Twee dagen loopens lag op den anderen oever van de rivier zijn eigen kamp. Hij had er over gedacht daar eerst heen te gaan, om de hulp van zijn vriend in te roepen, maar hij durfde een uitstel van vier dagen niet riskeeren. Hij vroeg zich af, wat de Kid deed; hij had de laatste dagen niet veel tijd gehad om aan hem te denken, maar hij hoopte, dat deze bij zijn zoeken naar ivoor meer succes gehad had dan hij.

De boom, waarin Old Timer een schuilplaats gezocht had, stond op den rand van een open plek. Onder hem en op een kleinen afstand verder waren vrouwen aan het wieden. Zij twet-

terden als een troep apen. Hij zag enkele krijgers, die uitgetrokken waren om naar hun strikken te kijken. Het tooneel bood een vreedzamen aanblik. Hij had de meeste krijgers en enkele vrouwen herkend, want Old Timer was goed bekend in het dorp van Bobolo. De dorpelingen waren vriendschappelijk gezind geweest, maar hij wist, dat hij niet langer het dorp openlijk kon naderen, omdat hij op de hoogte was van Bobolo's verhouding tot de luipaardmannen. Tengevolge van dat feit en tengevolge van den diefstal van het blanke meisje kon het opperhoofd hem niet laten leven; hij wist te veel.

Hij had vroeger het dorp menigmaal gezien, maar nu had het een nieuw aspect gekregen. Vroeger was het eenvoudig een inboorlingendorp geweest, bewoond door woeste negers; vandaag werd het in zijn oogen verheerlijkt door de aanwezigheid van een jongmeisje. Op die wijze kleurt de fantasie ons waarnemingsvermogen. Hoeveel anders zou het dorp van Bobolo Old Timer toegeschenen zijn, als hij de waarheid gekend had, als hij geweten had, dat het jongmeisje, dat hij zoo dichtbij waande, heel ver weg in de hut van Wlala onder de met haat vervulde oogen van een wreede meesteres koren aan het stampen was en honger had.

In het dorp had Bobolo zijn eigen moeiten. Sobito was gekomen! Het opperhoofd wist niets van wat den priester van den luipaardgod overkomen was. Hij wist niet, dat hij bij de sekte in minachting gevallen was; en Sobito was niet van plan hem daaromtrent in te lichten. De geslepen oude medicijnman had nog geen vaste plannen gemaakt. Hij kon niet teruggaan naar Tumbai, maar hij moest toch ergens wonen. Dat dacht hij tenminste en hij had, zooal geen vrienden, dan toch bondgenooten noodig. Hij zag in Bobolo een mogelijken bondgenoot. Hij wist, dat het opperhoofd de blanke priesteres gestolen had, en hij hoopte, dat hij van die wetenschap zou kunnen profiteeren; maar hij sprak niet over het blanke meisje. Hij geloofde, dat zij in het dorp was en dat hij haar vroeger of later zien zou. Zij hadden sedert zijn komst over vele dingen gesproken, maar zij hadden niet gepraat over

de luipaardmannen of over het blanke meisje. Sobito wachtte op een gebeurtenis, die hem een aanwijzing zou geven, waarmee hij zijn voordeel kon doen.

Bobolo was zenuwachtig. Hij was van plan geweest dien dag voedsel naar Rebega te brengen en zijn blanke vrouw te bezoeken, Sobito had zijn plannen in de war gestuurd. Hij probeerde een manier te bedenken, waarop hij zich van zijn gast zou kunnen ontdoen. Hij had gedacht aan vergif, maar hij was reeds te ver gegaan in het opwekken van de vijandschap der luipaardmannen, en daar hij wist, dat er trouwe leden van de sekte in zijn dorp waren, was hij bang om aan zijn andere misdaad tegen den luipaardgod nog het vergiftigen van een priester toe te voegen.

De dag sleepte zich voort. Bobolo had nog niet ontdekt, waarom Sobito naar zijn dorp gekomen was; Sobito had het blanke meisje nog niet gezien, Old Timer zat nog steeds in den boom naar het dorp te kijken. Hij had honger en dorst, maar hij durfde zijn post niet te verlaten, bang als hij was, dat er iets in het dorp gebeuren zou, dat hij zou moeten zien.

Den geheelen dag had hij Bobolo en Sobito gezien. Steeds door praatten zij. Hij vroeg zich af, of zij het lot van het jongemeisje bespraken. Hij verlangde naar het vallen van den avond. Graag zou hij zijn dorst gelescht hebben, maar hij begreep, dat hij dit nu niet doen kon. De vrouwen in het veld waren dichter bij zijn boom gekomen. Twee stonden onder de overhangende takken te praten. In de schaduw bleven zij wat staan rusten en aan één stuk praatten zij door.

Old Timer hoorde een heeleboel dingen, die hem in het geheel niet interesseerden, maar dan vroeg een der vrouwen iets, waardoor hij dadelijk een en al aandacht was.

„Wat denk je, dat Bobolo met zijn blanke vrouw gedaan heeft?”

„Hij heeft aan Ubooga gezegd, dat hij haar teruggestuurd had naar de luipaardmannen, van wie hij beweert haar gestolen te hebben,” antwoordde de ander.

„Bobolo heeft een liegende tong in zijn mond,” verzekerde de eerste vrouw. „Hij spreekt de waarheid niet.”

„Ik weet wat hij met haar gedaan heeft. Ik heb afgeluisterd, wat Kapopa aan zijn vrouw verteld heeft.”

„Wat heeft hij gezegd?”

„Hij heeft gezegd, dat zij haar naar het dorp van de kleine mannen gebracht hebben.”

„Ze zullen haar opeten.”

„Nee, Bobolo heeft beloofd hun iedere maan voedsel te geven, als zij haar voor hem bewaarden.”

„Ik zou niet graag in het dorp van de kleine mannen zijn, onverschillig wat zij beloofd hebben. Het zijn menscheneters, ze hebben altijd honger en het zijn groote leugenaars.” Dan verwijderden de vrouwen zich van den boom en Old Timer hoorde verder niets meer; maar wat hij gehoord had, had al zijn plannen veranderd.

Niet langer interesseerde hij zich voor het dorp van Bobolo; het was weer een gewoon inboorlingendorp geworden.

HOOFDSTUK XVII.

Aanvallende leeuwen.

Toen Tarzan van de Apen het kamp der Utengas verliet, eigende hij zich een der kano's van de verslagen luipaardmannen toe, zooals Sobito enkele uren later ook doen zou, en roeide over de breede rivier naar den anderen oever. Zijn doel was het dorp van Bobolo; zijn zending het opperhoofd naar het blanke jongemeisje te vragen. Hij voelde geen groote persoonlijke belangstelling voor haar, maar zij was een blanke vrouw en hij was een blanke man, wat een zekeren band schiep — iets, wat hij een enkele maal vergat, aangezien hij ten slotte in de allereerste plaats een wild dier was.

De laatste dagen en nachten was hij druk bezig geweest en hij voelde zich moe. De kleine Nkima was ook moe en hij liet dat Tarzan niet lang vergeten; en toen de aapmensch uit de kano op den oever sprong, zocht hij een makkelijk plekje tusschen de takken van een boom, waar hij enkele uren rustig kon liggen.

De zon stond reeds hoog aan den hemel, toen Tarzan wakker werd. De kleine Nkima, die dicht tegen hem aan lag, had nog wel langer willen slapen, maar de aapmensch greep hem bij zijn nekvel en schudde hem goed wakker. „Ik heb honger,” zeide Tarzan, „laten we voedsel gaan zoeken en eten.”

„Er is genoeg te eten in het bosch,” antwoordde Nkima. „Laten we nog wat langer slapen.”

„Ik wil geen vruchten of noten. Ik wil vleesch hebben. Nkima kan hier blijven en slapen, maar Tarzan gaat op jacht.”

„Ik zal met je meegaan. Sterk in dit bosch is de lucht van Sheeta, den luipaard. Ik ben bang om alleen te blijven. Sheeta is ook op jacht; hij is op jacht naar den kleinen Nkima.”

Een zweem van een glimlach speelde om de lippen van den aapmensch, een van die zeldzame glimlachjes, die het maar aan weinigen gegeven was te zien. „Kom mee,” zeide hij, „en terwijl Tarzan vleesch zoekt, kan Nkima vogelnestjes uithalen.”

De jacht leverde echter niets op, want hoewel de aapmensch ver het woud in ging, drong de geur van vleesch, dat hij lekker vond, niet tot hem door. Steeds door bleef de lucht van Sheeta sterk, maar Tarzan hield niet van het vleesch van carnivoren. Wanneer hij door ergen honger gedreven werd, had hij meer dan eens stukken van Sheeta en Numa en Sabor gegeten; maar hij gaf de voorkeur aan het vleesch van herbivoren.

Daar hij wist, dat hij meer kans van slagen had, wanneer hij verder van de rivier was, waar minder menschen zijn, ging hij al dieper en dieper het oerwoud in, tot hij vele mijlen van de rivier verwijderd was. Deze streek was nieuw voor Tarzan en zij beviel hem niet; er was te weinig wild. Deze gedachte hield hem bezig, toen hij de lucht van Wappi, de antilope, opsnoof. De lucht was nog heel zwak, maar dat was genoeg. Recht tegen den wind in ging Tarzan en geleidelijk werd de lucht van Wappi sterker. En daarbij rook hij nog andere dingen: de lucht van Pacco, den zebra, en van Numa, den leeuw; en ook de lucht van een open grasvlakte.

Verder en verder trokken Tarzan van de Apen en de kleine Nkima. De gevoelige neus van den aapmensch zeide hem, dat er niet één antilope voor hem was, maar heel veel. Het moest een prachtig jachtterrein zijn, dat hij naderde. Dan eindigde het woud; en een golvende grasvlakte, met een enkelen boom beplekt, strekte zich voor hem uit tot aan de blauwe bergen in de verte.

Toen hij op den rand van het woud stilhield, lag de vlakte met weelderig gras voor hem; een mijl verder graasde een kudde antilopen, daarachter zag hij verscheidene zebra's. Een bijna onhoorbaar gegrom rommelde uit zijn diepe borst op; het was het gegrom van een jagend dier, dat zijn prooi voor zich ziet.

Sterk in zijn neusgaten was de lucht van Numa, den leeuw. In dit hooge gras waren leeuwen; maar op een dergelijk rijk

jachtterrein moesten zij voedsel genoeg vinden, dat wist hij, en dus behoefde hij met hem geen rekening te houden. Zij zouden hem niet lastig vallen, als hij hen niet lastig viel, wat hij niet van plan was te doen.

In dit hooge gras een antilope te besluipen leverde voor den aapmensch geen moeilijkheden op. Hij behoefde ze niet te zien; zijn neus zou hem wel tot hen brengen. Eerst verkende hij zorgvuldig het terrein, de ligging van iederen boom, een rots, die boven het gras uitstak. Het was waarschijnlijk, dat de leeuwen in de schaduw van de rotsen zouden liggen.

Hij gaf Nkima een wenk, maar Nkima kwam niet naar hem toe. „Numa is daar,” jammerde het aapje. „Met al zijn broeders en zusters. Zij wachten daar om den kleinen Nkima op te eten. Nkima is bang.”

„Blijf dan waar je bent; en wanneer ik mijn prooi heb, kom ik terug.”

„Nkima is bang om alleen te blijven.”

Tarzan schudde zijn hoofd. „Nkima is een groote lafaard. Hij kan doen wat hij wil. Tarzan gaat doodden.”

Stil gleed hij tusschen het hooge gras, terwijl Nkima, van twee gevaren het kleinste kiezend, hoog in een grooten boom klom. Het kleine aapje zag hem verdwijnen in de groote vlakte, waar de leeuwen waren, en het huiverde, hoewel het heel warm was.

Tarzan maakte een omweg om de rotsen te vermijden; maar zelfs waar hij was, was de lucht van den leeuw zoo sterk, dat hij die van Wappi bijna verloor. Toch voelde hij geen vrees. Vrees kende hij niet. Thans had hij de helft van den afstand van zijn prooi afgelegd, die nog steeds, geen gevaar duchtend, kalm liep te grazen.

Plotseling hoorde hij links van zich het woest grommen van een leeuw. Het was een waarschuwend gegrom, dat, zooals de aapmensch wist, dikwijls aan een aanval vooraf ging. Tarzan zocht geen ontmoeting met Numa. Alles, wat hij wilde, was zijn prooi doodden en weer weggaan. Hij week wat rechts af. Vijftig voet voor hem stond een boom: als de leeuw aanviel, zou het misschien

noodzakelijk zijn daar een schuilplaats te zoeken, maar hij geloofde niet, dat Numa aanvallen zou. Hij had hem geen aanleiding gegeven om dat te doen; maar dan bracht een windvlaag een lucht in zijn neusgaten, die hem waarschuwde, dat er toch gevaar dreigde. Het was de lucht van Sabor, de leeuwin. Nu begreep Tarzan het: hij was bijna op een parenden leeuw gestooten, wat beteekende, dat een aanval bijna onvermijdelijk was, want een parende leeuw pleegt alles zonder provocatie aan te vallen.

Nu was de boom nog slechts vijf en twintig voet van hem af. Een gebrul donderde uit het gras achter hem. Een vlugge achterwaartsche blik overtuigde hem, dat het gevaar nabij was; Numa viel aan!

Tot op dat oogenblik had hij geen leeuw gezien, maar nu werd een massieve kop, omlijst door donkerbruine manen, zichtbaar. Tarzan van de Apen werd boos. Het wekte zijn woede op te moeten vluchten. Weinig wezens kunnen zich voortbewegen met de vlugheid van Tarzan en hij had een voorsprong van vijf en twintig voet. Hij had den boom eerder dan de leeuw kunnen bereiken, maar hij probeerde niet dat te doen — niet dadelijk. Integendeel, hij keerde zich om en stelde zich tegenover het brullende, groenoogige monster. Achteruit ging zijn rechterarm; dan voorwaarts met al het gewicht van zijn krachtige gestalte, gesteund door machtige spieren. De zware Utenga speer vloog uit zijn hand. Eerst op dat oogenblik keerde Tarzan van de Apen zich om en vluchtte; maar hij vluchtte niet voor den leeuw, die hem vervolgde. Achter Numa had hij Sabor zien komen en achter haar golfde het gras op vele plekken boven de lichamen van aanstormende leeuwen. Tarzan van de Apen vluchtte weg voor een zekeren en plotseligen dood.

De speer hield voor een oogenblik den aanval van den dichtstbijzijnden leeuw tegen en in die fractie van een seconde, welke het verschil tusschen leven en dood beteekende, vloog de aapensch den boom in, die zijn doel geweest was, terwijl de klauwen van Numa zijn hiel bijna aanraakten.

Toen Tarzan buiten het bereik daarvan was, keerde hij zich om en keek naar beneden. Onder hem klauwde een groote leeuw in zijn doodsstrijd naar de schacht van de speer, die in zijn hart doorgedrongen was. Achter den eersten leeuw werden een leeuwin en nog zes leeuwen zichtbaar. Verder op de vlakke verdwenen de antilopen en de zebra's, door het gebrul van den aanvallenden leeuw op de vlucht gejaagd.

De leeuwin sprong in een poging, om het mensching naar beneden te trekken, tegen den stam van den boom op. Het was haar gelukt een voorpoot over een lagen tak te krijgen en zij bleef zoo een oogenblik hangen in een poging om verder naar boven te klauteren, maar zij kon geen voldoende steunpunt voor haar achterpooten vinden, om zich verder op te trekken, en even later gleed zij weer terug naar den grond. Zij besnuffelde haar dood mannetje en liep dan grommend om den boom heen. De zes mannetjes voegden hun woest gegrom bij het gebrul van Sabor, terwijl boven hen de aapmensch naar beneden keek en door zijn lippen zijn eigen teleurstelling en misnoegen uitgrauwde. In den top van een boom, een halve mijl verder, schreeuwde en gilde een klein aapje.

Een half uur lang cirkelde de leeuwin om den boom heen, met haar geelgroene oogen, fonkelend van woede en haat, opkijkend naar Tarzan; dan ging zij naast het lijk van haar gevallen mannetje liggen, terwijl de zes andere leeuwen op hun achterpooten gingen zitten en nu eens naar Sabor, dan weer naar Tarzan, dan weer naar elkander keken.

Tarzan van de Apen staarde bedroefd naar den wegvlochtende buit en naar het woud. Hij had nu meer honger dan ooit. Zelfs als de leeuwen weggingen en hij daardoor uit den boom zou kunnen komen, was hij nog even ver van een maal als hij geweest was, toen hij dien ochtend wakker werd. Hij brak twijgjes en takjes van den boom en slingerde die naar Sabor in een poging haar weg te jagen, daar hij wist, dat de mannetjes haar zouden volgen, waarheen zij ook ging; maar zij gromde slechts des te woester en bleef op haar plaats naast den dooden leeuw.

Op die wijze verliep de verdere dag. De avond kwam en nog bleef de leeuwin naast het doode mannetje. Tarzan maakte zich de heftigste verwijten, dat hij zijn boog en pijlen in het woud achtergelaten had. Daarmede had hij de leeuwin en de leeuwen kunnen doodden. Zonder deze kon hij niets doen dan twijgjes naar hen gooien en wachten. Hij vroeg zich af, hoelang hij zou moeten wachten. Wanneer de leeuwin honger genoeg kreeg, zou zij weggaan; maar wanneer zou dat zijn? Te oordeelen naar den omvang van haar buik had zij kortgeleden veel gegeten.

Tarzan had reeds sedert lang in zijn lot berust. Toen hij gemerkt had, dat het gooien van takjes naar Sabor haar niet wegjoeg, was hij daarmee opgehouden.

In tegenstelling met menschen bleef hij haar niet plagen, alleen met het doel uiting te geven aan zijn misnoegen. Inplaats daarvan maakte hij het zich makkelijk in een mik van den boom en ging slapen.

In het woud, op den rand der vlakte, rolde een angstig klein aapje zich op tot een heel klein balletje en leed in stilte. Hij was bang, dat hij, als hij te luidruchtig was, gauwer de aandacht trekken zou van Sheeta, den luipaard. Dat Sheeta ten slotte toch komen zou, om hem op te eten, was zeker. Maar waarom dat oogenblik te verhaasten?

Toen de zon opkwam en hij nog leefde, was Nkima verbaasd, maar niet ten volle overtuigd. Sheeta had hem misschien in de donkerte over het hoofd gezien, maar in het volle daglicht zou hij hem zeker opmerken; maar dit was tenminste een troost, dat hij Sheeta eerder kon zien en daardoor vluchten. Met de opkomst van de zon werd zijn stemming wat vrolijker, maar hij voelde zich nog ongelukkig, omdat Tarzan niet terug was. Op de vlakte kon hij hem in den boom zien en hij begreep niet, waarom hij niet naar beneden klom en naar den kleinen Nkima kwam. Hij zag de leeuwen ook; maar de gedachte kwam niet in hem op, dat zij Tarzan beletten terug te komen. Hij kon zich niet voorstellen, dat er een wezen of een aantal wezens kon zijn, dat zijn machtige meester niet zou kunnen overwinnen.

Tarzan ergerde zich. De leeuwin gaf geen enkel bewijs, dat zij ooit weg zou gaan. Enkele mannetjes waren in den nacht op jacht gegaan en een, die een prooi gevonden had, lag vlak bij den boom daarop. Tarzan hoopte, dat Sabor daardoor aangelokt zou worden, maar ook dat gebeurde niet.

De middag kwam. Tarzan leed door honger en zijn keel was droog. Hij voelde de verleiding in zich opkomen een knots van een boomstam te snijden en te trachten zich daarmee een weg naar de vrijheid te banen; maar hij wist maar al te goed wat het resultaat zou zijn. Zelfs hij, Tarzan van de Apen, kon niet hopen den aanval van al die leeuwen, die zeker onmiddellijk volgen zou, zoodra hij uit den boom kwam en de leeuwin aanviel, te overleven. Dat zij aanvallen zou, indien hij zoo dicht bij haar dood mannetje kwam, stond als een paal boven water. Er bleef niets anders over dan wachten. Ten slotte zou zij weggaan; zij kon niet eeuwig daar blijven.

En dat deed zij ook niet. Even na twaalf uur stond zij op en sloop naar den buit, dien een der mannetjes gemaakt had. Toen zij in het hooge gras verdween, volgden de andere mannetjes haar. Het was gelukkig voor den aapmenschen, dat de buit aan den anderen kant van den boom lag. Hij wachtte niet tot het laatste mannetje tusschen het golvende gras verdween, maar liet zich uit den boom glijden, trok zijn speer uit het lijk van Numa en begon vlug naar het woud te loopen. Zijn ooren vingen ieder geluid op. Zelfs Numa had hem niet kunnen besluisen, zonder dat hij het merkte, maar geen leeuw volgde hem.

Nkima was uitgelaten van blijdschap. Tarzan had slechts honger en dorst. Het duurde niet lang voor hij iets vond om zijn dorst te lesschen, maar het was reeds laat voor hij een prooi vond en zijn honger stillen kon; dan gingen zijn gedachten terug naar het doel van zijn tocht. Hij wilde naar het dorp van Bobolo gaan om dat te verkennen.

Hij had zich ver van de rivier verwijderd en zijn jacht had hem het dal ingebracht op een punt, dat, naar hij vermoedde, ongeveer tegenover het dorp moest zijn, waar hij hoopte het jonge-

meisje te vinden. Hij was een grooten troep apen tegengekomen geleid door Zo-to, dien hij ver weg in zijn eigen land gewaand had; en hij was even met hen blijven praten; maar noch de groote apen noch Tarzan, die onder hen opgegroeid was, zijn praatziek, zoodat hij hen spoedig weer verliet, om zijn tocht verder voort te zetten. Nu slingerde hij zich door de boomen naar de rivier, waar hij wist, dat hij bakens zou kunnen vinden, waardoor hij zijn positie bepalen kon.

Het was reeds donker en het luchtspoor van menschen werd nu sterker in de neusgaten van Tarzan, zoodat hij wist, dat hij een dorp van de Gomangani naderde. Hij wist zeker, dat het niet het dorp van Bobolo kon zijn; het was te ver van de rivier verwijderd. Bovendien kon hij uit de geuren, die tot hem doordrongen, opmaken, dat de menschen, die het bewoonden, niet tot denzelfden stam als Bobolo behoorden. Alleen de aanwezigheid van Gomangani zou voor Tarzan een voldoende reden geweest zijn om een onderzoek in te stellen, want het was de zaak van den Heer van den Jungle om op de hoogte te zijn van alle dingen in zijn uitgestrekt domein; maar er was nog een ander luchtspoor, dat flauwtjes uit het dorp kwam en dat op zichzelf voldoende geweest zou zijn, om Tarzan daarheen te lokken. De aapmensch wist nu, dat het jongemeisje, dat hij zocht, dichtbij was.

Stil naderde hij het dorp, tot hij vanuit de overhangende takken van een grooten boom neerkeek op het erf voor de hut van Rebega, het opperhoofd.

HOOFDSTUK XVIII.

Pijlen uit den nacht.

Na een vruchteloos zoeken naar olifanten was de Kid naar zijn kamp teruggekeerd. Hij hoopte, dat Old Timer meer succes gehad had. In den beginne dacht hij, dat de lange afwezigheid van den ander daarop wees, maar toen de dagen verliepen en zijn vriend niet terugkwam, begon hij zich ongerust te maken. Zijn positie was allesbehalve benijdenswaardig. Het geloof en de trouw van zijn drie zwarte volgelingen waren leelijk geschokt. Alleen een eerlijke toewijding voor de twee blanken had hen de laatste maanden van teleurstelling en tegenslag bij hen doen blijven. Hoeveel langer hij nog hopen mocht dat dit duren zou, wist hij niet. Ook kon hij zich niet voorstellen wat hij doen zou, als zij hem in den steek lieten, maar toch gold zijn bezorgdheid meer zijn vriend dan hemzelf.

Gelukkig was hij in staat geweest een voldoende voorraad versch vleesch in zijn kamp te houden, zoodat de negers zich voorloopig tevreden stelden; maar hij wist, dat zij er naar verlangden naar hun eigen dorp terug te keeren, nu zij begrepen, dat zij er toch niet bij konden profiteeren, wanneer zij langer bij deze twee arme blanken bleven.

Dergelijke gedachten hielden zijn geest op een middag bezig, toen hij in zijn overpeinzingen gestoord werd door de kreten van zijn boys. Opkijkend, zag hij twee der mannen, die met Old Timer meegegaan waren, het kamp binnenkomen. Hij sprong op en liep hun tegemoet in de verwachting, dat hij zijn vriend en den derden neger achter hen zou zien; maar toen hij dicht genoeg bij was om hun gelaatsuitdrukking te zien, begreep hij, dat er iets niet in orde was.

„Waar zijn jullie Bwana en Andereya?” vroeg hij.

„Ze zijn beiden dood,” antwoordde een der terugkeerende zwarten.

„Dood!” riep de Kid uit. Het scheen hem toe, dat alles om hem heen in het niet verzonk. Old Timer dood! Het was niet te gelooven. Tot dusverre had hij nauwelijks beseft, hoeveel hij op den ouderen man gesteund had en wat zijn vriendschap voor hem beteekend had. „Hoe is het gebeurd?” vroeg hij versuft. „Was het een olifant?”

„De luipaardmannen, Bwana,” antwoordde dezelfde zwarte.

„De luipaardmannen! Vertel mij hoe het gebeurd is.”

Met een grooten omhaal van woorden en tot in de kleinste bijzonderheden vertelden de twee boys alles, wat zij wisten; en toen zij eindelijk klaar waren, zag de Kid nog een flauw straaltje van hoop. Zij hadden feitelijk niet gezien, dat Old Timer gedood was. Hij kon nog een gevangene in het dorp van Gato Mungu zijn.

„Hij heeft gezegd, dat, als hij niet bij ons terugkwam tegen den tijd, dat de schaduw van het woud in den ochtend de palissade verlaten had, wij moesten denken, dat hij dood was,” hield de neger vol.

De jonge man ging na waarover hij beschikken kon: vijf ontevreden negers en hijzelf — zes man, om op te trekken tegen de vesting van de luipaardmannen en hen ter verantwoording te roepen. En vijf van deze mannen hadden zulk een diep ontzag voor de luipaardmannen, dat hij wist, dat zij niet met hem mee zouden gaan. Plotseling hief hij zijn oogen naar de wachtende negers op. „Houdt je gereed om morgen, wanneer de zon opgaat, te vertrekken,” zeide hij bits.

Er volgde een oogenblik van aarzeling. „Waar gaan we heen?” vroeg er een achterdochtig.

„Waar ik je naar toe breng,” antwoordde hij kortaf; dan ging hij terug naar zijn tent, zijn geest vol van plannen voor de toekomst en van het tragische verhaal, dat de twee boys verteld hadden.

Hij vroeg zich af wie het jongemeisje zijn kon. Wat beteekende het, dat Old Timer een blanke vrouw volgde; was hij krankzinnig geworden of had hij vergeten, dat hij alle blanke vrouwen haatte? Natuurlijk, zoo overwoog hij, was er niets anders, dat zijn vriend had kunnen doen. Het jongemeisje was in gevaar geweest en dat zou voor Old Timer natuurlijk voldoende reden geweest zijn, om haar ontvoerders te achtervolgen; maar hoe was hij met haar in connectie gekomen? De boys waren op dat punt niet uitvoerig geweest. Hij zag hen nu met hun vrienden praten. Allen schenen zij opgewonden. Dan kwamen zij door het kamp naar zijn tent toe.

„Nu, wat is er?” vroeg hij, toen zij voor hem bleven staan.

„Als u naar het dorp van de luipaardmannen gaan wilt, Bwana,” zeide de woordvoerder, „zullen we u niet volgen. Wij zijn maar met ons weinigen en zij zouden ons allen dooden en opeten.”

„Dwaasheid!” riep de Kid uit. „Zij zullen niets van dien aard doen. Zij zouden het niet durven.”

„Dat heeft de oude Bwana ook gezegd, maar hij is niet bij ons teruggekomen. Hij is dood.”

„Ik geloof niet, dat hij dood is. Wij gaan dat onderzoeken.”

„U misschien, maar wij niet,” antwoordde de neger.

De Kid zag in, dat hij hen niet van besluit kon doen veranderen. De toekomst leek somber, maar hij was vastbesloten om te gaan, ook al moest hij alleen gaan. Maar wat kon hij zonder hen doen? Een plan kwam bij hem op.

„Wil je een gedeelte van den weg met mij meegaan?”

„Hoe ver?”

„Tot het dorp van Bobolo. Misschien kan ik hulp van hem krijgen.”

Een oogenblik beraadslaagden de negers fluisterend onderling; dan wendde hun woordvoerder zich weer tot den blanke. „Wij zullen tot het dorp van Bobolo meegaan,” zeide hij.

„Maar niet verder,” voegde een ander er aan toe.

Old Timer wachtte tot de vrouwen in het veld zich wat verwijderden van den boom, waarin hij zich schuil hield; dan liet hij zich voorzichtig aan den anderen kant naar beneden glijden. Hij was nog nooit in het dorp van de kleine mannen geweest. Hij had de inboorlingen van Bobolo's dorp dikwijls over hen hooren spreken en wist in het algemeen in welke richting het dorp der Pygmeeën lag, maar er waren in dit gedeelte van het woud vele paden. Het zou heel goed mogelijk zijn het verkeerde te nemen.

Hij wist genoeg van de Betetes, om te weten, dat het hem moeite zou kosten in hun dorp te komen. Het was een woest, oorlogszuchtig ras van Pygmeeën en ze stonden zelfs bekend als menscheneters. De paden naar hun dorp werden goed bewaakt en de eerste uitdaging zou wel een vergiftigde speer kunnen zijn. Maar hoewel hij al die dingen wist, kwam toch geen oogenblik de gedachte in hem op daarom het zoeken naar het jongemeisje op te geven. Hij aarzelde niet om een besluit te nemen, integendeel, het feit alleen, dat zij daar was, verhaastte dat.

De avond overviel hem spoedig, maar hij hield alleen op, omdat hij niet meer zien kon. Bij het eerste ochtendgloren ging hij weer op weg. Het woud was dicht en somber. Hij kon de zon niet zien en hij werd achtervolgd door het vermoeden, dat hij op het verkeerde pad was. Het moet ongeveer midden op den middag geweest zijn, toen hij plotseling verbijsterd staan bleef. Hij had op het pad voor hem zijn eigen voetafdrukken herkend; hij had in een grooten kring rondgelopen.

Absoluut niet wetend in welke richting hij gaan moest, sloeg hij een smal, kronkelend pad in, omdat hij nu eenmaal verder moest gaan. Nu bekeek hij zorgvuldig ieder pad, dat het zijne kruiste. De paden waren vochtig; dikwijls zag hij duidelijk het voetspoor van dieren. Maar eerst kort voor het invallen der duisternis zag hij iets, dat hem een nieuwe aanwijzing geven kon, namelijk den kleinen voetafdruk van een Pygmee. Old Timer voelde zich nu opgewekter. Hij was het woud gaan haten. De zonlooze somberheid drukte hem neer. Het had voor hem de dreigende

persoonlijkheid aangenomen van een machtigen, genadeloozen vijand, die niet alleen trachtte zijn plannen te dwarsboomen, maar hem in den dood te lokken. Hij wilde het verslaan — het bewijzen, dat hij, zij het ook minder machtig, dan toch geslepener was.

Hij haastte zich het nieuwe pad langs, maar de duisternis overviel hem voor hij wist of het al of niet naar zijn doel leidde. Toch hield hij niet op zooals hij den vorigen nacht gedaan had. Zoolang had het woud met hem gespot, dat hij misschien een beetje krankzinnig was. Uit de donkerte voor hem scheen iets tot hem te roepen. Was het een vrouwestem? Hij wist wel beter, maar toch luisterde hij gespannen, terwijl hij zich een weg door de donkerte tastte.

Dan drong in zijn scherp luisterende ooren een geluid door. Het was niet de stem van een vrouw, die hem riep, maar het was toch het geluid van menschenstemmen. Gedempt en onduidelijk klonk het uit dat zwarte ledig tot hem door. Zijn hart klopte wat sneller; voorzichtiger liep hij door.

Toen hij eindelijk in het zicht van een dorp kwam, kon hij aan gene zijde van de palissade niets anders zien dan het licht van vuren, dat op het gebladerte van overhangende takken en op de grasdaken der hutten speelde, maar hij wist, dat het het dorp der kleine mannen was. Daar, achter de palissade, was het jongemeisje, dat hij zocht.

Hij wilde het uitschreeuwen, wilde haar bemoedigende woorden toeroepen. Hij wilde, dat zij wist, dat hij dicht bij haar was, dat hij kwam om haar te redden; maar hij maakte geen geluid.

Voorzichtig sloop hij nader. Er was geen spoor van een schildwacht te bekennen. De kleine mannen hebben 's nachts in het donkere woud geen schildwachten noodig, want er zijn maar weinig menschelijke vijanden, die de gevaren van den nachtelijken jungle durven trotseeren. 's Nachts was het woud hun bescherming.

De palen, die in den grond gestoken waren om de palissade te

vormen, waren losjes met slingerplanten verbonden; er waren ruimten tusschen, waardoor hij het licht der vuren zien kon. Old Timer sloop voorzichtig verder, tot hij vlak tegen de palissade naast een poort stond; dan bracht hij zijn oog voor een der openingen en keek in het dorp van Rebega. Wat hij zag was niet bijzonder interessant: een groep inboorlingen, die zich verzameld hadden voor een hut in het midden van het dorp, naar hij vermoedde de hut van het opperhoofd. Zij schenen over iets te discussieeren en enkele mannen dansten. Hij kon hun hoofden op en neer zien gaan boven die van de inboorlingen, die hem het verder zien beletten.

Old Timer stelde geen belang in wat de kleine mannen deden. Tenminste dat dacht hij. Hij stelde alleen belang in het jongemeisje en hij keek het dorp rond om een bewijs van haar aanwezigheid te zien, ofschoon het hem heelemaal niet verbaasde, dat hij haar niet zag. Ongetwijfeld zat zij in een der hutten gevangen. Had hij de waarheid gekend, dan zou hij veel meer belang gesteld hebben in het doen en laten van deze kleine groep Pygmeeën, wier lichamen het gebonden meisje in hun midden aan zijn blik onttrokken.

Old Timer onderzocht de poort en ontdekte, dat die slechts vastgemaakt was met een touw van vezels. Uit zijn broekzak haalde hij het zakmes, dat de luipaardmannen over het hoofd gezien hadden, en dan begon hij het touw door te snijden, terwijl hij zich geluk wenschte met het feit, dat de dorpingen het bij de hut van het opperhoofd zoo druk met iets hadden, dat hij zijn werk doen kon zonder vrees voor ontdekking.

Hij wilde slechts voorbereidende maatregelen nemen, om in het dorp te kunnen komen, wanneer hij het jongemeisje ging zoeken, nadat de inboorlingen zich in hun hutten hadden teruggetrokken om te slapen, en een uitweg te hebben, wanneer hij haar gevonden had. Om de een of andere onverklaarbare reden voelde hij zich zeker van succes. Reeds zag hij zich weer met het jongemeisje vereenigd, maar dan kwam er een kleine opening in den kring van inboorlingen, die tusschen hem en het midden van de

groep in stonden; en door die opening zag hij iets, dat hem plotseling een koude rilling over zijn rug joeg.

Het was het jongemeisje, aan handen en voeten gebonden, en een woeste duivelin, die een groot mes zwaaide. Toen Old Timer het afschuwelijke schouwspel een oogenblik voor zijn verschrikten blik zag, greep de vrouw het jongemeisje bij het haar en duwde haar hoofd achterover. Het mes flitste in het licht van de kookvuren, die voor het komende feestmaal aangestoken waren, en Old Timer, op een klein mes na ongewapend, vloog door de poort en snelde naar het moordtoneel.

Een gil kwam over zijn lippen, die in de ooren der verbaasde Pygmeeën klonk als de oorlogskreet van aanvallende inboorlingen, en op hetzelfde oogenblik joeg een pijl door het lichaam van Wlala en doorboorde haar hart. De blikken van Old Timer waren op dat oogenblik op de duivelin gericht en hij zag den pijl zooals velen der Pygmeeën; maar evenmin als zij had hij een flauw vermoeden van waar die gekomen was — van een vriend of van een vijand.

Een oogenblik bleven de kleine mannen in stomme verbazing staan, maar de blanke begreep, dat zij niet lang werkeloos zouden blijven, wanneer zij ontdekten, dat zij slechts een ongewapenden man tegenover zich hadden; en dan kwam plotseling een denkbeeld in hem op.

Zich half omkeerend, riep hij in de richting van de open poort: „Omringt het dorp! Laat niemand ontsnappen, maar doodt niet, tenzij ze mij dooden.” Hij sprak in een dialect, waarvan hij wist, dat zij het zouden verstaan, de taal van Bobolo's stam. Dan riep hij tot de dorpingen: „Op zijde! Laat mij de blanke vrouw nemen en niets kwaads zal jullie overkomen.” Maar hij wachtte niet op toestemming.

Hij sprong naast het jongemeisje en nam haar in zijn armen op; en op dat oogenblik scheen Rebege uit zijn verdooving te ontwaken. Hij zag slechts één man. Misschien waren er anderen buiten het dorp, maar had hij geen krijgers, die konden vechten? „Doodt den blanken man,” riep hij, terwijl hij naar voren sprong.

Een tweede pijl doorboorde het lichaam van Rebega. En toen hij tegen den grond sloeg, vielen er nog drie meer, die vooruitgesprongen waren om zijn bevel te gehoorzamen. Onmiddellijk vervulde angst de borst der overige Pygmeeën, die nu naar de grootere veiligheid van hun hutten snelden.

Old Timer wierp het jongemeisje over zijn schouder, rende naar de open poort en verdween in het woud. Achter zich hoorde hij een gescheur en gekraak, maar hij wist niet wat er gebeurd was en hij trachtte evenmin dat te weten te komen.

HOOFDSTUK XIX.

„De demonen komen.”

Het schouwspel, dat Tarzan van de Apen zag, toen hij neer keek op het erf van het dorp van Rebege, vervulde hem met groote verbazing. Hij zag een blank meisje aan handen en voeten gebonden. Hij zag de kookpotten en de vuren en raadde onmiddellijk wat er dadelijk gebeuren zou. Hij was onderweg naar het dorp van Bobolo, om het daar gevangen gehouden blanke meisje te zoeken. Konden er in deze zelfde streek twee blanke meisjes gevangenen van inboorlingen zijn? Dat leek nauwelijks waarschijnlijk. Dit moest derhalve het blanke meisje zijn, dat hij in het dorp van Bobolo gewaand had; maar hoe was zij hier gekomen?

De vraag was van minder belang dan het feit, dat zij hier was, en nog belangrijker het feit, dat haar redden moest. Hij liet zich op den grond glijden, klom over de palissade en sloop van den achterkant door het dorp, er voor zorgend in de schaduw der hutten te blijven, terwijl de kleine Nkima in een boom achterbleef.

Toen de Pygmeeën een terrein voor hun dorp hadden vrij gemaakt, hadden zij binnen de gepalissadeerde ruimte een paar boomen laten staan, die hun schaduw geven konden, en een daarvan stond voor de hut van Rebege. Tarzan liep er heen en slingerde zich in de takken, nog juist bijtijds om te zien, dat Wlala het jongemeisje bij het haar greep en haar mes ophief, om de mooie keel door te snijden.

Er was geen tijd voor nadenken, nauwelijks tijd voor handelen. De spieren van den aapmensch reageerden bijna werktuigelijk op den prikkel van de noodzakelijkheid. Een pijl op zijn boog leggen en wegschieten vereischte slechts de fractie van een seconde.

Tegelijkertijd hoorde hij het lawaai bij de poort, zag den blanken man toesnellen, hoorde hem gillen. Ook al had hij hem niet herkend, dan zou hij intuïtief geweten hebben, dat hij slechts voor één doel hier was: het redden van het jongemeisje. En toen hij het bevel van Rebega hoorde en wist in welk gevaar de blanke verkeerde, schoot hij nog enkele pijlen af, welke hen doodden, die hem het meest bedreigden, en joeg hij de rest der Pygmeeën voor den korten tijd, die noodig was om de gevangene uit het dorp te verwijderen, naar hun hutten op de vlucht.

Tarzan van de Apen had geen onaangenaamheden met de kleine mannen. Hij had datgene gedaan, waarvoor hij hier gekomen was, en wilde weer weggaan, maar toen hij zich omkeerde, om uit den boom te klimmen, klonk er een gescheur van hout en brak plotseling de tak, waarop hij stond, van den stam van den boom en viel, den aapmensch met zich sleurend, op den grond.

De val maakte hem een oogenblik bewusteloos, en toen hij weer tot bewustzijn kwam, voelde hij de Pygmeeën, die juist klaar waren met het stevig vastbinden van zijn armen en beenen, over zijn lichaam loopen. Daar hij niet wist, dat zij klaar waren met hun werk en evenmin hoe goed zij het gedaan hadden, trok de aapmensch hard aan zijn touwen, waarna de Pygmeeën in alle richtingen wegvluchtten; maar de touwen hielden het uit en de Heer van den Jungle wist, dat hij de gevangene van het wreedste en meedoogenlooste volk was, dat in deze streken huisde.

De Betetes waren nog zenuwachtig en bang. Zij hadden de poorten, die Old Timer geopend had, weer dichtgemaakt en een aantal krijgers bewaakten dezen ingang en ook dien aan het andere einde van het dorp. In vergif gedoopte speren en pijlen werden gereed gehouden voor iederen vijand, die zou naderen, maar het geheele dorp verkeerde nog in een staat van angst, die aan paniek grensde. Hun opperhoofd was dood; het blanke meisje, dat zij hadden willen opeten, was weg; een reusachtige blanke man was uit den hemel in hun dorp gevallen en nu gevangene. Al deze dingen waren binnen enkele seconden gebeurd; het was dus niet te verwonderen, dat zij zenuwachtig waren.

Omtrent hun nieuwen gevangene heerschte er verschil van meening. Sommigen waren van oordeel, dat hij onmiddellijk gedood moest worden, zoodat hij niet zou kunnen ontsnappen. Anderen, onder den indruk van de geheimzinnige manier, waarop hij in hun dorp gekomen was, wilden liever wachten, daar zij niet zeker wisten waar hij vandaan kwam.

Het mogelijke gevaar van een aanval door den vijand gaf ten slotte respijt aan den aapmensch, en wel om de eenvoudige reden, dat zij hun aandacht niet durfden afwenden van de verdediging van het dorp, om een feestmaal in elkaar te zetten. De volgende avond zou nog beter aan hun doel beantwoorden, betoogde hun leider; en dus sleepten een twintigtal hunner het groote lichaam van hun gevangene naar een leege hut, waarna er twee voor den ingang op post bleven staan.

In den hoogsten tak van een boom liep Nkima heen en weer in verdriet en angst, maar voornamelijk angst; want in vele opzichten leek hij veel op ons allen, die met Nkima afstammelingen zijn van een gemeenschappelijken voorvader. Zijn eigen moeilijkheden waren erger voor hem dan de moeilijkheden van een ander, ook al was die ander een aangebeden iemand.

Deze wereld scheen den kleinen Nkima heel wreed toe. De eene moeilijkheid was nog niet achter den rug, of een tweede deed zich weer voor, hoewel Nkima die moeilijkheden heel dikwijls aan zichzelf te danken had. Ditmaal had hij zich echter heel fatsoenlijk gedragen, hij had den geheelen dag niemand beleedigd of uitgescholden, niemand geplaagd, en toch was hij nu alleen in het donker met de lucht van Sheeta in zijn neus en Tarzan als een gevangene in de macht van de kleine Gomangani.

Hij wenschte, dat Muviro en de andere Waziri hier waren of Jad-bal-ja, de Gouden Leeuw. Dezen zouden zeker Tarzan te hulp komen en hem redden ook; maar zij waren heel ver weg. Zoo ver, dat Nkima reeds lang de hoop opgegeven had een van hen nog eens terug te zien. Hij wilde in het dorp van de kleine Gomangani gaan, om dicht bij zijn meester te zijn, maar hij durfde niet. Hij kon alleen in den boom blijven en wachten op Sheeta of Kudu.

Als Sheeta het eerst kwam, wat hij zeker verwachtte, dan zou het met den kleinen Nkima afgeloopen zijn. Maar misschien zou Kudu, de zon, het eerst komen, in welk geval er nog een nieuwe dag van betrekkelijke veiligheid zou volgen, voor weer een angstwekkende nacht over een ongelukkige wereld viel.

Terwijl hij over dergelijke sombere dingen dacht, rezen uit het dorp beneden hem de lugubere klanken van een angstaanjagenden kreet op. De inboorlingen schrokken en werden bang, omdat zij maar half vermoedden wat het was. Zij hadden dien in hun leven nu en dan meer gehoord, maar nooit zoo dicht bij als thans. De kreet scheen uit het dorp te komen. Zij hadden nauwelijks tijd gehad om hier verder over te denken, toen zij hoorden, dat de angstaanjagende kreet uit een van hun eigen hutten afkomstig was.

Twee verschrikte krijgers kwamen hun dit mededeelen, de twee krijgers, die hun reusachtigen gevangene moesten bewaken. Met groote oogen en buiten adem vluchtten zij van hun posten. „Het is geen man, dien wij gevangen genomen hebben,” riep een hunner, „maar een demon. Hij heeft zich in een grooten aap veranderd. Hebben jullie hem niet gehoord?”

De andere inboorlingen waren eveneens bang. Zij hadden geen opperhoofd, niemand om bevelen te geven, niemand, tot wien zij zich in een geval als dit om raad en bescherming konden wenden.

„Heb je hem gezien?” vroeg er een aan de schildwachten. „Hoe ziet hij er uit?”

„Wij hebben hem niet gezien, maar wij hebben hem gehoord.”

„Als je hem niet gezien hebt, hoe weet je dan, dat hij zich in een grooten aap veranderd heeft?”

„Heb ik niet gezegd, dat ik hem gehoord heb? Moet je, wanneer een leeuw brult, in het bosch gaan kijken om te weten, dat het een leeuw is?”

De scepticus krabbelde op zijn hoofd. Dit was onweerlegbare logica. Maar toch vond hij, dat hij het laatste woord moest hebben. „Als je gekeken hadt, zou je het zeker geweten hebben. Had ik op wacht gestaan, dan zou ik in de hut gekeken hebben. Ik zou niet weggehoopen zijn als een oude vrouw.”

„Ga dan kijken,” riep een der schildwachten. De scepticus was tot zwijgen gebracht.

Nkima hoorde den luguberen kreet uit het dorp van de kleine mannen, die hem echter niet bang maakte. Hij luisterde scherp, maar geen geluid verbrak de stilte van het groote woud. Hij werd zenuwachtig. Hij wilde ook zijn stem verheffen, maar hij durfde niet, daar hij wist, dat Sheeta hem zou hooren. Hij wilde naar zijn meester gaan, maar vrees was sterker dan liefde. Alles, wat hij doen kon, was wachten en huiveren.

Vijf minuten verlieden: vijf minuten, waarin de Betetes een maximum praatten en een minimum dachten. Enkel hunner hadden echter bijna zooveel moed verzameld, dat zij een onderzoek zouden durven gaan instellen in de hut, waarin de gevangene opgesloten was, toen opnieuw de lugubere kreet de stilte van den nacht verbrak, waarop het onderzoek met aller toestemming uitgesteld werd.

Thans klonk flauwtjes van heel uit de verte het gebrul van een leeuw; en een oogenblik later hoorde men nog flauwer een luguberen kreet, heel veel gelijkend op dien, welke uit de hut gekomen was. Daarna heerschte er weer stilte, doch slechts voor korten tijd. Nu begonnen de vrouwen van Rebega en de vrouwen van de krijgers, die gedood waren, haar weeklachten aan te heffen. Zij jammerden en huilden en overdekten zich met asch.

Een uur verliep, waarin de krijgers krijgsraad hielden en een tijdelijk opperhoofd kozen. Het was Nyalwa, die als een dapper krijger bekend stond. De kleine mannen voelden zich nu rustiger; hun moed kwam terug. Nyalwa zag dit en begreep, dat hij het ijzer moest smeden, terwijl het heet was. Hij voelde ook, dat hij, nu hij opperhoofd was, iets belangrijks moest doen.

„Laten wij den blanke gaan doden,” zeide hij. „Wij zullen veiliger zijn, wanneer hij dood is.”

„En onze buiken zullen voller zijn,” merkte een krijger op. „De mijne is nu heel leeg.”

„Maar als het geen man, maar een demon is?” vroeg een ander.

Er volgde een twistgesprek, dat opnieuw een uur duurde,

maar ten slotte werd besloten, dat een aantal hunner naar de hut zou gaan, om den gevangene te doodden; dan werd weer de noodige tijd besteed aan de vraag, wie er gaan moesten. En gedurende dien tijd was de kleine Nkima zich veel dapperder gaan voelen. Hij had steeds door het dorp gadeslagen en hij had gezien, dat niemand de hut naderde, waarin Tarzan gevangen lag, en dat geen van de inboorlingen in dat gedeelte van het dorp was, daar zij zich allen verzameld hadden in de open ruimte voor de hut van den doodden Rebega.

Angstig klom Nkima uit den boom en liep naar de palissade, die hij overklom in dat gedeelte van het dorp, waar geen kleine mannen waren, daar zelfs degenen, die de achterpoort bewaakt hadden, bij den eersten kreet van den gevangene hun post verlaten hadden. Binnen enkele oogenblikken was hij bij de hut, waarin Tarzan lag. Bij den ingang bleef hij staan en keek in de donkere hut, maar hij kon niets zien. Weer werd hij heel bang.

„Het is de kleine Nkima,” zeide hij. „Sheeta wacht in het woud op mij. Hij heeft geprobeerd mij tegen te houden, maar ik was niet bang. Ik kom Tarzan helpen.”

De duisternis verborg den glimlach, die om de lippen van den aap mensch speelde. Hij kende zijn Nkima; wist, dat, als Sheeta op een mijl afstands geweest was, hij zijn veiligen hoogen tak, waar Sheeta hem niet bereiken kon, niet verlaten zou. Doch hij zeide slechts: „Nkima is heel dapper.”

De kleine aap ging de hut binnen en sprong op de breede borst van den aap mensch. „Ik ben gekomen, om de touwen, die je binden, door te knagen,” zeide hij.

„Dat kan je niet doen,” antwoordde Tarzan, „anders zou ik je al lang geleden geroepen hebben.”

„Waarom kan ik het niet?” vroeg Nkima. „Mijn tanden zijn heel scherp.”

„Nadat de kleine mannen mij met touw gebonden hadden, hebben zij koperdraad om mijn polsen en enkels gedraaid. Nkima kan koperdraad niet doorknagen.”

„Ik kan de touwen doorknagen en daarna kan ik het draad met mijn vingers wegnemen.”

„Je kan het probeeren, maar ik geloof niet, dat het gaan zal.”

Nyalwa was er eindelijk in geslaagd vijf krijgers te vinden, die met hem naar de hut wilden gaan om den gevangene te dooden. Hij betreurde het, dat hij het plan geopperd had, want als candidaat voor het permanente opperhoofdschap had hij het noodig gevonden om aan te bieden zich aan het hoofd te stellen.

Toen zij naar de hut slopen, hief Tarzan zijn hoofd op. „Zij komen,” fluisterde hij tegen Nkima. „Ga ze tegemoet. Vlug!”

Nkima sloop voorzichtig door de deur. Het eerste, wat hij zag, waren zes krijgers, die tersluiks op hem af kwamen. „Zij komen!” riep hij tegen Tarzan. „De kleine Gomangani komen!” En dan ging hij vlug op de vlucht.

De Betetes zagen hem en waren verbaasd. En zij waren ook niet weinig bang. „De demon heeft zich in een klein aapje veranderd en is ontsnapt,” riep een krijger.

Nyalwa hoopte het, maar het was te mooi om waar te zijn; maar toch ging hij op het denkbeeld in. „Dan kunnen we wel teruggaan,” zeide hij. „Als hij weg is, kunnen wij hem niet dooden.”

„Wij zouden in de hut kijken,” drong een krijger aan, die gehoopt had opperhoofd te worden en heel graag aangetoond zou hebben, dat hij dapperder was dan Nyalwa.

„Wij kunnen er morgen in kijken, wanneer het licht is,” vond Nyalwa. „Het is nu heel donker. We zouden niets kunnen zien.”

„Ik zal een brandenden tak uit het vuur halen,” zeide de krijger, „en als Nyalwa bang is, zal ik in de hut gaan. Ik ben niet bang.”

„Ik ben niet bang,” riep Nyalwa. „Ik zal er zonder licht in gaan.” Maar hij had het nog niet gezegd, of hij had er al spijt van. Waarom zeide hij altijd eerst dingen en dacht dan pas na?

„Waarom blijf je dan staan?” vroeg de krijger. „Je kan niet in de hut komen door stil te blijven staan.”

„Ik blijf niet stilstaan,” protesteerde Nyalwa, terwijl hij heel langzaam vooruit sloop.

Terwijl ze redetwisten, klom Nkima over de palissade en vluchtte in het donkere woud. Hij was heel erg bang, maar hij voelde zich opgeluchter, toen hij ver boven den grond in de kleinste takken van de boomen was. Hij bleef hier echter niet zitten, maar slingerde zich verder door de duisternis, want in het brein van den kleinen Nkima was een prachtig plan opgekomen. Zelfs zijn angst voor Sheeta moest wijken voor de opwindning van zijn zending.

Nyalwa kroop naar den ingang van de hut en keek naar binnen. Hij kon niets zien. Met zijn speer voor zich uit stapte hij naar binnen. De vijf krijgers verzamelden zich bij den ingang achter hem. Plotseling drong in Nyalwa's verschrikte ooren dezelfde lugubere kreet door, die hen allen reeds eerder zooveel angst aangejaagd had. Nyalwa keerde zich om en sprong vooruit, maar het vijftal versperde hem den weg. Hij botste tegen hen aan en trachtte zich over of door hen een weg te banen. Hij was bang, maar het viel te betwijfelen of hij banger was dan de andere vijf. Zij hadden hem niet met opzet den weg versperd, maar alleen omdat zij zich niet zoo vlug bewogen hadden als hij. Nu rolden zij op den grond, krabbelden weer op en vluchtten naar het andere einde van het dorp.

„Hij is er nog,” zeide Nyalwa, nadat hij weer wat op adem gekomen was. „Om dat te weten te komen ben ik de hut ingegaan. Ik heb gedaan wat ik gezegd heb, dat ik doen zou.”

„Wij zouden hem gaan doden,” zeide de krijger, die opperhoofd wilde worden. „Waarom heb je hem niet gedood? Je was met hem in de hut en hadt je speer bij je. Hij was gebonden en machteloos. Als je mij naar binnen hadt laten gaan, zou ik hem gedood hebben.”

„Ga dan naar binnen en dood hem,” bromde Nyalwa.

„Ik weet een betere manier,” zeide een andere krijger.

„Wat is dat?” vroeg Nyalwa, die ieder voorstel graag zou willen aannemen.

„Laten we allemaal de hut gaan omsingelen; en wanneer jij dan het sein geeft, zullen wij onze speren door de muren slingeren, op die manier zullen wij den blanke zeker dooden.”

„Dat is juist wat ik wilde voorstellen,” beweerde Nyalwa. „We zullen allemaal gaan; volgt mij!”

De kleine mannen slopen weer naar de hut. Hun groot aantal gaf hun moed. Eindelijk hadden zij de hut omsingeld en wachtten zij op het teeken van Nyalwa. De speren met de vergiftigde punten werden opgeheven. Het leven van den aapmensch hing aan een zijden draadje, toen een koor van boos gegrom even achter de palissade het bevel op de lippen van Nyalwa deed verstommen.

De kleine mannen keken naar de palissade en zagen donkere gestalten, die er bovenuit staken. „De demonen komen!” gilte er een.

„Het zijn de behaarde mannen van het woud,” riep een tweede.

Groote, donkere gestalten klommen over de palissade en lieten zich in het dorp vallen. De Betetes deinsden terug, hun speren slingerend. Een klein aapje, dat op het dak van een hut zat, schreeuwde en twetterde. „Dezen kant uit!” riep hij. „Dezen kant uit, Zu-tho, hier is Tarzan in het nest van de Gomangani.”

Een groote, zware gestalte met breede schouders en lange armen zwaaide naar de hut. Achter hem kwamen een half dozijn reusachtige mannetjesapen. De Betetes hadden zich naar Rebege's hut teruggetrokken.

„Hier!” riep Tarzan. „Tarzan is hier, Zu-tho!”

De groote aap bukte zich en keek in de donkere hut. Zijn reusachtig lichaam was te groot voor den kleinen ingang. Met zijn groote pooten greep hij de hut bij de deurposten en rukte die uit den grond, terwijl de kleine Nkima schreeuwend op het dak van de hut ernaast sprong.

„Draag mij het woud in,” beval de aapmensch.

Zu-tho lichtte den blanke in zijn armen op en droeg hem naar de palissade, terwijl de Pygmeeën zich achter de hut van Rebege verzamelden, niet wetend wat er in het andere gedeelte van hun

dorp gebeurde. De andere mannetjesapen volgden, woest grommend. Zij hielden niet van de lucht der menschingen. Zij wilden weer weg. Zooals zij gekomen waren vertrokken zij weer; en een oogenblik later hadden de donkere schaduwen van den jungle hen verzwolgen.

HOOFDSTUK XX.

„Ik haat je!”

Toen Old Timer het jongemeisje uit het dorp van de Betetes het bosch in droeg, trilde iedere vezel van zijn wezen door de aanraking van haar zacht, warm lichaam. Eindelijk hield hij haar in zijn armen. Zelfs het gevaar, waarin zij verkeerden, werd voor het oogenblik in de extase van zijn blijdschap vergeten. Hij had haar gevonden! Hij had haar gered! Zelfs in de opwinding van het oogenblik beseftte hij, dat geen enkele vrouw ooit zulk een overweldigende emotie bij hem opgewekt had.

Zij had niet gesproken; zij had het niet uitgesproken. Immers zij wist niet in wiens handen zij gevallen was. Haar reactie op haar redding was allesbehalve een gevoel van geluk geweest, want zij voelde, dat zij misschien aan een genadigen dood ontkomen was, om een nieuwe verschrikking van het leven onder het oog te moeten zien. De meest redelijke verklaring was, dat Bobolo nog juist op tijd gekomen was, om haar uit de handen van de Pygmeeën te redden, en zij verkoos den dood boven Bobolo.

Op korten afstand van het dorp zette Old Timer haar op den grond en begon haar touwen door te snijden. Hij had evenmin gesproken. Hij had het niet gewaagd te spreken, zoo luid klopte zijn hart in zijn keel. Toen het laatste touw doorgesneden was, hielp hij haar om op te staan. Hij wilde haar in zijn armen nemen en tegen zich aandrukken, maar iets hield hem tegen. Plotseling voelde hij bijna angst voor haar. Dan vond hij zijn stem terug.

„Den hemel zij dank, dat ik op tijd gekomen ben,” zeide hij.

Het jongemeisje uitte een kreet van verbazing. „Je bent een blanke!” riep zij uit. „Wie ben je?”

„Wie dacht je, dat ik was?”

„Bobolo.”

Hij lachte. „Ik ben de man, voor wien je niets voelt.”

„O! En je hebt je leven gewaagd om mij te redden. Waarom heb je dat gedaan? Het was duidelijk, dat je niets voor mij voelde; misschien was dat de reden, waarom ik jou niet mocht.”

„Laten wij dit alles vergeten en opnieuw beginnen.”

„Ja, natuurlijk,” stemde zij toe, „maar je moet een heel eind gekomen zijn en vele gevaren doorstaan hebben, om mij te redden. Waarom heb je dat gedaan?”

„Omdat ik —” Hij aarzelde. „Omdat ik niet zien kon, dat een blanke vrouw in de handen van die duivels viel.”

„Wat moeten wij nu doen? Waar kunnen wij heen gaan?”

„Voor morgen kunnen wij niet heel veel doen. Ik zou nog graag een eindje verder van dit dorp gaan en daarna moeten wij tot morgen uitrusten. Dan zullen wij probeeren mijn kamp te bereiken. Het is twee dagmarschen aan den anderen oever van de rivier, als ik de rivier tenminste vinden kan. Ik ben, toen ik trachtte het dorp van Rebege te vinden, gisteren verdwaald.”

Zij liepen langzaam verder door de duisternis. Hij wist, dat zij in de goede richting gingen, want toen hij op de open plek gekomen was, waar het dorp stond, had hij de sterrenbeelden aan den hemel gezien; maar hoe lang zij in de donkerte van den woudnacht, waarin de sterren aan hun blik onttrokken waren, den goeden koers zouden kunnen blijven volgen, wist hij niet.

„Wat is er met je gebeurd, nadat Bobolo mij bij den mond van die vreeselijke rivier uit de kano getrokken heeft?” vroeg zij.

„Ze hebben mij naar den tempel teruggebracht.”

Het jongemeisje huiverde. „Die vreeselijke plek.”

„Ze waren van plan mij gereed te maken voor een van hun feestmalen,” ging hij voort. „Ik geloof, dat ik nog nooit zoo dicht bij den dood geweest ben. De priesteressen waren juist op het punt mij met haar knotsen dood te slaan.”

„Hoe ben je ontsnapt?”

„Het was niets minder dan een wonder. Zelfs nu kan ik het niet uitleggen. Een stem riep uit de balken van den tempel en

beweerde de *muzimo* van een inboorling te zijn. Een *muzimo*, moet je weten, is een soort geest; ik geloof, dat ieder van hen een *muzimo* heeft, die over hem waakt. Dan liet de mooiste blanke man, dien ik ooit gezien heb, zich langs een van de pilaren glijden, rukte mij weg onder de neuzen van de priesters en priesteressen en bracht mij naar de rivier, waar hij een kano voor mij had liggen.”

„Had je hem nooit eerder gezien?”

„Neen. Ik zeg je, dat het een modern wonder was, heel veel gelijkend op dat, hetwelk daareven in het Pygmeëendorp plaats gevonden heeft, toen ik naar binnen stormde om die bloeddorstige oude duivelin te beletten jou den hals door te snijden.”

„Het eenige wonder, dat ik ken, was dat jij kwam juist op het oogenblik dat je kwam; als er nog wat anders gebeurd is, dan heb ik het niet gezien. Ik had mijn oogen gesloten in afwachting, dat Wlala haar mes gebruiken zou, toen jij haar tegengehouden hebt.”

„Ik heb haar niet tegengehouden.”

„Wat?”

„Dat was het wonder.”

„Ik begrijp het niet.”

„Juist toen de vrouw je bij je haar greep en haar mes ophief om je te doden, schoot een pijl door haar heele lichaam en viel zij dood neer. En toen ik naar je toestormde en de krijgers het mij wilden beletten, vielen er drie of vier van hen met pijlen door hun lichaam, maar ik heb er niet het flauwste vermoeden van, waar die pijlen vandaan gekomen zijn. Ik heb niemand gezien, die ze afgeschoten kan hebben. Ik weet niet of het iemand geweest is, die trachtte ons te helpen, of dat het inboorlingen waren, die het dorp der Betetes aanvielen.”

„Of iemand anders, die trachtte mij te stelen,” opperde het jongemeisje. „Ik ben in den laatsten tijd zoo dikwijls gestolen, dat ik dat ben gaan verwachten; maar ik hoop, dat het niet zoo is, want dan zouden ze ons misschien volgen.”

„Een gelukkige gedachte, maar ik hoop, dat je je vergist. En ik geloof ook, dat je je vergist, want als zij ons gevolgd hadden om

jou te krijgen, dan zouden zij al eerder bij ons geweest zijn. Er is geen enkele reden, waarom zij gewacht zouden hebben."

Zij liepen nog ongeveer een half uur langzaam verder door de donkerte; dan bleef de man staan. „Ik geloof, dat wij nu beter tot morgen kunnen rusten,” zei hij, „hoewel ik niet precies weet, hoe we dat doen moeten. Er is geen plekje, om te gaan liggen, behalve het pad, en daar dat 's nachts door luipaarden gebruikt wordt, is het niet bepaald een veilige ligplaats.”

„Wij zouden het in de boomen kunnen probeeren,” opperde zij.

„Het is het eenige alternatief. Het kreupelhout is hier te dik — wij zouden geen plekje kunnen vinden, dat groot genoeg is, om te gaan liggen. Kan je klimmen?”

„Misschien zal ik een beetje hulp noodig hebben.”

„Ik zal het eerst naar boven klimmen en dan mijn handen uitsteken en je helpen.”

Een oogenblik later had hij een lagen tak gevonden en klom er in. „Hier,” zeide hij, zich bukkend, „geef mij je hand.”

Zonder moeite trok hij haar naast zich op. „Blijf hier tot ik een makkelijker plekje gevonden heb.” Zij hoorde hem een paar minuten in den boom rondklimmen en dan kwam hij bij haar terug. „Ik heb het plekje gevonden. Wanneer ik het besteld had, zou het niet beter kunnen zijn.” Hij hielp haar opstaan, sloeg een arm om haar heen en trok haar van tak tot tak op, terwijl zij naar het plekje klommen, dat hij gevonden had.

Het was een groote mik, waar drie takken een vork vormden.

„Ik kan dit als een pullmanwagen voor je inrichten. Wacht een minuut, tot ik nog een paar kleine takken afgesneden heb. Hoe ik dit plekje in het donker gevonden heb, gaat mijn begrip te boven.”

„Weer een wonder misschien,” opperde zij.

Om hen heen groeiden kleine takken en Old Timer had niet veel tijd noodig om er zooveel te snijden als hij noodig had. Deze legde hij dicht bij elkaar over de twee evenwijdig loopende takken. Daarover legde hij een dek van bladeren.

„Probeer dit eens,” zeide hij. „Het is misschien geen veeren bed, maar het is in ieder geval beter dan niets.”

„Het is schitterend.” Zij had er zich op uitgestrekt in de eerste ontspanning, die zij sedert dagen gevoeld had — nog meer een ontspanning van geest en zenuwen dan van het lichaam.

Hij kon haar in de donkerte maar flauwtjes zien, maar voor zijn geestesoog zag hij de omtrekken van haar prachtig lichaam en weer joeg de passie door zijn aderen.

„Waar ga jij slapen?” vroeg zij.

„Ik zal wel een plekje vinden,” antwoordde hij heesch. Hij kwam wat dichtter naar haar toe. Zijn begeerte om haar in zijn armen te nemen was bijna onweerstaanbaar.

„Ik ben zoo gelukkig,” fluisterde zij slaperig. „Ik had niet verwacht ooit weer gelukkig te zullen zijn. Dat moet komen, omdat ik me bij jou zoo veilig voel.”

De man antwoordde niet. Hij voelde zich plotseling heel koud worden, alsof zijn bloed in water veranderd was; dan bedekte een warme blos zijn wangen. „Waarom voor den drommel heeft ze dat gezegd?” zeide hij tot zichzelf. Het maakte hem boos. Hij voelde, dat het niet fair was. Welk recht had zij om dat te zeggen? Zij was *niet* veilig bij hem. Het maakte datgene, wat hij van plan was, des te moeilijker om te doen — nam er iets van het genot van weg. Had hij haar leven niet met eigen levensgevaar gered? Was zij hem niet iets schuldig? Waren alle vrouwen hem niet iets schuldig voor wat één vrouw hem aangedaan had?

„Het lijkt zoo vreemd,” zeide zij slaperig.

„Wat?” vroeg hij.

„Ik was zoo bang voor je, nadat je in mijn kamp gekomen was, en nu zou ik bang zijn, indien je niet hier was. Het bewijst, dat ik geen goede menschenkenner ben, maar je was toen heusch niet heel aardig. Je schijnt veranderd te zijn.”

Hij ging hier niet verder op in, maar tastte in de donkerte rond, totdat hij een plekje gevonden had, waar hij zich neerleggen kon, niet makkelijk, maar met een minimum ongemak. Hij voelde, dat hij zwak was van honger en vermoeidheid. Hij zou wachten tot den volgenden dag. Hij dacht, dat het dan makkelijker zou gaan,

wanneer haar vertrouwen in hem niet meer zoo versch in zijn gedachten was, maar hij gaf zijn plan niet op.

Hij klom in een mik, waar een groote tak zich van den hoofdstam van den boom afscheidde. Hij lag daar heel ongemakkelijk, maar er bestond tenminste minder gevaar dat hij zou vallen, wanneer hij insliep. Het jongemeisje lag op korten afstand boven hem. Hij was te ver van haar weg, om haar aan te raken, maar steeds voelde hij haar in zijn nabijheid. Dan hoorde hij aan haar regelmatige ademhaling, dat zij in slaap gevallen was. Op de een of andere wijze deed het hem denken aan een baby — onschuldig, vol vertrouwen. Hij wilde, dat het niet zoo was. Waarom was zij zoo mooi? Waarom had zij zulk haar? Waarom had God haar zulke oogen en lippen gegeven? Waarom — de vermoeidheid liet zich gelden. Hij sliep.

Old Timer was heel stijf en pijnlijk, toen hij wakker werd. Het was reeds helder licht. Hij keek op naar het jonge meisje. Zij zat rechtop en keek naar hem. Toen hun blikken elkaar ontmoetten, glimlachte zij. Kleine dingen, triviale dingen hebben dikwijls een geweldigen invloed op ons leven. Had Kali Bwana op dat oogenblik niet juist op die manier geglimlacht, dan zou het leven van twee menschen misschien heel anders geweest zijn.

„Goeden morgen,” riep zij, toen Old Timer tegen haar terug glimlachte. „Heb je den heelen nacht in die vreeselijke houding geslapen?”

„Zoo erg was het niet,” verzekerde hij haar. „Ik heb in ieder geval geslapen.”

„Je hebt zoo'n heerlijk plekje voor mij klaargemaakt; waarom heb je dat voor jezelf ook niet gedaan?”

„Heb je goed geslapen?” vroeg hij.

„Den heelen nacht. Ik moet doodmoe geweest zijn; maar wat misschien den meesten invloed gehad heeft, was, dat ik niet bang was. Nadat mijn mannen mij in den steek gelaten hadden, is dit de eerste nacht geweest, dat ik zonder angst ben gaan slapen.”

„Daar ben ik blij om. En nu moeten wij verder, wij moeten uit deze streek zien te komen.”

„Waar kunnen we heengaan?”

„Ik wil eerst in Westelijke richting gaan, tot wij beneden het jachtterrein van Bobolo zijn, en dan in Noordelijke richting naar de rivier trekken. Het zal misschien eenige moeite kosten die over te steken, maar wij zullen wel een manier vinden. Op het oogenblik maak ik me meer bezorgd over de Betetes dan over Bobolo. Zij jagen alleen op korten afstand van de rivier, maar de Betetes zwerven heel ver door het woud rond. Gelukkig voor ons komen zij niet ver naar het Westen.”

Hij hielp haar uit den boom en weldra vonden zij een pad, dat in Westelijke richting scheen te loopen. Nu en dan zag hij vruchten, waarvan hij wist, dat ze eetbaar waren, en dan plukte hij ze; op die wijze aten zij, terwijl ze langzaam door het woud trokken; zij konden niet vlug vooruitkomen, omdat zij beiden lichamelijk zwak waren, doordat zij in langen tijd niet voldoende voedsel gekregen hadden; maar de nood dreef hen voort.

Dorst had hen ontzettend gekweld, toen zij bij een klein stroompje kwamen, en hier dronken zij en rustten uit. Old Timer had op het pad, dat zij gevolgd hadden, zorgvuldig gezocht naar teekenen van de Pygmeeën, maar hij had geen enkel spoor van menschenlijke voetafdrukken ontdekt en was overtuigd, dat het pad zelden door de Betetes gebruikt werd.

Het jongemeisje zat met haar rug tegen den stam van een kleinen boom, terwijl Old Timer op een plek lag, waar hij heimelijk naar haar profiel kon kijken. Sinds dien ochtendglimlach keek hij naar haar uit nieuwe oogen, waarvan de schellen van zelfzucht en wellust waren weggevallen. Hij zag nu achter den glanzenden slagboom van haar lichamelijke bekoorlijkheden een schoonheid van karakter, welke de eerste verre overtrof. Nu kon hij den moed begrijpen, die haar de kracht gegeven had om de gevaren van deze woeste wereld te trotseeren voor — wat?

Die vraag bracht een abrupt einde aan zijn prettige overpeinzingen. Waarvoor? Nu, voor Jerry Jerome natuurlijk. Old Timer had Jerry Jerome nooit gezien. Alles, wat hij van hem wist, was zijn

naam, maar toch haatte hij den man met al het vuur van blinde ijverzucht. Plotseling ging hij rechtop zitten.

„Ben je getrouwd?” Hij schoot die woorden als uit een pistool.

Het jongemeisje keek hem verbaasd aan. „Welneen,” antwoordde zij.

„Ben je verloofd?”

„Zijn je vragen niet een beetje te persoonlijk?” Er klonk iets van den kouden toon, die hun gesprek op den dag, dat hij in haar kamp gekomen was, gekenmerkt had.

„Waarom zou ik niet persoonlijk zijn?” dacht hij. Had hij haar leven niet gered, was zij hem niet iets schuldig? Maar dan drong het besef van de onhebbelijkheid van zijn houding tot hem door. „Pardon,” zeide hij.

Een tijdlang bleef hij naar den grond zitten staren, zijn armen om zijn knieën gevouwen, zijn kin daarop rustend. Het jongemeisje sloeg hem gade. Voor het eerst, nadat zij hem ontmoet had, bekeek zij zijn gelaat nauwkeurig. Door zijn verwilderden baard zag zij sterke regelmatige trekken, zag zij, dat de man knap was ondanks het vuil en den verwilderden blik, die het gevolg was van ontbering en angst. En ook was hij niet zoo oud, als zij hem gewaand had. Zij dacht, dat hij nog geen dertig kon zijn.

„Weet je wel,” zeide zij dan, „dat ik zelfs je naam niet ken?”

Hij aarzelde een oogenblik voor hij antwoordde en zeide dan: „De Kid noemt mij Old Timer.”

„Dat is geen naam,” protesteerde zij, „en je bent niet oud.”

„Dank je voor het compliment, maar als iemand zou oud is als hij zich voelt, dan ben ik de oudste man op de wereld.”

„Je bent moe,” zeide zij kalmeerend en haar stem was als de liefkoozing van een moederhand. „Je hebt zooveel doorgemaakt, en dat alles voor mij.” Misschien herinnerde ze zich de manier, waarop zij zijn vraag van daareven beantwoord had, en had daar spijt van. „Ik geloof, dat je hier zoo lang als je kan moet rusten.”

„Ik voel me heel goed; jij zou hier moeten rusten, maar het is hier niet veilig. We moeten verder, onverschillig hoe moe we zijn, tot we verder weg zijn van het land der Betetes.”

Hij stond langzaam op en bood haar zijn hand aan.

Aan de overzijde van den stroom, waardoor hij haar droeg ondanks haar protest, dat hij zijn kracht niet moest overschatten, kwamen zij op een breeder pad, waarop zij naast elkaar konden loopen. Hier bleef hij weer staan om twee stokken te snijden. „Die zullen ons helpen om verder te strompelen,” zeide hij glimlachend. „We worden een dagje ouder.” Maar de stok, dien hij voor zichzelf sneed, was zwaar en knoestig en leek meer op een wapen dan op een wandelstok.

Weer zetten zij naast elkaar hun vlucht voort. Gedurende eenigen tijd spraken zij niet, ieder bezig met zijn eigen gedachten. Het jongemeisje verbrak eindelijk het zwijgen.

„Old Timer is geen naam,” zeide zij. „Ik kan je zoo niet noemen — het is te dwaas.”

„Het is niet veel erger dan mijn werkelijke naam,” verzekerde hij haar. „Ik ben naar mijn grootvader genoemd en grootvaders hebben zoo dikwijls eigenaardige namen.”

„Dat weet ik, maar toch waren het goede, oude namen. Mijn grootvader heette Abner.”

„Heb je er maar één gehad?” plaagde hij.

„Maar een, die Abner heette. En naar wien ben jij genoemd?”

„Hiram; maar mijn vrienden noemen mij Hi,” voegde hij er vlug aan toe.

„Maar je achternaam? Ik kan je niet Hi noemen.”

„Waarom niet? We zijn toch vrienden.”

„Zeker,” stemde zij toe, „maar je hebt mij je achternaam nog niet genoemd.”

„Noem me maar Hi,” zei hij een beetje kortaf.

„Maar stel, dat ik je aan iemand moet voorstellen?”

„Aan wien bijvoorbeeld?”

„O, Bobolo,” opperde zij lachend.

„Ik heb reeds kennis gemaakt met dat heerschap; maar over namen gesproken, ik ken den jouwe niet.”

„De inboorlingen hebben mij Kali Bwana genoemd.”

„Maar ik ben geen inboorling.”

„Ik vind Kali heel mooi; noem mij maar Kali.”

„Het beteekent vrouw. Heel goed, Vrouw.”

„Als je mij zoo noemt, zal ik je geen antwoord meer geven.”

„Zooals je zegt, Kali. Ik vind zelf den naam ook mooi, hij is heel geschikt voor een jongmeisje.”

Terwijl zij moe voortsjokten, werd het woud meer open; het kreupelhout was niet zoo dicht meer en de boomen stonden wat verder van elkaar. Op een open plek bleef Old Timer staan en keek op naar de zon. Dan schudde hij zijn hoofd. „Wij hebben in Oostelijke in plaats van Zuidelijke richting geloopt,” zeide hij.

„Om hopeloos te worden.”

„Het spijt me; het was dom van me, maar door die beroerde boomen kon ik de zon niet zien. Dikwijls schijnen levenlooze voorwerpen boosaardige persoonlijkeden aan te nemen, die iemand overal den voet dwars zetten en dan spotten met zijn ongeluk.”

„O, het was jouw schuld niet,” riep zij vlug. „Dat heb ik heelemaal niet willen zeggen. Je hebt alles gedaan, wat een mensch mogelijkerwijze doen kan.”

„Ik zal je zeggen, wat we doen kunnen,” zeide hij.

„Ja, wat?”

„We kunnen verder gaan tot den volgenden stroom en dien naar de rivier volgen; hij moet ergens in de rivier uitloopen. Het is te gevaarlijk om terug te gaan naar dien, welken we overgestoken hebben. Inmiddels kunnen we er wel op rekenen, dat we nog een langen, moeilijken tocht voor ons hebben, en ons daarop voorbereiden.”

„Hoe? Wat bedoel je?”

„Wij moeten eten; en we hebben geen kans om ander voedsel te krijgen dan de vruchten en wortels, die we hier en daar vinden, en dat is geen versterkend voedsel voor een zwaren tocht. Wij moeten vleesch hebben, maar we hebben geen middelen om dat te krijgen. We hebben wapens noodig.”

„En er is hier in de buurt geen wapenwinkel.” Haar onverwachte grappen hadden een goede uitwerking op zijn stemming. Zij zuchtte of beklaagde zich nooit. Zij was dikwijls ernstig, zooals dat

bij hun toestand paste; maar zelfs tegenslag, gevoegd bij al de beproevingen, die zij de laatste weken doorstaan had, kon haar gevoel voor humor niet geheel vernietigen.

„We zullen onze eigen wapenen moeten maken,” zeide hij.

„Laten we beginnen met een paar machinegeweren,” stelde zij voor. „Als we die hebben, zal ik me veel veiliger voelen.”

„Bogen en pijlen en een paar speren zijn alles, wat wij maken kunnen.”

„Ik geloof, dat ik even goed een machinegeweer kan maken,” bekende zij. „Wat een nuttelooze wezens zijn moderne vrouwen toch!”

„Dat zou ik niet graag zeggen. Ik weet niet wat ik zonder jou zou moeten doen.” Deze bekentenis ontglipte hem zoo plotseling, dat hij nauwelijks beseftte, wat hij gezegd had — hij, de vrouwenhater. Maar het jongemeisje beseftte het wel en zij glimlachte.

„Ik dacht, dat je niet van vrouwen hield,” zeide zij heel ernstig. „Ik meen mij heel duidelijk te herinneren, dat je mij den middag, toen je in mijn kamp kwam, dien indruk gegeven hebt.”

„Spreek daar niet verder over. Ik kende je toen nog niet.”

„Heel aardig gezegd! Dat zijn heel andere woorden dan die ik gehoord heb bij onze eerste ontmoeting.”

„Ik ben ook dezelfde man niet meer, Kali.” Hij zeide het zacht en ernstig.

Voor het jongemeisje klonk het als een bekentenis en een vraag om vergiffenis. Impulsief legde zij haar hand op zijn arm. De zachte, warme aanraking was als een vonk op buskruit. Hij keerde zich om en drukte haar stijf tegen zich aan; en op hetzelfde oogenblik waren, voor zij het beletten kon, zijn lippen op de hare.

Zij sloeg naar hem en trachtte hem weg te duwen. „Hoe — hoe durf je het!” riep zij. „Ik haat je!”

Hij liet haar los en hijgend van opwinding bleven zij elkaar aan staan kijken.

„Ik haat je!” herhaalde zij.

Een lang oogenblik keek hij strak in haar fonkelende oogen. „Ik heb je lief, Kali,” zeide hij, „mijn Kali!”

HOOFDSTUK XXI.

Omdat Nsenene liefhad.

Zu-tho, de groote aap, had ruzie gehad met To-yat, den koning. Beiden hadden zij een jong wijfje willen hebben, dat juist huwbaar geworden was. To-yat was een machtige aap, de machtigste van den stam, om welke reden hij ook koning was; derhalve aarzelde Zu-tho om een gevecht op leven en dood met hem aan te gaan. Dit verminderde echter zijn begeerte naar het mooie wijfje niet; dus liep hij met haar weg, terwijl hij enkele jonge mannetjes, die grieven hadden tegen To-yat, overhaalde met hem mee te gaan. Zij gingen mee en brachten hun vrouwtjes mede. Op die wijze worden nieuwe stammen gevormd. Er is altijd een vrouw in het spel.

Zu-tho, die vrede wenschte, was naar een nieuw jachtterrein gegaan, ver verwijderd van het gevaar voor een toevallige ontmoeting met To-yat. Ga-yat, zijn levenslange vriend, behoorde tot degenen, die met hem meegegaan waren. Ga-yat was een sterke mannetjesaap, misschien sterker dan To-yat zelf, maar Ga-yat had een gemakzuchtig karakter. Het kon hem niet schelen wie koning was, zoolang hij voldoende te eten had en men hem zijn vrouwtjes niet betwistte.

Ga-yat en Zu-tho waren goede vrienden van Tarzan, Ga-yat misschien zelfs nog meer dan de laatste, want Ga-yat had meer aanleg voor vriendschap; toen zij derhalve Tarzan in den nieuwen jungle, dien zij als hun terrein gekozen hadden, zagen, waren ze heel blij; en toen zij zijn kreet om hulp hoorden, haastten zij zich allen naar hem toe, behalve twee, die Zu-tho achter liet om de wijfjes en de jongen te bewaken. Zij hadden Tarzan ver van het dorp der Gomangani naar een kleine open vlakte naast

een riviertje gebracht. Hier legden zij hem op zacht gras in de schaduw van een boom, maar zij konden het koperdraad, dat zijn polsen en enkels bond, niet verwijderen. Zij probeerden het en Nkima probeerde het, maar het hielp niets, hoewel het kleine aapje er ten slotte in slaagde de touwen, die ook om zijn polsen en enkels gebonden waren, door te knagen.

Nkima en Ga-yat brachten Tarzan voedsel en water en de groote apen beschermden hem tegen de rondsluipende vleescheters, maar de aapmensch wist, dat dit niet lang kon duren. Weldra zouden zij naar een ander gedeelte van het woud trekken, zooals dat hun gewoonte was, en geen overwegingen van medelijden of vriendschap zouden hen tegenhouden.

Nkima zou bij hem blijven; hij zou hem voedsel en water brengen, maar hij zou hem niet beschermen. Bij den eersten aanblik van Dango, den hyena, of Sheeta, den luipaard, zou Nkima schreeuwend naar de boomen vluchten. Tarzan martelde zijn brein, om een oplossing voor het probleem te vinden. Hij dacht aan zijn grooten en goeden vriend Tantor, den olifant, maar hij was genoodzaakt ook hem als een mogelijkheid voor ontvluchting terzijde te stellen, daar Tantor zijn boeien evenmin zou kunnen verwijderen als de apen. Hij kon hem dragen, maar waarheen? Er was geen vriend binnen zijn bereik, om het strakke koperdraad los te maken. Tantor zou hem beschermen, maar wat nut zou bescherming hebben, indien hij hier gebonden en hulpeloos liggen moest? Beter de dood dan dat.

Dan echter bedacht hij een oplossing en hij riep Ga-yat bij zich. De groote aap waggelde naar hem toe. „Ik ben Ga-yat,” zeide hij op de manier van de groote apen. Het was een kortere manier om te zeggen: „Je hebt mij geroepen, ik ben hier. Wat wil je?”

„Ga-yat is nergens bang voor,” was Tarzan's manier, om over het onderwerp, dat hij in zijn brein had, te beginnen.

„Ga-yat is niet bang,” bromde de aap. „Ga-yat doodt.”

„Ga-yat is niet bang voor de Gomangani,” ging de aapmensch voort.

„Ga-yat is niet bang,” wat een langere manier was om neen te zeggen.

„Alleen de Tarmangani of de Gomangani kunnen de banden verwijderen, die Tarzan gevangen houden.”

„Ga-yat doodt de Tarmangani en de Gomangani.”

„Neen,” protesteerde Tarzan. „Ga-yat moet er een gaan halen, om het koperdraad van Tarzan weg te nemen. Dood niet. Breng hem hier.”

„Ga-yat begrijpt het,” zeide de aap, na even nagedacht te hebben.

„Ga nu,” beval de aap mensch, en zonder verder iets te zeggen waggelde Ga-yat weg en was een oogenblik later in het woud verdwenen.

De Kid en zijn vijf volgelingen kwamen op den Noordelijken oever van de rivier tegenover het dorp van Bobolo, waar het hun niet moeilijk viel de aandacht der inboorlingen op den anderen oever te trekken en door middel van teekens te kennen te geven, dat zij wilden oversteken.

Weldra roeiden verscheidene kano's van het dorp de rivier over. Zij waren gevuld met krijgers, want Bobolo wist nog niet wie en hoeveel zijn bezoekers waren, en hij wilde geen risico nemen. Sobito was nog bij hem en had hem niet medegedeeld, dat de luipaardmannen vermoedden, dat hij de blanke priesteres gestolen had, maar toch bestond nog altijd het gevaar, dat Gato Mgungu een expeditie tegen hem zou uitzenden.

Toen de voorste kano dicht bij de plek kwam, waar de Kid stond, herkenden verscheidene krijgers daarin hem, want hij was dikwijls in het dorp van Bobolo geweest. En weldra werden hij en zijn mannen aan boord genomen en naar den anderen oever geroeid.

Veel respect werd hem niet getoond, want hij was maar een arme olifantenjager met een armzalig gevolg van vijf negers; maar ten slotte verwaardigde Bobolo zich hem te ontvangen. Dus werd hij naar de hut van het opperhoofd gebracht, waar Bobolo

en Sobito met eenige oude krijgers van het dorp in de schaduw zaten.

De vriendschappelijke groet van den Kid werd met een gemelijk knikje beantwoord. „Wat wil de blanke man?” vroeg Bobolo.

De Kid merkte onmiddellijk de veranderde houding van het opperhoofd op; vroeger was hij altijd vriendschappelijker geweest. Het onbeleefde in de begroeting van den neger beviel hem niet, ook niet het weglaten van het eerbiedige *Bwana*; maar wat moest hij er tegen doen? Hij beseftte ten volle zijn eigen onmacht, en hoewel het hem hinderde het te moeten doen, was hij genoodzaakt de beleedigende uitdrukking, die Bobolo in het woord „Blanke man” gelegd had, over het hoofd te zien.

„Ik ben hier gekomen, om je te vragen mij te helpen mijn vriend, den ouden *Bwana*, te zoeken,” zeide hij. „Mijn boys zeggen, dat hij naar het dorp van Gato Mgungu gegaan is, maar dat hij er niet uitgekomen is.”

„Waarom kom je dan bij mij?” vroeg Bobolo. „Waarom ga je niet naar Gato Mgungu?”

„Omdat jij onze vriend bent,” antwoordde de Kid. „Ik dacht, dat je mij zoudt willen helpen.”

„Hoe kan ik je helpen? Ik weet niets van je vriend.”

„Je kan mannen met mij zenden naar het dorp van Gato Mgungu, terwijl ik de vrijlating van den ouden *Bwana* eisch.”

„Wat zal je mij betalen?” vroeg Bobolo.

„Op het oogenblik kan ik je niets betalen. Wanneer wij ivoor hebben, zal ik betalen.”

„Ik heb geen mannen om met je mee te sturen,” zeide Bobolo hoonend. „Je komt bij een groot opperhoofd en brengt geen geschenken mee; je vraagt hem je krijgers te geven en je hebt niets om daarvoor te betalen.”

De Kid verloor zijn kalmte. „Jij luizige, oude bandiet!” riep hij uit. „Je kan niet ongestraft zoo tegen mij spreken. Ik zal je tot morgenochtend tijd geven, om je te bedenken.” Hij keerde zich om en liep, gevolgd door zijn vijf mannen, de dorpsstraat af; dan hoorde hij Bobolo opgewonden aan zijn mannen roepen hem ge-

vangen te nemen. Onmiddellijk begreep de jonge man in welk een kritieken toestand zijn drift hem gebracht had. Hij dacht vlug na en voor de krijgers gelegenheid hadden hem te arresteeren, liep hij naar de hut van Bobolo terug.

„En nog iets,” zeide hij, toen hij weer voor het opperhoofd stond. „Ik heb reeds een bode de rivier afgestuurd naar het station, om ze daar op de hoogte te stellen van deze zaak en mijn vermoedens. Ik heb hun gezegd, dat ik hier op hen zou wachten, wanneer zij met soldaten kwamen. Als je erover denkt mij kwaad te doen, Bobolo, zorg dan, dat je een goed verhaal bij de hand hebt, want ik heb hun gezegd, dat ik speciaal jou verdacht.”

Hij wachtte niet op antwoord, maar keerde zich weer om en liep naar de dorpspoort; geen hand werd opgeheven om hem tegen te houden. Hij grinnikte in zich zelf, toen hij het dorp uitliep, want hij had geen bode gezonden en er kwamen geen soldaten.

Als een gebaar van minachting voor de bedreigingen van Bobolo sloeg de Kid dicht bij het dorp een kamp op; maar zijn mannen waren niet weinig van streek. Enkele dorpelings kwamen met voedsel naar hen toe en in zijn bijna uitgeputten voorraad vond de blanke nog voldoende laken, om een dagrantsoen voor zich en zijn mannen te koopen. Onder degenen, die kwamen, was een jong meisje, dat hij reeds eenigen tijd kende. Het was een vriendelijk wezentje en de Kid had vroeger graag met haar gepraat. Bovendien had hij haar nu en dan kleine cadeautjes gegeven, die evenzeer in haar smaak vielen als de buitensporige complimenten, die de Kid haar maakte.

Geef een jong meisje dikwijls geschenken en zeg haar, dat zij het mooiste meisje in het dorp is, en gij kunt den grondslag leggen voor iets, dat in de toekomst heel onaangenaam is. Gij kunt het uit de grap doen, maar het jongemeisje maakt er misschien ernst van. Deze deed het. Dat zij op den Kid verliefd geworden was had tot zijn nadeel als een straf voor zijn gedachteloosheid moeten werken, maar dat was het geval niet.

Tegen het invallen van de schemering kwam het jongemeisje

terug, stil door de schaduwen sluipend. De Kid schrok door haar plotseling verschijnen voor zijn tent, waar hij zat te rooken.

„Allo, Nsenene!” riep hij uit. „Wat brengt jou hier?” Plotseling kwam hij onder den indruk van het ongewoon ernstige gelaat van het jongemeisje en haar heel duidelijk zichtbare zenuwachtigheid.

„Stil!” waarschuwde het meisje. „Noem mijn naam niet. Ze zouden mij dooden, als ze wisten, dat ik hier gekomen was.”

„Wat is er dan aan de hand?”

„Een heele boel. Bobolo zal morgen mannen met je meezen. Hij zal je zeggen, dat zij naar het dorp van Gato Mgungu gaan, maar dat zullen ze niet doen. Wanneer zij je een eind de rivier op hebben, zullen ze jou en al je mannen dooden en voor de krokodillen werpen. En wanneer dan de blanken komen, zullen zij hun zeggen, dat zij je in het dorp van Gato Mgungu achtergelaten hebben; en de blanken zullen er dan heengaan, maar geen dorp vinden, omdat het door de Utengas verbrand is. Er zal daar niemand zijn om hun te zeggen, dat Bobolo gelogen heeft.”

„Het dorp van Gato Mgungu verbrand! Wat is er van den ouden Bwana geworden?”

„Van hem weet ik niets, maar hij is niet in het dorp van Gato Mgungu, omdat er daar geen dorp is. Ik vermoed, dat hij dood is. Ik heb hooren zeggen, dat de luipaardmannen hem vermoord hebben. Bobolo is bang voor de luipaardmannen, omdat hij hun blanke priesteres ontstolen heeft.”

„Blanke priesteres? Wat bedoel je?”

„Zij hadden een blanke priesteres. Ik heb haar hier gezien, toen Bobolo haar meebracht, om zijn vrouw te worden, maar Ubooga wilde haar hier niet hebben en heeft gezorgd, dat Bobolo haar wegstuurde. Zij was een blanke vrouw, heel blank met haar als de kleur van de maan.”

„Wanneer is dat geweest?” vroeg de verbaasde jongeman.

„Drie dagen geleden, misschien vier. Ik herinner het mij niet precies.”

„Waar is zij nu? Ik zou haar graag willen zien.”

„Je zult haar nooit zien. Niemand zal haar ooit zien.”

„Waarom niet?”

„Omdat zij haar naar het dorp van de kleine mannen gestuurd hebben.”

„Je bedoelt de Betetes?”

„Ja, de Betetes. Het zijn menscheneters.”

„Waar is hun dorp?”

„Wil je daar naar toe gaan om de blanke vrouw te halen?” vroeg Nsenene achterdochtig.

Er was iets in de manier, waarop het jongemeisje het vroeg, dat de Kid voor het eerst deed vermoeden, dat haar belangstelling voor hem ingegeven werd door iets meer dan vriendschap, want er klonk ongetwijfeld jalouzie in haar toon. Met een vinger op zijn lippen boog hij zich voorover. „Vertel het aan niemand, Nsenene,” waarschuwde hij fluisterend, „maar de blanke vrouw is mijn zuster. Ik moet haar gaan redden. En zeg mij nu, waar het dorp ligt, dan zal ik den volgenden keer een mooi cadeau voor je meebrengen.”

Als hij eenig bezwaar gevoeld had om het meisje voor te liegen, wat niet het geval was, dan had hij zijn geweten makkelijk kunnen sussen met de wetenschap, dat hij het voor een goed doel gedaan had; want als er iets waar was van het verhaal van de blanke priesteres, die een gevangene zou zijn van de Betetes, dan stond er maar één weg voor hem open — voor hem, den eenigen blanke in de streek, die iets van haar kritieken toestand wist. Hij had er over gedacht te zeggen, dat de vrouw zijn moeder of zijn dochter was, maar ten slotte leek het hem toch beter haar voor zijn zuster te laten doorgaan.

„Je zuster,” riep Nsenene uit. „Ja, nu ik er nog eens over denk, zij leek heel veel op je. Haar oogen en haar neus waren precies de jouwe.”

De Kid onderdrukte een glimlach. Suggestie en fantasie waren krachtige machten. „Wij lijken op elkaar,” gaf hij toe. „Maar zeg me nu eerst waar het dorp ligt.”

Zoo goed als zij kon beschreef Nsenene de ligging van het dorp van Rebega.

„Ik zal met je meegaan, als je dat wilt. Ik wil niet langer hier blijven. Mijn vader is van plan mij te verkoopen aan een oud man, voor wien ik niets voel. Ik zal met je meegaan en voor je koken. Ik zal voor je koken, tot ik sterf.”

„Ik kan je nu niet meenemen. Misschien later, maar ditmaal zal er misschien gevochten moeten worden.”

„Een anderen keer dan. En nu moet ik, vóór zij de poorten sluiten, naar het dorp terug.”

Bij het aanbreken van den dageraad ging de Kid het dorp van Rebega zoeken. Hij zeide aan zijn mannen, dat hij zijn plan om naar het dorp van Gato Mgungu te gaan, opgegeven had, maar dat hij, nu zij hier toch waren, op dezen oever van de rivier ivoor wilde gaan zoeken. Als hij hun de waarheid gezegd had, zouden zij niet met hem meegegaan zijn.

HOOFDSTUK XXII.

In de vuurproef van gevaar.

Een tijd lang liepen Old Timer en het jongemeisje zwijgend verder. Van vriendschappelijke gesprekken was geen sprake meer. De atmosfeer was koud. Kali Bwana liep iets achter den man aan. Dikwijls rustten haar blikken op hem. Zij dacht ernstig na, maar wat haar gedachten waren, openbaarde zij niet.

Toen zij op een open plek kwamen, waardoor een klein stroompje kronkelde, bleef Old Timer staan onder een grooten boom, die op den oever van de rivier stond. „We zullen hier een tijdje blijven,” zeide hij. Het jongemeisje antwoordde er niet op en hij keek niet naar haar, maar begon dadelijk een kamp op te slaan. Eerst verzamelde hij doode takken voor een schuilplaats, waarna hij er enkele groene bijvoegde, om er een grootere kracht aan te geven. Deze vormde hij tot een soort geraamte, dat op een Indische wicky-up leek, terwijl hij het geheel met bladeren en gras bedekte.

Terwijl hij werkte, hielp het jongemeisje hem, zijn voorbeeld volgend zonder te vragen wat zij doen moest. Zoo werkten zij zwijgend door. Toen de schuilplaats af was, haalde hij hout voor een vuur. Daarbij hielp zij hem ook.

„Wij zullen op rantsoen gesteld zijn,” zeide hij, „tot ik een boog en wat pijlen maken kan.”

Ook hierop antwoordde het jongemeisje niet; en hij ging zijns weegs en zocht naar passend materiaal voor zijn wapen. Hij ging echter nooit zoover, dat hij het kamp uit het oog verloor; en weldra was hij terug met het beste, wat hij vinden kon. Met zijn mes maakte hij een boog, ruw maar practisch; en dan spande hij daarop den elastischen stengel van een kruipplant, welken hij door inboorlingen voor hetzelfde doel had zien gebruiken. Toen hij hier-

mee klaar was, begon hij pijlen te maken. Hij werkte vlug en het ontging het jongemeisje niet, dat hij heel handig was; nu en dan keek zij naar zijn gelaat; maar de enkele keeren, dat hij toevallig opkeek, had zij haar blik afgewend, voor hij zien kon, dat die op hem rustte.

Ook nog andere oogen keken naar hem van den rand van den jungle iets verder stroomopwaarts — dichtbij elkaar staande, roodgerande, woeste oogen onder borstelige wenkbrauwen; maar geen van beiden merkten zij dit; en de man ging met zijn werk verder en het jongemeisje bleef zijn gelaat peinzend gadeslaan. Zij voelde nog zijn arm om haar heen; zijn lippen drukten nog warm op de hare. Hoe sterk hij was! In dat korte oogenblik had zij gevoeld, dat hij haar als een eierschaal had kunnen platdrukken, maar toch was hij ondanks zijn woeste impulsiviteit teeder en zacht geweest.

Doch zij trachtte deze gedachte van zich af te zetten en zich alleen te herinneren, dat hij een lomperd en een ploert was. Zij keek naar zijn kleeren, die nu zelfs niet meer op kleeren geleken, maar niet veel meer waren dan een reeks lompen, die door enkele draden en de hand der voorzienigheid samengehouden werden. Wat een wezen om haar in zijn armen te durven nemen! Wat een wezen om haar te durven kussen! Zij kreeg opnieuw een kleur bij de herinnering. Dan liet zij haar blik weer op zijn gelaat rusten. Zij trachtte alleen den verwilderden baard te zien, maar daardoor bleven haar oogen zijn mooie trekken zien. Zij werd bijna boos op zichzelf en wendde haar blikken af, om niet langer dien gedachtengang te volgen; en toen zij dat deed, onderdrukte zij een gil en sprong op.

„God!” riep zij. „Kijk toch!”

Op haar eersten kreet sloeg de man zijn oogen op. Dan sprong ook hij op. „Vlucht!” riep hij tegen het jongemeisje. „In 's hemelsnaam, Kali, vlucht!”

Maar zij vluchtte niet. Zij stond daar te wachten, in haar hand den stok, dien hij voor haar gesneden had en dien zij, toen zij opsprong, gegrepen had; en de man wachtte, zijn zwaardere knots gereed in zijn hand.

Bijna vlak bij hen, zwaar naar hen toe waggelend, was een reusachtige mannetjesaap, de grootste, dien Old Timer ooit gezien had. De man keek vlug terzijde en schrok, toen hij het jongemeisje nog vlak bij hem zag staan.

„Vlucht toch, Kali,” smeekte hij. „Ik kan hem niet tegenhouden, maar ik kan hem ophouden en jij moet weg zijn voor hij je te pakken kan krijgen. Begrijp je het niet, Kali? Het is hem om jou te doen.”

Maar het jongemeisje verroerde zich niet en het groote beest kwam geleidelijk dichterbij. „Vlucht toch!” smeekte de man.

„Jij bent niet weggelopen, toen ik in gevaar verkeerde,” herinnerde zij hem.

Hij begon te antwoorden, maar de woorden werden niet uitgesproken, want op dat oogenblik viel de aap aan. Old Timer sloeg met zijn knots en het jongemeisje snelde toe en sloeg met haar stok. Het beest greep echter het wapen van den man, rukte het uit zijn hand en slingerde het weg. Met zijn andere hand sloeg het Kali Bwana zoo, dat een os neergevallen zou zijn, maar de man brak de kracht van den slag door den behaarden arm te grijpen; dan nam het Old Timer op en waggelde weg in den jungle.

Toen het jongemeisje, nog half verdoofd door den slag, opstond, was zij alleen, de man en het dier waren verdwenen. Zij riep zoo hard zij kon, maar er volgde geen antwoord. Zij dacht, dat zij bewusteloos geweest was, maar zij wist het niet; en dus kon zij ook niet weten, hoe lang het geleden was, dat het dier den man ontvoerd had. Zij trachtte hem te volgen, maar zij wist niet in welke richting zij gegaan waren; zij had willen volgen en vechten voor den man — haar man. De woorden vormden zich in haar geest en wekten geen gevoel van afschuw bij haar. Had hij haar niet „Mijn Kali” — mijn vrouw genoemd.

Welk een verandering had deze korte episode in haar bewerkt. Een oogenblik te voren had zij getracht hem te haten, alles te zoeken, wat in hem afkeer wekte, zijn lompen, zijn baard, het vuil.

Nu zou zij alles gegeven hebben, om hem terug te hebben, en dat niet alleen omdat zij bescherming noodig had. Dit besepte zij

heel goed. Misschien besefte zij ook de waarheid; maar als dat het geval was, dan schaamde zij zich daar niet voor. Zij had hem lief, had dezen naamloozen man in lompen en vodden lief.

Tarzan van de Apen wachtte stoïcijnsch op zijn lot, wat het ook zijn mocht. Hij verspilde zijn kracht niet in nuttelooze pogingen, om boeien te verbreken, die hij onbreekbaar gevonden had, en verspilde evenmin zijn zenuwkracht in nutteloos geklaag. Hij bleef heel stil liggen. Nkima zat wanhopig naast hem. Er was altijd iets niet in orde in de wereld; derhalve had Nkima daar langzamerhand aan gewend moeten zijn, maar hij voelde altijd graag medelijden met zichzelf. Vandaag voelde hij zich echter al heel ongelukkig, nog ongelukkiger dan wanneer Sheeta hem vervolgd had.

Het liep reeds tegen den avond, toen de scherpe ooren van Tarzan het geluid van naderende voetstappen opvingen. Hij hoorde ze voor Nkima en de groote apen ze hoorden en hij stiet een zacht gegrom uit, dat de anderen op de hoogte bracht. Onmiddellijk waren de groote behaarde dieren op hun *qui vive*. De wijfjes en jongen kwamen wat dichterbij de mannetjes; allen luisterden in diepe stilte. Zij snoven de lucht op; maar de wind woei van hen weg, zoodat zij geen spoor konden ontdekken. De mannetjes waren zenuwachtig; zij hielden zich gereed voor een strijd of voor een vlucht.

Stil, ondanks zijn groot gewicht, kwam een machtige gestalte uit het woud. Het was Ga-yat. Onder zijn eenen arm droeg hij een menschding. Zu-tho gromde. Hij kon Ga-yat zien; maar hij kon hem niet ruiken, en je oogen en ooren kunnen je misleiden, maar je neus nooit. „Ik ben Zu-tho,” gromde hij, zijn groote vechttanden ontblootend, „ik dood.”

„Ik ben Ga-yat,” antwoordde de ander, terwijl hij naar Tarzan waggelde.

Dan vingende anderen zijn luchtspoor op en waren gerustgesteld, maar de lucht van het menschding maakte hen boos. Zij kwamen grommend naar voren. „Doodt den Tarmangani!” klonk het van veler lippen.

Ga-yat droeg Old Timer naar de plek, waar Tarzan lag, en wierp hem zonder plichtplegingen op den grond. „Ik ben Ga-yat,” zeide hij. „Hier is een Tarmangani. Ga-yat heeft geen Gomangani gezien.”

De andere mannetjes kwamen dichterbij, wilden zich op het mensching werpen. Old Timer had nog nooit zoo'n collectie groote apen gezien, had ook nooit geweten, dat zij zoo groot werden. Het was duidelijk, dat het geen gorilla's waren en dat het dieren waren, die meer op menschen leken dan alle andere apen, die hij nooit gezien had. Hij herinnerde zich de verhalen, welke inboorlingen hem over deze behaarde mannen van het woud hadden verteld — verhalen, die hij niet geloofd had. Hij zag den blanke gebonden en machteloos tusschen hen in liggen, maar in den beginne herkende hij hem niet. Hij dacht, dat ook hij een gevangene van deze menschachtige bruten was. Wat een vreeselijke wezens waren het! Hij was dankbaar, dat zijn ontvoerder hem meegenomen had en niet Kali. Arme Kali! Wat zou er nu van haar worden?

De apen kwamen nog dichterbij. Old Timer begreep heel goed hun bedoeling. Hij dacht, dat het einde nabij was. Dan hoorde hij tot zijn verbazing woest gegrom van de lippen van den man naast hem, zag zijn lip opkrullen, waardoor groote witte tanden zichtbaar werden.

„De Tarmangani behoort aan Tarzan toe,” gromde de aapmensch. „Doe geen kwaad aan wat van Tarzan is.”

Ga-yat en Zu-tho keerden zich tegen de andere apen en joegen hen weg, terwijl Old Timer met van verbazing groote oogen rondkeek. Hij had niet verstaan, wat Tarzan zeide; hij kon nauwelijks gelooven, dat hij met de apen gesproken had, maar het bewijs was zoo duidelijk, dat hij tegen zijn beter oordeel in daarvan overtuigd werd. Hij lag naar de groote behaarde wezens te staren, die zich langzaam van hem verwijderden; zelfs zij schenen onwonderlijk.

„Je bent de eene moeilijkheid nauwelijks te boven, of je bevindt je alweer in een nieuwe,” zeide een diepe zachte stem in het Engelsch.

Old Timer keek naar den spreker. Die stem klonk hem bekend in de ooren. Nu herkende hij hem. „Je bent de man, die mij uit den tempel gered heeft,” riep hij uit.

„En nu ben ik in moeilijkheden,” zeide de ander.

„Wij allebei. Wat denk je, dat zij met ons doen zullen?”

„Niets,” antwoordde de aapmensch.

„Waarom hebben ze me dan hier gebracht?”

„Ik heb een hunner gezegd, dat hij een man voor mij moest halen. Blijkbaar ben jij toevallig de eerste man geweest, dien hij gezien heeft. Ik had geen blanke verwacht.”

„Heb jij dat groote dier uitgezonden, dat mij meegenomen heeft? Doen zij wat je vraagt? Wie ben je en waarom heb je een man laten halen?”

„Ik ben Tarzan van de Apen en ik had iemand noodig, die het koperdraad, dat om mijn polsen is, zou kunnen losdraaien; noch de apen noch Nkima hebben het kunnen doen.”

„Tarzan van de Apen. Ik dacht, dat je alleen een deel uitmaakte van de folklore der inboorlingen.” Terwijl hij sprak, begon hij te werken aan het koperdraad, dat de polsen van den aapmensch bond — koperdraad, dat makkelijk losgedraaid kon worden.

„Wat is er van het blanke meisje geworden?” vroeg Tarzan. „Je hebt haar uit het dorp der Betetes weggehaald, maar ik kon je niet volgen, omdat die kleine duivels mij te pakken kregen.”

„Jij was daar! Ah, nu begrijp ik het; jij hebt die pijlen afgeschoten.”

„Ja”

„Hoe hebben ze je te pakken gekregen en hoe ben je van hen vandaan gekomen?”

„Ik zat in een boom boven hen. De tak brak. Ik werd een oogenblik bewusteloos. Toen hebben ze mij gebonden.”

„Dat was dus het gekraak, dat ik gehoord heb, toen ik het dorp verliet.”

„Ongetwijfeld,” stemde de aapmensch toe. „Ik heb de groote apen geroepen,” ging hij voort, „en zij zijn gekomen en hebben mij hierheen gebracht. Waar is het blanke meisje?”

„Zij en ik waren op weg naar mijn kamp, toen de aap mij meegenomen heeft. Zij is daar ginds nu alleen. Kan ik, wanneer ik deze draden losgemaakt heb, naar haar teruggaan?”

„Ik zal met je meegaan. Waar was de plek? Denk je, dat je die vinden kan?”

„Het kan niet ver weg zijn, niet meer dan een paar mijl, maar toch zal ik die misschien niet kunnen vinden.”

„Ik wel.”

„Hoe?”

„Door het spoor van Ga-yat. Het is nog versch.”

De blanke knikte, maar hij was niet overtuigd. Hij dacht, dat het heel veel tijd in beslag zou nemen om de voetafdrukken van het dier uit te zoeken heelemaal terug naar de plek, waarop hij ontvoerd was. Hij had de draden van Tarzan's pols verwijderd en was nu bezig met die om zijn enkels; een oogenblik later was de aapmensch vrij. Hij sprong op.

„Kom mee,” beval hij en liep vlug naar de plek, waar Ga-yat uit den jungle te voorschijn gekomen was.

Old Timer trachtte hem bij te houden, maar merkte al heel gauw, dat hij door honger en uitputting veel te zwak was. „Je kan wel vooruit gaan,” riep hij tegen den aapmensch. „Ik kan je niet bijhouden en wij kunnen geen tijd verliezen. Zij is daar alleen.”

„Als ik jou alleen laat, zal je verdwalen,” wierp Tarzan tegen. „Wacht, ik weet al wat.” Hij riep Nkima, die door de boomen boven hen slingerde, en het aapje sprong op zijn schouder. „Blijf dicht bij den Tarmangani,” beval hij, „en wijs hem den weg, dien Tarzan volgt.”

Nkima maakte bezwaren; hij stelde geen belang in den Tarmangani, maar tenslotte begreep hij, dat hij doen moest wat Tarzan wilde. Old Timer zag hen met elkaar praten. Het scheen ongelooflijk, dat zij een gesprek voerden, maar de illusie was volkomen.

„Volg Nkima,” zeide Tarzan, „hij zal je in de goede richting

leiden." Dan draafde hij weg langs een spoor, dat Old Timer niet zien kon.

Kali Bwana was versuft door de hopeloosheid van haar toestand. Na het korte gevoel van veiligheid, dat zij genoten had, nadat de man haar uit het dorp der Pygmeeën had weggedragen, scheen haar toestand op dit oogenblik ondragelijk, en bovendien had zij een persoonlijk verlies geleden. Bij het gevaar kwam de wroeging.

Zij keek naar de ruwe schuilplaats, die hij voor haar gemaakt had, en twee tranen rolden langs haar wangen. Zij raapte den boog, dien hij gemaakt had, op en drukte haar lippen op het ziellooze hout. Zij wist, dat zij hem nooit meer terug zou zien, en die gedachte bracht een benauwend brok in haar keel. Het was al lang geleden, dat Kali Bwana gehuild had. In ontberingen, tegenspoed en gevaar was zij dapper geweest; maar nu kroop zij in de schuilplaats en gaf zich over aan haar onbeheerschte smart.

Welk een warboel had zij van alles gemaakt. Zoo begonnen haar gedachten. Haar zoeken naar Jerry was geëindigd met mislukking; maar wat nog erger was, het had een totalen vreemde in den dood gejaagd, en hij was de eerste niet, die terwille van haar stierf. Daar was de trouwe Andereya geweest, dien de luipaardmannen gedood hadden, toen zij haar gevangen namen; en daar waren Wlala en Rebega en zijn drie krijgers geweest — al deze levens waren uitgebluscht door haar koppige weigering om haar eigen beperkte vermogens in te zien. De blanke officieren en burgers aan den benedenloop van de rivier hadden getracht haar tot andere gedachten te brengen, maar zij had niet willen luisteren. Zij had haar eigen zin gedaan, maar tot welk een prijs. Zij betaalde nu met ellende en wroeging.

Een tijldlang lag zij daar ten prooi aan ijdel berouw, maar dan besefte zij het nuttelooze van al dat geklaag en met een uiterste wilsinspanning beheerschte zij haar geschokte zenuwen. Zij zeide tot zichzelf, dat zij het niet op moest geven, dat zelfs

deze laatste vreeselijke slag haar niet moest tegenhouden. Zij leefde nog en zij had Jerry niet gevonden. Zij zou verder gaan. Zij zou trachten de rivier te bereiken; zij zou trachten die op een of andere manier over te steken en zij zou het kamp van Old Timer vinden en de hulp van zijn vriend inroepen. Maar zij moest voedsel hebben, versterkend vleesch. In haar verzwakten toestand kon zij niet verder gaan. De boog, dien *hij* gemaakt had en dien zij aan haar borst gedrukt had, terwijl zij in de schuilplaats lag, zou voor haar een middel zijn om vleesch te krijgen; en met die gedachte stond zij op en ging naar buiten, om de pijlen op te rapen. Het was nog niet te laat om op jacht te gaan.

Toen zij uit de ruwe hut kwam, zag zij een van die wezens, waarvoor zij reeds lang bang geweest was, omdat zij wist, dat dit woud er van wemelde: een luipaard. Het dier stond op den rand van den jungle naar haar te kijken. Toen zijn gele oogen haar ontdekten, liet het zich op zijn buik vallen en kwam op zijn snuit een afgrijselijke grijns. Dan begon het voorzichtig naar haar toe te sluipen. Het had haar zonder al die voorbereidingen kunnen aanvallen en doden; maar het scheen, dat het met haar speelde, zooals een kat met een muis speelt.

Al dichter en dichter kwam de luipaard. Het jongemeisje legde een pijl op den boog. Zij wist hoe nutteloos het zijn zou, dien kleinen pijl op dit groote werktuig van vernietiging af te schieten; maar zij was moedig en zij wilde haar leven niet opgeven, zonder het tot het laatste oogenblik te verdedigen.

Nog nader sloop het dier. Zij vroeg zich af, wanneer het aanvallen zou. Veel dingen flitsten door haar brein, maar duidelijker dan al het andere was het beeld van een man in lompen en vodden. Dan zag zij achter den luipaard een gestalte uit den jungle komen; een reusachtigen blanke, op een lendendoek na naakt.

Hij aarzelde niet. Zij zag hem vlug naar den luipaard toespringen; en zij zag, dat het beest hem niet zag, want zijn oogen waren op haar gericht. De man maakte geen geluid, terwijl hij luchtig over het zachte gras sprong. Plotseling zag zij tot haar verschrikking, dat hij ongewapend was.

De luipaard hief zijn lichaam iets van den grond op. Hij trok er zijn achterpooten onder. Hij was op het punt den vluggen aanval te beginnen, die voor haar met den dood zou eindigen. Dan zag zij den man door de lucht naar den rug van het grimmige beest springen. Zij wilde haar oogen dichtdoen, om het afschuwelijke tooneel buiten te sluiten, dat, zooals zij wist, volgen moest, wanneer de luipaard zich omkeeren en zijn vermetelen tegenstander in stukken scheuren zou.

Een vlugge mengeling van een gevlekte huid en een gebronsde huid, van armen en beenen, van klauwen en tanden; en boven dit alles uit klonk het afgrijselijk gegrom van twee door bloed dolle dieren. Tot haar verschrikking besefte zij, dat niet alleen het katdier die geluiden uitstiet; het gegrom van den man was even woest als dat van het beest.

Uit het midden van die warrelende massa zag zij plotseling den man opstaan, den luipaard met zich meerukkend. Zijn sterke vingers omsingelden van achteren den strot van den vleescheter. Het dier sloeg en worstelde, om zich uit dien doodsgreep te bevrijden, maar het gromde niet meer. Langzaam verminderde het verzet en ten slotte werd het dier slap; dan liet de man één hand los en draaide zijn nek om, tot de ruggegraat knapte, waarna hij het karkas op den grond wierp. Een oogenblik bleef hij er boven staan. Hij scheen het jongemeisje vergeten te hebben; dan zette hij zijn voet er op en weerklonk het woud van den overwinningskreet van den mannetjesaap.

Kali Bwana huiverde. Zij voelde koude rillingen over haar lichaam loopen. Zij wilde voor dezen vreeselijken man van het woud vluchten; dan wendde hij zich tot haar en wist zij, dat het te laat was. Zij hield den boog en de pijlen nog steeds in haar hand. Zij vroeg zich af, of zij hem daarmee van zich af zou kunnen houden. Dit scheen geen man te zijn, die makkelijk bang te maken was.

Dan sprak hij tot haar: „Ik schijn nog juist op tijd gekomen te zijn,” zeide hij kalm. „Uw vriend zal dadelijk hier zijn,” voegde hij er aan toe, want hij zag, dat zij bang voor hem was. Dat

iemand bang voor hem was, was niets nieuws voor Tarzan van de Apen. Er waren er velen geweest, die hem gevreesd hadden, en om die reden was hij er misschien toe gekomen dat van iederen vreemde te verwachten. „U kunt uw boog wel neerleggen. Ik zal u geen kwaad doen.”

Zij liet haar wapen zakken. „Mijn vriend!” herhaalde zij. „Wie? Wien bedoelt u?”

„Ik ken zijn naam niet. Hebt u hier veel vrienden?”

„Maar één, doch ik dacht, dat hij dood was. Een groote aap heeft hem meegenomen.”

„Hij is ongedeerd,” verzekerde de aapmensch haar. „Hij is vlak achter mij.”

Kali Bwana viel slap op den grond. „God zij dank!” prevelde zij.

Tarzan stond met over elkaar geslagen armen naar haar te kijken. Wat zag zij er klein en tenger uit. Hij begreep niet, dat zij in staat geweest was alles, wat zij doorstaan had, te overleven. De Heer van den Jungle bewonderde moed, en hij wist welk een moed dit tengere meisje moest bezitten om te hebben doorstaan wat zij doorstaan had, en nog in staat te zijn om het hoofd te willen bieden aan den aanvallenden luipaard met dat kleine wapen, dat in het gras naast haar lag.

Dan hoorde hij iemand naderen en hij wist, dat het de man was. Toen hij uit den jungle te voorschijn kwam, hijgde hij van inspanning, maar bij het zien van het jongemeisje vloog hij op haar af. „Je bent ongedeerd,” riep hij. Hij had den dooden luipaard dicht bij haar zien liggen.

„Ja,” antwoordde zij.

Haar manier van doen scheen Tarzan gedwongen toe, evenals die van den man. Hij wist niet wat er vlak voor het oogenblik, dat zij gescheiden waren, tusschen hen voorgevallen was. Hij kon niet raden, wat er in beider hart omging en evenmin kon Old Timer raden, wat er in het hart van het jongemeisje omging. Daar zij een vrouw was, trachtte zij, nu de man ongedeerd was, haar ware emoties voor hem verborgen te houden. Old Timer voelde zich heelemaal niet op zijn gemak. De gebeurtenissen van den

middag lagen nog versch in zijn geheugen. Nog klonk in zijn ooren haar bittere uitroep: „Ik haat je.”

In het kort vertelde hij haar alles wat er gebeurd was, sedert de aap hem weggedragen had, en dan maakten zij met Tarzan plannen voor de toekomst. Hij zeide hun, dat hij bij hen zou blijven, tot zij het kamp van den man bereikt hadden, of dat hij met hen mee zou gaan naar het eerste station; maar tot groote verbazing van Old Timer zeide het jongemeisje, dat zij naar zijn kamp wilde gaan, om daar te trachten een nieuwe safari bijeen te krijgen, ten einde met haar de rivier af te gaan om verder naar Jerry Jerome te zoeken.

Voor het vallen van den avond had Tarzan vleesch in het kamp gebracht, waarbij hij gebruik maakte van den boog en de pijlen, die Old Timer gemaakt had. De man en het jongemeisje kookten het hunne boven een vuur, terwijl de aapmensch apart zat en met zijn sterke witte tanden het rauwe vleesch in stukken rukte. De kleine Nkima zat op zijn schouder en knikkebolde slaperig.

HOOFDSTUK XXIII.

Samenlopende paden.

Den volgenden ochtend vroeg trokken zij naar de rivier, maar zij waren nog niet ver, toen de wind naar het Noorden draaide en Tarzan stil bleef staan. Zijn scherpe neus snoof het verraderlijke briesje op.

„Er is een kamp vlak voor ons,” zeide hij. „Er zijn blanken in.”

Old Timer tuurde het woud in. „Ik kan niets zien,” zeide hij.

„Ik ook niet,” stemde Tarzan toe, „maar ik heb een neus.”

„Kan je ze dan ruiken?” vroeg Kali.

„Zeker, en omdat mijn neus mij zegt, dat er daar blanken zijn, vermoed ik, dat het een vriendschappelijk kamp is; maar wij zullen er even naar gaan kijken voor wij er te dichtbij komen. Wacht hier.”

Hij slingerde zich in de boomen en was weg, den man en het jongemeisje samen achterlatend; toch zeiden zij geen van beiden, wat zij op hun hart hadden. Het gedwongene van den vorigen dag drukte nog zwaar op hen. Hij wilde haar vergiffenis vragen, dat hij haar in zijn armen genomen had en haar had durven kussen. Zij wilde, dat hij haar weer in zijn armen nam en kuste. Maar zij bleven daar als twee vreemden zwijgend staan tot Tarzan terugkwam.

„Het is in orde,” zeide de aapmensch. „Het is een compagnie soldaten met blanke officieren en een burger. Kom mee! Zij zullen misschien al jullie moeilijkheden kunnen oplossen.”

De soldaten waren, toen Tarzan en zijn makkers aankwamen, bezig het kamp op te breken. De verbaasde uitroepen van de zwarte soldaten trokken de aandacht der blanken — twee officieren en een burger, die hun tegemoet kwamen. Toen zijn blik op den burger viel, stiet Old Timer een kreet van verbazing uit.

„De Kid!” riep hij uit en het jongemeisje schoot met een blijden

kreet op haar lippen langs hem heen en vloog naar den man toe.

„Jerry! Jerry!” riep zij, terwijl zij zich in de armen van den Kid wierp.

Old Timer was radeloos. Jerry! Jerry Jerome, zijn beste vriend! Welke wreede poetsen kan het noodlot spelen.

Na de noodzakelijke begroetingen en voorstellingen werd de vreemde combinatie van omstandigheden, die hen zoo onverwacht samengebracht had, uitgelegd.

„Niet lang geleden,” vertelde de luitenant, die de expeditie commandeerde, aan Kali, „hebben wij geruchten gehoord, dat uw mannen u in den steek gelaten hadden. We hebben sommigen hunner in hun dorpen gearresteerd en de heele geschiedenis gehoord. Toen heb ik opdracht gekregen naar u te gaan zoeken. Gisteren waren wij bij Bobolo's dorp gekomen, toen wij door een jong meisje, Nsenene geheeten, een vermoeden kregen, waar u was. Wij zijn onmiddellijk naar het dorp der Betetes getrokken en hebben, juist toen wij hier ons kamp opsloegen, dezen jongeman, die verdwaald was, gevonden. Nu hebt u het succes van mijn opdracht verzekerd, door vanochtend hier binnen te loopen. Nu blijft ons niets anders over dan u terug te brengen naar de beschaafde wereld.”

„Er is nog iets anders, dat u doen kunt, nu u toch hier bent,” zeide Old Timer.

„En dat is!” vroeg de luitenant.

„Er zijn in het dorp van Bobolo twee bekende luipaardmannen. Drie van ons hebben gezien, dat zij in den tempel van den luipaardgod een werkzaam aandeel namen in de riten. Als u ze wilt arresteeren, dan zal het makkelijk gaan.”

„Dat zal ik zeker,” antwoordde de officier. „Kent u ze van gezicht?”

„Beslist. Een van hen is een oude medicijnman, Sobito geheeten, en de tweede is Bobolo zelf.”

„Sobito!” riep Tarzan uit. „Weet je dat zeker?”

„Het is dezelfde man, dien je uit den tempel gedragen hebt, de man, dien je Sobito noemde. Ik heb hem den ochtend na mijn vlucht in een kano de rivier zien afdrijven.”

„Wij zullen hen beiden arresteren,” zeide de officier, „en daar de mannen nu gereed zijn, zullen zij op weg gaan.”

„Ik zal jullie hier verlaten,” zeide de aapmensch. „Je bent nu veilig,” voegde hij er aan toe, zich tot het jongmeisje wendend. „Ga met deze mannen uit den jungle en kom niet terug; dit is geen plek voor een blank jongmeisje alleen.”

„Ga nog niet,” vroeg de officier. „Ik zal u noodig hebben om Sobito te identificeeren.”

„U zult niemand noodig hebben om Sobito te identificeeren,” antwoordde de aapmensch, die in een boom sprong en uit het gezicht verdween.

Op den tocht naar Bobolo's dorp liepen het jongmeisje en de Kid dicht naast elkaar, terwijl Old Timer neerslachtig volgde. Eindelijk keerde de Kid zich om en zeide tegen hem. „Kom bij ons loopen, oude jongen; ik was juist Jessie aan het vertellen over een vreemden samenloop van omstandigheden in iets, dat ik gisteravond in het dorp van Bobolo gezegd heb. Er is daar een jongmeisje, Nsenene genaamd. Je herinnert je haar misschien wel, Old Timer. Zij vertelde mij over dit blanke meisje, dat gevangen zat in het dorp der Pygmeeën; en toen ik belangstelling in haar toonde en weten wilde, waar het dorp lag, zoodat ik een poging kon doen om haar te bevrijden, werd de kleine meid jaloersch. Ik merkte, dat zij verliefd op mij was; daarom moest ik vlug iets bedenken om mijn belangstelling voor het blanke meisje te verklaren, en het eerste, wat in mijn hoofd opkwam, was haar te zeggen, dat het jongmeisje mijn zuster was. Was dat geen vreemde samenloop van omstandigheden?”

„Wat voor vreemds is er aan?” vroeg Old Timer.

De Kid keek hem beteuterd aan. „Wat, wist je dat niet?” riep hij uit. „Jessie is mijn zuster.”

Old Timer keek verbijsterd. „Je zuster!” Weer scheen de zon en zongen de vogels. „Waarom heb je mij niet verteld, dat je naar je broer zocht?” vroeg hij aan Kali.

„Waarom heb jij mij niet verteld, dat je Jerry Jerome kende?” was haar wedervraag.

„Ik wist niet, dat ik hem kende. Ik heb den naam van den Kid nooit geweten. Hij heeft mij dien niet verteld en ik heb er nooit naar gevraagd.”

Er was een reden, waarom ik het je niet vertellen kon," zeide de Kid, „maar het is nu in orde. Jessie heeft het mij juist verteld.”

„Kijk eens —” aarzelde zij.

„Hi,” souffleerde Old Timer.

„Het jongemeisje glimlachte en bloosde. „Zie je, Hi,” begon zij weer, „Jerry dacht, dat hij een man gedood had. Ik zal je nu de heele geschiedenis vertellen, omdat jij en hij zulke goede vrienden geweest zijn.

„Jerry was verliefd op een meisje in onze stad. Op een avond hoorde hij, dat een oudere man, een man met een slechte reputatie, haar in zijn appartement gelokt had. Jerry ging er naar toe. De man werd woedend en in het gevecht, dat volgde, schoot Jerry op hem. Daarna bracht hij het jonge meisje thuis en liet haar zweren, dat zij over haar rol in deze zaak zou zwijgen. Dienzelfden nacht ging hij op de vlucht, een briefje achterlatend met de mededeeling, dat hij op Sam Berger geschoten had, maar zonder een reden op te geven.

„Berger is niet gestorven en weigerde een vervolging in te stellen en daarom werd er geen werk van gemaakt. Wij wisten, dat Jerry gevlucht was, om het jongemeisje voor schande te bewaren en niet uit vrees voor straf; maar wij wisten niet, waar hij naar toe gegaan was. Langen tijd heb ik niet geweten, waar ik hem zoeken moest!

„Later werd Berger door een ander meisje doodgeschoten en inmiddels had ik van een ouden vriend van Jerry een wenk gekregen en wist ik, dat hij naar Afrika gegaan was. Nu was er geen enkele reden meer, waarom hij niet naar huis zou terugkeeren; en ik ben er toen op uitgetrokken om hem te zoeken.”

„En je hebt hem gevonden,” zeide Old Timer.

„Ik heb nog iets anders gevonden,” zeide het jongemeisje, maar hij begreep haar bedoeling niet.

Het was reeds laat, toen zij in het dorp van Bobolo kwamen, dat zij in een staat van opwinding vonden. De officier liet het dorp

onmiddellijk door zijn Manschappen omsingelen, zoodat niemand ontvluchten kon.

Bij het zien van den Kid en Old Timer en het jongemeisje scheen Bobolo bang te worden. Hij trachtte uit het dorp te ontsnappen, maar de soldaten hielden hem tegen en toen zeide de officier hem, dat hij gearresteerd was. Bobolo vroeg niet waarom. Hij wist het.

„Waar is de medicijnman Sobito?” vroeg de officier.

Bobolo beefde. „Hij is weggegaan,” zeide hij.

„Waarheen?”

„Naar Tumbai. Kort geleden is er een demon gekomen en heeft hem meegenomen. Hij is uit de lucht in het dorp gevallen en heeft Sobito in zijn arm genomen, of hij heelemaal geen gewicht had. Toen riep hij: ‚Sobito gaat terug naar het dorp Tumbai!’ en liep door de poort en was in het woud verdwenen voor iemand hem tegenhouden kon.”

„Heeft iemand het geprobeerd?” vroeg Old Timer met een grijnslach.

„Neen,” erkende Bobolo. „Wie zou een geest kunnen tegenhouden?”

* *

*

De zon daalde achter het Westelijke woud en haar licht speelde op de groote rivier, die langs het dorp van Bobolo stroomde. Een man en een vrouw stonden uit te kijken naar den stroom, die naar de handelsposten en de zee voerde.

„Morgen zal je op weg gaan,” zeide de man. „Over zes of acht weken zal je thuis zijn. Thuis!” Een wereld van melancholie lag in dit eenvoudige huiselijke woord. Hij zuchtte. „Ik ben zoo blij voor jullie beiden.”

Zij kwam wat dichter bij hem, ging vlak voor hem staan en keek recht in zijn oogen. „Je gaat met ons mee,” zei zij.

„Hoe kom je op dat denkbeeld?” vroeg hij.

„Omdat ik je liefheb, zal je meegaan.”

EINDE.